

PARS PRIMA VITA AESOPI

I

VITA AESOPI VVLGARIS

QVALIS EXSTAT VNICE IN CODICE G

NOVOEBORACENSI BIBLIOTHECAE PIERPONTI

MORGAN 397

NVNC PRIMVM EDITA

ΒΙΒΛΟΣ ΞΑΝΘΟ(Τ) ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΑΙ ΑΙΣΩΠΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΑΤΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗΣ ΑΙΣΩΠΟΥ

1. Ὁ πάντα βιωφελέστατος¹ Αἰσωπος, ὁ λογοποιός, τῇ² μὲν τύχῃ ἦν δοῦλος, τῷ δὲ γένει Φρύξ τῆς Φρυγίας· κακοπινὴς τὸ ἰδέσθαι, εἰς ὑπηρεσίαν σαπρός, προγαστῶρ³, προκέφαλος, σιμός,⁴ σόρδος, μέλας, κολοβός, βλαισός,⁵ γαλιάγκων, στρεβλός, μυστάκων, προσημαῖνον⁶ ἀμάρτημα. πρὸς τοῖτοις ἐλάττωμα⁷ μείζον⁸ εἶχε τῆς ἀμορφίας τὴν ἀφωνίαν· ἦν δὲ καὶ νωδὸς καὶ οὐδὲν ἡδύνατο λαλεῖν. f.22^v

2. Τοῦτον ὁ δεσπότης κατὰ πάντα σιγηλὸν⁹ ἔχων καὶ ἀποίητον τῇ πολιτικῇ ἐργασίᾳ, ἔπεμψεν εἰς τὸν ἀγρόν¹⁰. . . εἰς δὲ τις τῶν συνδούλων αὐτοῦ ἰδὼν αὐτὸν ἀλγούμενον λέγει τῷ ἐταίρῳ¹¹ “σύνδουλε, οἶδά σε τι ἐνθυμῆσαι, διότι τὰ σῦκα καταφαγεῖν θέλεις.” ὁ δὲ ἔφη “ναὶ μὰ τὸν Δία, πῶς τοῦτο οἶδας;” ὁ δὲ λέγει “ἀπὸ τοῦ τῆς ὀψews χαρακτῆρος τὸ τῆς ψυχῆς βούλευμα γινώσκω. δώσω¹² οὖν γνώμην πῶς αὐτὰ φάγωμεν οἱ δύο.” ὁ δὲ “οὐ γὰρ καλὴν τὴν¹³ γνώμην ἔδωκας· ὅταν γὰρ ὁ δεσπότης ἐπιζητήσῃ τὰ σῦκα καὶ μὴ ἔχωμεν¹⁴ δοῦναι, τί ἔσται;” ὁ δὲ εἶπεν “εἰπέ αὐτῷ ὅτι Αἰσωπος εὐρών τὸ ταμεῖον εὐκαίρως ἀνεωγμένον εἰσπηδήσας κατέφαγεν τὰ σῦκα. ὁ δὲ Αἰσωπος λαλεῖν μὴ δυνάμενος οὕτως¹⁵ δαρήσεται, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν σου εἰ¹⁶ πεπληρωκώς.” ταῦτα εἰπόντες περικαθίζουσι τοῖς σύκοις καὶ/κατεσθίουσιν f.22^v
αὐτὰ καὶ ἔλεγον “οὐαὶ τῷ Αἰσώπῳ. ἀληθῶς σαπρός ἐστι, καὶ οὐδὲν ἄλλο πρέπει αὐτῷ εἰ μὴ δέρεσθαι. ἅπαξ οὖν συμφωνήσωμεν εἰς ἑαυτούς, καὶ ὁ ἐὰν κατεαγῇ ἡ¹⁷ ἀπόληται ἡ ἐκχυθῇ, λέγομεν ὅτι Αἰσωπος αὐτὸ πεποίηκεν, καὶ πάντοτε ἀμάχητοι γινόμεθα.” καὶ οἱ μὲν κατέφαγον τὰ σῦκα. 3. τῇ δὲ τακτῇ ὥρᾳ ὁ δεσπότης λουσάμενος καὶ ἀριστήσας, εὐπέπτως ἔχων πρὸς τὰ σῦκα, ἐπεζήτησε τὴν ὀπώραν, καὶ φησιν “Ἀγαθόπου, δὸς τὰ σῦκα.” [ἄλλος Ἑρμᾶ,¹⁸ φέρε τὰ σῦκα]. ἰδὼν ὁ δεσπότης ὅτι διαπαίζεται¹⁹ διαπονηθεὶς, καὶ μαθὼν ὅτι Αἰσωπος ἔφαγε τὰ σῦκα, εἶπεν “Αἰσωπόν τις καλεῖται.” καὶ δὴ κληθέντος παρεγένετο. ὁ δὲ φησιν [λέγει] αὐτῷ “ἐπικατάρατε, οὕτως μου κατεφρόνησας, ἵνα εἰσελθὼν εἰς τὸ ταμεῖον τὰ ἐμοὶ ἐτοιμασθέντα^{19a} σῦκα καταφάγῃ;” ὁ δὲ ἀκούων, λαλεῖν δὲ μὴ δυνάμενος διὰ τὸ τῆς γλώττης ἐμπόδιον, θεωρῶν τοὺς κατηγοροὺς φανεροὺς ἀπὸ τῆς ὀψews, μέλλων δαίρεσθαι, πεσὼν εἰς

De codicis proprietatibus atque mendis, nec non de ratione edendi, vide supra pp. 23 et 27. In hoc imo margine lectiones codicis G, quae supra a me mutatae vel correctae sunt, nullo addito signo exhibentur. Alius titulus subscribitur in fine Vitae (f. 67^v) talis: Αἰσώπου γέννα, ἀνατροφή, προκοπή, καὶ ἀποβίωσις. Eadem, om. καὶ, habet etiam cod. Pa (Par. sup. 690, vide Studies 167).

¹ βιοφιλέστατος   ² τῇ—ἦν] ὁ τὴν μὲν τύχην cod.

³ πρινάτωρ cod.; cf. W, et infra c. 10

⁴ σιμός, σόρδος (i.e. surdus) scripsi, σηνώσορδος cod.

⁵ βλαισός—μυστάκων scripsi; ὕλως· γαλαίας· κόνιαι· τρεβλός· νυστάζοντος cod., cf. W; pro ὕλως russis legere ὕλαϊος vel ὕλως, sed parum apte

⁶ προσημαῖνον conieci, προσημαῖος cod. ἡμερινὸν W καθημερινὸν Reiske (= Schneider apud West.) fort. legendum ἀποτρόπαιον vel προστρόπαιον.

⁷ ἐλάττωμα—λαλεῖν] cf. Text Trad. 227 sq.   ⁸ μείζων

⁹ σιγηλὸν cod.; nescio an auctor voluerit σιγητόν

¹⁰ exciderunt nonnulla, scil. de ficis domino oblatis, vide W.   ¹¹ ἐτέρω

¹² δὸς οὖν γν.   ¹³ μὲν   ¹⁴ ἔχοντες   ¹⁵ οὕτως   ¹⁶ ἡ   ¹⁷ ἡ—ἡ

¹⁸ Ἑρμᾶ] cf. infra, et Text Trad. 227   ¹⁹ διαπαίζεται   ^{19a} ἡτ—

τά τοῦ δεσπότου γόνατα παρεκάλει μικρὸν ἐπισχεῖν. αὐτοῦ δὲ ἀνασχομένου, ἰδὼν παρακείμενον ξέστην²⁰ ἔλαβεν αὐτὸν καὶ διὰ τῶν νευμάτων ἤτησεν ὕδωρ χλιαρὸν, καὶ λεκάνην παραθεῖς εἰς τὸ μέσον Αἰσωπος καὶ²¹ πίων, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα καὶ σπαράξας ἑαυτὸν ἀνέβαλεν τὸ χλιαρὸν ὅπερ ἔπιεν· οὐδαμῶς γὰρ ἦν γευσάμενος. διὰ δὲ τῆς πολυπειρίας δούς ἀπόδειξιν, τοῦτο ἤξιώσε καὶ τοὺς

!3' συνδούλους αὐτοῦ ποιῆσαι, ἵνα γνωσθῇ τίς ἐστὶν ὁ φαγὼν τὰ σῦκα. θαυμάσας δὲ ὁ δεσπότης τὸ ἐνθύμημα αὐτοῦ ἐκέλευσεν καὶ τοὺς ἄλλους πιόντας ἐμέσαι. οἱ δὲ δούλοι εἰς ἑαυτοὺς· “τί ποιήσωμεν, Ἑρμᾶ,²² πίωνμεν,²³ καὶ μὴ κάτω τοὺς δακτύλους βάλωμεν ἀλλὰ παρὰ τὰς γωνίας.” ἅμα δὲ τῷ²⁴ πιεῖν αὐτοὺς τὸ χλιαρὸν χολοποιοῦντα τὰ σῦκα ἐπέπλευσαν ἄνω· καὶ ἅμα τῷ²⁴ χαλάσαι τὸν δάκτυλον ἀνέδραμον τὰ σῦκα. ὁ δὲ δεσπότης ἔφη “ὁρᾶτε πῶς κατεψεύσασθε τῷ μὴ δυνάμενῳ λαλῆσαι; ἐκδυσον αὐτούς.” δερόμενοι δὲ ἐκείνοι ἐγνώσαν ἀσφαλῶς ὅτι ὁ κατὰ ἄλλου μηχανευόμενος κακὸν αὐτὸς καθ’ ἑαυτοῦ τοῦτο λανθάνει ποιῶν.

4. Οἱ μὲν οὖν ἔτισαν²⁵ δίκας ἀνθ’ ὧν ἤμαρτον εἰς τὸν μὴ δυνάμενον (λαλεῖν)²⁶. . . πόλιν [ἰδεῖν]. σκάπτοντος δὲ τοῦ Αἰσώπου εἰς τὸν ἀγρὸν ἔτυχεν ἱεροφόρον τῆς Ἰσιδος πλανηθῆναι τῆς δημοσίας ὁδοῦ εἰς τε τὸν ἀγρὸν εἰσελθεῖν, ὅπου συνέβη τὸν Αἰσώπον σκάπτειν. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν μοχθηρῶς τὸ ἔργον ἐπιτελοῦντα, καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ ἀγνοοῦσα τύχην, φησὶν “ἄνθρωπε, εἰ κάτοιδας ἐλεᾷς τὰς θνητὰς ψυχὰς, πεπλανημένη μοι²⁷ δεῖξον τὴν ὁδὸν [μοι], τὴν εἰς τὴν πόλιν εἰσάγουσαν.” ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Αἰσωπος καὶ θεασάμενος τὸ τῆς θεοῦ σχῆμα ἀνθρώπινον²⁸ περικείμενον, θεοσεβῆς ὑπάρχων προσεκύνησεν καὶ ἤρξατο διανεύειν καὶ δηλοῖν.²⁹ “διὰ τί ἀπολιποῦσα τὴν δημοσίαν ὁδὸν εἰς τοῦτο τὸ κτήμα εἰσελήλυθας;”/ἡ δὲ νοήσασα ὅτι ἀκοῦει μὲν, λαλεῖν δὲ οὐ δύναται, ἤρξατο αὐτῷ νεύειν, ἅμα δὲ καὶ λαλεῖν· “ξένη εἰμὶ τῶν τόπων τούτων· ὥς δὲ ὁρᾷς ἱεροφόρος εἰμί. μὴ εἰδῶς²⁹ δέομαί σου, ἐπεὶ πεπλάνημαι, ὑπόδειξόν μοι τὴν ὁδόν.” ἀναλαβόμενος δὲ τὴν ξοῖδα ὁ Αἰσωπος, ἐν ᾧ ἔσκαπτεν, ἐπιλαμβάνεται τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ ἤγαγεν ἐπὶ τὴν σύνδενδρον καὶ προέθηκεν ἐκ τοῦ μάνδικος ἄρτον καὶ ἐλαίας, καὶ ἄγρια λάχανα ἀποκείρας ἐκόμισεν· ἠνάγκασεν δὲ αὐτὴν μεταλαβεῖν τροφῆς. ἡ δὲ μετέλαβεν. ἀγαγὼν δὲ αὐτὴν εἰς τινα πηγὴν ὕδατος ἔδειξεν αὐτῇ, εἰ καὶ τούτου θέλει μεταλαβεῖν. ἡ δὲ τροφῆς καὶ ποτοῦ μεταλαβοῦσα τὰ κάλλιστα ἠῦχετο τῷ Αἰσώπῳ. καὶ πάλιν δεομένη ἐνένευεν τελείαν τὴν χάριν ποιῆσαι καὶ τὴν ὁδὸν δεῖξαι. ὁ δὲ ἤγαγεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν λεωφόρον³⁰ ὁδὸν τὴν ἀμαξευομένην καὶ δείξας ἀπέστη, καὶ περὶ τὸ ἔργον εἶχεν τὸν νοῦν. 5. ἡ δὲ ἱεροφόρος τῆς Ἰσιδος πάλιν τῆς ὁδοῦ λαβοῦσα³¹ καὶ μνησθεῖσα τῆς τοῦ Αἰσώπου φιλοφροσύνης, ἐπάρασα τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν “διάδημα τῆς ὅλης οἰκουμένης, Ἰσι μυριώνυμε,³² ἐλέησον τόνδε τὸν ἐργάτην, τὸν κακοπαθοῦντα, τὸν εὐσεβῆ, ἀνθ’ ὧν εὐσέβησεν, οὐκ εἰς ἐμέ, δέσποινα,

²⁰ ξέστιν ²¹ καὶ] δὲ cod.

²² Ἑρμᾶ(ς) aut servi nomen alia memoria proditum pro Ἀγαθόπου (cf. supra c. 3 ad init.), aut doricè dictum pro Ἑρμῇ. Hoc mihi magis quam illud arridet; Hermes vulgo fictorum amator

²³ πίωνμεν ²⁴ τὸ ²⁵ ἤτησαν

²⁶ pro δυνάμενον exciderunt aliquot verba, velut (λαλεῖν. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὁ δεσπότης εἰσῆλθαι εἰς τὴν) πόλιν. delendum ἰδεῖν, ul adventicium

²⁷ πεπλανημένην με cod.

²⁸ ἀνθρώπῳ Post, nescio an recte

²⁹ sic cod.

³⁰ λεωφόρον

³¹ λαβοῦσαι

³² Ἰση μυριόνυμε

ἀλλ' εἰς τὸ σὸν σχῆμα. καὶ εἰ μὴ πολυτάλαντον τὸν βίον αὐτοῦ διορθώσασθαι βούλει, ὃν ἄλλοι θεοὶ ἀφῆρηνται, τὸ γοῦν λαλεῖν αὐτῷ χάρισαι· δυνατὴ γὰρ σὺ καὶ τὰ ἐν σκότει πεπτωκότα³³ πάλιν εἰς φῶς προελῆσθαι.”³⁴ εὐξαμένης δὲ ταῦτα τῆς ἱεροφόρου ἢ Ἰσις,³⁵ ἢ κυρία, ὑπήκουσεν· ταχὺ γὰρ ὁ περὶ εὐσεβείας λόγος εἰς τὰς τῶν θεῶν ἀκοὰς καταντᾷ.

6. Ὁ δὲ Αἴσωπος, σφοδροῦ καύματος/ὄντος, εἶπεν πρὸς ἑαυτὸν “δύο ὥρας ἔχω f.24^r
ἀπὸ τοῦ προστάτου εἰς ἀνάπαυσιν· κοιμηθήσομαι τὰς τοῦ καύματος ταύτας.” ἐπιλεξά-
μενος δὲ τινα τόπον τοῦ κτήματος εὐθαλέστερον καὶ ἀπαρενόχλητον, δεινῶδη καὶ³⁶
κατάσκιον, εἰς ὃν χλοερᾶς βοτάνης παμποίκιον ἄνθος ἐπηύξανεν καὶ διὰ τὴν παρακει-
μένην ὕλην καὶ λιβάδα³⁷ τὸν τόπον κατέλιξεν, (Αἴσωπ)ος ταῖς βοτάναις προσκλίνας
καὶ τῇ³⁸ γῇ [πόνω] προσβαλὼν (τὴν) δίκελλαν, τὸν μάνδικα καὶ τὴν μηλωτὴν πρὸς
κεφαλὴν θέμενος, ἀνεπαύετο. ἔνθα [τῶν πέριξ δένδρων] ὁ ποταμὸς ἤχει· (καὶ) μαλακοῦ
πνεύματος ὄντος [ἀνέμου]³⁹ Ζεφύρου,⁴⁰ (τὰ) χλοερὰ τιναχθέντα φυτὰ κατέπνευσεν
αὔραν (τῆς πέριξ ὕλης)⁴¹ [τὴν περὶ φυτῶν τῶν ἁνθεων ὕλην] ἠδέαν καὶ προσηνῇ.
[προσέφερον]. καὶ πολὺς ἐπὶ κλάδοις ἐτερετίζετο⁴² τέττιξ, καὶ ποικίλων ὀρνέων
καὶ πολυνόμων⁴³ ἤχει τὸ θρύλλημα. ὅπου μὲν γὰρ ἦν καὶ πολύθρους† ἔνδον,⁴⁴ συναπαθὼν
ἐλαίας ἐν παθοὶ μὲν οἱ κλάδοι,† ἐπὶ δὲ λεπτοτάτης πίτυος ὁρμὴ ἀεροπετῆς⁴⁵ ἀπεδίδου
μίμημα κοσσύφου· καὶ μιγνυμένη συνῶδος⁴⁶ ἡ φωνόμιμος ἅμα πᾶσι κατέκραζεν⁴⁷
ἡχώ. αὐτὸ δὲ τὸ κεκραμένον⁴⁸ ἐξ ἀπάντων εὐμελὲς ψιθύρισμα. ἐφ' ὧν ψυχαγωγούμενος
ὁ Αἴσωπος εἰς ἡδὺν ὕπνον κατήγετο. 7. ἐνταῦθα δὴ⁴⁹ ὁ θεός, ἡ κυρία Ἰσις, παραγίνεται
ἅμα ταῖς ἐννέα Μούσαις, /εἶτα ἔφη “ὁρᾶτε, θυγατέρες, [εὐσεβείας κατακάλλυμμα]⁵⁰ f.24^v
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, πεπλασμένον μὲν ἀμόρφως, νικῶντα δὲ εἰς εὐσέβειαν⁵¹ πάντα
ψόγον· οὗτός ποτε τὴν ἐμὴν διάκονον πεπλανημένην ὠδήγησεν.⁵² πάρειμι δὲ σὺν
ὕμῖν ἀνταμείψασθαι τὸν ἄνθρωπον. ἐγὼ μὲν οὖν τὴν φωνὴν ἀποκαθίστημι, ὑμεῖς
δὲ τῇ φωνῇ τὸν ἄριστον χάρισασθε⁵³ λόγον.” εἰποῦσα⁵⁴ δὲ ταῦτα καὶ τὸ τραχὺ
τῆς γλώττης ἀποτεμοῦσα,⁵⁴ τὸ κωλύον αὐτὸν λαλεῖν, αὐτῇ⁵⁵ δὴ ἡ Ἰσις ἐχαρίσατο
(τὴν φωνήν) [τὸν λόγον καὶ Ἑλληνα λόγων μυθικῶν εὐρέσεις], ἔπεισεν δὲ καὶ τὰς
λοιπὰς Μούσας ἐκάστη(ν) τι τῆς ἰδίας δωρεᾶς χάρισασθαι. αἱ δὲ ἐχαρίσαντο λόγων

³³ πεπτωκότα ³⁴ προελῆσθαι ³⁵ Ἰσις

³⁶ *malim* δεινῶδη τε καὶ

³⁷ λιβάδα—Αἴσωπος] λ.τ.τόπον κατέληξεν· *ds cod.*, *quibus apponitur in marg. lemniscus(÷)* *conieceram olim* λ. (εἰς) τ.τ. κατέληξεν, (Αἴσωπ)ος λιβάδα τ.τ. κατελίξασαν *L. A. Post*

³⁸ τῇ γῇ—δίκελλαν] *fort.* τὴν γηπόνον πρ. δ. ³⁹ *del. Post*

⁴⁰ Ζεφύρου *Post*, ἐφόρου *cod.*

⁴¹ τῆς πέριξ ὕλης *ex varia lectione* τῶν πέριξ δένδρων *supra e margine tralata*, *et ex interpretatione quae subsequitur*, τὴν περὶ—ὕλην, *collegit Post*; *cf. Studies 13*

⁴² ἐτερετίζετο ⁴³ πολὺν ὀρνέων τὸ θρύλλημα

⁴⁴ ἔνδον—κλάδοι] *locus insaniabilis*; ἀηδῶν, συνεπῆδον ἐλαίας ἐμπαθούμενοι κλάδοι *Post* ἀηδῶν (*vel* ἀοιδῇ), συμπαθόντες ἐλαίας ἐπῆδον μὲν οἱ κλ. *nos dubitant*

⁴⁵ ἀεροπετῆς *Post*, *pro* ἡροπῆτες

⁴⁶ μιγνυμένη σύνδοδος (*sic cod.*) *fort.* *secludenda*, *συνῶδος Post*

⁴⁷ *num* κατεκράθη? ⁴⁸ κεκραγόμενον *cod.* ⁴⁹ δὲ *cod.*

⁵⁰ *obtreclantis alicuius lectoris observatio e marg. tralata*, *ut* ἀμορφίαν *infra*

⁵¹ εὐσ.] ἀμορφίαν *cod.* ⁵² πεπλανωμένην ὁδη-*cod.*, *πεπλ. dubitans corrigi*

⁵³ -ασθαι ⁵⁴ -οῦσαι ⁵⁵ ἄτε

εὔρεμα καὶ μίθων Ἑλληνικῶν πλοκὴν καὶ ποιήσεις. κατευξαμένη δὲ ἡ θεὸς ὅπως ἐνδοξος γένηται, εἰς ἑαυτὴν ἐχώρησεν. καὶ αἱ Μοῦσαι δέ, ἐκάστη τὸ ἴδιον χαρισάμεναι, εἰς τὸ Ἑλικῶνα⁵⁶ ἀνέβησαν ὅρος. 8. ὁ δὲ Αἰσωπος αὐτὸ τὸ ταχθὲν ὑπὸ τῆς φύσεως ὑπνώσας διεγέρθη καὶ φησιν “οὐα, ἡδέως ὑπνώσα.” [γελυὸν αὐτῷ τοῦτο].⁵⁷ καὶ τὰ βλεπόμενα ὀνομάζων—δίκελλα, πήρα, μηλωτή, μάνδιξ, βοῦς, ὄνος, πρόβατον—“λαλῶ,” (ἔφη), “μὰ τὰς Μοῖσας. πόθεν ἔλαβον τὸ λαλεῖν; πόθεν; νενόηκα.⁵⁸ πάντως ἀνθ’ ὧν⁵⁹ εἰσέβησα εἰς τὴν ἱεροφόρον τῆς Ἰσιδος. ὥστε καλὸν ἐστὶν εἰσεβεῖν. προσδέχομαι οὖν ἀπὸ θεῶν λήψεσθαι χρηστὰς ἐλπίδας.”

f.25^r 9. Περιχαρὴς δὲ γενόμενος καὶ πάλιν ἀνελόμενος τὴν δίκελλαν ἤρξατο σκάπτειν. ὁ δὲ τῶν ἀγρῶν προστάτης ἐπεισελθὼν εἰς τοὺς ἐργάτας ἓνα τῶν τοῦ Αἰσώπου συνεργῶν ῥάβδῳ/κατέξανεν. ὁ δὲ Αἰσωπος οὐκ ἐτι δυνάμενος ἑαυτοῦ κρατεῖν, φησὶν “ἄνθρωπε,⁶⁰ τὸν μηδὲν ἀδικήσαντα τί οὕτως αἰκίζεις πικρῶς καὶ τύπτεις ἀφειδῶς, σὺ καθ’ ἐκάστην ὥραν πλεῖστα ἀδικήματα ποιῶν καὶ ὑπὸ μηδενὸς τυπτόμενος;” ὁ δὲ Ζηνᾶς πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “τί ἐστὶν τοῦτο; ὁ Αἰσωπος λαλεῖ; μὰ τοὺς θεοὺς, ἀρξάμενος λαλεῖν πρὸς οὐδένα κέκρουκεν εἰ μὴ πρὸς ἐμὲ τὸν λαλοῦντα αὐτῷ καὶ ἐπιτάσσοντα. τοῦτον ἐγὼ εἰ μὴ κατηγορήσω προφάσει, ἀποστήσai με ἔχει τῆς οἰκονομίας· ὅτε γὰρ ἔτι νωδὸς ἦν διένεινέ μοι ὅτι ‘εἰ εἴθῃ ὁ δεσπότης μου μεταστήσω σε τῆς οἰκονομίας’ κατηγορήσω⁶¹ γὰρ σου διὰ τῶν νευμάτων.’ εἰ οὖν νεύμασιν ἐπηγγείλατο, πολλῷ μᾶλλον λαλῶν κείσει. προλαβεῖν οὖν καλὸν ἐστὶν.” 10. καθίσας οὖν ἵππῳ ῥόθιος⁶² ἐφέρετο εἰς τὴν πόλιν. παραγενόμενος δὲ εἰς τὴν τοῦ δεσπότης οἰκίαν ἀφῆλατο⁶³ τοῦ ἵππου· ἄψας δὲ τὸν ἱμάντα ἀπὸ τοῦ κρίκου τοῦ πυλῶνος, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εὐρῶν τὸν δεσπότην, φησὶν “δέσποτα—”⁶⁴ ὁ δὲ ἔφη “Ζηνᾶ, τί εἰ τεταραγμένος;” ὁ δὲ Ζηνᾶς ἔφη “τερατῶδες τι πρᾶγμα συνέβη ἐν τῷ κτήματί σου.” ὁ δὲ λέγει “μὴ τι δένδρον πάρωρον καρπὸν ἤνεγκεν [ὁ δὲ εἶπεν “οὐχί, δέσποτα, ἀλλὰ]⁶⁵ (ἦ) τετράπουν ἀνθρωπόμορφόν τι ἐγέννησεν;” [λέγει ὁ κύριος αὐτοῦ]⁶⁶ Ζηνᾶς λέγει “οὐχί, δέσποτα.” ὁ δὲ “τί οὖν νομίζεις τερατῶδες⁶⁷ εἶναι; ἀπάγγελόν μοι τάλῃθῃ.” ὁ δὲ Ζηνᾶς εἶπεν “Αἰσωπος ὁ σαπρὸς, ὃν ἀπεπέμφω εἰς τὸν ἀγρὸν σκάπτειν, ὁ προγᾶστωρ—” ὁ δὲ κύριος “τί τέτοκεν;” ὁ δὲ “οὐ τι τοιοῦτον,⁶⁸ ἀλλὰ νωδὸς ὧν⁶⁹ ἐλάλησεν.” ὁ δεσπότης “μηδὲν σοι τῶν ἀγαθῶν γένηται. [τί] τοῦτο νομίζεις τερατῶδες⁷⁰ εἶναι;” Ζηνᾶς “ναί, καὶ μάλα.” ὁ δεσπότης “διὰ τί; εἰ οἱ θεοὶ χολωθέντες ἀνθρώπῳ πρὸς ὀλίγον χρόνον ἀφείλαντο τὴν φωνὴν αὐτοῦ, νῦν δὲ πάλιν καταλλαγέστες ἐχαρίσαντο, ὅπερ καὶ ἐγενήθη, τερατῶδες⁷¹ εἶναι νομίζεις;” Ζηνᾶς “ναί, δέσποτα· λαλεῖν γὰρ ἀρξάμενος πάντα ὑπὲρ ἀνθρωπίνην φύσιν φθέγγεται· καὶ εἰς ἐμὲ μεγάλως βλασφημεῖ καὶ εἰς σέ, ἅτινα οὔτε αἱ ἀκοαὶ μου φέρουσιν ἀκούειν.”⁷² 11. ὁ δὲ κινηθεὶς λέγει τῷ Ζηνᾶ

⁵⁶ Ἑλικῶνα ⁵⁷ πόθεν νενόηκα; cod. ⁵⁸ ἀνθῶς ⁵⁹ ἄρα ἄνθρωπε cod.

⁶⁰ κατηγορήσου ⁶¹ καθίσας οὖν ἵππορόθιος ⁶² ἀφῆλατο ⁶³ δέσποτα;

⁶⁴ ὁ δὲ—ἀλλὰ *seclusi*, ul *variant lectionem*, qua omnia usque ad ἀλλὰ νωδὸς sicut in W *contracta erant*; cf. *Studies* 27, adn. 3, ubi *lotius loci rationem reddidi*

⁶⁵ λέγει ὁ κύριος αὐτοῦ· τί τοιοῦτον; cod. λέγει—αὐτοῦ *adnotatio e marg. inducta*; τί τοιοῦτον *infra pos.* τί τέτοκεν; ὁ δὲ οὐ, ubi *desideratur*, *transluli*

⁶⁶ τερατῶδη ⁶⁷ δν

⁶⁸ pos. ἀκούειν *has induxit librarius e margine quisquilias*: ὡς δὲ προσεθήμην ὅτι κατὰ μηδὲνα τρόπον αὐτὸν ὁ δεσπότης χρήσιμον ἔχει· οὐ θέλω δὲ λέγειν ἃ εἶπεν πρὸς σέ καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἐργασίαν ἀχρήσιμον ὄντα ἀνέπεμψας εἰς τὸν ἀγρὸν

“πορεύου, πώλησον αὐτόν.” ὁ δὲ Ζηνᾶς· “παίζεις,⁶⁹ δέσποτα; οὐκ οἶδας αὐτοῦ τὴν ἀμορφίαν; τίς αὐτόν θελήσει ἀγοράσαι καὶ κυνοκέφαλον ἀντὶ ἀνθρώπου ἔχειν;” ὁ δεσπότης· “ἄπελθε τοιγαροῦν, χάρισαι αὐτόν τινι. εἰ δὲ μηδεὶς θέλει λαβεῖν αὐτόν, δέρων⁷⁰ ἀπόκτεινον αὐτόν.” ὁ δὲ Ζηνᾶς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ λαβὼν κατὰ πάντα τρόπον πάλιν ἀλλόμενος τῷ ἱππῷ παρεγένετο ἐπὶ τὸ κτῆμα. καὶ φησιν πρὸς ἑαυτὸν ὁ Ζηνᾶς· “ἔδωκέν μοι κατὰ πάντα ὁ δεσπότης τὴν ἐξουσίαν κατὰ τοῦ Αἰσώπου, πωλῆσαι, / χαρίσασθαι, φονεῦσαι. τί γάρ μοι κακὸν ἐποίησεν ἵνα αὐτόν ἀποκτείνω; πωλήσω αὐτόν.” τοιγαροῦν τῷ Αἰσώπῳ πάντα ὑπηρετεῖτο⁷¹ τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν ὠρηθέντα αὐτῷ.

f.26^r

12. Συνέβη⁷² δὲ σωματέμπορον ἱππῷ καθεζόμενον ἀπὸ τῶν ἀγρῶν πορεύεσθαι εἰς τὴν πόλιν· θέλων γὰρ ἀπᾶραι⁷³ ἀπὸ τῶν σωματίων ἐξῆται ἀπὸ τῶν ἀγρῶν κτήνη μισθώσασθαι, εἴτα οὐχ εὐρὼν ἐπορεύετο πάλιν εἰς τὴν πόλιν. ἀπαντήσας οὖν ὁ Ζηνᾶς γνωστὸν ὄντα ἡσπάσατο αὐτόν λέγων “Ὁφελίων,⁷⁴ ἀρχέμπορε, χαῖρε.” ὁ δὲ· “Ζηνᾶ, ἀρχιγεωργέ, χαῖρε.” ὁ δὲ Ὁφελίων⁷⁴ λέγει αὐτῷ “Ζηνᾶ, μὴ τι ἔχεις κτήνη μισθώσασθαι ἢ πωλῆσαι;” ὁ δὲ Ζηνᾶς· “οὐ, μὰ τὸν Δία⁷⁵ σωματίον δὲ ἔχω ἀρρενικὸν πωλῆσαι εὐωνον,⁷⁶ εἰ σὺ θέλεις.” ὁ δὲ ἔμπορος ἐκ τούτων εἰσθὼς ζῆν· “σωματέμπορόν με ὄντα ἐρωτᾷς εἰ⁷⁷ βούλομαι σωματίον εὐωνον⁷⁸ ἀγοράσαι;” ὁ δὲ· “ἔλθε πρὸς τὰ παρακείμενα κτήματα.” 13. ὁ δὲ Ζηνᾶς ἠνεγκεν αὐτόν εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ φησιν “ἀπελθέτω τις τῶν συνδούλων εἰς τὰ ἔργα καὶ Αἰσῶπον καλείτω.”⁷⁹ πορευθεὶς δὲ τις τῶν συνδούλων καὶ ἰδὼν τὸν Αἰσῶπον σκάπτοντα εἶπεν αὐτῷ “Αἰσῶπε, ρίψας τὴν δίκηλλαν ἀκολουθεῖ, καλεῖ σε ὁ δεσπότης.” ὁ δὲ φησιν “ποῖος δεσπότης, ὁ κατὰ φύσιν ἢ (ὁ) οἰκονόμος; / κατάδηλον οὖν καὶ διαστήσας λέγε· ὁ οἰκονόμος⁸⁰, καὶ μὴ ὁ δεσπότης.” καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας τέτακται ὡς δοῦλος⁸¹. . . .⁸⁰ “ἢ δὲ καταστροφή αὐτοῦ τί; ἀφ’ οὗ ἤρξατο λαλεῖν περίεργος γέγονεν.” ὁ δὲ Αἰσῶπος ρίψας τὴν δίκηλλαν φησὶν· “ὡς πονηρὰ παραδεδομένη δουλεία, καὶ πρὸς τούτῳ⁸¹ θεοῖς ἦν ἐχθρά. Αἰσῶπε, τὸν τρίκλινον στρώσον. Αἰσῶπε, τὸ βαλανεῖον ὑπόκαυσον. Αἰσῶπε, ὕδωρ πλήσον. Αἰσῶπε, τοῖς κτήνεσιν τροφὰς παράβαλε· ὅσα ἐστὶν μοχθηρὰ ἢ κοπηρὰ⁸² ἢ λύπης μεστὰ ἢ δούλια,⁸³ πάντα τῷ Αἰσώπῳ ἐπιτάσσεται ἄγειν. μὴ γὰρ οὐκ ἔχω τὸν ἀπὸ θεῶν μοι μερισθέντα λόγον; ἐλεύσεται ὁ δεσπότης (καὶ) εὐκαίρως κατηγορήσας αὐτοῦ μεταστήσω τῆς οἰκονομίας· νῦν δὲ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι. οὕτως ἡγοῦ, σύνδουλε.” παρεγένοντο δὲ καὶ φησιν “ἰδοῦ, κύριε, ὁ Αἰσῶπος.” ὁ δὲ Ζηνᾶς φησιν “ἀρχέμπορε, καταμάνθανε.” 14. ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ σωματέμπορος θεωρεῖ τὸν Αἰσῶπον τοιουτόμορφον⁸⁴ ἀπόμαγμα καὶ λέγει “οὗτος τῆς γερανομαχίας σαλπιστὴς ἐστίν. οὗτος ριζοκάλαμός⁸⁵ ἐστίν ἢ ἄνθρωπος; οὗτος εἰ μὴ φωνὴν εἶχεν, εἰρήκειν ἂν ὅτι ἡ⁸⁶ χυτρόπους ἐστὶν ἢ ἀγγεῖον⁸⁷ τροφῆς ἢ χηνός

f.26^v

⁶⁹ παίζεις   ⁷⁰ δέρον cod., fort. secludendum   ⁷¹ ὑπηρετήτο

⁷² Συνέβη] huc asterisco refertur capitulum quod in marg. superiore legitur tale: περὶ σωματεμπορίου καὶ ἀπεμωλήσεως Αἰσώπου

⁷³ ἐπᾶραι   ⁷⁴ ὀφελίων   ⁷⁵ δῖαν   ⁷⁶ εὐωνον ei scripsi, νέον δ cod.

⁷⁷ η cod.   ⁷⁸ εὐόνου   ⁷⁹ καλείτω

⁸⁰ post δοῦλος hīat parva lacuna; talia fere suppleveris: (ὁ δὲ σύνδουλος καθ’ ἑαυτόν· “βαβαί, τῆς εὐρεσιλογίας!”)

⁸¹ πρὸς ταύτην

⁸² κοπερά

⁸³ ἰδοῦ λία

⁸⁴ τὸ εὐτάμορφον

⁸⁵ ριζοκάλαμός

⁸⁶ ἡ χυτρόπους

⁸⁷ ἀγγεῖον

- f.27^r ὦν.⁸⁸ Ζηνᾶ, μέμφομαί σοι. τί/δυνάμενόν⁸⁹ με ἤδη τὰ τῆς ὁδοιπορίας ἐκτε(τε)λεκέναι [με] περιέσπασας, ὡς ἔχων τι ἀγαθὸν πωλῆσαι, καὶ οὐ περικάθαρμα;” καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπορεύετο. 15. πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὁ Αἰσωπος ἐξ ἀναβολῆς τοῦ ἱματίου ἐλκυσεν καὶ φησιν “ἄκουσον.” ὁ δὲ ἔμπορος εἶπεν “ἄφες. μηδὲν σοι τῶν ἀγαθῶν γενήσεται. τί με μετεκαλέσω;” ὁ δὲ Αἰσωπὸς φησιν “ἐνεκα τίνος ἐνθάδε ἦλθες;” ὁ δὲ “ἐνεκεν σοῦ, ἵνα σε ἀγοράσω.” ὁ Αἰσωπος “διὰ τί οὖν,” φησὶν, “οὐκ ἀγοράζεις με;” ὁ ἔμπορος “(μὴ) περίθες⁹⁰ μοι πρᾶγμα, ὅτι οὐ θέλω σε ἀγοράσαι.” Αἰσωπος “ἀγοράσόν με, ἄνθρωπε, καὶ μὰ τὴν Ἴσιν πολὺ σε ὠφελήσω.”⁹¹ ὁ σωματέμπορος “καὶ τί με ἔχεις ὠφελῆσαι,⁹² ἵνα ἐφ’ ἐλπίδι⁹³ ἐξαπατηθεὶς ἀγοράσω σε;” ὁ Αἰσωπος “οὐκ ἔχεις ἐν τῷ σωματεμπορίῳ σου παιδία τινὰ ἀπαιδεύτιστα καὶ τροφὴν αἰτοῦντα παρ’ ἑκάστα;” ὁ σωματέμπορος “ναί.” ὁ Αἰσωπος “ἀγοράσόν με καὶ ποιήσόν με ἐκείνων παιδαγωγόν· φοβούμενοι γάρ μου τὴν κακοπινὴν⁹⁴ ὅσιν παύσσονται τῆς προνικότητος.”⁹⁵ ὁ σωματέμπορος “ὠραίως⁹⁶ ἐπενόησας, μὰ τὴν σκοτίαν σου.” ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ σωματέμπορος λέγει τῷ Ζηνᾶ “πόσου τὸ κακὸν τοῦτο πωλεῖς;” Ζηνᾶς λέγει “φέρε τριώβολον.”⁹⁷ ὁ σωματέμπορος “ὅμως πόσου;” Ζηνᾶς “δὸς ὃ θέλεις.” δὸς δὲ ὀλίγον τι ὁ / σωματέμπορος ἠγόρακεν αὐτόν.

16. Εἰσιὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν εἰσήγαγεν αὐτόν ἐν τῷ σωματεμπορίῳ. δύο δὲ παῖδες ὑπὸ μητρὸς τρεφόμενοι ἰδόντες τὸν Αἰσωπον ἀνεκραύγασαν καὶ κατεκρύβησαν. ὁ δὲ Αἰσωπος τῷ σωματεμπορίῳ “ἔχεις μου ἤδη ἀπόδειξιν τῆς ἐπαγγελίας, ὅτι κατὰ παιδίων προνικῶν⁹⁸ ἐτοίμην ἀφορμίαν ἠγόρακας.” γελάσας ὁ σωματέμπορος λέγει αὐτῷ “εἰς ἐκείνον τὸν τρίκλινον οἱ σύνδουλοί σου καθέζονται· εἰσελθὼν ἄσπασαι αὐτούς.” ἐπεισέρχεται οὖν ὁ Αἰσωπος καὶ θεωρεῖ παῖδας καλλίστους, πάντας καθαιρέτους,⁹⁹ ὡς Διονύσους καὶ Ἀπόλλωνας. ἀσπάζεται δὲ αὐτοὺς λέγων “χαίρετε, συνδουλίονες.” / ὁμοφωνία πάντων ἐγένετο.⁹⁹ ὁ Αἰσωπος “ἄνδρες σύνδουλοι, ὑμῶν εἰμι· ἀλλ’ ὅμως σαπρὸς εἰμι.” οἱ δὲ δοῦλοι πρὸς ἑαυτοίς “νὴ τὴν Νέμεσιν, τί ἐγένετο τῷ δεσπότη τοιοῦτον κακοπινές¹⁰⁰ σῶμα ἀγοράσαι;” ἄλλος “οἶδας γὰρ διὰ τί αὐτόν ἠγόρασεν;” ἄλλος “πρὸς τί;”¹⁰¹ “ἵνα αὐτόν προσβάσκανον¹⁰² τοῦ σωματεμπορίου ποιήσῃ.” 17. ὁ δὲ σωματέμπορος πρὸς τὰ σωμάτια εἰσελθὼν φησιν “παιδία, στέρξατε τὴν ἑαυτῶν τύχην· μὰ τὴν ὑμῶν σωτηρίαν, κτήνη οὔτε μισθώσασθαι οὔτε ἀγοράσαι εὖρον. τοιγαροῦν διέλεσθε τὰ σκεύη· αὔριον γὰρ περῶμεν εἰς τὴν Ἀσίαν.” οἱ μὲν οὖν σύνδυο γενόμενοι διαιροῦνται τὰ σκεύη. ὁ δὲ Αἰσωπος ὑποπεσὼν πάντας φησὶν “δέομαι ὑμῶν, σύνδουλοι, ἐπεὶ νεώνητός¹⁰³ εἰμι καὶ ἀσθενὲς σῶμα ἔχω, παραχωρήσατέ μοι τὸ ἐλαφρὸν ἄραι σκευάριον.” οἱ δὲ εἶπον “ὅλως μηθὲν ἄρης.”¹⁰⁴ ὁ δὲ Αἰσωπος λέγει “αἰσχρὸν ἐστὶν πάντων τῶν συνδούλων κοπιώντων¹⁰⁵ ἐμὲ τῷ δεσπότη ἀχρήσιμον φανῆναι.” καὶ οἱ σύνδουλοι πρὸς ἑαυτούς “τί καὶ πέρπερός ἐστιν; ἄρον ὃ θέλεις.” 18. περιβλεψάμενος δὲ ὁ Αἰσωπος θεωρεῖ σκεύη τοῦ σωματεμπορίου πρὸς

⁸⁸ χηρὸς ὦν scripti, χινοσόν cod.

⁸⁹ malim ὅτι δυνάμενόν—περικάθαρμα.

⁹⁰ fort. scribendum περίθης

⁹¹ ὁφ-

⁹² ὀφελῆσαι

⁹³ ἐφ’ ἐλπίδι] sic

⁹⁴ sic ⁹⁵ sic pro προυν-

⁹⁶ ὠραῖος

⁹⁷ τριό-

⁹⁸ falso, suspicor, pro ἐξαιρέτους

⁹⁹ pro] ἐγένετο nescio an parca quaedam exciderint: in cod. relicta est spatium ca. 3 cm.

¹⁰⁰ κακοπινὴ

¹⁰¹ πρὸς τί; ἵνα—ποιήσῃ cod.; possis etiam legere “πρὸς τί; ἵνα—ποιήσῃ”

¹⁰² malim προσβάσκανον

¹⁰³ νεώνητός

¹⁰⁴ ὅλος μ. ἄρης

¹⁰⁵ κοπιόντων

τὴν ἀποδημίαν, κίστην, κάνητας,¹⁰⁶ σάκκους μεστοὺς πρὸς τὴν διακονίαν, στρώματα, κεράμια, γουργάθους.¹⁰⁷ ἰδὼν δὲ γούργαθον μεστὸν ἄρτων κείμενον, ὃν ἐβούλοντο τέσσαρες διαφορτώσασθαι, λέγει ὁ Αἰσωπος· “ἄνδρες, ἐμοὶ μόνον¹⁰⁸ τοῦτον ἐπίθετε τὸν γούργαθον.” οἱ δὲ δοῦλοι εἰς ἑαυτοὺς· “οὐδένα μωρότερον τούτου τοῦ ἀνθρωπαρίου εἶδομεν.¹⁰⁹ ἠρώτησεν ἵνα τὸ πάντων ἐλαφρότερον ἄρῃ, καὶ τὸ πάντων βαρύτερον ἐξελέξατο.” ἄλλος· / “οὐκ ἔστιν μωρός, ἀλλὰ λιμόξηρος· θέλει γὰρ ὑπὸ χεῖρα κλάνειν¹¹⁰ τοὺς ἄρτους καὶ πλεον πάντων τρώγειν. ἐπιθῶμεν αὐτῷ τὸν γούργαθον.” καὶ πάντες περιστάντες ἐπιτιθέασιν αὐτῷ τὸν γούργαθον. ὁ δὲ ἐξήρχετο ὡς ἄτλαστον βαστάζων τὸν γούργαθον, ὅλος¹¹¹ διακλονούμενος. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ σωματέμπορος ἐθαύμασεν καὶ φησιν· “ἴδε πῶς ὁ Αἰσωπος προθυμότερός ἐστιν εἰς τὸ κοπιᾶν, καὶ προτρέπεται τοὺς λοιποὺς εὐψύχως τὸν κάματον φέρειν. ἤδη γὰρ αὐτοῦ τὴν τιμὴν σέσωκα· τὸ γὰρ φορτίον τοῦτο κτήνους¹¹² ἐστίν.” 19. οἱ δὲ λοιποὶ σύνδου¹¹³ βαστάζοντες τὰ σκεύη κατεγέλων¹¹⁴ αὐτοῦ. ἐξελθὼν γὰρ εἰς τὴν ὁδὸν περιπατεῖν τὸν γούργαθον ἐδίδασκεν· εἰς γὰρ ἀνάβασιν ἐλθὼν ἀνέτρεπεν τὸν γούργαθον καὶ τοῖς ὁδοῦσιν ἀνεῖλκε μέχρις ἀναβῆ, εἰς δὲ κατάβασιν εὐκόπως/κατέβαινεν· κατεκύλιεν γὰρ τὸν γούργαθον καὶ αὐτὸς ἐπάνω αὐτοῦ ἀνεκυλίετο.¹¹⁵ καὶ κακινκάκως ἦλθον εἰς πανδοχεῖον. καὶ φησιν ὁ (σωματέμπορος)· [πανδοχεύς· δὸς ἐκάστω προσφάγην· ἄσσαρίου ἄρτους γὰρ ἔχομεν] “Αἰσωπε, δὸς ἐκάστω ἀνὰ ζεῦγος ἄρτον.”¹¹⁶ καὶ τοσοῦτοις δούλοις ἀρτοδοτοῦντος¹¹⁷ [καὶ] ὁ γούργαθος ἡμίκενος ἐγένετο. μετὰ δὲ τὸ ἀναλαβεῖν πάλιν ὥδοι-πόρουν.¹¹⁸ ὁ δὲ Αἰσωπος ἐλαφρὸς ἐγένετο. καὶ πάλιν^{118a} εἰς πανδοχεῖον γίνονται, καὶ πάλιν αὐτοῖς ἀρτοδοτεῖ καὶ ὁ γούργαθος κενὸς γίνεται. καὶ βαλὼν τὸν γούργαθον ἐπὶ τὸν ὦμον πρῶτος πάντων ἔτρεχεν. οἱ δὲ δοῦλοι πρὸς ἑαυτοὺς· “ὁ πρῶτος τρέχων τίς ἐστιν, παρ’ ἡμῶν ἢ ξένος;” ἄλλος· “οὐκ οἶδα· δοκῶ δὲ ὅτι ὁ νεώνητός¹¹⁹ ἐστιν, ὁ σαπρός, ὁ ἀρῶν¹²⁰ τὸν γούργαθον, ὃν οὐκ ἐβάσταξεν κτήνος.” ἄλλος· “ἀγνοεῖς τὸ ἀνθρωπάριον ὡς ἔστιν πολύνουν.” ἄλλος· “ταῦτα τὰ ἀνθρωπάρια τὰ λειπόμενα τῇ μορφῇ φρένας ἔχει· ἠρώτησεν γὰρ βαστάσαι τοὺς ἄρτους (τοὺς) ὑπὸ χεῖρα δαπανωμένους.¹²¹ ἡμεῖς δὲ σχιστὰς καὶ στρώματα¹²² καὶ χαλκώματα βαστάζομεν, τὰ μὴ δυνάμενα δαπανηθῆναι.” ἄλλος· “οὐᾶ, ταύρου¹²³ ἄξιον τὸ ἀνθρωπάριον.”

20. Διανύσαντες δὲ τὰ πέρα ἦλθον εἰς Ἐφεσον. καὶ δὴ ὁ ἔμπορος πρᾶσιν τῶν σωματίων ποιήσας ἐκέρδησεν. κατελείφθη δὲ αὐτῷ σωμάτια τρία· δύο μὲν βούπαιδες, ὧν ὁ εἰς γραμματικός, ὁ δὲ ἕτερος ψάλτης, καὶ ὁ Αἰσωπος. οὔτε γὰρ ἐκεῖνοι τὴν δέουσαν τιμὴν ἔσωζον οὔτε ὁ Αἰσωπος. [ὅλως τιμὴν οὐχ εὔρισκον διὰ τὸ μὴ θέλιν αὐτοὺς τινα ἀγοράσαι]. καὶ τις τοῦ σωματεμπόρου φίλος φησὶν· “εἰ βούλει τῶν σωματίων τὴν τιμὴν λαβεῖν, διαπέρασον εἰς Σάμον τὴν νῆσον· ἔστιν γὰρ/εὐπορουμένη,

¹⁰⁶ κανήτας¹⁰⁷ γουργ-] ita scribitur ubique. huc lemnisco refertur capitulum in marg. inferiore: περὶ τοῦ γουργάθου¹⁰⁸ malim μόνω¹⁰⁹ ἴδομεν¹¹⁰ i. q. κλᾶν, sed malim λαβεῖν¹¹¹ fuitne ὅλως?¹¹² κτήνου cod., fort. relinendum¹¹³ σύνδουο scripsi, σύνδουλοι cod.¹¹⁴ κατεγέλουν¹¹⁵ ἀνεκυλίετο vix sanum, expectes ἐκυλίετο vel κατεκ.¹¹⁶ ἄρτων¹¹⁷ τοσοῦτον δοῦλοι ἀρτοδοτοῦντες¹¹⁸ ὁδοι-^{118a} π. huc transposui, in cod. legitur supra post ΑΙ.¹¹⁹ νεό-¹²⁰ ἀρῶν relinui, incertus utrum part. aoristum voluerit scriptor an praesens¹²¹ ὑποχεῖραν δαπανομένους¹²² στρώματα¹²³ ταροῦ

καὶ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος ἐκεῖ καταμένει σχολάζων, καὶ πολλοὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος παρ' αὐτῷ σχολάζουσιν. καὶ ἀγοράσει τις τὸν γραμματικόν, ἵνα ἔχῃ¹²⁴ συγγυμναστὴν τῆς παιδείας· ἕτερος δὲ ὠνήσεται τὸν ψάλτην σπαταλός, ἵνα ἔχῃ¹²⁴ παρὰ νεωτερικοῖς εὐφροσύνην τέρπεσθαι· καὶ τοῦτόν τις ἀγοράσει ὥς ἂν ὁ θεὸς ὤργισται,¹²⁵ καὶ ποιήσῃ πασανάρχην¹²⁶ ἢ θυρωρὸν ἢ μάγειρον.” πεισθεὶς οὖν ὁ ἔμπορος τῇ τοῦ φίλου γνώμῃ πλοιαρίῳ ἐπιβάς σὺν τοῖς σώμασιν διεπέρασεν εἰς Σάμον, καὶ ἀποβάς, ξενίαν λαβὼν, ἐκόσμησεν εἰς πρᾶσιν τὰ σώματα. 21. τὸν μὲν ψάλτην εὐσχήμενα ὄντα¹²⁷ λευκὸν¹²⁸ ἐνέδυσεν χιτῶνα, καὶ λεπτὸν ὑποδήσας στολάριον¹²⁸ καὶ κτενίσας¹²⁹ τὴν τρίχα, δοὺς ὀράριον ἐπὶ τοὺς ὤμους, ἔστησεν ἐπὶ τοῦ πρατῆρος. τὸν δὲ γραμματικὸν λεπτὸν ἀπὸ τῶν¹³⁰ σφυρῶν τυγχάνοντα βαθὺν ἐνέδυσεν χιτῶνα καὶ βαθὺν ὑπόδημα ὑπέδυσεν,¹³¹ ἵνα τὸ βαθὺ τῶν χιτωνίων ἅμα¹³² τῇ τοῦ ὑποδήματος σκέπῃ τὴν αἰσχρὰν καλύψῃ κνήμην· καὶ κτενίσας τὴν κόμην, / δοὺς ὀράριον ἔστησεν ἐπὶ τοῦ πρατῆρος. τοῦ δὲ Αἰσώπου μηδὲν δυνάμενος καλύψαι ἢ κοσμήσαι, ἐπέειπε ἦν ὅλος ἀμάρτημα χύσεων, ἐνέδυσεν αὐτὸν σάκκον χιτῶνα, καὶ λακινάριον¹³³ αὐτὸν ὑποζώσας μέσον αὐτὸν τῶν καλῶν ἔστησεν. τοῦ δὲ κήρυκος τὰ σώματα κηρύττοντος πολλοὶ κατενόουν, καὶ ἔλεγον “οὐᾶ, οὗτοι καλλίσοι,¹³⁴ τὸ δὲ κακὸν τοῦτο πόθεν; οὗτος καὶ τούτους ἀφανίζει· ἄρον ἀπ' αὐτῶν τὸν μέσον.” πολλῶν οὖν σκοπούντων¹³⁵ ὁ Αἰσώπος ἔστηκεν μὴ πτυρόμενος.

22. Ἐτυχεν δὲ τὴν γυναῖκα τοῦ Ξάνθου φόρῳ βασταζομένην ἐκείνον τὸν τόπον διαβαίνειν. ἀκούσασα¹³⁶ δὲ τοῦ κήρυκος παρεγένετο εἰς τὴν οἰκίαν καὶ περιτυχοῦσα τῷ ἀνδρὶ λέγει “ἄνερ, οὐ πολλὰ ἔχομεν¹³⁷ ἀρρενικά σώματα, ἀλλὰ τὰ πλείονα ὑπὸ τῶν ἐμῶν παιδαρίων ὑπηρέτησαι. εὐκαίρως σώματα κηρύσσονται· παρελθὼν εἰς διακονίαν καθαρὸν μοι σώματιον ἀγόρασον.” ὁ δὲ Ξάνθος “ποιήσω” φησὶν. καὶ προσελθὼν ὁ Ξάνθος καὶ τοὺς σχολαστικούς ἀσπασάμενος, καὶ ὀλίγα φιλολογήσας, ἐξῆλθεν τῆς μελέτης καὶ τοὺς μαθητὰς ἐπαγόμενος¹³⁸ ἦλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν ἀγοράν. 23. / θεασάμενος δὲ πόρρωθεν τοὺς μὲν δύο εὐπρεπεῖς τὸν δὲ ἕνα σαπρόν, ἐθαύμασεν τὴν ἐπίνοιαν τοῦ σωματεμπόρου καὶ ἀνεκραύγασεν “οὐᾶ, καλῶς, νῆ τὴν Ἥραν· εὐεπινόητος καὶ φιλόσοφος, μᾶλλον δὲ καὶ θαυμαστός ἔμπορος¹³⁹ καὶ ἄκρος.” οἱ σχολαστικοί· “καθηγητὰ, τί ἐπαινεῖς; τί τῆς σῆς θαυμασιότητος ἄξιον;¹⁴⁰ καὶ ἡμῖν μετάδος, μὴ φθονέσης μετασχεῖν τοῦ καλοῦ.” ὁ δὲ Ξάνθος εἶπεν “ἄνδρες φιλόλογοι, μὴ νομίσητε¹⁴¹ τὴν φιλοσοφίαν διὰ λόγων¹⁴² μόνον συστάναι, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἔργων· πολλάκις γὰρ ἡ σιγωμένη φιλοσοφία¹⁴³ (τὴν) διὰ τῶν¹⁴⁴ λόγων ὑπερέβαλεν [ἢ πιστοῦται].¹⁴⁵ τοῦτο

¹²⁴ ἔχει ¹²⁵ ὅς ἂν ὁ θ. ὤργισται

¹²⁶ πασανάρχην, i.e. vilicus, scripsi ¹²⁷ εὐσχ. ὄντα scripsi, εὐσχημονώτατον cod. ¹²⁸ λευκόν—στολάριον] malim λεπτὸν—ὑπόδημα, cf. infra

¹²⁹ -ησας ¹³⁰ ἀπὸ τῶν scripsi, ἄπονον cod.

¹³¹ ὑπέδυσεν ¹³² ἅμα scripsi, καὶ cod.

¹³³ λακινάριον scripsi quasi ab voce lat. lacinia ortum, λακμηνάριον cod.

¹³⁴ καλίσοι ¹³⁵ malim σκωπτόντων, cf. W ¹³⁶ ἀκούσας ¹³⁷ ἔχομεν

¹³⁸ ἐπιγόμενος ¹³⁹ ἔμπειρος ¹⁴⁰ ἄξιον ¹⁴¹ νομίσητε ¹⁴² διαλόγων

¹⁴³ τῇ σιγωμένῃ φιλοσοφίᾳ ¹⁴⁴ τῶν

¹⁴⁵ ἢ πιστοῦται e marg. tralatium ad diversam pertinet lectionem, sc. τῇ σ. φιλοσοφίᾳ ἢ διὰ τῶν λ. πιστοῦται

δὲ ἀπὸ ὀρχηστῶν¹⁴⁶ ἐστὶν ἐπιγινῶναι, ὅπως¹⁴⁷ διὰ τῆς τῶν χειρῶν κινήσεως τὰ διὰ πολλοῦ κινήθοντα [ὅπως φιλοσοφεῖ¹⁴⁸ τὰ κράτιστα τοῖς ἔργοις] καὶ σιγωμένην¹⁴⁹ καὶ αὐτὰ ἐνδείκνυται φιλοσοφίαν.¹⁴⁷ οὗτος γὰρ ἔχων μὲν δύο παῖδας καλοὺς καὶ τὸν ἕνα σαπρόν, (ἔστησε μέσον τῶν καλῶν τὸν σαπρόν),¹⁵⁰ ἵνα τὸ τοῦτου αἰσχρὸν τὸ τοῦτων κάλλος ἐκφαίνη.¹⁵¹ εἰ μὴ γὰρ παρετέθη τὸ αἰσχρὸν τῷ κρείττονι, ἢ τῶν καλῶν εἵδησις οὐκ (ἂν) ἠλέγχετο.” οἱ σχολαστικοί· “θεῖος, καθηγητά, σύ, καὶ κάλλιστος ὁ τὴν ἐκείνου ἐνθύμησιν γνωρίσας ἀκριβῶς.” ὁ Ξάνθος· “ἀλλὰ μὴν συνέλθετε, ὅπως ἐν τῶν σωματίων ὠνήσωμεν.”¹⁵² ἐστὶν γὰρ μοι χρεία πρὸς ὑπηρεσίαν.” 24. ἐπιστὰς δὲ τῷ πρώτῳ παιδίῳ εἶπεν “ποταπὸς εἶ;” ἐκεῖνος ἀπεκρίθη “Καππάδοξ.” “τί ὀνομά σου;” ὁ δὲ λέγει “Λίγυρις.”¹⁵³ Ξάνθος λέγει “τί οἶδας ποιεῖν;” ὁ δὲ “ἐγὼ πάντα.” ὁ Αἰσωπος ἐστὼς ἐγέλασεν ἀθρόον.¹⁵⁴ οἱ σχολαστικοί θεασάμενοι αὐτὸν γελάσαντα καὶ . . .¹⁵⁵/25. “(φέρε) οὖν, ἐπιγινῶ εἰ οἶδέν τι, μὴ τὸ κερμάτιον κενῇ χάριτι προαπολέσητε.” προσελθὼν δὲ ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ φησὶν “χαῖρε.” Αἰσωπος· “τί γὰρ λυποῦμαι;” οἱ σχολαστικοί· “καλῶς, μὰ τὰς Μούσας. τί γὰρ ἐλυπείτο;”¹⁵⁶ (κατεπλάγησαν οὖν)¹⁵⁷ τῷ εὐστόχῳ λόγῳ.¹⁵⁸ καὶ φησιν αὐτῷ ὁ Ξάνθος “ποταπὸς¹⁵⁹ εἶ;” ὁ Αἰσωπος· “Σάρκινος.” ὁ Ξάνθος· “οὐ τοῦτο λέγω, ἀλλὰ ποῦ ἐγεννήθης;”¹⁶⁰ ὁ Αἰσωπος· “ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός μου.” ὁ Ξάνθος· “πάντα αὐτῷ κακά. οὐ τοῦτό σε ἐρωτῶ, ἀλλὰ ποίῳ τόπῳ ἐγεννήθης;” ὁ Αἰσωπος· “τοῦτό μοι οὐκ εἶπεν ἡ μήτηρ μου, πότερον¹⁶¹ ἢ ἐν τῷ κοιτῶνι ἢ ἐν τῷ τρικλίνῳ.” ὁ Ξάνθος λέγει “γένει λέγε ποταπὸς εἶ.” ὁ Αἰσωπος· “Φρύξ.” ὁ Ξάνθος· “τί οἶδας ποιεῖν;” ὁ Αἰσωπος· “ἐγὼ ὅλως οὐδέν.” ὁ Ξάνθος· “διὰ τί οὐδέν;” Αἰσωπος· “ὅτι οἱ παρεκάτεροι¹⁶² παῖδες ὅλα ἐπίστανται.” οἱ σχολαστικοί· “οὐα, μακάριος· οὗτοι γὰρ κακῶς ἀπεκρίθησαν. ἄνθρωπος γὰρ οὐκ ἔστιν πάντα εἰδώς. διὰ τοῦτο εἶπεν οὗτος¹⁶³ ὅτι οὐδέν οἶδα, /διὰ τοῦτο οὖν ἐγέλασεν.” 26. ὁ Ξάνθος· “θέλεις ἀγοράσω σε;” ὁ Αἰσωπος· “τί γὰρ¹⁶⁴ ἤδη ἐννοεῖς σύμβουλόν (με) κεκτῆσθαι,¹⁶⁵ παρ’ ἐμοῦ ἵνα μου συμβουλίαν λάβῃς; εἰ ἀγοράσαι με θέλεις, ἀγόρασον. εἰ οὐ θέλεις, πάραγε. οὐ μέλει μοι.¹⁶⁶ οὐ γὰρ ὁ πωλὼν με ἄνθρωπος δίκτυα ἔχων βία τοὺς μὴ βουλομένους ἐφέλκεται, οὐδὲ σοί τις¹⁶⁷ ἐγγύην περιτίθῃσιν¹⁶⁸ ἵνα με ὠνήσῃ, ἀλλὰ τῆς ἰδίας προαιρέσεως ἐξουσίαν ἔχεις. εἰ βούλει

f.31^rf.31^v¹⁴⁶ ὀρχιστῶν¹⁴⁷ ὅπως διὰ—φιλοσοφίαν] iterum duae, ut videtur, conflatæ sunt lectiones diversæ, quarum unam in lectum recepimus, alteram hunc fere in modum restituas: ὅπως διὰ—κινήθοντα φιλοσοφεῖ τὰ κράτιστα τοῖς ἔργοις. cf. Philostr. Imag. I 3, φιλοσοφεῖ δὲ ἡ γραφή, κτλ. sed nescio an secludenda etiam διὰ—κινήσεως, utrobique¹⁴⁸ φιλοσοφῇ¹⁴⁹ σιγωμένην καὶ αὐτὸ¹⁵⁰ lacunam exempli gratia supplēvi¹⁵¹ ἐκφανῇ¹⁵² ὠνήσωμεν¹⁵³ incertum videtur utrum λίγυρις scriptum sit an λιγύρις an λυγυρις (quovis accentu)¹⁵⁴ ἀθρόον scripsi pro ἀνθρώπων. ἀνὼν autem ac deinde ἀνθρω(π)ον ex an super ἐγέλασεν scripto, sc. ut fieret ἀνεγέλασεν, nasci potuisse me monuit olim vir amicissimus S. Perpink¹⁵⁵ decsl folium, cf. W et Studies 4¹⁵⁶ ἐλυπήτο¹⁵⁷ κ. οὖν supplēvi, cf. W¹⁵⁸ τῷ εὐστολόγῳ cod.¹⁵⁹ ποταπὸς¹⁶⁰ ἐγεννήθεις¹⁶¹ πρότερον¹⁶² παρακάτεροι¹⁶³ οὕτως¹⁶⁴ τί γὰρ—λάβῃς] conicio: τί γὰρ ἤδη ἐννοεῖς συμβουλίαν κεκτ. παρ’ ἐμοῦ; [ἵνα μ.σ. λάβῃς], vel fort. τί—σ. (με) κεκτ. [παρ’ ἐμοῦ] ἵνα—λάβῃς¹⁶⁵ κέκτισθαι¹⁶⁶ μου¹⁶⁷ σὺ τίς¹⁶⁸ περιτιθέασιν—ὠνήσῃ

- λαβεῖν με, τὴν τιμὴν μου ἀρίθμει· λῦε βαλαντίου πύλας. εἰ δὲ οὐ θέλεις, μὴ με σκώπτει.”¹⁶⁹ ὁ Ξάνθος· “τί οὖν πολύλαλος εἶ;” [μηδὲν σοι τῶν ἀγαθῶν γένηται¹⁷⁰] (ὁ Αἰσώπος· “τὰ πολύλαλα στρουθία πολλοῦ πωλεῖται”).¹⁷¹ οἱ σχολαστικοί· “καλῶς, μὰ τὴν Ἥραν· ὁ Αἰσώπος ἀπεστομάτισεν¹⁷² τὸν καθηγητὴν.” ὁ Ξάνθος· “βούλομαι σε ἀγοράσαι, ἀλλὰ μὴ ἄρξῃ δραπετεύειν;” ὁ Αἰσώπος· “τοῦτο ἐὰν θέλω ποιῆσαι οὐ λήψομαι σὲ σύμβουλον ὡς σὺ ἐμέ. τὸ δὲ δραπετεύειν ἐν τίνι ἐστίν, ἐν σοὶ ἢ ἐν ἐμοί;” ὁ Ξάνθος· “δῆλον ὅτι ἐν σοί.” ὁ Αἰσώπος· “οὐ, ἀλλ’ ἐν σοί.” ὁ Ξάνθος· “διὰ τί ἐν ἐμοί;” ὁ Αἰσώπος· “ἐὰν ᾗς καλόδουλος, οὐδεὶς φεύγων¹⁷³ τὸ ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ φαῦλον ἔρχεται [ἐὰν],¹⁷⁴ ἐαυτὸν εἰς πλάνας διδούς, λιμόν τε καὶ φόβον προσδοκῶν.¹⁷⁵ ἐὰν δὲ ᾗς κακόδουλος, ὥραν μίαν οὐ μένω¹⁷⁶ πρὸς σέ, οὐδὲ ἡμιώριον,¹⁷⁷ οὐδὲ στιγμήν.” ὁ Ξάνθος· “οὗτος φεύγει ἐαυτῷ τι γένηται.¹⁷⁸ ὅσα μὲν οὖν λέγεις ἀνθρώπινα, ἀλλὰ σαπρὸς εἶ.” ὁ Αἰσώπος· “μὴ μου βλέπε τὸ εἶδος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξέταζε τὴν ψυχὴν.”
- f.32^r ὁ/Ξάνθος· “τί ἐστὶν τὸ εἶδος;” ὁ Αἰσώπος· “ὃ τι πολλάκις εἰς οἶνοπώλιον¹⁷⁹ παραγενάμενος ὠνήσασθαι οἶνον· θεωροῦμεν κεράμια ἀειδῆ, τῷ δὲ γεύματι χρηστά.” 27. ὁ Ξάνθος ἐπαινέσας αὐτοῦ τὸ ἔτοιμον τῶν λόγων προσελθὼν τῷ ἐμπόρῳ λέγει “τοῦτον πόσου πωλεῖς;” ὁ ἔμπορος· “ἐπισκῶψαι¹⁸⁰ μου θέλεις τὴν ἐμπορίαν;” ὁ Ξάνθος· “διὰ τί;” ὁ ἔμπορος· “ἀλλ’ ἀπολειπὼν¹⁸¹ τούτους τοὺς ἀξίους ἐπὶ τὸ κατὰπτυστον τοῦτο ἀνδραπόδιον ἦλθες; ἐξ ἐκείνων ἀγόρασον καὶ λάβε τοῦτον ἐπιθήκη.” ὁ Ξάνθος· “ὅμως πόσου τοῦτον;” ὁ ἔμπορος· “ἐξήκοντα δηναρίων τοῦτον ἡγόρακα, πεποίηκεν δὲ δαπάνας δέκα πέντε· ἴσωσόν¹⁸² μοι ἀπ’ αὐτοῦ.” οἱ δὲ τελῶναι ἀκούσαντες ὅτι σωματὰ πέπρανται παραγενάμενοι ἐπηρώτων τίς πέπρακεν ἢ τίς ὁ ἀγοράσας. διετρέπετο δὲ εἰπεῖν¹⁸³ ὁ Ξάνθος ὅτι “ἡγόρασα ἐβδομήκοντα πέντε δηναρίων δοῦλον,” καὶ ὁ ἔμπορος ἤσχυνετο. τούτων δὲ σιωπῶντων¹⁸⁴ ὁ Αἰσώπος κέκραγεν “ὁ πεπραμένος ἐγώ, ὁ πωλήσας οὗτος, ὁ ἀγοράσας ἐκεῖνος. οὗτοι εἰ σιωπῶσιν,¹⁸⁵ δῆλον ὅτι ἐλεύθερός εἰμι ἐγώ.” ὁ δὲ Ξάνθος· “ἐγὼ ἡγόρασα οἷ¹⁸⁶ δηναρίων δοῦλον.”¹⁸⁷ καὶ γελάσαντες οἱ τελῶναι ἐχαρίσαντο¹⁸⁸ τῷ Ξάνθῳ ἅμα τοῖς σχολαστικοῖς¹⁸⁹ τὴν τιμὴν τοῦ Αἰσώπου, καὶ ἀποταξάμενοι ἀνεχώρησαν.
- f.32^v 28. Ὁ δὲ Αἰσώπος/ἠκολούθει.¹⁸⁹ καυματίνης δὲ ὥρας ὑπαρχούσης καὶ τοῦ ἡλίου ἐπὶ τὸ μεσουράνημα ὄντος καὶ ἐρημαζούσης¹⁹⁰ τῆς ὁδοῦ διὰ τὸ καῦμα, ὁ Ξάνθος ἀναστείλας τὰ ἱμάτια ἤρξατο ἅμα περιπατῶν οὐρεῖν. θεασάμενος δὲ ὁ Αἰσώπος ἠγανάκτησεν· εἶτα δραξάμενος¹⁹¹ αὐτὸν ἐξ ἀναβολῆς τοῦ ἱματίου εἴλκυσε αὐτὸν καὶ φησιν “πῶλει¹⁹² με, ἐπεὶ¹⁹³ οὐ μὴ με ὑπομείνης δραπετεύοντα.” ὁ Ξάνθος· “Αἰσώπε, τί σοι συνέβη;”¹⁹⁴

¹⁶⁹ σκώπτει ¹⁷⁰ -ητε

¹⁷¹ τὰ πολύλαλα στ.π.πωλεῖται *supplevi ex Cosmicis Comoediis; vide Prou. 107 (infra prp. 281, 288) et W*

¹⁷² -μάτησεν ¹⁷³ φεύγων

¹⁷⁴ ἐαυτὸν—προσδοκῶν *insilicia, unde [ἐὰν] per imprudentiam anticipatum, cf. W*

¹⁷⁵ *fortl. μὲνῳ, instabiles librario accentus*

¹⁷⁶ -οῦριον

¹⁷⁷ αὐτός—γένηται] *i.e. caveat ne quid sibi accidat, nisi fortl. amissum est ἐὰν post φεύγει. sed haec quoque adventicia sunt et e marg. tralata*

¹⁷⁸ οἶνοπώλιον *cod., num fuit -εῖον?* ¹⁷⁹ -σκῶψαι ¹⁸⁰ ἀπολειπὼν ¹⁸¹ ἴσωσόν

¹⁸² εἶπῃν ¹⁸³ σιωπῶντων ¹⁸⁴ αὐτοὶ δὲ σιωπῶσιν; *cod.* ¹⁸⁵ οἷ *θε cod.*

¹⁸⁶ δοῦλον ¹⁸⁷ ἐχαρίσατο ¹⁸⁸ σχολαστικοῖς ¹⁸⁹ ἠκουσθή ¹⁹⁰ ἐρημαζούσης

¹⁹¹ *dr. scripti, ἐκδεξάμενος cod. num ἐκδραξάμενος?* ¹⁹² πῶλη

¹⁹³ ἐπεὶ—δραπετεύοντα *huc revocari; in cod. legitur infra post δουλεύειν*

¹⁹⁴ -βει

ὁ Αἰσωπος “πῶλει μέ” φησιν· “οὐ δύναμαί σοι δουλεύειν.” ὁ Ξάνθος· “ὁ ἐνέγκας σε πάντως τις¹⁹⁵ τῶν εἰσθότων¹⁹⁶ τὰς εὐσταθοῦσας οἰκίας διαβολαῖς¹⁹⁷ ἀνατρέπειν· προσελθὼν σοὶ τις¹⁹⁸ διέβαλέν με, ἀποκαλῶν¹⁹⁹ ὡς κακόδουλον ἢ πάροινον ἢ πλήσσοντα²⁰⁰ ἢ στομαχώδη²⁰¹ ἢ ὀργίλον.²⁰² μὴ πρόσεχε διαβολαῖς·²⁰³ μάτην ὀξύνει²⁰⁴ διαβολὴ τερπνὴ²⁰⁵ ἀκοῦσαι. οὕτως γὰρ περὶ²⁰⁶ ἐμοῦ τὰ σημαντῖα.” ὁ Αἰσωπος· “χύσις σε διέβαλεν, Ξάνθε· ὅτε γὰρ αὐτὸς ὁ δεσπότης μὴ²⁰⁷ φοβούμενός τινα μὴ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν πληγῶν πείραν λάβης,²⁰⁸ ἢ δεσμῶν ἢ δεινοτέρας ἀνάγκης κόλασιν ὑπομείνης, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν ἑαυτοῦ ἔχων τοῖς φυσικοῖς ὅροις οὐκ ἔδωκας ἡμιώριον²⁰⁹ εἰς ἀνάπαυσιν, / ἀλλὰ περιπατῶν οὖρησας—τί (δεῖ) με τὸν δοῦλον ποιῆσαι ἐπὶ ἀπόκρισιν πεμφθέντα (ἄλλ)ο²¹⁰ ἢ πάντως πετόμενον²¹¹ χέζειν,” Ξάνθος· “τούτου ἔνεκα (ἐταράχθης)”· Αἰσωπος· “καὶ μάλα.” ὁ Ξάνθος· “τρία βουλόμενος ἐκφυγεῖν φαῦλα περιπατῶν οὖρησα.”²¹² Αἰσωπος· “τίνα ταῦτα;” Ξάνθος· “ζεστότητα γῆς, οὐρου δριμύτητα, καὶ φλογὴν ἡλίου.” ὁ Αἰσωπος· “πῶς;” ὁ Ξάνθος· “ὅρῳ μὲν ὅτι ὁ ἥλιος μεσουρανεῖ καὶ τῇ θερμότητι τὴν γῆν ἐξέκαυσεν· ὅταν δὲ συνεστῶς²¹³ οὐρῶ τὸ ἔδαφος ζέον τοὺς πόδας μου κατακαίει, καὶ ἡ δριμύτης τοῦ οὐρου ἀνατρέχει μου εἰς τὰς ὀσφρήσεις²¹⁴ [καὶ τὰς ἀκοάς μου φράσσει], καὶ ὁ ἥλιος δὲ τὴν κεφαλὴν μου φλέγει.²¹⁵ ταῦτα τὰ τρία θέλων ἐκφυγεῖν περιπατῶν οὖρησα.” ὁ Αἰσωπος· “πέπεικάς με, σαφῶς ἐπενόησας· περιπάτει λοιπόν.” Ξάνθος·²¹⁶ “ἡγνόουν ἑαυτοῦ δεσπότην πριάμενος.”

f.33^r

29. Φθασάντων δὲ αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον ὁ Ξάνθος λέγει αὐτῷ· “Αἰσωπε, ὅτι μου τὸ γύναιον καθαρὸν ἐστίν, περίμενε πρὸ τοῦ πυλῶνος μέχρις οὗ πρὸς τὴν γυναῖκα καταγγεῖλω, ἵνα μὴ²¹⁷ ἐξαίφνης τὴν σαπρίαν σου ἰδοῦσα τὴν προῖκα²¹⁸ ἀπαιτήσασα φύγῃ.” Αἰσωπος· “εἰ γυναικοκρατεῖ σύ,²¹⁹ ἅπιθι καὶ ταχὺ ποίησον.” εἰσελθὼν οὖν ὁ Ξάνθος φησὶν· “κυρία, οἰκέτι μου καταγογγύζεις καὶ λέγεις ἔχεις ὅτι ‘ἀπὸ τῶν ἐμῶν παιδισκαρίων ὑπηρετήσαι’. ἴδε καὶ γὰρ σωματίον ἀρρενικὸν ἡγόρασα.” ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ξάνθου· “εὐχαριστῶ σοι, κυρία Ἀφροδίτη. μεγάλη ἦς· ἀληθινὰ σου τὰ ἐνύπνια. κοιμηθεῖσα γὰρ εἰθὺς ὄνειρον εἶδον ὧ πάγκαλον²²⁰ σωματίον ὠνησάμενος ἐχαρίσω²²¹ μοι.” ὁ Ξάνθος· “μένε, κυρία, καὶ ὄψει ὁ οὐδέποτε ἐθεάσω κάλλος· λάθομαι²²² λέγων Ἀπόλλωνα ὄψει, / ἢ Ἐνδυμίωνα ἢ Γανυμήδην.”²²³ τὰ παιδισκάρια ἔχαιρον,²²⁴ καὶ ἐν τῶν κορασιῶν εἶπεν· “ἐμοὶ ὁ δεσπότης ἄνδρα ἡγόρασεν.” ἄλλη· “οὐ, ἀλλ’ ἐμοί· ἐγὼ γὰρ ἐν τοῖς ὕπνοις εἶδον.”²²⁵ [ταῦτα ἑαυταῖς]. ἄλλη· “ἄλλη²²⁶ πιθανωτέρα λήψεται.” “σύ οὖν πιθανωτέρα εἶ;”²²⁷ “ἀλλὰ σύ;” καὶ ἄρχονται μάχεσθαι. ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει· “ὑπὲρ τοῦ ἐγκωμίου ὃ εἶπας,²²⁸ ποῦ ἐστίν;” Ξάνθος· “κυρία, πρὸ τῶν θυρῶν. δόγμα δὲ ἐστίν παιδείας τὸ εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἄκλητον μὴ εἰσιέναι· ἡκολούθησεν²²⁹

f.33^v

195 τῆς 196 -ώτων 197 -λῆς 198 σοὶ τίς 199 ἀπὸ καλῶν 200 πλεί-
 201 -όδη 202 ὀργίλων 203 -ἐς 204 -νῃ 205 τερπνὰν cod., *πυμ* τερπνόν?
 206 παρ’ 207 μὴ—μὴ| τινὰ μὴ φ. μὴ cod. 208 -εἰς 209 -οῦριον 210 ὁ
 211 πετώ- 212 -ισα 213 συνεστῶς 214 -λσεις 215 φλέγων
 216 *fortl. observatio e marg. irrepsit talis*: Ξ. ἡγνόει—πριάμενος
 217 μεῖ 218 προῖκαν
 219 γυν. σύ *scripsi dubitanter*, γυναικοκρατῆσαι cod. *πυμ legendum* γυναικοκεκράτη-
 220 ἶδον ὧ πάγκαλλον 221 -λσου 222 λάθομαι (*dorice*) *scripsi pro* λάθυμι
 223 γαλαϊμίδον 224 ἔχαρον 225 ἶδον
 226 ἄλλη (*πυμ pro* ἄλλ’ ἢ?) πιθανωτέρα—πιθανοτέρα 227 ἡ
 228 *malim* ὑπὲρ οὗ τὸ ἐγκώμιον εἶπας 229 ἡκολούθησεν

πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ μέχρις οὗ κληθῇ μένει.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “καλέσῃ²³⁰ τις τὸν νεώνητον.” ἡ μία συνετὴ²³¹ οὔσα, τῶν ἄλλων κορασιῶν μαχομένων, πρὸς ἑαυτὴν²³² εἶπεν “ἐξέρχομαι,” φησὶν, “νῦν ἐγὼ καὶ προαρραβωνίζω αὐτὸν ἑμαυτῇ.” καὶ ἐξέρχεται καὶ φησιν “ποῦ ὁ νεώνητος;” ἐπιστραφεὶς ὁ Αἰσωπος λέγει “ὦδε, παιδισκάριον.” ἡ δὲ λέγει “σὺ εἰ ὁ νεώνητος;” Αἰσωπος λέγει “ἐγὼ εἰμι.” ἡ παιδίσκη εἶπεν “ποῦ ἐστὶν ἡ κέρκος σου.” Αἰσωπος ἰδὼν τὸ παιδάριον καὶ νοήσας ὅτι εἰς κιννοκέφαλον αὐτὸν ἔσκωψεν²³³ λέγει “οὐχ ὡς σὺ ὑπονοεῖς, ὅτι τὴν κέρκον ὅπισθεν ἔχω, ἀλλ’ ἔμπροσθεν.” τὸ παιδισκάριον εἶπεν “αἰτοῦ μένε, μὴ εἰσέλθῃς καὶ φύγῃσι πάντες τὸ τέρας ἰδόντες.” καὶ εἰσελθοῦσα/θεωρεῖ ἔτι μαχομένας τὰς συντρόφους καὶ λέγει “τί οὐκ ἐμπυρίζω αὐτάς, κοράσια, τὰς Μούσας ὑμῶν; τί πυκτεῖτε²³⁴ περὶ τούτου τοῦ ἀνδρός; πρῶτον ἴδετε²³⁴ αὐτοῦ τὸ κάλλος.” ἐξέρχεται μία καὶ λέγει “ποῦ ἴστιν ὁ κύρις, ὁ ἀγορασθεὶς, ὁ καλὸς μου;” Αἰσωπος εἶπεν “ὦδε.” ἡ παιδίσκη λέγει “πατάξῃ²³⁵ σου τὸ κακὸν πρόσωπον ἢ Ἀφροδίτῃ. ἔνεκεν σοῦ ἐμαχόμεν, κάθαρμα; πολλὰ σοι κακά. δεῦρο εἴσω, καὶ μὴ μοι κολλῶ μακρὰν ἀπ’ ἐμοῦ.” Αἰσωπος εἰσελθὼν ἐστὶ ἀντικρυς τῆς δεσποίνης. 31. ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου, τοῦ Αἰσώπου ἰδοῦσα τὸ κακοκινὲς τοῦ προσώπου, ἀπεστράφη²³⁶ καὶ πρὸς τὸν Ξάνθον λέγει “οὐα, Ξάνθε, εὐεπινοήτως (καὶ) φιλοσόφως καὶ πρεπόντως ἔπραξας· ἐτέραν λαβεῖν βουλόμενος γυναῖκα καὶ μὴ τολμῶν μοι κατ’ ὄψιν εἰπεῖν ‘πορεύου ἀπ’ ἐμοῦ,’ ἐπιστάμενός μου τὸ φιλοκάθαρον²³⁷ ἤνεγκάς μοι τούτον ἐπίτηδες, ἵνα μὴ ὑποφέρουσα ὑπ’ αὐτοῦ δουλεύεσθαι φύγω ἐπ’²³⁸ ἑμαυτῆς τὴν οἰκίαν καταλιποῦσα.²³⁹ δός μοι οὖν τὴν προῖκα καὶ ἐγὼ πορεύσομαι καθ’ ἑαυτήν.” ὁ Ξάνθος λέγει “οἶμοι, ἵνα (μὴ) εἰς τὴν ὁδὸν περιπατῶν οὐρήσω, ἐπτασφόνδυλά μοι ῥήματα εἶπας, καὶ νῦν οὐδὲν λέγεις πρὸς αὐτήν;” Αἰσωπος εἶπε “τοιγὰρ πορεύηται²⁴⁰ καθ’ ἑαυτήν εἰς τὸ σκότος.” ὁ Ξάνθος εἶπεν f.34^v “σίωπα, κάθαρμα, οὐκ οἶδας/ὅτι φιλῶ αὐτὴν ὑπὲρ ἑμαυτόν;” Αἰσωπος λέγει “φιλεῖς τὸ γύναιον;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “καὶ μάλα.” Αἰσωπος λέγει “θέλεις οὖν ἵνα μένῃ;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “θέλω, ταπεινέ.” Αἰσωπος λέγει “ὑποκρινοῦμαι²⁴¹ ὡς θέλεις.” (καὶ) ῥήξας τὸν πόδα εἰς τὸ μέσον ὁ Αἰσωπος ἀνέκραγεν “εἰ Ξάνθος ὁ φιλόσοφος γυναικοκρατεῖται, αὖριον αὐτὸν ἐγὼ δείξω ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις οἷόν ἐστιν περικάθαρμα.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “καλῶς, Αἰσωπε;” 32. Αἰσωπος πρὸς τὴν κυρὰν εἶπεν “τάδε πρὸς σέ, γύναι, βούλει, ἵνα σου ὁ ἀνὴρ ἐξῶν ποταπὸν ὠνήσῃ σωματίον εὐήλικον, περικαλλὲς, εἰρηδῇ, εὐόφθαλμον, ξανθόν.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “ἵνα τί;” [φησὶν] Αἰσωπος λέγει “ἵνα ὁ καλὸς δοῦλος ἀκολουθῇ σοι εἰς τὸ βαλανεῖον,²⁴² εἴτα ὁ καλὸς δοῦλος λάβῃ²⁴³ παρὰ σοῦ τὰ ἱμάτιά σου, εἴτα ὁ καλὸς δοῦλος ἐξερχομένης σοῦ ἀπὸ τοῦ βαλανείου ἐπιβάλῃ²⁴³ τὸ θερίστριον καὶ συγκαθεσθεὶς ὑποδήσῃ²⁴³ σε τὸ ὑπόδημά σου, εἴτα συμπαίξῃ σοι²⁴⁴ καὶ ἀντιβλέψῃ σ(οι)²⁴⁵ ὡς εὐαρέστη²⁴⁶ ἀργυρωνήτῳ, εἴτα σὺ ἀντιμειδιάσῃς²⁴³ καὶ νέον βλέπουσα ἱρεθισθῇς²⁴³ καὶ καλέσῃς²⁴³ εἰς τὸν κοιτῶνα ἵνα τρίβῃ τοὺς πόδας σου, εἴτα σὺ κατανυγείσῃ²⁴⁷ ἐπισπάσῃ καὶ καταφιλήσῃς²⁴³ αὐτὸν καὶ πράξῃς τὰ σοὶ πρέποντα τῇ αἰσχυρᾷ ὕβρει,²⁴⁸ καὶ καταισχυνοθῇ²⁴⁹ ὁ φιλόσοφος

²³⁰ -έσει cod., cf. infra adn. 235.

²³¹ συνετὴ scđrsi, γαμετὴ cod., καπριῶσα vel ὀργῶσα vel γαυριῶσα W

²³² αὐτὴν ²³³ -οψεν ²³⁴ -εται ²³⁵ πατάξει ²³⁶ -άφει ²³⁷ φιλοκάθιον

²³⁸ ἀπ’ ²³⁹ -λειποῦσα ²⁴⁰ ποῖ γὰρ πορεύσεται—σκότος. cod.

²⁴¹ ὑποκρίνου μοι ²⁴² -λον ²⁴³ -ει εἰ -εις εἰ -θείς ²⁴⁴ συμπαίξει σου

²⁴⁵ ἀντιβλέψεις ὡς ²⁴⁶ εὐαρεπή ²⁴⁷ κατανυγείσα, forl. pro -μιγείσα

²⁴⁸ ἰσχυρᾷ ὕβρει ²⁴⁹ κατασχυνοθῇ

καὶ διαπαιχθῇ.²⁵⁰ εὖγε Εὐριπίδῃ, χρυσῶσαί σου ἔδει τὸ στόμα ὅτε ἔλεγες [ψευδέστατον²⁵¹ οὐδὲ ἔν].

δεινὴ^{251a} μὲν ὀργὴ κυμάτων θαλασσίων,
δειναὶ δὲ ποταμοῦ καὶ πυρὸς (θερμοῦ) πνοαί,²⁵²
δεινὴ δὲ πενία, δεινὰ δ' ἄλλα μυρία,²⁵³
πλὴν οἷδέν οὕτω δεινὸν ὡς γυνὴ κακόν.²⁵⁴

σύ δὲ φιλοσόφου οὔσα γυνὴ σοφὴ, ἢ ἀπὸ ωραίων σωματίων θέλουσα δουλεύεσθαι, φέρεις οἱ/οὐ μετρίαν διαβολὴν καὶ μέγα ὄνειδος. σύ δέ μοι δοκεῖς κινητιᾶν,²⁵⁵ καὶ f.35^r
οὐ πράσσεις τὰ ἴδια μή σοι δείξω ἀνδρὸς νεωνήτου θυμόν, ἵπποπόρνη.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “πόθεν μοι τοῦτο τὸ κακόν;” ὁ Ξάνθος λέγει “καὶ ταῦτα μὲν σοι οὕτως εἶπεν, κυρά· βλέπε (δὲ) μή σε ἴδῃ χέζουσιν ἢ οὐρούσαν, ἐπεὶ ὅψι Αἴσωπον Δημοσθένην καθαρόν.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “μὰ τὰς Μούσας, γοργόν μοι φαίνεται τὸ ἀνθρωπάριον καὶ εὐτράπελον. διαλλάσσομαι τοίνυν αὐτῷ.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “Αἴσωπε, διήλλακταί σου²⁵⁶ ἡ κυρία.” Αἴσωπος λέγει “μέγα πρᾶγμα, εἰ γύναιον καταπλήξει ἐπράννα.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “οὐᾶ, δραπετα.”

33. Ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “Αἴσωπε, ὅτι μὲν εἰ λόγιος ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἐμφανὲς ἐστίν, ἀλλ' ἐγὼ ἐπλανήθην τῷ ὄνειρῳ· καλὸν γὰρ ὑπελάμβανον ἡγοράσθαι μοι δοῦλον, σύ δὲ σαπρὸς εἶ.” Αἴσωπος λέγει “μὴ ξενίζου, κυρά, ἐπὶ τῷ ἐσκελίσθαι σε τῷ ἐνυπνίῳ· οὐ γὰρ πάντες ἀληθεῖς εἰσιν οἱ ὄνειροι. δεομένῳ γὰρ τῷ προστάτῃ τῶν Μουσῶν ὁ Ζεὺς ἐχαρίσατο τὴν μαντικὴν, ὥστε καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ χρησμῷ ὑπερέχειν.²⁵⁷ ὁ δὲ προστάτης τῶν Μουσῶν ὑπὸ πάντων θαυμαζόμενος ἀνθρώπων, τῶν ἄλλων ὑπερφρονεῖν πάντων νομίσας, ἀλαζονότερος ἦν ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. διὸ ὁ τούτου/μείζων, ὀργισθεὶς καὶ μὴ θέλων τοῦτον παρὰ ἀνθρώποις τοσοῦτον ἰσχύειν. f.35^v
ἐπλάσεν τινὰς²⁵⁸ ὀνείρους ἀληθεῖς, οἵτινες ἔλεγον ἐν τοῖς ὕπνοις τὰ μέλλοντα γίνεσθαι. ἐπιγνοὺς δὲ ὁ μείζων τῶν Μουσῶν ὡς οὐδεὶς αὐτῶν²⁵⁹ χρεῖαν ἔχει τῆς μαντικῆς ἔνεκεν, ἠρώτησεν τὸν Δία καταλλαγῆναι αὐτῷ καὶ μὴ ἀκυρῶσαι αὐτοῦ τὴν μαντικὴν. ὁ δὲ καταλλαγεὶς αὐτῷ, καὶ οὕτως ὀνείρους ἐτέρους ἐπλάσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅπως αὐτοῖς καθ' ὕπνους ψευδῇ δεικνύωσιν,²⁶⁰ ἵνα πλανηθέντες τὴν ἀκρίβειαν πάλιν ὑπὸ τὴν τοῦ πρωτοτύπου καταφύγῳσι μαντείαν. διὰ ταύτην τοίνυν τὴν αἰτίαν ὁ προπλασθεὶς ὄνειρος, ἐὰν ἐπιστῇ, ἀληθινὸν ἐμφαίνει ὃν τὸ ἐνύπνιον.²⁶¹ ὥστε οὖν μὴ θαυμάσῃς²⁶² ὅτι ἄλλα μὲν καθ' ὕπνους ἐώρακας, ἄλλα δὲ ἀπέβη·²⁶³ οὐ γὰρ ἦν ὁ πρότερος ὃν ἐθεάσω, ἀλλὰ σοί²⁶⁴ τις τῶν ψευδηγῶρων παρέστη ψευδέσιν ἐξαπατῶν ἐνυπνίους.”

34. Ὁ Ξάνθος τὸν Αἴσωπον ἐπαινέσας, καὶ τὸ φρόνιμον αὐτοῦ γνοὺς καὶ ὅτι ἐστὶν εὐρεσίλογος, λέγει “Αἴσωπε, ἄρον ὠμόλινον καὶ ἀκολούθησόν μοι, ὅπως ἀπὸ

²⁵⁰ διαπεχθεῖ ²⁵¹ cf. ἀψευδὲς στόμα in W ^{251a} δεινὴ etc.-Eur. fr. 1059, Nauck

²⁵² δειναὶ δὲ πνοαὶ ποταμοῦ καὶ πυρὸς cod., cf. W

²⁵³ δ. δὲ παιδεία. δεινὰ τὰ ἄλλα μ. cod.

²⁵⁴ πλὴν οὐδέν οὕτως ὡς γυνὴ δεινὸν κακόν cod.; correxi, coll. Stob. IV 22, 136. Cf. W, unde apparet duas hic conflatas esse lectiones alternas

²⁵⁵ κινητιᾶν, sc. βινητιᾶν ²⁵⁶ malim σοι

²⁵⁷ ὥστε—ὑπερέχειν huc transposui, in cod. legitur infra post ἄλλοις ἅπασιν

²⁵⁸ τινὰς scripsi, te cod. ²⁵⁹ αὐτὸν ²⁶⁰ -ουσιν ²⁶¹ ἐμφαίνοντὸ ἐνύπνιον

²⁶² -εις ²⁶³ ἐπίβη ²⁶⁴ σὺ τίς

τῶν κήπων²⁶⁶ λάχανα εἰς ἔψησιν πριώμεθα.” Αἰσωπος ἐπιθέμενος κατὰ τοῦ ὤμου τὸ ὠμόλιον ἠκολοίθησεν. ὁ Ξάνθος παραγενάμενος σὺν τῷ Αἰσώπῳ εἰς τὸν κήπον f.36^r καὶ περιτυχῶν/τῷ κηπουρῷ, λέγει “δός μοι λάχανα εἰς ἔψησιν.” ὁ κηπουρὸς ἄρας τὸ δρέπανον ἀπεθέρισεν καυλοὺς κράμβης, σεύτλου, ἀσπαράγου κεφαλῶτος, καὶ τῶν λοιπῶν ἀρτυμάτων, (καὶ) κοσμήσας εἰτελές τι φορτίον ἐπέδωκεν τῷ Αἰσώπῳ. ὁ Ξάνθος ἀνοίξας τὸ γλωσσόκομον ἐδίδου τὸ κέρμα τῶν λαχάνων. 35. ὁ κηπουρὸς λέγει “πρὸς τί τοῦτο, καθηγητά;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “τῶν λαχάνων ἡ τιμή.” ὁ κηπουρὸς λέγει “ποῦ μοι ὑπάγει; καὶ ὁ κήπος καὶ ἡ φυτεία, περίφημά σοι ποίει. μόνον ἐνὸς λόγου καταξίωσόν με.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “καὶ μὰ²⁶⁶ τὰς Μούσας, οὐ λήψομαι οὔτε τὸ κέρμα οὔτε τὰ λάχανα, εἰ μὴ μοι εἴπῃς πρότερον τί σε δύναται ὠφελῆσαι ὁ ἐμὸς λόγος κηπουρὸν ὄντα σε· οὔτε γὰρ χειροτέχνης εἰμί οὔτε χαλκεύς, ἵνα σοι ποιήσω σκαλίδα²⁶⁷ ἢ πρασόκουρον,²⁶⁸ ἀλλὰ φιλόσοφος ὑπάρχω.” ὁ κηπουρὸς λέγει “δέσποτα, πολλὰ με ὠφελήσεις· ζητηματίῳ γάρ τινι λυπούμενος τὰς νύκτας οὐ κοιμῶμαι, λογιζόμενος καὶ συζητῶν δι’ ὃ τι φυτὰ βάλλω εἰς τὴν γῆν—ταῦτα σκάλλω, ποτίζω, ἐπιμελείας πολλῆς καταξίω—καὶ τάχιον ἀναβαίνει τὰ ἄγρια τὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἢ τὰ ἀπ’ ἐμοῦ τιθέμενα.” ὁ Ξάνθος ἀκούσας φιλοσόφου μὲν ζήτημα, μὴ εὐρίσκων αὐτὸ δέ²⁶⁹ ταχέως f.36^v ἀναλύσαι, [τῷ Αἰσώπῳ ἐστῶτι] λέγει /“πάντα τῇ θεῇ προνοίᾳ διοικεῖται.” 36. Αἰσωπος ὀπίσω ἐστῶς τοῦ Ξάνθου ἀνεγέλασεν. ὁ Ξάνθος λέγει “Αἰσωπε, γελᾷς ἢ καταγελᾷς;” Αἰσωπος εἶπεν “μὴ γὰρ σοῦ;” Ξάνθος εἶπεν “ἀλλὰ τίνος;” Αἰσωπος εἶπεν “τοῦ σε διδάξαντος καθηγητοῦ.” ὁ Ξάνθος λέγει “κατάρατε, εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος βλασφημῶν λέγεις· ἐν Ἀθήναις²⁷⁰ γὰρ ἐσχόλασα παρὰ φιλοσόφοις, ῥήτορσι, γραμματικοῖς. ἔξεστιν οὖν σοὶ εἰς τὸν Ἑλικῶνα²⁷⁰ τῶν Μουσῶν εἰσελθεῖν;” Αἰσωπος εἶπεν “ἐὰν μηδὲν λέγῃς²⁷⁰ χλευάζεσθαι σε δεῖ.” ὁ Ξάνθος λέγει “ἔχει οὖν τὸ ζήτημα ἑτέραν λύσιν; τὰ γὰρ ὑπὸ θείας φύσεως διοικούμενα ὑπὸ φιλοσόφων ζητεῖσθαι οὐ δύναται. σὺ οὖν αὐτῷ²⁷¹ δύνασαι διαλύσαι;” Αἰσωπος εἶπεν “ὑπόσχου καὶ διαλύσω αὐτό.” 37. ὁ Ξάνθος διατρεπόμενος λέγει “κομψότατε, ἀπρεπές ἐστιν ἐμὲ τὸν ἐν τοσούτοις ἀκροατηρίοις διαλεγόμενον νῦν ἐν κήποις διαλέγεσθαι, ἀλλ’ ἀκολοίθει μοι.” πορευομένων δὲ αὐτῶν ὁ Ξάνθος τῷ κηπουρῷ λέγει “παῖς πολὺπειρὸς ἐστίν μοι ὁ σὺν ἡμῖν βαδίζων, αὐτῷ ἀνάθου καὶ διαλύσει τὸ ζήτημα.” ὁ κηπουρὸς λέγει [καὶ ποῦ ἐστιν; ὁ Ξάνθος λέγει] “ἴδε, οὗτος²⁷² ὁ σαπρὸς γράμματα οἶδεν;” Αἰσωπος γελάσας λέγει τῷ κηπουρῷ “ὧδε σὺ, κακόπαθε;” ὁ κηπουρὸς λέγει “κακόπαθός εἰμι;” Αἰσωπος λέγει “μὴ οὐκ εἰ κηπουρὸς;” ὁ κηπουρὸς λέγει “ναί.” Αἰσωπος λέγει “ἀγανακτεῖς οὖν ἀκούων κακόπαθος, εἰ κηπουρὸς (εἰ); [καὶ κηπουρὸς ὢν]. ζητεῖς οὖν γινῶναι διὰ ποίαν αἰτίαν φυτὰ βάλλεις εἰς τὴν γῆν, ταῦτα σκάλλεις,²⁷³ ποτίσεις, ἐπιμελείας πολλῆς ἀξιοῖς, καὶ τάχιον²⁷⁴ λέγεις ἀναβαίνειν τὰ ἄγρια τὰ αὐτόματα τῆς γῆς ἢ τὰ ὑπὸ σοῦ τιθέ(μενα) . . .²⁷⁵

²⁶⁶ ὠμόλιον—κήπον   ²⁶⁶ μετὰς   ²⁶⁷ σκαλίδα, num retinendum?

²⁶⁸ πρασόκουρον   ²⁶⁹ αὐτὸ δὲ scripsi, αὐτῷ τε cod.

²⁷⁰ ἀθῆναι, ἐλκῶνα, λέγεις cod.   ²⁷¹ εἰς cod., num αὐτό?   ²⁷² οὕτως

²⁷³ σκάλλεις, βλάπτεις   ²⁷⁴ τάχιον

²⁷⁵ amissum est folium unum, nempe continens responsum Aesopi olitori de plantis eiusque cum domina sua post reditum exortam altercationem; quo factum est ut illa, irata et invidens, olera, quae nulla domini sui impensa ab Aesopo reportata erant, sub pedibus suis oblereret; vide infra c. 39, 44 ad fin., et Studies 4 sqq.

38. <ἵνα μὴ>/βλάπτῃς²⁷³ με περισσότερον ἢ ἔλαττον τῶν ἐπιταττομένων σοι ποιῶν. ἄρον ἐπὶ χειρῶν σου λήκυθον²⁷⁶ λέντια τέ, καὶ ἄγωμεν εἰς τὸ βαλανεῖον.” f.37^r
 Αἰσωπος πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “οἱ τῷ νῷ περίπικροι περὶ διακονίαν δεσπότηι κακοδαμονίας ἑαυτοῖς²⁷⁷ γίνονται παραίτιοι. ἐγὼ τοῦτον τὸν φιλόσοφον παιδεύσω, ἵνα μάθῃ πῶς αὐτὸν δεῖ ἐπιτάττειν.” ἄρας οὖν τὰ προειρημένα καὶ μὴ βαλὼν ἔλαιον εἰς τὴν λήκυθον ἠκολούθει τῷ Ξάνθῳ εἰς τὸ βαλανεῖον.²⁷⁸ ὁ Ξάνθος ἀποδυσάμενος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔδωκεν τῷ Αἰσώπῳ καὶ λέγει “δὸς τὴν λήκυθον.” Αἰσωπος ἐπέδωκεν. ὁ Ξάνθος λαβὼν τὴν λήκυθον καὶ κατακενώσας εὗρεν οὐδέν, καὶ λέγει “Αἰσωπε, τὸ ἔλαιον ποῦ;” Αἰσωπος λέγει “εἰς οἶκον.” ὁ Ξάνθος λέγει “διὰ τί;” Αἰσωπος λέγει “ὅτι σύ μοι εἶπας ‘ἄρον λήκυθον καὶ λέντια’, ἔλαιον δὲ οὐκ εἶπας. ἔδει οὖν με μηδὲν τῶν εἰρημένων πλέον ποιεῖν· ἐπεὶ²⁷⁹ τοῦ νόμου σφαλὲς πληγῶν ὑπεύθυνος ἤμην.” καὶ ἐν τούτῳ ἡσύχασεν.

39. Ὁ Ξάνθος εὐρὼν φίλους εἰς τὸ βαλανεῖον²⁷⁸ τοῖς τῶν φίλων παιδαρίοις δοῦναι (ἐκέλευσε) τὸν Αἰσωπον τὰ ἱμάτια, καὶ λέγει αὐτῷ “ὑπαγε, Αἰσωπε, εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν μανίαν τῆς γυναικὸς μου συνεπατήθη τὰ λάχανα, ἀπελθὼν φακὸν ἔψῃσον ἡμῖν [δοσπριον]. καὶ βάλε αὐτὸν εἰς τὸν κάκκαβον, καὶ ὕδωρ μετ’ αὐτοῦ, καὶ ἐπίθες ἐπὶ τὴν μαγειρικὴν ἐστίαν,²⁸⁰ καὶ ὑπόθες ξύλα/καὶ καῦσον,²⁸¹ εἰς σβεσθῇ φύσησον· ἴδε, οὕτως ποιήσον.” Αἰσωπος· “ποιήσω.” καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ μαγειρεῖον, βαλὼν εἰς τὸν κάκκαβον ἕνα φακόν, ἤψει. ὁ Ξάνθος σὺν τοῖς φίλοις αὐτοῦ λουσάμενος λέγει “ἄνδρες, δύνασθε πρὸς ἐμέ εὐτελῶς ἀριστήσαι; πρὸς φακὸν γὰρ ἡμῖν ἐστίν. οὐ δεῖ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῶν ἐδεσμάτων τοὺς φίλους κρίνειν, ἀλλὰ τῇ προθυμίᾳ δοκιμάζειν· καιρῷ γὰρ τὰ ἐλάχιστα τῶν κομψοτέρων προσηνεστέραν ἔχει τὴν ἀπόλαυσιν, ὅταν ὁ παρέχων μετ’ εὐνοίας²⁸² προτρέπεται.” οἱ φίλοι εἶπον “ἀπίωμεν.”²⁸³ 40. ὁ Ξάνθος ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ λέγει “Αἰσωπε, δὸς ἡμῖν πιεῖν ἀπὸ τοῦ βαλανείου.” Αἰσωπος εἰς ξέστην βαλὼν ἐπέδωκεν τῷ Ξάνθῳ εὐκρατον ἐκ τῆς ἐμβάσεως. ὁ Ξάνθος λέγει “τί ἐστὶν τοῦτο;” Αἰσωπος εἶπεν “ἀπὸ τοῦ βαλανείου πιεῖν.” ὁ Ξάνθος στυγνὸς γενόμενος μετὰ μικρὸν εἶπεν “παράθες μοι λεκάνην.” Αἰσωπος παρέθηκεν χωρὶς ὕδατος καὶ ἴστατο. Ξάνθος· “τοῦτο πάλιν τί;” Αἰσωπος λέγει “εἶπας ‘παράθες λεκάνην,’ οὐκ εἶπες ‘βαλε/ὕδωρ καὶ νύξον μου τοὺς πόδας.’” ὁ Ξάνθος λέγει “ἔπαρε τὰ σανδάλιά μου καὶ τὰ ἐξῆς ποίησον.” εἰτα λέγει τοῖς ἑαυτοῦ φίλοις “ἄνδρες, εὐρίσκω ὅτι δοῦλον οὐκ ἠγόρασα, ἀλλὰ καθηγητὴν ἐμαυτῷ ἐώνημαι. νῦν κελεύσατε ἀναστῶμεν καὶ ἀκουμβήσωμεν. 41. μηκύνοντος δὲ τοῦ πότου ὁ Ξάνθος εἶπεν “Αἰσωπε, ὁ φακὸς ἠψήθη;” Αἰσωπος λέγει “ναί.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “δὸς οὖν ἴδω εἰ γέγονεν.” Αἰσωπος κοχλιαρίῳ ἀνεγέκας τὸν ἕνα κόκκον τοῦ φακοῦ ἐπιδίδωσι τῷ Ξάνθῳ. ὁ Ξάνθος φαγὼν τὸν ἕνα κόκκον τοῦ φακοῦ λέγει “καλῶς ἐγένετο, διεφθός ἐστιν· φέρε, παράθες.” Αἰσωπος παραθεῖς πίνακα εἰσβάλλει τὸ ζέμα καὶ λέγει “ἀριστᾶτε οὖν, ἐπὶ γέγονεν.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἰδοῦ, ὧδε ζέμα μόνον ἔβαλες· ποῦ ἐστὶν ὁ φακός;” Αἰσωπος λέγει “ἰδοῦ, τὸν φακὸν ἔφαγες.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἕνα οὖν κόκκον ἔψῃσας;” Αἰσωπος λέγε “ναί, οὐ γὰρ μοι εἶπας ὅτι ‘φακὸν ἔψῃσον’ καὶ οὐ φακοὺς; ὁ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐνικός, οἱ δὲ πληθύντικοί.” 42. ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἵνα μὴ

²⁷⁶ λίξ- cod. ubique²⁷⁷ ἑαυτοῖς²⁷⁸ -νίον²⁷⁹ ἐπὶ²⁸⁰ ἱστίαν²⁸¹ καῦσον scripti, κάθου cod.²⁸² μετ’ εὐνοίας scripti, μετανόας cod.²⁸³ ἀπίωμεν

δόξω τοὺς ἀνθρώπους ὑβρίζειν, ἀπελθὼν οὗς ἡγόρακας τέσσαρας πόδας χοίρου ταχέως
 ὀξύσας ἄρτυσον.” Αἰσωπος βαλὼν τοὺς πόδας εἰς τὴν κύθραν ἤψει αὐτούς. ὁ Ξάνθος
 18^τ ζητῶν ἀφορμὴν δι’ ἧς μαστιγῶσαι τὸν Αἰσωπον, ἀναστὰς λέγει αὐτῷ/“Αἰσωπε,
 ἀπελθὼν φέρε ἀπὸ τοῦ ταμείου ὄξον καὶ βάλε εἰς τὴν κύθραν.” ἔως οὖν ὁ Αἰσωπος
 ἀπῆει²⁸⁴ εἰς τὸ ταμεῖον, εἰσελθὼν ὁ Ξάνθος καὶ ἀπὸ τῆς χύτρας ἐπάρας ἓνα πόδα
 ἔκρυψεν. Αἰσωπος ἐλθὼν καὶ ἰδὼν τρεῖς πόδας ἐν τῇ χύτρᾳ ἐνενόησεν ὅτι ἐπίτηδες ὁ
 Ξάνθος, θέλων ἑαυτῷ ποιῆσαι²⁸⁵ ἀφορμὴν, ἐπῆρεν τὸν πόδα, καὶ θεασάμενος εἰς τὴν
 ἑπαυλιν τοῦ Ξάνθου χοιρίδιον τρεφόμενον, ὀφείλον σφαγῆναι εἰς τὰ γενέσια τῆς
 γυναικὸς τοῦ Ξάνθου, ταχέως δῆσας αὐτοῦ τὸ στόμα σχοινίῳ ἔκοψεν αὐτοῦ τὸν ἓνα
 πόδα, καὶ διαστείλας τῷ πυρὶ καὶ ζέσας βάλλει εἰς τὴν κύθραν ἀντὶ τοῦ κλαπέντος.
 ὁ Ξάνθος, ὑποπτεύσας μὴ ὁ Αἰσωπος οὐχ εὐρὼν τὸν πόδα δραπετεύσῃ,²⁸⁶ πάλιν αὐτὸν
 μετεωρίσας ἐξελθὼν ἔβαλεν τὸν πόδα εἰς τὴν χύτραν· καὶ γίνονται ἑ πόδες. οὔτε οὖν ὁ
 Αἰσωπος ᾔδει²⁸⁷ ὅτι ἑ γίνοντο οὔτε ὁ Ξάνθος. 43. ὀλίγης δὲ ὥρας γενομένης λέγει
 ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ “τοὺς χοιρίους πόδας ἤψηκας;” Αἰσωπος λέγει “ναί.” ὁ
 Ξάνθος εἶπεν “φέρε οὖν.” Αἰσωπος παραθεὶς πίνακα κατακενοῖ τὴν χύτραν καὶ
 κατέρχονται ἑ πόδες, οὗς θεωρήσας ὁ Ξάνθος ἀποχλωριαίνει καὶ λέγει “Αἰσωπε,
 τὸ ἐν χοιρίδιον πόσους πόδας εἶχεν;” Αἰσωπος λέγει²⁸⁸ “συμφωνεῖ. ἶδε ὧδε ἑ καὶ τὸ
 ἔξω χοιρίδιον τρίπουν νέμεται.” ὁ Ξάνθος λέγει “ἄνδρες, οὗτός με ταχέως εἰς μανίαν
 περιτρέπει.” Αἰσωπος λέγει “ἔδει σε οὖν μὴ ὀρίσαι μοι νόμον, καὶ διηκόνησα ἄν σοι
 κατὰ τρόπους χρηστούς. ἀλλὰ μὴ μεταμελοῦ, δέσποτα· ἡ γὰρ παραγγελία σου τοῦ
 νόμου χρησιμωτέρα ἔσται²⁸⁹ σοι· διδάξει γὰρ σε μὴ ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις ἀμαρτάνειν.
 39^τ τὰ γὰρ ἐκ περισσοῦ λεγόμενα κατὰ πρόσθεσιν²⁹⁰ καὶ/ὑφαίρεσιν ἀμαρτήματά ἐστιν
 οὐ μέτρια.” ὁ Ξάνθος μηδεμίαν ἀφορμὴν εὐρὼν τοῦ μαστιγῶσαι τὸν Αἰσωπον ἡσύχα-
 σεν.

44. Ταῖς δὲ ἐξῆς ἡμέραις σὺν αὐτῷ εἰς τὰ ἀκροατήρια παραγίνεται καὶ γνωστός
 πᾶσιν ἐγένετο ὁ Αἰσωπος. καὶ δὴ²⁹¹ ποτε εἰς τῶν σχολαστικῶν παρασκευασάμενος
 εἰς δεῖπνον ἐκάλεσεν τὸν Ξάνθον, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ τοὺς σχολαστικούς. ὁ Ξάνθος τῷ
 Αἰσώπῳ λέγει “τὰ πρὸς δεῖπνον χρήσιμα ἄρας ἀκολουθεῖ μοι· λέγω δὲ σπυρίδα,
 πίνακα, μάππαν, φανόν, σανδάλια, καὶ εἴ τι ἕτερόν μοι λέληθεν εἰπεῖν σοι.” Αἰσωπος
 ἄρας ἠκολούθει. ὁ Ξάνθος ἐν τῷ δείπνῳ λαβὼν τὰ μέρη ἐπέδωκεν τῷ Αἰσώπῳ. Αἰσωπος
 λαβὼν συνέθηκεν εἰς τὴν σπυρίδα. ὁ Ξάνθος ἐπιστραφεὶς τῷ Αἰσώπῳ λέγει “ἔχεις²⁹²
 πάντα τὰ μέρη;” Αἰσωπος εἶπεν “ἔχω.” ὁ Ξάνθος· “ἀπόφερε οὖν αὐτὰ ταῦτα τῇ
 εὐνοοῦσῃ.” Αἰσωπος λέγει “ποιήσω.” ἐξελθὼν οὖν λέγει καθ’ ἑαυτόν· “νῦν καιρὸς
 ἐστὶν τοῦ μετελθεῖν με τὴν μῆνιν τὴν πρὸς τὴν κυράν, ἀνθ’ ὧν με ἀγορασθέντα
 ἔσκωψεν καὶ ἐκακολόγει, καὶ ὅτι τὰ δωρηθέντα μοι ὑπὸ τοῦ κηπουροῦ λάχανα σκορπί-
 σασα²⁹³ συνεπάτησεν, καὶ οὐκ ἀφῆκέν μου τὴν δωρεὰν εὐχαρῇ τῷ δεσπότῃ μου
 γενέσθαι. ἐγὼ αὐτῇ²⁹⁴ δείξω ὅτι πρὸς εὐνοὺν οἰκέτην οὐδὲν ἰσχύει γυνή· ἐπὰν γὰρ ὁ
 δεσπότης εἰπὲν μοι ὅτι ‘δός τὰ μέρη τῇ εὐνοοῦσῃ’, νῦν ὄψεται τίς αὐτῷ εὐνοεῖ.” 45.
 39^τ παραγενάμενος δὲ ὁ Αἰσωπος καὶ/εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν παρέθηκεν ἑαυτῷ τὴν
 σπυρίδα, καὶ καλέσας τὴν τοῦ Ξάνθου γυναῖκα καὶ δείξας αὐτῇ πάντα τὰ μέρη,

²⁸⁴ ἀπῆει ²⁸⁵ ἑαυτῷ π. scripsi, αὐτοῦ πιάσαι cod.

²⁸⁶ -σει ²⁸⁷ ἴδῃ

²⁸⁸ ποῖ λέγει nonnulla intercidiisse suspicor; cf. W ²⁸⁹ χρησιμωτέρα ἔστω

²⁹⁰ πρόσθεσιν ²⁹¹ δι ²⁹² ἔχεις ²⁹³ σκορπήσασα ²⁹⁴ αὐτῇ

λέγει “κυρά, κατάμαθε· μή τι λείπει ἢ παραβέβρωται;” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “πάντα σῶα ἐστὶν καὶ ὑγιῇ,²⁹⁶ Αἴσωπε. ταῦτα ἐμοὶ ὁ δεσπότης ἐπεμψεν;” Αἴσωπος εἶπεν “οὐ.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “καὶ τίτιν αὐτὰ πέπομφεν;” Αἴσωπος εἶπεν “τῇ εὐνοοῦσῃ.” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “καὶ τίς αὐτῷ εὐνοεῖ, δραπέτα;” Αἴσωπος εἶπεν “ἐκδεξαί με ὀλίγον καὶ ὄψει²⁹⁸ τίς αὐτῷ εὐνοεῖ.” θεασάμενος οἰκοτραφῇ κύνα γενναίαν ἐφώνησεν αὐτήν καὶ λέγει “ἔρχου, λάβε, Λύκαινα.” καὶ προσέδραμεν ἡ κύων. Αἴσωπος αὐτήν ἐβρωμάτισεν.²⁹⁷ τῆς δὲ κυνὸς πάντα καταφαγούσης, παρεγένετο πάλιν ὁ Αἴσωπος ὅπου ἦν τὸ δεῖπνον καὶ ἔστη ὀπίσω πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ξάνθου. 46. ὁ Ξάνθος λέγει “τί ἐστίν, Αἴσωπε, δέδωκας;” Αἴσωπος εἶπεν “δέδωκα.”²⁹⁸ ὁ Ξάνθος λέγει “ἔφαγεν;” Αἴσωπος εἶπεν “ναί, πάντα ἔφαγεν.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “καὶ πάντα φαγεῖν ἠδυνήθη;” Αἴσωπος/λέγει “ναί, ἐπεῖνα γάρ.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἡδέως αὐτὰ ἔφαγεν;” Αἴσωπος εἶπεν “ναί, ἡδέως ἔφαγεν.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “τί οὖν ἔλεγεν;” Αἴσωπος λέγει “ἔλεγεν μὲν οὐδέν, πάντως δέ σοι ἐν ἑαυτῇ κατηύχετο.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἐγὼ αὐτῇ ἀμύνομαι.” ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν τοῖς ἑαυτῆς²⁹⁹ παιδισκαρίοις “κοράσια, ἐγὼ μετὰ Ξάνθου μένειν οὐκέτι δύναμαι· δότω μοι τὴν προῖκά μου καὶ ἀναχωρῶ. ἐπὰν γὰρ τὴν κύνα ἐμοῦ προέκρινεν, πῶς ἐγὼ λοιπὸν τούτῳ συνοικήσω;” εἰσελθούσα οὖν εἰς τὸν κοιτῶνα μένει περίλυπος.

47. Μηκύνοντος δὲ τοῦ πότου ἐγένετο μακρά τις ὁμιλία, καὶ ὡς ἐν ἀνδράσιν φιλολόγοις ζητήματα ποικίλα προετίθεντο.³⁰⁰ εἰς δὲ τῶν σχολαστικῶν εἶπεν “πῶς ἔσται [μέλλει γὰρ] μεγάλη ταραχὴ ἐν ἀνθρώποις;” Αἴσωπος ἐστῶς ὀπίσω τοῦ δεσπότου αὐτοῦ λέγει “ἐὰν οἱ νεκροὶ ἀναστάντες τὰ ἴδια ἀπαιτοῦσιν.” πολὺς οὖν ἐγένετο γέλως καὶ πλεῖστος γογγυσμὸς εἰς τοὺς σχολαστικούς, καὶ ἔλεγον “ὁ νεώνητός ἐστιν, ὃν ἠγόρασεν Ξάνθος ἡμῶν παρόντων.”/εἰς τῶν σχολαστικῶν εἶπεν “ἐμέ³⁰¹ ποτε εἶπεν θαλάσσιον πρόβατον εἶναι.” ἄλλος εἶπεν “τὰ μὲν ἀφ’ ἑαυτοῦ λαλεῖ, τὰ δὲ ὑπὸ Ξάνθου διδάσκεται.” Αἴσωπος εἶπεν “οὕτως ὑμεῖς³⁰² πάντες.” οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “καθηγητά, (μά)³⁰³ τὰς Μοῦσας, σὺ ἐπίτρεψον³⁰⁴ Αἰσώπῳ πιεῖν.” ὁ Ξάνθος ἐπέτρεψεν, Αἴσωπος ἔπιεν. 48. εἰς τῶν σχολαστικῶν πρὸς τοὺς ἐτέρους λέγει “διὰ τί τὸ μὲν πρόβατον ἐπὶ θυσίαν ἀγόμενον οὐ κέκραγεν, τὸ δὲ χοιρίδιον μεγάλα τονθρύζει;” μηδενὸς οὖν εὐρίσκοντος λῦσαι τὴν ἐρώτησιν, Αἴσωπος λέγει “ὅτι τὸ μὲν πρόβατον ἔχει τὸ γάλα εὐχρηστον καὶ τὰς τρίχας εἰς εὐσχημοσύνην, καὶ κατὰ καιρὸν ἀποκείρεται τὴν βαροῦσαν αὐτοῦ τρίχα καὶ ἀμελγόμενον πάλιν κουφίζεται, καὶ ὅταν ἀπάγεται πρὸς θυσίαν, οὐδὲν κακὸν ὑποπτεῖν παθεῖν γεγηθός³⁰⁵ ἀκολουθεῖ καὶ προσφερόμενον τὸ σίδηρον οὐκ ἀποφεύγει. ὁ δὲ χοῖρος διὰ τοῦτο μεγάλα τονθρύζει, διὰ τὸ μήτε³⁰⁶ τρίχας ἔχειν εὐχρήστους μήτε γάλα· εἰκότως κρᾶζει, εἰδὼς ὅτι πρὸς τὴν τῶν κρεῶν ἀπάγεται χρῆσιν.” οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “σαφῶς,³⁰⁷ μὰ τὰς Μοῦσας.”

49. Πάντων οὖν ἀναχωρησάντων ὁ Ξάνθος ὑποστρέψας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἤρξατο κολακεῖν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καὶ καταφιλεῖν. αὐτὴ δὲ ἀπεστρέφετο τὸν Ξάνθον λέγουσα “μὴ πρόσθι³⁰⁸ μοι, δουλοκοῖτα,^{308a} μᾶλλον δὲ κυνοκοῖτα. ἀπόδος μοι τὴν προῖκά μου.” ὁ Ξάνθος λέγει “πολλὰ μοι κακά, τί ποτε πάλιν Αἴσωπος/ἤρτυσέ μοι;” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου εἶπεν “ὑπαγε κάκεινῃν λάβε, f.41^r

²⁹⁶ ὑγιεῖ   ²⁹⁸ ὄψει   ²⁹⁷ -άτησεν   ²⁹⁸ δέδωκας   ²⁹⁹ ἑαυτοῖς   ³⁰⁰ -θοντο
³⁰¹ ἐμοὶ ποτε   ³⁰² εὐρεῖς   ³⁰³ <νή> minus probabile   ³⁰⁴ ἐπίτρεψον
³⁰⁵ -ὡς   ³⁰⁶ μηδε   ³⁰⁷ malim σοφῶς   ³⁰⁸ πρὸς ἡβει   ^{308a} δουλοκόπα

ἦτινι τοσαῦτα πέπομφας μέρη.” ὁ Ξάνθος λέγει “οὐκ ἔλεγον ὅτι Αἴσωπος θόρυβον κεκίνηκέν μοι; Αἴσωπόν τις καλείτω.”³⁰⁹ 50. Αἴσωπος εἰσῆλθεν. ὁ Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, τὰ μέρη τίνι δέδωκας;” Αἴσωπος εἶπεν “ἐμοὶ εἶπας ὅτι ‘δὸς αὐτὰ τῇ εἰννοίῃ.’” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “ἐγὼ οἶδέν ἔλαβον. ἰδοὺ ποῦ³¹⁰ ἐστίν· ἐνώπιόν μου μὴ ἀρνησάσθω.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἴδε, λέγει, δραπέτα, μὴ εἰληφέναι.” Αἴσωπος λέγει “τίνι δέ μοι εἶπας ἐπιδούναί τὰ μέρη;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “τῇ εἰννοοῦσιν.” Αἴσωπος λέγει “τί οὖν αὕτη σοι³¹¹ εἰννοεῖ;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἀλλὰ τίς, δραπέτα;” Αἴσωπος λέγει “μάθε τίς σοι εἰννοεῖ.” φωνήσας τὴν κύνα λέγει “αὕτη σοι³¹¹ εἰννοεῖ. γυνὴ μὲν γὰρ λέγει εἰννοεῖν, οὐκ εἰννοεῖ δέ. τούτου³¹² δὲ ἀπόδειξις αὕτη, ὅτι αὕτη,³¹² ἣν νομίζεις εἰννοεῖν σοι, ἐλαχίστων ἔνεκα μεριδίων ἀπαιτεῖ σε³¹³ τὴν προῖκα καὶ βούλεται σε καταλιπεῖν· τὴν δὲ κύνα δεῖρον,³¹⁴ ἀπόλεσον, κατὰβαλε, δίωξον, καὶ οὐ μὴ ἀποχωρήσει, ἀλλ’ ἐπιλασθόμενη τῆς ὕβρεως, ἐπιστρέψασα, τὴν κέρκον σείουσα ζητεῖ πάλιν τὸν δεσπότην. ἔδει οὖν σε εἰπεῖν μοι³¹⁵ ‘ἀπόφερε τῇ γυναικί μου,’ (καὶ μὴ ‘τῇ εἰννοοῦσιν’). οὐ γὰρ αὕτη σοι³¹¹ εἰννοεῖ, ἀλλ’ ἡ κύων.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “θεωρεῖς, κυρά, ὅτι οὐ παρ’ ἐμέ γεγονεν τὸ ἀμάρτημα, / ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ λαβόντος βαττολογίαν.³¹⁶ [ὁ Ξάνθος] εὐρήσω δὲ πρόφασιν δι’ ἧς αὐτὸν μαστιγώσω καὶ σε ἐκδικήσω.”

51. Τῇ ἐπαύριον καλέσας ὁ Ξάνθος τοὺς ἤδη καλέσαντας αὐτὸν σχολαστικούς λέγει “Αἴσωπε, ἐπειδὴ φίλους κέκληκα ἐπὶ δεῖπνον, ἀπελθὼν ἔψησον εἴ τι καλόν, εἴ τι χρηστὸν ἐν τῷ βίῳ.” Αἴσωπος πρὸς ἑαυτὸν λέγει “ἐγὼ αὐτῷ δείξω μωρὰ μὴ διατάττεσθαι.” ἐλθὼν οὖν εἰς τὸν μάκελλον τῶν τεθυμένων χοιριδίων τὰς γλώσσας ἠγόρασεν, καὶ ἐλθὼν τὰς μὲν ἐκξεστάς, τὰς δὲ ὀπτάς, τὰς δὲ ἀρτυτάς, πάσας ἠττίμασεν. καὶ τῇ τακτῇ ὥρᾳ παραγίνονται οἱ κεκλημένοι. ὁ Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν τι φαγεῖν.” Αἴσωπος φέρει ἐκάστω γλώσσαν γενομένην ἐκξεστήν, καὶ ὀξύγαρον παρέθηκεν. οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “οὐῶ, Ξάνθε, καὶ τὸ δεῖπνόν σου φιλοσοφίας μεστόν· οὐδὲν γὰρ παρὰ σοὶ ἀφιλοπόνητον. εὐθίως γὰρ ἐν ἀρχῇ τοῦ δεῖπνου αἱ γλώσσαι παρετέθησαν.” 52. καὶ μετὰ τὸ πιεῖν αὐτοὺς δύο ἢ τρία ποτήρια ὁ Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν φαγεῖν.” Αἴσωπος ἐκάστω πάλιν πρὸς γλώσσαν ὀπτὴν καὶ ἀλοπέπερι παρέθηκεν. / οἱ σχολαστικοὶ εἶπον “θεῖως, καθηγητά, καλλίστως, μὰ τὰς Μούσας. ἐπεὶ πᾶσα γλώσσα πυρὶ ἠκόνηται, καὶ τὸ κρεῖττον, ὅτι δι’ ἀλοπεπέρεως· τὸ γὰρ ἀλυκὸν τῷ δριμυτέρῳ συγκέκραται τῆς γλώσσης ἵνα τὸ εὐστομον καὶ τὸ δάκνον ἐπιδείξῃ.” ὁ Ξάνθος πάλιν μετὰ τὸ πιεῖν αὐτοὺς τὸ τρίτον λέγει “φέρε ἡμῖν φαγεῖν.” Αἴσωπος ἐκάστω γλώσσαν ἀρτυτὴν φέρει. οἱ σχολαστικοὶ εἰς ἐνὶ ἔλεγον “Δημόκριτε! ἐγὼ τὴν γλώσσαν ἐπόνεσα τὰς γλώσσας τρώγων.” ἄλλος σχολαστικὸς εἶπεν “οἶδέν ἐστι φαγεῖν ἕτερον; ὅπου Αἴσωπος πονεῖ, ἐκεῖ οὐδὲν ἀγαθὸν ἐστι.” οἱ σχολαστικοὶ φαγόντες τὰς ἀρτυτάς γλώσσας χολέρα [ἀσθένεια] ἐκρούσθησαν. ὁ Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν δειπνήσαι ἐκάστω λοπάδα.” Αἴσωπος γλωσσόζωμον παρέθηκεν. οἱ σχολαστικοὶ οὐκέτι ἐξέτεινον τὰς χεῖρας, λέγοντες “ἦδε³¹⁷ (ἡ) καταστροφή ἀπὸ Αἰσώπου· γλώσσαις νενικήμεθα.” ὁ Ξάνθος λέγει “Αἴσωπε, ἔχομέν³¹⁸ τι ἕτερον;” Αἴσωπος εἶπεν “οὐδὲν ἄλλο ἔχομεν.”³¹⁸ 53. ὁ Ξάνθος λέγει “οὐδὲν ἕτερον,

³⁰⁹ -εἶτο

³¹⁰ πετρε ποῦ h. l. idem valet quod οπου, minus probabile ποῦ ἐστίν; (sc. τὰ μέρη)

³¹¹ σου ³¹² τούτου—ὅτι ταύτην

³¹³ ἀπαιτῆσαι τὴν

³¹⁴ δῆρον

³¹⁵ με

³¹⁶ interrogative distinctum in cod.

³¹⁷ εἰ δὲ cod., fort. legendum ἡ δὲ κ.

³¹⁸ ἔχομεν

κατάρατε; οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι 'εἴ τι χρήσιμόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ, εἴ τι δὲ ἡδύ, τοῦτο ἀγόρασον;'" Ἀἴσωπος λέγει "χάριν σοι³¹⁹ ἔχω, ὅτι ἀνδρῶν φιλολόγων παρόντων μέμφη με. εἰπὰς μοι ὅτι 'εἴ τι χρήσιμόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ, εἴ τι ἡδύτερον ἢ μείζον,³²⁰ ἀγόρασον.' τί οὖν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ γλώσσης χρησιμώτερον ἢ μείζον;³²⁰ μάθε ὅτι διὰ γλώσσης πᾶσα φιλοσοφία καὶ πᾶσα παιδεία συνέστηκεν. χωρὶς γλώσσης οὐδὲν γίνεται, οὔδ' ἐξ ὁσίων, οὐ λήψις, οὔδ' ἀγορασμός· ἀλλὰ διὰ γλώσσης πόλεις ἀνορθοῦνται, δόγματα καὶ νόμοι ὀρίζονται. εἰ οὖν διὰ γλώσσης πᾶς βίος συνέστηκεν, γλώσσης οὐδὲν ἐστι κρεῖττον." οἱ σχολαστικοὶ εἶπον "νῆ τὰς Μιούσας, καλὰ λέγει. σὺ ἡμαρτες, καθηγητά." οἱ σχολαστικοὶ ἀνεχώρησαν. δι' ὅλης τῆς νυκτὸς/διαρροία ληφθέντες f.42^v ἐδυσφόρουν. 54. τῇ ἐπαύριον οἱ σχολαστικοὶ ἐμέμφαντο τὸν Ξάνθον. ὁ Ξάνθος λέγει "ἄνδρες φιλόλογοι, οὐ γέγονε παρ' ἡμῖν ἡ αἰτία, ἀλλὰ παρὰ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον Αἴσωπον. πλὴν σήμερον ἀποδώσω ὑμῖν τὸ δείπνον καὶ ἐνώπιον ὑμῶν διατάξομαι αὐτῷ." καὶ δὴ καλέσας τὸν Αἴσωπον λέγει αὐτῷ "ἐπειδὴ σοι ἔδοξε τὰ ἄνω κάτω λαλεῖν, ἀπελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν, εἴ τι σαπρόν, εἴ τι χεῖρον, αὐτὸ ἀγόρασον." Αἴσωπος ἀκούσας καὶ μὴ ταραχθεὶς, ἐλθὼν εἰς τὸν μάκελλον πάλιν πάντων τῶν τεθυμένων χοίρων τὰς γλώσσας ἡγόρασεν, καὶ ἐλθὼν ἐσκεύασεν αὐτὰς πρὸς δείπνον. ὁ Ξάνθος παραγενάμενος μετὰ τῶν σχολαστικῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἀνεκλίθη σὺν αὐτοῖς. καὶ μετὰ τὸ προπιεῖν λέγει "Αἴσωπε, δὸς ἡμῖν τι φαγεῖν." Αἴσωπος ἐκάστῳ γλώσσαν τεταριχευμένην παρέθηκεν καὶ ὀξύγαρον. οἱ σχολαστικοὶ εἶπον "τί ἐστι πάλιν τοῦτο, γλῶσσαι;"³²¹ ὁ Ξάνθος ἀποχλωρίῃ. οἱ σχολαστικοὶ εἶπον "ἴσως ἀπὸ τῆς χθесινῆς διαρροίας τὸν στόμαχον ἡμῶν θέλει τῷ ὄξει ἀνακτήσασθαι." καὶ μετὰ τὸ πιεῖν αὐτοὺς πρὸς δύο, ὁ Ξάνθος λέγει "δὸς ἡμῖν τι φαγεῖν." Αἴσωπος παρέθηκεν ἐκάστῳ ὀπτὴν γλῶσσαν. οἱ σχολαστικοὶ εἶπον "οὐα, τί ἐστι τοῦτο;/ὁ f.43^r χθесινὸς ὑπόμωρος πάλιν διὰ γλῶσσῶν ἀσθeneian ἡμῖν κατασκευάζει;" 55. ὁ Ξάνθος λέγει "τοῦτο πάλιν τί ἐστι, κατάπτυστε; διὰ τί ταῦτα ἡγόρακας; οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι 'ἀπελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν εἴ τι χεῖρον εὐρης,³²² εἴ τι σαπρόν, τοῦτο ἀγόρασον;'" Αἴσωπος εἶπεν "καὶ τί χεῖρον διὰ γλώσσης οἶκ' ἐστιν; διὰ γλώσσης ἐχθραὶ, διὰ γλώσσης ἐπιβουλαί, ἐνεδρεῖαι, μάχαι, ζηλοτυπίαί, ἔρεις, πόλεμοι· οὐκοῦν χεῖρον οὐδὲν ἐστι τῆς μιαιρωτάτης γλώσσης." εἰς τῶν σχολαστικῶν τῶν συνανακειμένων ἐν τῷ δείπνῳ τοῦ Ξάνθου³²³ λέγει "καθηγητά, τούτῳ ἐὰν πρόσσχης ταχέως σε εἰς μανίαν περιτρέψει· οἷα γὰρ ἡ μορφή αὐτοῦ τοιαύτη καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. (ὁ) φιλολοῖδορος³²⁴ καὶ κακεντρεχὴς δοῦλος οὗτος ὀβολοῦ ἄξιός οὐκ ἐστιν." Αἴσωπος λέγει "σιώπα, σχολαστικέ· σὺ μοι δοκεῖς κακεντρεχέστερος εἶναι πολλῷ,³²⁵ ὥς τὸ τοῦ Ξάνθου σχῆμα οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ὑποκαίεις σπινθῆρσι λόγων τὴν τοῦ δεσπότης ὀργὴν καὶ παροξύνεις δεσπότην κατ' οἰκέτου. τοῦτο δὲ ἐστιν οὐκ ἰδιοπράγμονος ἀνθρώπου ἀλλὰ περιέργου, τὸ εἰς ἀλλότριον ἑαυτὸν ἐμβαλεῖν πρᾶγμα."

56. ὁ Ξάνθος ζητῶν ἀφορμὴν δι' ἧς τὸν Αἴσωπον μαστιγῶσει λέγει αὐτῷ "Αἴσωπε, ἐπὰν ἀνάγκη με/καὶ πρὸς τὸν ἴδιον φιλοσοφεῖν δοῦλον, περιέργον εἰπὰς μοι τὸν f.43^v φίλον· ἀπόδειξον οὖν μοι εἰ ἐστιν ὁ ἄνθρωπος περιέργος." Αἴσωπος εἶπεν "ἔστι³²⁶ μὲν οὖν καὶ πάνυ περιέργος· πολλοὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἀλλότρια τρώγοντες καὶ πίνοντες τὰ ἀλλότρια περιεργάζονται, τινὲς δὲ τῶν ἰδίων μνημονεύοντες κακῶν

³¹⁹ σου³²⁰ μείζων³²¹ τοῦτο; γλῶσσαι·³²² εὐρεῖς³²³ malim τῷ Ξάνθῳ³²⁴ φιλ. καὶ κ. δοῦλος· οὗτος ὀβολοῦ εἰς.³²⁵ -ῶν³²⁶ εἶτι

τὰ ἀλλότρια οὐ περιεργάζονται.” ὁ Ξάνθος λέγει “εἰ οὖν λέγεις ἄνθρωπον ἀπερίεργον εἶναι, ἕτερόν σοι θήσω νόμον καὶ ὃν προσεθέμην ἀκυρώσω. ἕτερος τῇ ἐξῆς τὸ δεῖπνον σκευάσει, σὺ δέ μοι πορευθεὶς κάλει μοι ἀπερίεργον ἄνθρωπον ἐπὶ δεῖπνον. καὶ ἐάν τι περιεργάσῃται, τὸ πρῶτον σιωπήσω, τὸ δεύτερον συγγνώμην δώσω, τὸ τρίτον δαρήσῃ καὶ τὴν τύχην λήψῃ.” 57–59. Αἰσωπος ἀκούσας τὰ ῥηθέντα αὐτῷ παρὰ τοῦ Ξάνθου,³²⁷ τῇ ἐπαύριον ἀπελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐξῆται ἄνθρωπον ἀπερίεργον . . .³²⁸ καὶ δὴ θεωρεῖ ἄνθρωπον [τὸν] τὸ μὲν ἰδέσθαι ἄγροικον, πολιτικὸν δὲ τοῖς ἡθεσιν, ὄναριον ἐλαίνοντα μεστὸν ξύλων καὶ τὴν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ὑπεσταλμένον³²⁹ ὀχλήσιν καὶ πρὸς τὸ ὄναριον λαλοῦντα. τοῦτον ἰδιοπράγμονα καὶ ἀπερίεργον στοχασάμενος f.44^r συνηκολοίθησεν αὐτῷ. ὁ ἄγροικος τῷ ὄναρίῳ ἐπικαθήμενος ἔλεγεν πρὸς αὐτὸν καθ’ ὃν περιεπάτει “ἄγωμεν, ὅπως τάχιον φθάσωμεν καὶ πραθῇ τὰ ξύλα ἀσσαρίων ἰβ, καὶ κατὰξεις σὺ τὰ δύο εἰς χόρτον, τὰ δύο δὲ ἐγὼ εἰς ἐμαυτόν, τὰ δὲ ὀκτὼ τηρήσομεν³³⁰ εἰς δευτέρας τύχας, μή τις ἀσθένεια ἐπιδράμῃ ἢ χειμῶν αἰφνιδίως γενόμενος ἀνεξόδους ἡμᾶς ποιήσῃ.”³³¹ ἐὰν γὰρ σήμερον κριθᾶς φάγῃς,³³² εἴτα γένηται αἰφνιδιὸν τι ἐναντίον, οὔτε χόρτον οὔτε κριθᾶς ἔξεις φαγεῖν.” 60. Αἰσωπος ἀκούων ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν “νῆ τὰς Μιούσας, ἀπερίεργός μοι φαίνεται ὁ ἄνθρωπος οὗτος· προσελεύσομαι πρὸς αὐτόν.” εἴτα προσεγγίσας λέγει “πατερίων,³³³ χαίροις.” ὁ ἄγροικος ἀντησπάσατο. Αἰσωπος λέγει “πόσου τὰ ξύλα;” ὁ ἄγροικος εἶπεν “ἰβ ἀσσαρίων.” Αἰσωπος λέγει “ἀληθῶς,³³⁴ ὅσου προίθετο, τοσούτου καὶ πωλεῖ.”³³⁵ εἴτα λέγει “πατερίων, οἶδας Ξάνθον τὸν φιλόσοφον;” ὁ ἄγροικος εἶπεν “οὔχί, τέκνον.” Αἰσωπος λέγει “διὰ τί;” ὁ ἄγροικος εἶπεν “ὅτι οὐκ εἰμὶ περίεργος· ἀκούω γὰρ αὐτόν.” Αἰσωπος λέγει “πολλὰ σοι ἀγαθὰ γένοιτο. ἐκείνου εἰμὶ δοῦλος.” ὁ ἄγροικος εἶπεν “τοῦτο γὰρ ἐγὼ σε ἐξήτησα,³³⁶ πότερον δοῦλος εἶ ἢ ἐλεύθερος; τί δέ μοι τοῦτο διαφέρει;”³³⁷ Αἰσωπος λέγει “ἀληθῶς ἀπερίεργός ἐστιν. πατερίων, πέπραταί σοι τὰ ξύλα. ἔλασον εἰς τὴν οἰκίαν Ξάνθου τὸ ὄναριον.” ὁ ἄγροικος εἶπεν “ἀλλὰ τὴν οἰκίαν οὐκ οἶδα ποῦ ἐστιν.” Αἰσωπος λέγει “ἀκολούθει μοι καὶ μαθήσῃ.” 61. καὶ ἤγαγεν αὐτόν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ καθεῖλεν τὰ ξύλα καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν τιμὴν καὶ εἶπεν “πατερίων, ὁ δεσπότης μου ἐρωτᾷ σε δειπνήσαι παρ’ αὐτῷ· κατάλιπε οὖν τὸ ὄναριον εἰς τὸ μετῖαυλον³³⁸ f.44^r καὶ ἐπιμελείας τεύξεται.” ὁ ἄγροικος, εἰσελθὼν εἰς τὸ δεῖπνον καὶ μὴ/περιεργασάμενος ἐκ ποίας αἰτίας καλεῖται, εἰσῆλθεν οὕτως σὺν τῷ πηλῷ ὥς ἦν καὶ τοῖς ὑποδήμασιν. ὁ Ξάνθος εἶπεν “οὗτός ἐστιν ὁ ἀπερίεργος;”³³⁹ ὁ Ξάνθος ἰδὼν ὅτι ἐπαγγέλλεται Αἰσωπος τὰ μέγιστα περὶ αὐτοῦ, λέγει τῇ ἑαυτοῦ γυναικί “κυρά, θέλεις τὸν Αἰσωπον παιδεύθῃν;” ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου λέγει “τοῦτο εὐχομαι.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ποιήσον οὖν ὥς λέγω σοι, καὶ ἀναστᾶσα τὴν λεκάνην τῷ ξένῳ προσένεγκε ὥς ὀφείλουσα νύφαι αὐτοῦ τοὺς πόδας. κάκεῖνος ἀπὸ τῆς ἀξίας σου ἐπιγνώσεται ὅτι οἰκοδόμοισιν

³²⁷ τῷ Ξάνθῳ

³²⁸ *proet an. απερ. quae sequebantur usque ad initium cap. 59 (ἄνθρωπον ἀπερίεργον W) e cod. exciderunt; vide W: ἄρε γενομένην μάχην—εἰδὲ τινα τῇ μὲν θῆα ἄγροικον*

³²⁹ -μένων ³³⁰ τηρήσωμεν

³³¹ ποιήσει *cod.*; in hac voce (sc. . . . ιση) incipit p. Oxy. 2083; vide *Studies* 46 sqq.

³³² -εις ³³³ πατερίων *etiam* p. Oxy. ³³⁴ Αἰσωπος· ὡς καὶ ἀληθῆς <ἐστιν> p. Oxy.

³³⁵ τοσούτου *τετίμηται* p. Oxy. ³³⁶ γὰρ *an* ἐγὼ σε ἐξη . . . p. Oxy.

³³⁷ διαφέρεις ³³⁸ μεσαύλιον p. Oxy.

³³⁹ *hic pauca quaedam deesse videntur et nostro cod. et p. Oxy.; cf. Studies* 48, 52 *adn.* 35

εἰ καὶ οὐ μὴ ἐάσηταί σε, ἀλλ' ἐρεῖ σοι 'κυρά, δοῦλος οὐκ ἔστιν, ἵνα μου νίψῃ τοὺς πόδας;' καὶ φανήσεται περίεργος καὶ Λῖσωπος δαρήσεται." ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς τὸν Λῖσωπον περιζωσαμένη λέντιον καὶ ἕτερον βαλοῦσα περὶ τοὺς ὤμους προσέφερεν τὴν λεκάνην τῷ ξένῳ. ὁ ξένος νοήσας ὅτι ἐστὶν ἡ οἰκοδέσποινα³⁴⁰ πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν "Ξάνθος ἐστὶ φιλόσοφος· εἰ ἤθελεν τοὺς πόδας μου ὑπὸ δούλου πλυνθῆναι ἐπιτετάχει ἄν, εἰ δέ μοι τιμὴν παρέχων τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ ἠνάγκασεν νίψαι μου τοὺς πόδας, ἑμαυτῷ³⁴¹ ἀτιμίαν οὐ περιβάλλω, οὐ περιεργάσομαι, ἀλλὰ προτείνοντός μοι τοὺς πόδας νίψομαι."³⁴² καὶ δὴ νιψάμενος ἀνεπαύει.³⁴³ 62. ὁ Ξάνθος εἶπεν "σοφῶς, νῆ τὰς Μούσας." (καὶ εἶπεν) τῷ ξένῳ πρώτῳ δοθῆναι πιεῖν/οινόμελι. f.45^r ὁ ξένος³⁴⁴ πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν "τοὺς οἰκοδεσπότας ἔδει πρώτον πιεῖν, ἀλλ' ἐμοὶ τὴν τιμὴν παρέχων ὁ φιλόσοφος πρώτῳ διετάξατο δοθῆναι πιεῖν· οὐ περιεργάσομαι³⁴⁵ οὖν." καὶ λαβὼν ἔπιεν.³⁴⁶ ὁ Ξάνθος ἐπέτρεψεν δεῖπνον εἰσενεχθῆναι. εἰσήχθη λοιπὰς ἰχθύων. ὁ Ξάνθος τῷ ἀγροίκῳ εἶπεν "ἔσθιε." ὁ ἄγροικος³⁴⁷ ὡς Χάρυβδις [δελφίνος] ἤρξατο καταπίνειν. ὁ Ξάνθος γευσάμενος καὶ θέλων ἐκκαλέσασθαι³⁴⁸ τὸν ἄγροικον, ἵνα εἰς λόγον φανῇ περίεργος, λέγει "ὁ παῖς, κάλει³⁴⁹ τὸν μάγειρον." ὁ δὲ εἰσῆλθεν. ὁ Ξάνθος λέγει "λέγε μοι, δραπέτα, διὰ τί λαμβάνων τὰ ἐπιτήδεια οὔτε ἀρκετὸν ἔλαιον ἔβαλες οὔτε γάρον οὔτε πέπερι; ἐκδύσατε αὐτὸν καὶ δείρατε."³⁵⁰ ὁ ἄγροικος πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν "καλῶς ἤρτυται καὶ οὐδὲν λείπει· εἰ δὲ Ξάνθος μαινόμενος πρὸς τὸν μάγειρον ἑαυτοῦ θέλει/αὐτὸν δεῖραι,³⁵¹ οὐ περιεργάσομαι." δέρεται ὁ ταλαίπωρος μάγειρος. ὁ Ξάνθος ἐν ἑαυτῷ λέγει "δοκῶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος κωφός ἐστιν ἢ νωδός καὶ οὐ λαλεῖ ὅλως." εἶτα μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ πλακοῦς εἰσήχθη. ὁ ἄγροικος μηδέποτε ἐξωγραφημένον ἰδὼν πλακοῦντα ἄρχεται τετραγώνους ποιῶν ψωμοὺς ὡς πλίνθους καταπίνειν. 63. ὁ Ξάνθος γευσάμενος πάλιν ἀνέκραγεν "τὸν πλακουντάριον τις καλείτω." εἰσῆλθεν. ὁ Ξάνθος λέγει "κατάρατε, διὰ τί ὁ πλακοῦς οὔτε μέλι ἔχει οὔτε πέπερι, οὔτε στρόβιλον ἔχει,³⁵² ἀλλὰ καὶ ἐπώξισεν;"³⁵³ ὁ πλακουντάριος εἶπεν "κύρι, εἰ ὡμός ἐστιν ὁ πλακοῦς, ἐμοὶ ἐγκάλει, εἰ δὲ μέλι οὐκ ἔχει καὶ ἐπώξισεν,³⁵⁴ οὐκ ἐγὼ αἷτιος ἀλλ' ἡ κυρά· ποιήσας γὰρ τὸν πλακοῦντα ἐζήτησα αὐτῆς³⁵⁵ μέλι, ἡ δέ μοι εἶπεν 'ἐὰν ἔλθω ἐκ τοῦ βαλανείου προβάλω.'³⁵⁶ βραδυνοῦσης οὖν αὐτῆς, μὴ λαβὼν ταχὺ μέλι, ἐπώξισεν." ὁ Ξάνθος λέγει "εἰ οὖν παρὰ τὴν τῆς γυναικὸς μου ἀμέλειαν γέγονεν, ἄρτι ζῶσαν/αὐτὴν καύσω." ὁ Ξάνθος εἶπεν "κυρά, σὺ ὑποκρίνου. f.46^r ἄγε, Λῖσωπε, κληματίδας εἰσένεγκε εἰς τὸ μέσον καὶ ποίησον πυράν." Λῖσωπος

³⁴⁰ δέσποινα p. Oxy.

³⁴¹ ἑμαυτῷ—περιεργάσομαι] <ἑμαυτὸν οὐ> καταγγέλλω περιεργον p. Oxy.

³⁴² νίψημαι cod., νιπτ νίψη με?

³⁴³ ἀνεπαύει cod. αναπα[ε]ταῖ (? αναπύττει Hunt) p. Oxy. ἀνέπεσεν W

³⁴⁴ ὁ ἀπερίεργος p. Oxy. ³⁴⁵ -ωμα

³⁴⁶ <καὶ εἶπεν> ἄκρως νῆ τοὺς θεοὺς προσί ἔπιεν p. Oxy.

³⁴⁷ <ὁ δὲ ξένος> τοὺς ἰχθύ(α)ς ὡς δελφ . . . p. Oxy.

³⁴⁸ hic desinit p. Oxy. in litteris εκκαλεσα . . . ³⁴⁹ καλεῖ cod.

³⁵⁰ δῆρατε ³⁵¹ δῆραι

³⁵² verba οὔτε στρόβηλον (sic) ἔχει additamenti speci in prae se ferunt. στρόβηλος condimentū genus e pīncis factum; cf. στρόβιλλης (οἶνος) apud Dioscur. 5.36

³⁵³ ἐπώξισεν ³⁵⁴ αὐτῇ

³⁵⁵ προβάλω cod., fort. pro -ῶ, sed incertum videtur utrum scriplor voluerit. coniunctivus in loco indicativi futur., vel optativi potentialis. apud scriplores vulgares non ita rarus

εἰσενέγκας ἐποίησεν πυρὰν μεγάλην. ὁ Ξάνθος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα παραλαβὼν ἤγαγεν εἰς τὸ μέσον καὶ παρετηρεῖτο τὸν ἄγροικον, εἰ ἀγανακτήσας ἀναπηδήσει³⁵⁶ καὶ μὴ ἀφήσει. 64. ὁ ἄγροικος οὐ προσεποιήσατο, ἀλλὰ ἀνακείμενος ἑαυτῷ προέπινεν. καὶ νοήσας ὅτι αὐτὸν πειράζει ὁ Ξάνθος, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγροικος “κῦρι, εἰ τοῦτο κέκρικας, ἀλλὰ³⁵⁷ μικρὸν μείνον, ἕως καὶ γὰρ δραμὼν εἰς τὸν ἀγρὸν τὴν γυναῖκά μου ἀγάγω, καὶ ὁμοῦ τὰς δύο κατάκουσον.” ὁ Ξάνθος, θαυμάσας τὸ εἵνυχον τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀπεριέργου, λέγει “Αἴσωπε, ὁμολογῶ νενικῆσθαι ὑπὸ σοῦ· ἄρκει³⁵⁸ ἐμπαίζων μοι, λήξον τὸ λοιπὸν καὶ εὐνοϊκῶς μοι³⁵⁹ δοῦλενε.” Αἴσωπος· “οὐκέτι με μέμψει, δέσποτα, γνώσῃ δὲ εὐνοϊαν οἰκέτου.”

65. Τῇ ἐξῆς ὁ Ξάνθος εἶπεν τῷ Αἰσώπῳ “ἀπελθὼν ἴδε εἰ πολλοὶ εἰσιν ἄνθρωποι εἰς τὸ βαλανεῖον.” Αἴσωπος πορευόμενος ὑπηντήθη τῷ στρατηγῷ. ὁ στρατηγὸς γινώσκων τὸν Αἴσωπον λέγει αὐτῷ “Αἴσωπε, ποῦ ὑπάγεις.” Αἴσωπος εἶπεν “οὐκ οἶδα.” ὁ στρατηγὸς εἶπεν “ἔρωτῶ σε ποῦ ὑπάγεις καὶ λέγεις οὐκ οἶδα;” Αἴσωπος εἶπεν “οὐκ οἶδα, μὰ τὰς Μούσας.” ὁ στρατηγὸς/ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπαγάγει ἐν τῇ φυλακῇ. Αἴσωπος λέγει “δέσποτα, ὁρᾷς ὅτι καλῶς σοι εἶπον, μὴ εἰδῶς ὅτι εἰς φυλακὴν ἀπαχθήσομαι.”³⁶⁰ ὁ στρατηγὸς καταπλαγείς ἀπέλυσεν αὐτόν. 66. Αἴσωπος ἀπελθὼν εἰς τὸ βαλανεῖον εἶδεν³⁶¹ πολὺν ὄχλον τῶν λουομένων³⁶² καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ βαλανείου λίθον κείμενον—ἀμελῶς τε ἔκειτο—καὶ τὸν καθ’ ἓνα τῶν εἰσιόντων προσκόπτοντα καὶ καταρῶμενον τὸν τεθεικότα τὸν λίθον, μηδένα δὲ μετατιθέντα τὸν λίθον. ἔτι δὲ αὐτοῦ θαυμάζοντος ἐπὶ τῇ τῶν προσκοπόντων ἀνοίᾳ, εἰς προσκόψας “κακῶς” φησιν “γένοιτο τῷ τεθεικότι τὸν λίθον ἐνθάδε,” καὶ μεταθεὶς τὸν λίθον εἰσῆλθεν. παραγενόμενος δὲ ὁ Αἴσωπος τῷ Ξάνθῳ λέγει “δέσποτα, ἓνα ἄνθρωπον εὔρον ἐν τῷ βαλανείῳ.” ὁ Ξάνθος λέγει “ἓνα; καιρὸς ἐστὶν τὸ εὐρυχώρως³⁶³ λούσασθαι. ἄρον τὰ πρὸς βαλανεῖον.” καὶ εἰσελθὼν ὁ Ξάνθος καὶ θεασάμενος τὸν λουόμενον πολὺν ὄχλον λέγει “Αἴσωπε, οὐκ εἶπας μοι ‘ἓνα ἄνθρωπον εὔρον ἐν τῷ βαλανείῳ;’” Αἴσωπος λέγει “καὶ μάλα. ὁρᾷς τοῦτον τὸν λίθον; πρὸς τὴν εἴσοδον ἔκειτο καὶ πάντες οἱ λουόμενοι εἰς αὐτὸν προσέκοψαν, καὶ οἷδεις εἶχεν ἀνθρωπίνας φρένας μετατιθέναι τὸν λίθον. ἐπὶ πᾶσι τούτοις/τοῖς προσκόψασιν^{363a} ἄνθρωπος προσκόψας μετέθηκε τὸν λίθον εἰς τὸ μηκέτι τοὺς εἰσερχομένους τὸ αὐτὸ παθεῖν. ἐκείνον δοκιμάσας παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἄνθρωπον εἶναι, ἐδήλωσά σοι τὴν ἀλήθειαν.” Ξάνθος· “οὐδὲν παρὰ Αἰσώπου ἀργὸν πρὸς ἀπολογίαν ὦν ἀμαρτάνει.”

67. Λουσάμενος δὲ ὁ Ξάνθος καὶ καλέσας τὸν Αἴσωπον τὰ πρὸς τὸ δεῖπνον βαστάζειν παρεγένετο εἰς τὸ δεῖπνον. τοῦ δὲ πότου προκόπτοντος ἐνύσσετο τὸ κυλίδιον τοῦ Ξάνθου τῶν φυσικῶν καλούντων αὐτὸν εἰς ἀποχώρησιν. ἐξῆλθεν καὶ ὁ Αἴσωπος καὶ παρεστήκει ἔχων λέντιον καὶ ξέστην ὕδατος. καὶ ὁ Ξάνθος αὐτῷ· “δύνασαι μοι εἰπεῖν διὰ ποίαν αἰτίαν, ἐπὰν χέζωμεν,³⁶⁴ πυκνὰ εἰς τὸ ἀφόδευμα ἑαυτῶν βλέπομεν;” Αἴσωπος· “ὅτι κατὰ τοὺς πάλαι χρόνους βασιλέως υἱὸς ἐγένετο ὅστις διὰ τὴν σπατάλην καὶ τρυφὴν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκαθέζετο χέζων, ἐπὶ τοσούτον δὲ χρόνον, ἄχρῃς οὐ ἐπιλαθόμενος τὰς ἰδίας φρένας ἔχεσεν. ἀπ’ ἐκείνου δὲ τοῦ χρόνου οἱ ἄνθρωποι χέζοντες ὑποκίπτουσιν φοβούμενοι μὴ καὶ αὐτοὶ τὰς ἰδίας φρένας χέσωσιν. σὺ δὲ μηδὲν ἀγωνία περὶ τούτου· οὐ μὴ γὰρ χέσῃς^{364a} σου τὰς φρένας, οὐκ ἔχεις³⁶⁵ γὰρ.”

³⁵⁶ ἀναπηδήσει καὶ μὴ ἀφίσει

³⁵⁷ ἀπαχθήσομαι;

³⁵⁸ εὐρυχώρως

³⁵⁹ ἴδεν

^{360a} προσκόψασιν

³⁶¹ ἄλλο

³⁶² τῶν λουομένων

³⁶³ χέζωμεν

^{363a} ἀρκεῖ ἐμπεζων

³⁶⁴ μου

³⁶⁵ τῶν λουομένων Ροσί, τὸν λουόμενον σοῦ.

^{366a} -εἰς

³⁶⁵ ἔχης

68. Εισβαλὼν δὲ πάλιν ὁ Ξάνθος ἀνέπεσεν. τοῦ δὲ πότου διυπνέοντος καὶ ἤδη τοῦ Ξάνθου παρεμβρόχου γεναμένου, ὡς ἐν ἀνδράσι φιλοσόφοις ἐτίθεντο³⁶⁶ προβλή- ματα καὶ ζητήματα. γενομένης/δὲ μάχης ἀπὸ τῆς τῶν προβλημάτων προθέσεως ἤρξατο ὁ Ξάνθος συζητεῖν,³⁶⁷ καὶ οὐχ ὡς ἐν πότῳ ἀλλ' ὡς ἐν ἀκροατηρίῳ διεγένετο. ὁ δὲ Αἰσωπος ἐπιγνοὺς ὅτι μέλλει μάχην ποιεῖν λέγει “ὁ Διόνυσος εὐρὼν τὸν οἶνον, τρεῖς σκύφους κεράσας, τοῖς ἀνθρώποις ὑπέδειξεν πῶς δεῖ τῷ πότῳ χρᾶσθαι· τὸν μὲν πρῶτον εἶναι τῆς ἡδονῆς, τὸν δὲ δευτέρου τῆς εὐφροσύνης, τὸν δὲ τρίτον τῆς ἀκηδίας. [δι' ὃ, δέσποτα, πινόμενον³⁶⁸ καταρχὰς, τὸ διδόμενον πόμα τῆς ἡδονῆς· ὅταν ἀπο ἐκλύσεως, ἐλθὼν ἐκ βαλανείου ἢ ἀπὸ τινος πόμα· τὸν δὲ τῆς εὐφροσύνης σκύφον, ἀπληστευόμενος δὲ, τῆς ἀκηδίας.]. δι' ὃ, δέσποτα, πίνων τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς εὐφρο- σύνης σκύφον, παραχώρει³⁶⁹ τὸν τῆς ἀκηδίας τοῖς νέοις. ἔχεις γὰρ ἀκροατήρια^{369a} ἐν οἷς ἔδωκας ἀπόδειξιν.” ὁ δὲ Ξάνθος ἤδη μεθῶν φησὶν “οὐ σιωπᾶς, μάνδραξ; σύμ- βουλος εἰ “Λίδου.” Αἰσωπος· “ἐκδέχου, καὶ εἰς “Λίδου ἀπελεύση.” 69. καὶ εἰς τῶν σχολαστικῶν, ἰδὼν τὸν Ξάνθον ἐπιφερόμενον, λέγει “καθηγητά, πάντα ἀνθρώπῳ δυνατά;” ὁ Ξάνθος· “τίς ἤρξατο τὸν ὑπὲρ ἀνθρώπου ποιεῖσθαι λόγον; ὡς πανοῦργον καὶ δυνατὸν ἐν πᾶσιν.”/ὁ δὲ σχολαστικὸς δραμὼν εἰς τὰ ἀπόρρητα λέγει “εἰ δυναταί f.18^r τις τῶν ἀνθρώπων τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν;” ὁ Ξάνθος λέγει “τοῦτο εὐκόλον· ἐγὼ αὐτὴν ἐκπίομαι.” ὁ σχολαστικὸς εἶπεν “ἐὰν οὖν μὴ ἐκπίης,³⁷⁰ τί ἐστίν;” ὁ Ξάνθος προνενηκήμενος ὑπὸ τοῦ πολλοῦ ἀκράτου φησὶν “τίθημι περὶ τοῦ βίου μου τὰς συνθή- κας· ἐὰν μὴ ἐκπίωμαι αὐτὴν ἔσομαι ἄβιος.” προβαλόντες δὲ τοὺς δακτυλίους ἐκύρωσαν τὰς συνθήκας. Αἰσωπος παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ξάνθου ἐστηκὼς κόνδυλον αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὸν στράγαλον³⁷¹ καὶ φησι “τί ποιεῖς, δέσποτα; οὐ φρονεῖς; πῶς δύνασαι τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν;” ὁ Ξάνθος εἶπεν “σιώπησον σύ, κάθαρμα,” οὐκ εἰδὼς ποταπὴν ἔθηκεν τὴν συνθήκην. 70. πρωίας δὲ ἀναστὰς ὁ Ξάνθος καὶ θέλων ἀπονίσασθαι τὴν ὄψιν φησὶν “Αἰσωπε.” ὁ δὲ “τί ἐστίν, δέσποτα;” ὁ Ξάνθος· “κατὰ χειρῶν ὕδωρ ἐπίδος.” Αἰσωπος λαβὼν τὸν ξέστην ἐπέχεεν. ὁ δὲ τὴν ὄψιν ἀπονιψάμενος, τὸ δακτύ- λιον οὐκ ἰδὼν³⁷² φησιν “Αἰσωπε, τί μου γέγονεν ὁ δακτύλιος;” Αἰσωπος· “οὐκ οἶδα.” Ξάνθος· “οὐᾶ.” Αἰσωπος· “τοιγαροῦν ὅσα δύνασαι τοῦ βίου σου λαθὼν αἶρε καὶ ἀπόθου εἰς δευτέρας τύχας· οὐκέτι γὰρ ὁ βίος σός ἐστιν.” ὁ δὲ Ξάνθος· “τί λέγεις;” Αἰσωπος· “παρὰ τὸν χθὲς πότον συνθήκας τέθεικας τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, ὑπὲρ τοῦ βίου σου τὸν δακτυλίσιον προβαλὼν.” ὁ Ξάνθος· “καὶ πῶς δυνησόμεαι ἐγὼ/τὴν θάλασ- f.18^v σαν ἐκπιεῖν;” Αἰσωπος εἶπεν “ἐγὼ ἐστὼς σου πρὸς τοὺς πόδας ἔλεγον ‘παῦσαι, δέσποτα. τί ποιεῖς; ἀδυνατὸν ἐστί.’ καὶ οὐκ ἐπίστευσάς μοι.” Ξάνθος πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Αἰσώπου φησὶν “δέομαί σου, Αἰσωπε, εἰ δυνατόν σοι³⁷³ (διὰ) τῆς σεαυτοῦ ἀγχινοίας, εὐρεῖν τινα πρόφασιν, δι' ἧς νικήσω ἢ τὰς συνθήκας διαλύσομαι.”³⁷⁴ Αἰσωπος· “νικήσαι μὲν οὐ δύναμαι,³⁷⁵ λυθῆναι δὲ (τὸ) ἐρωτώμενον ἐγὼ ποιήσω.” Ξάνθος· “τίνα τρόπον; δὸς γνῶμην.” 71. Αἰσωπος· “ὅταν ἔλθῃ ὁ συνθηκοφύλαξ

³⁶⁶ ἐτίθεντο ³⁶⁷ σὺν ζητεῖν more scribendi vulgati

³⁶⁸ πινόμενον—ἀκηδίας] ad sensum huius loci aliqua ex parte recipiendum haec fere coniciam: πῖνε μὲν τὸ κατ' ἀρχὰς τὸ διδόμενον πόμα τῆς ἡδονῆς ὅταν ἀπεκλύσεως (δέη), ἐλθὼν ἐκ β. ἢ ἀπὸ τινος πόνου· τὸν δὲ τῆς εὐφρ. σκύφον . . . ἀπληστευόμενος δὲ (τόν) τῆς ἀκηδίας. vox σκύφον asterisco notata est, quo spectant verba in margine: ζητ(ει) ωδ(ε) λειπ(ει)

³⁶⁹ post παραχ. egasae sunt litterae ca. 14

^{369a} ἀκροατήρια

³⁷⁰ ἐκπίεις

³⁷¹ sic cod. pro ἀστράγαλον

³⁷² εἰδὼς vel εἰδὼν cod.

³⁷³ σε

³⁷⁴ -ωμαι

³⁷⁵ δύναμε cod., malim δυνατόν vel δύνασαι

σὺν τῷ ἀντίδικῳ λέγων σοι τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, μηδὲν ἀπαρνοῦ, ἀλλ' ³⁷⁶ ἄπερ παροινῶν ἔθου (ταῦτα καὶ νήφων λέγε). ἄρον τράπεζαν, κέλευσον παρατεθῆναι καὶ παιδία παριστάναι. τοῦτο ποιήσει ³⁷⁷ τινὰ φαντασίαν· συνδραμεῖται γὰρ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὴν θέαν, ὡς μέλλοντός σου τὴν θάλασσαν ἐκπίνειν. ὅταν δέ ἴδῃς ὅτι πάντα πεπληρῶνται [τοῦ ὄχλου (ἐπὶ τὴν θέαν συνδραμόντος)], ³⁷⁸ πλήσας σκύφον ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ προσκαλεσάμενος τὸν συνθηκοφύλακα λέγε 'πῶς ἔθηκα τὴν συνθήκην;' καὶ ἐρεῖ σοι 'ἵνα τὴν θάλασσαν ἐκπίῃς.' σὺ δὲ εἰπέ 'μή τι ἕτερον;' καὶ ἐρεῖ σοι 'οὔ.' σὺ δὲ τοῦτο μαρτυρούμενος λέγε 'ἄνδρες πολῖται, πολλοὶ εἰσιν ποταμοὶ χείμαρροί τε ἀένναοι, οἵτινες εἰς τὴν θάλασσαν ἀπορρέονται [τὸ πολὺν τοῦ ρεύματος]. ³⁷⁹ τέθεικα δὲ συνθήκην μόνην τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐπιρρέοντας ποταμούς· κλεισάτω οὖν ὁ ἀντίδικος τὰ στόματα τῶν ποταμῶν, ἵνα τὴν θάλασσαν μόνην ἐκπίω. ἀδύνατον δὲ ἐστὶν τῶν καθόλου ὄντων εἰς τὸν κόσμον ποταμῶν τὰ στόματα κλεῖσαι· ἀδύνατον δὲ ἐστὶν καὶ ἐμὲ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν.' οὕτως τὸ ἀδύνατον τῷ ἀδυνάτῳ ³⁸⁰ συμβληθὲν διάλυσιν τῶν συνθηκῶν ποιήσει.'" 72. Ξάνθος ἐκπλαγείς αὐτοῦ τὸ [ν νοῦν ἔσχεν] ³⁸¹ εὐεπινόητον καὶ περιχαρὴς γενάμενος περιέμενεν. ὁ δὲ τὴν συνθήκην θεὸς παρεγένετο μετὰ τῶν τῆς πόλεως πρωτευόντων πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ καλέσας τὸν Ξάνθον ἔφη "τὴν συνθήκην ἐκβίβασον" ³⁸² ἢ τὸν βίον σου παράδος." Αἴσωπος εἶπεν "σὺ τοῦ σοῦ βίου εἰσδίδου" ³⁸³ λόγους· ἦδη γὰρ ἡμῖν ἡμίκενός ἐστιν ἡ θάλασσα." ὁ σχολαστικὸς εἶπεν "Αἴσωπε, ἐμός ἐσσι δούλος, οὐκέτι Ξάνθου." Αἴσωπος· "παράδος μᾶλλον τὸν βίον σου τῷ δεσπότη μου, καὶ μὴ φλυᾶρει." καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκέλευσεν προσφέρεισθαι κλίνην καὶ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν στρωννύεσθαι, καὶ παρέθηκε τράπεζαν καὶ ἐκπόματά τινα. συνέδραμεν τε τὸ πλῆθος ἅπαν καὶ κατῆλθεν ὁ Ξάνθος καὶ ἀνέπε-
f.49^r σεν. καὶ ὁ Αἴσωπος παρειστήκει αὐτῷ καὶ τῶν σκύφων ἐμπληρώσας/ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπέδωκε τῷ δεσπότη. ὁ σχολαστικὸς· "πολλὰ μοι κακά, ἀληθῶς ἐκπίνει τὴν θάλασσαν;" [ἄλλος πρόσομόλογον]. 73. μέλλων ³⁸⁴ δὲ προστιθέναι ὁ Ξάνθος τὸ πόμα πρὸς τὸ στόμα λέγει "ὁ συνθηκοφύλαξ ἔλθε." ἦκεν. ³⁸⁵ καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ξάνθος "πῶς ἔθηκα τὴν συνθήκην;" ὁ σχολαστικὸς ³⁸⁶ "τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν σε." ὁ Ξάνθος· "μή τι ἕτερον;" ὁ συνθηκοφύλαξ· "οὔ." Ξάνθος τῷ δήμῳ λέγει "ἄνδρες πολῖται, οἴδατε ὅτι πολλοὶ εἰσιν ποταμοὶ χείμαρροί τε (καὶ) ἀένναοι [καὶ ἄλλοι], οἵτινες εἰς τὴν θάλασσαν ἀπορρέονται. ἐγὼ ³⁸⁷ δὲ μόνον τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν ἔθηκα τὴν συνθήκην, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ποταμούς· κλεισάτω οὖν ὁ ἀντίδικός μου τὰ στόματα τῶν ποταμῶν, ἵνα μὴ σὺν τῇ θαλάσσῃ καὶ τοὺς ποταμούς ἐκπίω." καὶ νενίκηκεν ὁ φιλόσοφος. ἐγένετο δὲ κραυγὴ τῶν ὄχλων τιμώντων τὸν Ξάνθον. ὁ δὲ σχολαστικὸς πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ξάνθου λέγει "καθηγητά, μέγας εἶ, νενίκηκας, ὁμολογῶ. παρακαλῶ δὲ συλλυθῆναι ³⁸⁸ τὰς συνθήκας." καὶ διέλυσαν τὰς συνθήκας.

³⁷⁶ ἀλλ'—ἄρον] ἄλλαπερι παροινῶν ἔση ἄρον cod.; cf. W, ubi legitur συνέθου

³⁷⁷ ποιήσει

³⁷⁸ τοῦ ὄχλου ad alteram lectionem pertinere videtur quae in W legitur pro verbis συνδραμεῖται—θέαν—ἐκπίνειν, supra; lectionem e W suppleri

³⁷⁹ τὸ πολὺν τοῦ ρ. seclusi, ut alteram lectionem quae neglecto verbo, εἰσβάλλουσι πῦτα vel simile quid, e marg. in contextum translata est

³⁸⁰ τῷ ἀδυν. τῶν ἀδυνάτων cod.

³⁸¹ τὸν νοῦν ἔσχεν

³⁸² ἐμβίβασον

³⁸³ εἰσδίδου scripti pro εἰ δίδου

³⁸⁴ μέλλω

³⁸⁵ ἦκεν dubitans relinqui, coll. ἔκα ab ἱμν.

³⁸⁶ ὁ σχ. cod.; ἱμνὸς ὁ συνθηκοφύλαξ

³⁸⁷ ἐγὼ scripti, εἰ cod.

³⁸⁸ σὺν λυθῆναι

74-76. Αἰσωπος τῷ Ξάνθῳ λέγει "δέσποτα, τὸν βίον σου ἔσωσα· ἀξίως εἰμι ἐλευθερίας τυχεῖν." Ξάνθος· "οὐκ ἡσυχάζεις; τοῦτο γὰρ καὶ γὰρ οὐκ ἐνόουν;"³⁸⁹ ὁ δὲ Αἰσωπος λυπηθείς, οὐκ ἐπὶ τὸ <μῆ> λαβεῖν τὴν ἐλευθερίαν ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀχαριστηθῆναι, ἀνείχετο.³⁹⁰ καὶ εἶπεν ὁ Ξάνθος "τὴν ἐμὴν σωτηρίαν. . ."³⁹¹ <deesl c. 75, inc. c. 76 ad fin.>:/ἐπεὶ καὶ γὰρ ἀκηδιώδης³⁹² εἰμί, ἕως τὰ πρὸς τὸ δεῖπνον γένηται ἐλθὲ σὺν ἔμοι ξέω τῆς πύλης, (ἵνα) διακινήσωμεν.³⁹³ ἅμα δὲ καὶ τὸ ὑπόλοιπον τινάξεις κοκκί- f.50^r
 μηλον καὶ ἐνέγκης τῇ κυρίᾳ σου, ἵνα τὰ ἱμάτια λάβῃς." <ἡ δὲ εἶπεν "οὕτως ποιεῖτω, κύριε· ἐγὼ δὲ ὡς ἐκέλευσας δώσω τὰ ἱμάτια." 77. ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ λέγει>³⁹⁴
 [ὁ δεσπότης]³⁹⁵ "ἐπειδὴ οἰωνιστὴς εἰμι,³⁹⁶ ἔξελθε καὶ ἴδε πρὸ τοῦ πυλῶνος εἰ οἰωνός
 τίς ἐστι³⁹⁷ δύσκολος. ἐὰν ἴδῃς δικόρωνον³⁹⁸ ἐστὸς³⁹⁹ πρὸ τοῦ πυλῶνος κάλει με· εὐφρο-
 σύνην γὰρ δηλοῖ τὸ σημεῖον τῷ ἰδόντι."⁴⁰⁰ προελθὼν οὖν ὁ Αἰσωπος θεωρεῖ κατὰ
 τύχην δικόρωνον ἐστηκός⁴⁰¹ πρὸ τοῦ πυλῶνος καὶ εἰσελθὼν τῷ Ξάνθῳ λέγει "δέσποτα,
 καιρός ἐστι τοῦ προελθεῖν σε· δικόρωνον γὰρ εἰστήκει."⁴⁰² ὁ δεσπότης· "ἄγωμεν."
 ὡς δὲ ἐξῆλθεν ἀνέπτυ⁴⁰³ ἡ μία κορώνη, καὶ προσελθὼν ὁ δεσπότης θεωρεῖ μίαν καὶ
 λέγει "κατάρατε, οὐκ εἶπόν σοι 'ἐὰν δικόρωνον ἴδῃς⁴⁰⁴ κάλει με;' σὺ δὲ μονοκόρωνον
 ἰδὼν ἐκάλεσάς με;" Αἰσωπος· "ἡ μία ἐξέπτα,⁴⁰⁵ δέσποτα." ὁ δεσπότης· "νῦν μὲν
 καὶ νῦν⁴⁰⁶ ἡμαρτες. ἐκδύσατε αὐτόν. ἱμάντας φέρετε." ἐδάρη ἐπιμελῶς. ἔτι δὲ αὐτοῦ
 θερομένου ἦλθεν τις τῶν φίλων τοῦ Ξάνθου δοῦλος καλῶν αὐτόν ἐπὶ δεῖπνον. Αἰσωπος·
 "δέσποτα, ἀδίκως με δέρεις." Ξάνθος· "διὰ τί ἀδίκως;" Αἰσωπος· ὅτι σὺ εἶπας τὸν
 δικόρωνον καλὸν εἶναι καὶ εὐφρόσυνον· εἶδον ἐγὼ δικόρωνον καὶ προσελθὼν ἕως ἂν
 σοι ἐμήνουν μία ἐξέπτα. σὺ δὲ ἐξελθὼν καὶ ἰδὼν μονοκόρωνον ἐπὶ δεῖπνον ἐκλήθης.
 ἐγὼ δὲ ὁ τὸ δικόρωνον ἰδὼν πληγὰς ἔλαβον. οὐκοῦν εἰς μάτην οἰωνισμοί⁴⁰⁷ καὶ σημεῖα."
 /θαυμάσας καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ξάνθος λέγει "ἑάσατε, μηκέτι αὐτόν δέρετε," εἰπὼν f.50^v
 ἐλεύσεσθαι ἐπὶ δεῖπνον.

³⁸⁹ ἐνόουν; ³⁹⁰ ἐνέχετο

³⁹¹ exciderat, non ex ipso codice G sed iam c fonte eius, folium continens fabulam de Aesopi cum domina sua facta sponsione; vide W et Studies 7 sqq.

³⁹² ἀκηδιώδης, i.e. languidus

³⁹³ διακινήσωμεν = exerceamur, intransitive ut in CGL III 649

³⁹⁴ ἡ δὲ εἶπεν—λέγει supplevi ex W, codd. O et Lo(ita faciat, domine)

³⁹⁵ ὁ δεσπότης] notatio e marg. inducta, quae postea facta erat quam quae supra supplevimus exciderunt

³⁹⁶ οἰωνιστὴς εἰμι scripsi pro συνέδνητος εἰ (sic), δεδώνιστός (δεδῶ-O) εἰμι codd. Ol in W, q.v.

³⁹⁷ ἡοιδνιστή; ἐστι cod.; quod dubitans correxi, incertus an verba ἡ οἰων.—δύσκολος olim in marg'ne scripta ad lectionem οἰωνιστὴς εἰμι (vel σὺ νέδνητος εἰ) spectarent; cf. Studies p. 11

³⁹⁸ δικόρωνον, et sic infra

³⁹⁹ ἐστὸς

⁴⁰⁰ ἰδόντι Post, εἰδοτι cod.

⁴⁰¹ ἐστηκός

⁴⁰² -κη

⁴⁰³ ἀνέπτυ

⁴⁰⁴ ἰδὸς

⁴⁰⁵ ἐξέπται cod.; mireris quid scriptor voluerit. num perfectum verbi ἐξέπταμαι? at neque compertum illud, quod sciam, neque satis probabile vel forma (ἐξέπται) vel sensu. ergo ad ἐξέπτα confugi, eo nisus praecipue, quod saepe littera a finalis in nostro cod. ita conformata est ut facile legi possit ai, cf. supra adn. 54

⁴⁰⁶ νῦν μὲν καὶ νῦν (sensu rhetorico iam, iam) dubitanter retinui, incertus haerens an potius scribendum sit vel νῦν μὲν καὶ νῦν, suadente Post, vel simplicius νῦν μὲν [καὶ νῦν], quoniam illud καὶ ν., ut in fine legitur versus, ita facillime e marg. in textum migrare potuit

⁴⁰⁷ οἱ ὄνισμοι

78. Καὶ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Αἰσώπῳ εἰς τὸ προάστιον, καὶ τῇ τοῦ Αἰσώπου τερπόμενος ὁμιλίᾳ ἐγένετο ἐπὶ τὰ μνήματα καὶ τὰ ἐπιτάφια ἀναγινώσκων ἐτέρπετο. ὁ δὲ Αἰσώπος ἰδὼν ἐπὶ τινος μνήματος ἀσύμφωνα ἐγκεχαραγμένα στοιχεῖα, Α Β Δ Ο Ε Θ Χ, (ἐπιδείξας τῷ Ξάνθῳ φησὶ “τί ἐστὶν ἄρα ταῦτα;”)⁴⁰⁸ τοῦ δὲ Ξάνθου ζητοῦντος τίς ἢ ὑπογραφή καὶ τί δηλοῖ, μὴ εὐρίσκων δεινῶς ἔπασχεν. [ἡθύμη· ἐν ἀπορίᾳ καθιστῇκε· ὅτι φιλόσοφος ὢν τὴν τῶν στοιχείων οὐκ εὐρίσκει λύσιν]. καὶ φησιν “Αἰσώπε, τί ἐννοεῖ;”⁴⁰⁹ ὁ δὲ Αἰσώπος ἰδὼν αὐτὸν στρεβλούμενον, θείας αὐτὸς μεταλαβὼν χάριτος καὶ ἀπὸ Μουσῶν τὸ φρόνημα, λέγει “δέσποτα, ἐὰν σοι διὰ ταύτης (τῆς) στήλης θησαυρὸν εὖρω χρυσίου, τί μοι δώσεις;” ὁ δεσπότης ἀκούσας λέγει “τὴν ἡμίσειαν”⁴¹⁰ τοῦ θησαυροῦ καὶ τὴν ἐλευθερίαν.” 79. ὁ δὲ Αἰσώπος ἀκούσας, εἰθέως ἄρας ὄστρακόν τι γενναῖον καὶ ἀναποδίσας⁴¹¹ ἀπὸ τῆς στήλης βήματα τέσσαρα καὶ ὀρύξας τὴν γῆν ἀνήνεγκεν θησαυρὸν χρυσίου καὶ δίδωσιν τῷ δεσπότῃ. καὶ φησιν “δέσποτα, δὸς τὴν ἐπαγγελίαν.” Ξάνθος· “μὰ τοὺς θεοὺς οὐ δώσω, ἐὰν μὴ μοι εἴπῃς ποῖα ἐπινοία εὔρες τὸν θησαυρόν. τὸ γὰρ μαθεῖν με πολὺ τοῦ εὐρέματός ἐστιν ἀναγκαιότερον.” Αἰσώπος λέγει “δέσποτα, ὁ τοῦτον τὸν θησαυρὸν ἐνθάδε καταθέμενος, ἀνὴρ ὢν φιλόσοφος, ἐτήρησεν καὶ ὑπὸ ἀριθμὸν σημείων κατέκρυπεν. ὁρᾷς γὰρ ὡς τῶν λέξεων τὰ πρῶτα ἐχάραξεν γράμματα· λέγει γὰρ Α ἀποβάς, Β βήματα, Δ τέσσαρα, Ο ὄρυξον, Ε εὐρήσεις, Θ θησαυρόν, Χ χρυσίου.” ὁ Ξάνθος· “ἀλλὰ μὰ τὸν Δία, ἐπεὶ οὕτως εἰ ἐδράστερος⁴¹² καὶ συνετός, οὐ τεύξῃ τὴν ἐπαγγελίαν.” ὁ Αἰσώπος μαθὼν ὅτι στερεῖται τῆς/ἐπαγγελίας λέγει “δέσποτα, αὐτόθεν οὖν σοι παραγγέλλω τὸ χρυσίον ἀποδοῦναι τῷ δεσπότῃ αὐτοῦ.” Ξάνθος λέγει “καὶ τίς ἐστὶν ὁ δεσπότης τῷ θησαυροῦ;” Αἰσώπος εἶπεν “ὁ βασιλεὺς Διονύσιος ὁ Βυζάντιος.” Ξάνθος· “καὶ τοῦτο πόθεν ἐπέγνως;” Αἰσώπος· “ἀπὸ τῶν γραμμάτων· αὐτὰ γὰρ δηλοῖ.” Ξάνθος· “πῶς;” Αἰσώπος· “ἀκουε ἃ λέγει· Α ἀπόδος, Β βασιλεῖ, Δ Διονυσίῳ, Ο ὃν εὔρες, Ε ἐνθάδε, Θ θησαυρόν, Χ χρυσίου.” 80. Ξάνθος ἰδὼν αὐτὸν ὅτι καλῶς λέγει φησὶν “Αἰσώπε, τοῦ θησαυροῦ λαβὼν τὸ ἡμισυ ἡσύχασον.” Αἰσώπος· “μὴ μοι ὡς χάριν δίδου, ἀλλ’ ὡς τοῦ καταθεμένου δόσιν.”⁴¹³ [τὸ χρυσίον καὶ χαριζομένου]. Ξάνθος· “πῶς;” Αἰσώπος· “τὰ γράμματα δηλοῖ· λέγει γὰρ Α ἀνέλεσθε, Β βαδίσατε, Δ διέλεσθε, Ο ὃν εὔρατε, Ε ἐνθάδε, Θ θησαυρόν, Χ χρυσίου.” Ξάνθος· “σὺ μέγα δαιμόνιον εἶ. δεῦρο εἰς τὴν οἰκίαν ἵνα τὸ χρυσίον διελώμεθα”⁴¹⁴ καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολάβῃς.”⁴¹⁵ γενόμενος⁴¹⁶ δὲ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ φοβούμενος μὴ ποθεν λαβὼν τῷ βασιλεῖ μηνύσῃ τὸν θησαυρόν, ἐκέλευσεν αὐτὸν δεθέντα συγκλεισθῆναι. ὁ δὲ Αἰσώπος φησιν “δὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἔχε τὸ χρυσίον.” Ξάνθος· “γενναίως· (ἵνα) κατὰ τὸ τῆς ἐλευθερίας δίκαιον ἰσχυρότερος⁴¹⁷ πρὸς τὴν τοῦ χρυσίου ἀπαίτησιν γίνῃ”⁴¹⁸ καὶ πιστότερος πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως διαβολὴν—οὐ μὴ πείσῃς.” ὁ δὲ Αἰσώπος· “ὄρα, δέσποτα· εἰ μὴ αὐτὸς ἰδίᾳ προαιρέσει ἐλευθερώσεις⁴¹⁹ με, βίᾳ αὐτὸς⁴²⁰ ἀναγκασθήσῃ ποιῆσαι.” Ξάνθος εἶπεν “ἐξουθενηθεὶς ἡσύχαζε.”

⁴⁰⁸ suppl. e W   ⁴⁰⁹ ἐννοή;

⁴¹⁰ ἡμίσειαν cod., fort. non mutandum   ⁴¹¹ ἀναποδήσας

⁴¹² ἐδράστερος cod., = stabilis? cf. ἐδράζω, ἐδραστικός. vox inaudita movet suspicionem, εἰκαστικός cop. Post

⁴¹³ δόσιν scripsi pro δυσιν. quae seclusi ad aliam lectionem pertinere videntur, sc. δόντος τὸ χρ. καὶ χ.

⁴¹⁴ διελώμεθα   ⁴¹⁵ ἐπὶ ante ἀπολ. erasum   ⁴¹⁶ γεναμένου cod.   ⁴¹⁷ -ον

⁴¹⁸ γίνῃ scripsi pro γίνεαι   ⁴¹⁹ -ης   ⁴²⁰ sic cod., malim αὐτὸ vel τοῦτο

81. Κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς ἀρχαιρεσίας⁴²¹ γενομένης συνῆλθεν ὁ δῆμος εἰς τὸ θέατρον. ὁ δὲ νομοφύλαξ/τὸ βιβλίον τοῦ⁴²² τῆς πόλεως νόμου εἰσενέγκας, καὶ f.51^v
τὸ δημόσιον δακτύλιον, ἔθηκεν εἰς τὸ μέσον λέγων “ἄνδρες πολῖται, ὃν βούλεσθε νομοφύλακα χειροτονήσατε, ὃς φυλάξειεν τοὺς νόμους καὶ τὸν χρηματιστὴν τῆς πόλεως δακτύλιον τῶν μελλόντων πραγμάτων.” ἔτι δὲ αὐτῶν βουλευομένων τίνι τὴν πίστιν ἐγχειρίσωσιν, ἀετὸς καταπτὰς ἤρπασε τὸν δακτύλιον καὶ ἐξέπτα.⁴²³ οἱ δὲ Σάμιοι εἰς ἀγωνίαν γενόμενοι οὐκ εἰς ὀλίγην συμφορὰν ἀπετράπησαν, μέγα τι τὸ σημεῖον νομίσαντες εἶναι. καὶ εἰθέως μάντεις καὶ ἱερεῖς παρεκάλουν ὅπως τὸ σημεῖον τὸ γενόμενον διαλύσωνται. μηδενὸς οὖν δυναμένου τὸ σημεῖον διαλύσασθαι, ἀναστὰς τις ἐκ τοῦ πλήθους πρεσβύτης ἔφη “ἄνδρες Σάμιοι, τοῦτοις μέλλομεν προσί-
χειν οἷτινες ταῖς ἀπαρχαῖς⁴²⁴ γαστέρα πληροῦνται (καὶ) εὐσχημόνως τὸν βίον διακυβεύουσιν. ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι οὐκ ἔστιν εὐκόλον σημεῖον ἐπιλύσασθαι· εἰ μὴ γάρ τις ἔστιν ἔμπρακτος παιδείας, σημεῖον οὐ καταδιαιρείται.⁴²⁵ παρ' ἡμῖν δὲ ἔστιν Ξάνθος ὁ φιλόσοφος, ὃν ὅλη ἡ Ἑλλάς οἶδεν· αὐτοῦ δεηθῶμεν ἵνα τὸ σημεῖον διαλύσῃται.”
καθεζομένου δὲ τοῦ Ξάνθου⁴²⁶ ἐπεφώνουν καὶ ἐδέοντο παρακαλοῦντες ὅπως διακρίνῃ⁴²⁶ τὸ σημεῖον. 82. ὁ δὲ Ξάνθος/ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ μηδὲν εὐρίσκων κατὰ νοῦν εἰπεῖν f.52^r
ἔλαβεν διορίαν ὅπως τὸ σημεῖον ἐπιλύσῃ. μελλούσης δὲ τῆς ἐκκλησίας λύεσθαι ὁ ἀετὸς πάλιν καταπτὰς ἔβαλεν πάλιν τὸ δακτύλιον εἰς δημοσίου δούλου κόλπον. ἡρώτων⁴²⁷ δὲ τὸν Ξάνθον καὶ περὶ τοῦ δευτέρου σημείου λύσιν διαγνῶναι· ὑποσχόμενος δὲ ἐξῆλθεν σκυθρωπός. 83. καὶ εἰσῆει οὖν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ φησι “μέλλω πάλιν Αἰσώπου⁴²⁸ χάριν ἔχειν, ὥστε⁴²⁹ τὴν τοῦ σημείου λύσιν λαβεῖν.” εἰσελθὼν οὖν φησὶν “κάλει⁴³⁰ τὸν Αἰσώπον.” καὶ εἰσῆλθεν δέσμιος. ὁ δὲ Ξάνθος λέγει “λύσατε αὐτόν.” Αἰσώπος λέγει “οὐ βούλομαι λυθῆναι.” Ξάνθος· “ἀλλὰ λύω σε ἵνα καὶ σύ τι λύσῃς.⁴³¹ Αἰσώπος· “οὐκοῦν ἰδίας μου χρείας ἔνεκα λύεις με.” Ξάνθος λέγει “παῦσαι, Αἰσώπε, [τὸ λεγόμενον ἐπίλυσον] λῆξον⁴³² τῆς ὀργῆς.” Αἰσώπος λυθεὶς εἶπεν “τί βούλει, δέσποτα;” ὁ Ξάνθος διηγῆσατο τὸ σημεῖον. Αἰσώπος ὑπέσχετο. 84. τῇ δὲ ἐξῆς Αἰσώπος θέλων αὐτὸν λυθῆσαι λέγει “δέσποτα, εἰ τι περὶ λόγου ζητήματος, ἐτοίμως ἔχω ἀποκρίνασθαι· περὶ/οὔ⁴³³ δὲ διηγῆσω ἀμήχανόν ἐστιν, f.52^v
οὔτε γάρ εἰμι μάντις.” ἀκούσας δὲ ὁ Ξάνθος καὶ ἀφελπίσας⁴³⁴ καὶ τοὺς Σαμίους αἰσχυρόμενος ἐλογίσατο ἑαυτὸν διαχειρίσασθαι. καὶ φησιν “ὁ χρόνος ἤδη πεπλήρωται τῆς διαλύσεως τοῦ σημείου καὶ οὐκ ὑποφέρω τὸν ὄνειδον,⁴³⁴ ὅτι φιλόσοφος ὢν τὴν ὑπόσχεσιν οὐκ ἐδυνήθην πληρῶσαι.” ταῦτα εἰπὼν ὁ Ξάνθος, νυκτὸς γεναμένης, σχοινίου εὐπορήσας ἐξῆλθεν τῆς οἰκίας. 85. ὁ δὲ Αἰσώπος κοιμώμενος εἰς τὸ δωμάτιον εἶδεν⁴³⁵ τὸν δεσπότην ἄωρον προερχόμενον, αἰσθόμενος δὲ ὁ ἡμέλλεν ποιεῖν συνηκολού-
θησεν αὐτῷ, οὐ μνησικακήσας⁴³⁶ περὶ τοῦ χρυσίου. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ἔξω τῆς πύλης γενόμενον καὶ ἀπὸ τινος δένδρου βρόχον⁴³⁷ κάμψαντα, καὶ μέλλοντα⁴³⁸ τὸν αὐχένα

⁴²¹ ἀρχιερατοῦ γενομένου cod. post γεν. sequitur scholium e marg. tralatumi: ἐκκλησίας ἐν τῇ Σάμῳ· ἐν ἡ μάλιστα ἔτους ἀρχῆς ἐνιαυτοῦ γενομένης ἀρχοντας ἐτέρους χειροτονῆσαι
⁴²² τὸ

⁴²³ ταῖς ἀπαρχαῖς scripti, τί ἀπαρχῆς cod.

⁴²⁴ καταδιέρεται

⁴²⁵ malim καθ. δὲ αὐτοῦ τῷ Ξάνθῳ

⁴²⁶ -νει

⁴²⁷ -του

⁴²⁸ malim Αἰσώπῳ

⁴²⁹ ὥστε] ὡς γάρ cod.

⁴³⁰ καλεῖ

⁴³¹ -εις

⁴³² λῆξον] cf. supra c. 64 ad fin.

⁴³³ οὐ δὲ Posi, οὐδὲ cod.

⁴³⁴ sic cod.

⁴³⁵ ἰδεν

⁴³⁶ -ισας

⁴³⁷ βρόγχον

⁴³⁸ μέλλον

ἰποβαλεῖν, μακρόθεν Αἰσωπος κέκραγεν “ἐπίμεινον, δέσποτα.” ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τὸν Αἰσωπον πρὸς τὸ λαμπρόν⁴³⁹ τῆς σελήνης συντρέχοντα, [καὶ] φησὶν “κατελήφθην ὑπὸ τοῦ Αἰσώπου. Αἰσωπε, τί με ἀπὸ τῆς δικαίας ὁδοῦ μετεκαλέσω;” Αἰσωπος εἶπε “δέσποτα, ποῦ ἡ φιλοσοφία σου; ποῦ σου τὸ τῆς παιδείας φρύαγμα; ποῦ σου τὸ τῆς ἐγκρατείας δόγμα; ἔα, δέσποτα, οὕτως εὐχερῶς καὶ ἀψύχως ἐπὶ θάνατον ἔσπειρας, ἵνα κρεμάμενος τὸ ἥδὺ ζῆν ἀπολέσῃς; μετανόησον, /δέσποτα.” Ξάνθος· “ἔα με, Αἰσωπε· διάξω γὰρ τὸν μετ’ ἀρετῆς θάνατον ἢ τὴν ἐπονείδιστον ἐν βίῳ ζῶν ἀκλεῶς κτήσομαι.” Αἰσωπος· “κατάλειπε τὸν βρόχον,⁴³⁷ δέσποτα. ἐγὼ σοι πειράσομαι τὸ σημεῖον διαλύσασθαι.” Ξάνθος εἶπεν “τίνι τρόπῳ;”⁴⁴⁰ Αἰσωπος εἶπεν “ἀπάγαγέ με εἰς τὸ θέατρον ἅμα σοὶ καὶ πλάσσου τοῖς ὄχλοις εὐλογον πρόφασιν ἀπὸ τοῦ σημείου διὰ τὸ κόσμιον τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἐμέ πρόβαλε ὡς αὐτὸς διδάξας. ἐπιλίσομαι ἐγὼ καὶ εὐκάρως προσκληθῆσομαι λέγειν.” 86. ταῦτα εἰπὼν ἔπεισεν μετατραπήναι. ἐλθὼν δὲ τῇ ἐξῆς ὁ Ξάνθος ἤρξατο λέγειν οὕτως· “ἐπεὶ ὁ ἡμέτερος κανὼν λογικῆς φιλοσοφίας μέτρα περιέσπασεν, (οὐκέτι εἰμὶ ἐγὼ σημειολύτης οἷδ’ ὀρνεοσκόπος⁴⁴¹)· ἐχρῆν μέντοι⁴⁴² διὰ πάσης σπουδῆς ἀπὸ τῆς ἐμῆς οἰκίας καὶ ταύτην γενέσθαι τὴν λειτουργίαν. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τῆς ἐμῆς ἀξίας, [οὔτε γὰρ ποτέ σημειολύτην ἴδον ἢ ἡμέρα τὸ σκότος ἐφιμήσθην]⁴⁴³ ἐπεὶ φιλόσοφός εἰμι, δώσω ὑμῖν δοῦλον ὃν εἰς τὰ τοιαῦτα φιλοσόφως προετρεψάμην, ὅς τὸ σημεῖον ὑμῶν διαλύσεται.”⁴⁴⁴ ταῦτα εἰπὼν προέβαλε τὸν Αἰσωπον.

f.53^v 87. /Οἱ δὲ Σάμιοι,⁴⁴⁵ ἰδόντες τὸν Αἰσωπον καὶ γελάσαντες, ἐπεφώνουν “ἀχθῆτω ἄλλος σημειολύτης, ἵνα τοῦτο τὸ σημεῖον διαλύσῃται. τὸ τέρας τῆς ὄψεως αὐτοῦ! βάτραχος ἐστίν, ὅς τροχάζων, ἢ στάμνος κήλην ἔχων, ἢ πιθήκων πριμιπιλάριος,⁴⁴⁶ ἢ λαγυνίσκος εἰκαζόμενος, ἢ μαγείρου σκευοθήκη, ἢ κύων ἐν γυργάθῳ.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἀκοίων ἀμυκτηρίστως, ἡσυχίαν ἑαυτῷ κτησάμενος ἤρξατο λέγειν οὕτως· 88. “ἄνδρες Σάμιοι, (τί σκώπτετε) ἀτενήσαντες εἰς ἐμέ; οὐχὶ τὴν ὄψιν δεῖ θεωρεῖν, ἀλλὰ τὴν φρόνησιν σκοπεῖν. ἄτοπον γάρ ἐστιν ἀνθρώπου ψέγειν τὸν νοῦν διὰ τὸ διάπλασμα

⁴³⁹ -ῶν   ⁴⁴⁰ ἢ λόγῳ πειράσομαι post τρόπῳ deleti

⁴⁴¹ οὐκέτι—ὀρνεοσκόπος supplevi ex W

⁴⁴² an scribendum δέ?

⁴⁴³ οὔτε—ἐφιμήσθην quamvis depravata ad alteram orationem aliis verbis conceptam pertinere suspicor, ut puta talem: ἤρξατο λέγειν οὕτως· ἐγὼ μὲν ἐπὶ τῆς ἐμῆς ἀξίας—οὐ γὰρ ποτέ σημειολύτης ἐγὼ ἢ ὀρνεοσκόπος ἐπεκλήσθην—ἐπεὶ φ., κτλ.

⁴⁴⁴ διαλύσεται

⁴⁴⁵ Οἱ δὲ Σ.—θεωρεῖν, c.88 in init.] haec omnia mirum in modum turbata sunt et e variis lectionibus conflata. distinctis membris sic pergil codex: (a) οἱ δὲ Σάμιοι—γελάσαντες ἐπεφώνουν—ἀχθῆτω—διαλύσῃται. (b) ὁ δὲ Αἰ· ἀκοίων ἀμυκτηρίστως—ἤρξατο λέγειν οὕτως. (c) ἄνδρες Σάμιοι, νοεῖν σχεδὸν ἑαυτοὺς λέγεται ἀτενήσαντες εἰς ἐμέ; (d) οἱ δὲ Σάμιοι εἶπον· οὗτος τοῦτο τὸ σημεῖον δύναται διαλύσασθαι; (e) τὸ τέρας τῆς ὄψεως—κύων ἐν γυργάθῳ. (f) Αἰσωπος λέγει· (g) οὐχὶ τ. ὄψιν δεῖ θ. colon a stat suo loco. e legendum post a, quocum cohaeret in Aesopo quasi monstro (σημεῖον, τέρας) cavillando. b respicit ad e. c pertinere videtur ad g, ubi in initio ante οὐχὶ collocandum; ceterum verba νοεῖν—λέγεται idcirco deleti, quia quid sibi velint non video, et facile fieri potuit ut inserta eam lectionem, vel similem, submoverent quam exhibet W, sc. τί μου σκώπτετε τὴν θέαν, unde textum ex parte supplevi. f, quod eadem fungitur vice qua ἤρξατο λέγειν οὕτως (supra ante c), tum demum additum esse credo, cum iam locus interpositis c, d, e perquam esset conturbatus. d nil aliud est nisi altera lectio pro a, etsi tantum ex parte; cf. W

⁴⁴⁶ πριμηπηλάριον

τοῦ τύπου. πολλοὶ γὰρ μορφὴν κακίστην⁴⁴⁷ ἔχοντες νοῦν ἔχουσι σώφρονα. μηδεὶς οὖν ἰδὼν⁴⁴⁸ τὸ μέγεθος ἐλαττούμενον ἀνθρώπου ἃ⁴⁴⁹ οὐ τεθεώρηκεν μεμφέσθω,⁴⁵⁰ τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ἰατρός τὸν νοσοῦντα ἀφήλπισεν⁴⁵¹ ἰδὼν, ἀλλὰ τὴν ἀφὴν ψηλαφῆσας τὴν δύναμιν ἐπέγνω. τὸν πίθον κατανοήσας, γεῦμα δὲ ἐξ αὐτοῦ μὴ λαβὼν, πότε⁴⁵² γνώσῃ; ἡ Μοῦσα κρίνεται ἐν θεάτροις, ἐν δὲ κοιτῶσιν Κύπρις· οὕτω καὶ φρόνησις ἐν λόγοις.” [οὐ γὰρ⁴⁵³ παρέστη μοι ὡς πολλάκις συνχρομένη, ἀλλὰ τὸν λόγον ἀκοῦσαι τὸν πείθοντα ἡμᾶς. ὥσπερ γὰρ λέγειν ἐπίσταμαι, οὕτω· καὶ σιγαῖν οἶδα πάλιν· ὁρος γὰρ σοφίας ἐστὶν τὸ λαίρδον σκοπεῖν].

οὐχ εὐρόντες οὖν οἱ Σάμιοι τὰ λεγόμενα ὁμοία τῇ ὄψει πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον “κομψός, νῆ τὰς Μοῦσας, καὶ δυνάμενος εἰπεῖν.” ἐπεφώνουν δὲ αὐτῷ “θάρσει, διάλυε.” Αἰσωπος ἐπιγνούς ἐαυτὸν⁴⁵⁴ ἐπαινούμενον, παρρησίας λαβὼν καιρὸν ἤρξατο λέγειν.⁴⁵⁵

[88a. “ἄνδρες Σάμιοι, εὐκαταφρονητοὺς εἶναι νομίζετε⁴⁵⁶ τοὺς ἀπρεπεῖς ὄντας τῇ μορφῇ· πολλῶν γὰρ τῶν τύπων αἰσχυρῶν φαινομένων, οἱ τρόποι καλοὶ εἰσιν· καὶ ἐκ τῶν φαινομένων, τὰ ἀφανῆ δείκνυσιν· ἀτοπον δέ ἐστι διὰ τὴν ὄψιν ψέγειν τὴν σύνεσιν· πολλάκις γὰρ ἡ φύσις προγραφεῖσα, νοῦν ἔδωκεν εὐπρεπεῖ· φαῦλος δὲ τοῖς κακῶσιν ὑποτάσσει φρένας. ἐπειδὴ—εὐτυχῆσας (vide infra in adn.).⁴⁵⁷ μηδεὶς οὖν εἰδὼς τὸ μέγεθος ἐλαττούμενον μεμφέσθω τὸν νοῦν· καὶ γὰρ ἐν ἀκάνθαις τὰ καλὰ φύεται ῥόδα· ὥστε καλὸν ἦθος⁴⁵⁸ αὖξεται πιστοῦ φυτοῦ· οὐδὲ γὰρ ἰατρός τὸν νοσοῦντα ἀφήλπισεν εἰδὼς τὸ χρῶμα, ἀλλὰ τὴν ἀφὴν ἰδὼν τὴν δύναμιν ἐπέγνω.” τότε ἐπισημαίνονται αὐτῷ οἱ ὄχλοι πεισθέντες αὐτῷ τῇ ἐτοιμολογίᾳ καὶ ἀνέκραξαν “εὐψύχει,⁴⁵⁹ καλὸς εἶ, διάλυε.” ὁ δὲ Αἰσωπος καιροῦ λαβόμενος, τῆς ἐλευθερίας τυχεῖν θέλων, ἔφη].

f.54r

89. “ἄνδρες Σάμιοι, οὐκ ἔστιν εὐλογον δοῦλον ἐλευθέρῳ δῆμῳ σημεῖον διαλύσασθαι· ὅθεν περίθετέ μοι τὴν <τῶν> εἰρημένων⁴⁶⁰ παρρησίαν, ἵνα ἐὰν μὲν ἐπιτύχω ὡς ἐλεύθερος τὰς πρεπούσας τιμὰς ἀπολάβω, ἐὰν δὲ ἀμάρτω⁴⁶¹ μὴ ὡς δοῦλος, ἀλλ’ ὡς ἐλεύθερος κολασθῶ.⁴⁶² ἐὰν οὖν ἐμοὶ τὴν παρρησίαν τῆς ἐλευθερίας περίθῃτε,⁴⁶³ μετὰ πάσης ἀδείας ἄρξομαι λέγειν.” 90. οἱ δὲ Σάμιοι τῷ Ξάνθῳ εἶπον “ἄξιον μὲν σε, Ξάνθε, ἐλευθέρωσον τὸν Αἰσωπον.” καὶ ὁ πρύτανις⁴⁶⁴ τῷ Ξάνθῳ λέγει “ποίησον ἐλεύθερον τὸν Αἰσωπον.” ὁ Ξάνθος· “οὐκ ἐλευθερῷ δοῦλον παντελῶς πολὺν χρόνον δεδουλευκότα.” ὁ πρύτανις⁴⁶⁴ ἰδὼν τὸν Ξάνθον ταῦτα ἀντιλέγοντα ἔφη “λαβὼν αὐτοῦ τὴν τιμὴν παράδος, κἀγὼ αὐτὸν ἀπελεύθερον τῆς πόλεως ποιήσω.” ἐνθυμηθεὶς δὲ ὁ Ξάνθος ὅτι οἱ δηναρίων αὐτὸν ἡγόρασεν, ἵνα μὴ φανῇ τοῖς ὄχλοις⁴⁶⁵ ὅτι διὰ φιλαργυρίαν

f.54v

⁴⁴⁷ κακίστον ⁴⁴⁸ ἰδὼς ⁴⁴⁹ malim δ οὐ ⁴⁵⁰ μέμψεσθαι ⁴⁵¹ ἀφήλπισεν

⁴⁵² malim (οὐ) ποτε γνώσῃ.

⁴⁵³ οὐ γὰρ—σκοπεῖν] aliena haec et e margine, nisi fallor, inducta

⁴⁵⁴ αὐτὸν

⁴⁵⁵ caput 88a = 88 geminatum, variatum, corruptum. verbis “ἄνδρες Σ. εὐκ. arponitur in marg. haec nota: (δημ)ηγορία δευ(τέρ)α τοῦ αἰσώπου. similiter supra iuxta c. 88 legitur (δημ)ηγορία τοῦ αἰσώπου.

⁴⁵⁶ -ται

⁴⁵⁷ ita pergit cod.: ἐπειδὴ μὴ τὰ λεγόμενα τοῖς ἀφανέσιν συγκρίνεται· ἄλογος [l. αἰτίος] γὰρ ἡ φύσις τῆς ἐπιφανείας, τῆς δὲ παιδείας ὁ νοῦς. οὐδὲν οὖν ἀπέχει εἶδος ἀπὸ τεταγμένον ἐν τῷ φρονεῖν, τὴν δύναμιν ἀστὶαν ἔχων· οὐ γὰρ γενέσθαι διορᾶται μόνον τῷ κάλλει καὶ τὴν χάριν ὀφελος γὰρ οὐδὲν αὐτὴν ἔχειν μὲν ὑμᾶς μύρου ἄγγος· ἀποκισθὲν δὲ αὐτῷ κενόν· ὁ μὲν γὰρ ὁ δεῖνα μικρὸς ἦν τὴν ξεῖν· ἀειδής· ἐν δὲ γραφῇ μέγας· ἐπὶ γὰρ αὐτῷ χάρις καὶ φρύξ· ἀγενής· εὐγενής, ἐν τῷ λόγῳ· καὶ ἀνέλυσεν τὸν βίον πάντα πᾶσιν εὐτυχῆσας·

⁴⁵⁸ καλλονὴ ἦθους ⁴⁵⁹ εὐψύχη καλῶς εἶ ⁴⁶⁰ τὴν εἰρημένην ⁴⁶¹ ἀμαρτῶ

⁴⁶² -αστῶ ⁴⁶³ περιθ.ται—ἀδείας ⁴⁶⁴ πρύτανις

⁴⁶⁵ τοῖς ὄχλοις huc transposui, in cod. legitur infra post φιλαργ.

ἐλευθέρωσεν τὸν Αἰσωπον, [καὶ] στήσας αὐτὸν εἰς μέσον ἔλεγεν “Ξάνθος ἀξιώθεις ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Σαμίων ἀφίησιν⁴⁶⁶ ἐλεύθερον τὸν Αἰσωπον.” 91. τούτου δὲ γεναμένου ὁ Αἰσωπος εἰσελθὼν εἰς τὸ μέσον εἶπεν “ἄνδρες Σάμιοι, ἑαυτοῖς βοηθήσατε καὶ ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας⁴⁶⁷ βουλευσασθε· τὸ γὰρ σημεῖον πολιορκίας ἐστὶν καὶ δουλαγωγὸν τεκμήριον. πόλεμος⁴⁶⁸ ὑμῖν πρότερον ἔσται. εἰδέναι⁴⁶⁹ γὰρ ὑμᾶς τοῦτο βούλομαι, ὅτι βασιλεὺς ἐστὶ τῶν πτηνῶν ὁ ἀετός, δύναται δὲ αὐτὸς πλεῖον τῶν ἄλλων. καταπτὰς οὖν ἀπὸ τῶν νόμων τὸν δακτύλιον τὸν στρατηγικὸν ἤρπασεν f.55^r καὶ ἔβαλεν εἰς δημοσίου δούλου⁴⁷⁰ κόλπον· τὴν τῶν ἐλευθέρων/πίστιν εἰς ἄπιστον ἔλκει δουλείας ζυγόν. ἡ μὲν οὖν τοῦ σημείου λύσις ἐστὶν αὕτη· πάντως τις τῶν βασιλευόντων θελήσει ὑμῶν τὴν ἐλευθερίαν καταδουλώσαι καὶ τοὺς νόμους ἀκυρῶσαι καὶ ἐπισφραγίσαι⁴⁷¹ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει.”

92. Ἐτι ταῦτα λέγοντος τοῦ Αἰσώπου παρεγένετο ἀπὸ βασιλέως Κροίσου⁴⁷² γραμματεφόρος⁴⁷³ ἐν χλανίδι ἀκρολεύκῳ, ζητῶν τοὺς ἄρχοντας τῶν Σαμίων. ἀκούσας δὲ ἐκκλησίας ἄγεσθαι παρεγένετο ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ τοῖς ἄρχουσι τὴν ἐπιστολὴν ἔδωκεν. οἱ δὲ λύσαντες τὴν ἐπιστολὴν ἀνεγίνωσκον. ἦν δὲ τὰ ἐγγεγραμμένα τάδε⁴⁷⁴ “Κροῖσος Λυδῶν βασιλεὺς (Σαμίων) ἄρχουσι, βουλῇ καὶ δήμῳ χαίρειν. κελεύω ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νῦν χρόνου δημοσίας⁴⁷⁵ τε πράξεις καὶ δημόσιον τέλος χορηγεῖν. ἐὰν δὲ μὴ θελήσητε, ὅσον ἡ ἐμὴ βασιλεία ἰσχύει τοσοῦτον ὑμᾶς βλάπτω.” 93. οἱ ἄρχοντες συνεβουλεύοντο μετὰ τῶν ὄχλων ὑποσχέσθαι χορηγεῖν, ἵνα μὴ ἐπισπάσων- f.55^r ται⁴⁷⁶ τῇ πόλει/τοιούτον ἐχθρὸν βασιλέα. τὸν δὲ Αἰσωπον ἐτίμησαν ὡς ἀληθινὸν μάντιν τῆς τοῦ σημείου ἐκβάσεως, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν καὶ συμβουλίαν δοῦναι πότερον⁴⁷⁷ πέμψουσιν ἢ ἀρνήσονται. ὁ δὲ Αἰσωπος λέγει αὐτοῖς “ἄνδρες Σάμιοι, τῶν πρωτοπολιτῶν ὑμῶν δεδωκότων γνώμην χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ τέλος, ἐμοῦ πυνθάνεσθε πότερον⁴⁷⁸ (δοῦναι δεῖ ἢ μή;) [γνώμην δοῦναι ἡμῖν;] ἐὰν εἶπω ‘μὴ δότε,’ ἐχθρὸν ἐμαυτὸν⁴⁷⁹ ἐπιδείξω βασιλεῖ Κροίσῳ.” οἱ δὲ ὄχλοι ἀνεκραύγασαν “γνώμην .383 δός.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “γνώμην μὲν οὐ δώσω, λόγῳ δὲ τινι λέξω ὑμῖν. 94. τοῦ Διὸς κελεύσαντός ποτε, τοῖς ἀνθρώποις ὑπέδειξεν ὁ Προμηθεὺς⁴⁸⁰ ὁδοὺς δύο, μίαν ἐλευθερίας καὶ μίαν δουλείας. καὶ τὴν μὲν τῆς ἐλευθερίας ὁδὸν ἐποίησεν⁴⁸¹ ἐν ἀρχαῖς τραχείαν καὶ δυσέκβατον καὶ ἀπόκρημνον καὶ ἀνυδρον, τριβόλων⁴⁸² τε γέμουσαν, ὅλην ἐπικίνδυνον, τὸ δὲ τέλος πεδίων ὁμαλόν, περιπάτους ἔχουσαν, καρπῶν γέμουσαν ἁλσι,⁴⁸³ ἐνυδρον, ἵνα τὸ τῆς κακοπαθείας ἔλθῃ εἰς ἀνάπαυσιν τέλος ἔχουσαν [τὸν ἐλεύθερον ἀέρα λαβόντες]. τὴν δὲ τῆς δουλείας ὁδὸν ἐποίησεν κατ’ ἀρχὰς πεδίων ὁμαλόν, εὐανθῇ⁴⁸⁴ καὶ ἡδέϊαν πρόσσπιν ἔχουσαν καὶ πολλὴν τρυφήν, τὸ δὲ τέλος αὐτῆς δυσέκβατον, ὄλον σκληρὸν καὶ κρημνῶδες⁴⁸⁵.” 95. ἐπιγνόντες δὲ οἱ Σάμιοι τὸ συμφέρον ἐκ τῶν τοῦ Αἰσώπου λόγων ὁμοθυμαδὸν ἀνεφώνησαν⁴⁸⁶ τῷ γραμματεφόρῳ λέγοντες τὴν

⁴⁶⁶ ἀφίησιν ⁴⁶⁷ ἐλευθερίας *scitip̄si*, φίλιας *cod.*

⁴⁶⁸ πόλεμος—*estai fort. delenda*

⁴⁶⁹ εἰδέναι ⁴⁷⁰ δημοσίον δούλον ⁴⁷¹ -ίσει

⁴⁷² Κροῖσου *cod.*, *ei sic* (κρυ-) *infra ubique* ⁴⁷³ γραμματεφόρος *hic ei infra*

⁴⁷⁴ *post* τάδε *legitur capitulum*: ἐπιστολὴ γραφείσα Κροῖσου βασιλέως ἄρχουσι Σαμίων

⁴⁷⁵ δημοσίαντε *pr. κ. δημοσίων τέλος* ⁴⁷⁶ -ονται ⁴⁷⁷ πρότερον

⁴⁷⁸ πυνθάνεσθαι πρότερον ⁴⁷⁹ αὐτὸν

⁴⁸⁰ ὁ Προμηθεὺς *comieci*, *cf. f. 240*; αὐτοῖς εἰσθῆς *cod.*; ἡ τύχη W

⁴⁸¹ ἐποίησεν *hic transposui, in cod. legitur infra post τέλος* ⁴⁸² τριβόλους

⁴⁸³ ἅλσι ⁴⁸⁴ εὐάνθη καὶ ἡδία ⁴⁸⁵ -ώδη ⁴⁸⁶ ἀμφώνησαν *cod.*, ὁ *facto ex a*

τραχεῖαν ὁδόν. ὁ δὲ ἀπελθὼν διεσάφησεν τῷ βασιλεῖ πάντα τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Αἰσώπου. ὁ δὲ Κροῖσος ἀκούσας ἐκάλει στρατόπεδα καὶ ἐκέλευσεν ὀπλίζεσθαι. καὶ οἱ φίλοι/παρεθάρρυναν λέγοντες “δέσποτα, ἄγωμεν⁴⁸⁷ εἰς τὴν νῆσον· χειρωσώμεθα⁴⁸⁸ f.56^r αὐτὴν καὶ ἐλκύσωμεν εἰς τὸ Ἀτλαντικὸν⁴⁸⁹ πέλαγος, καὶ θῶμεν εἰς ὑπόδειγμα τοῖς λοιποῖς δήμοις, μὴ ἐτέρῳ φανείη τηλικούτῳ ἀντιλέγειν βασιλεῖ.” συγγενὴς δὲ τις, τοῦ βασιλέως ἐπιστρέψαντος,⁴⁹⁰ λέγει “ὄμνυμί σοι τὸ ἀγνὸν διάδημα, ὃ σὺ⁴⁹¹ αὐτὸς καθοπλίζει, [ἐπειδὴ ἐτέρου] οὐ δυνήσῃ Σαμίους παραλαβεῖν ζῶντος τοῦ λεγομένου Αἰσώπου (τοῦ)⁴⁹² γνώμας διδόντος⁴⁹³ αὐτοῖς.⁴⁹⁴ διὰ δὲ ἐπιστολῆς ἐξαίτησον⁴⁹⁵ τὸν Αἰσῶπον ἑκδοτον, εἰπὼν ὅτι ‘ἐὰν τι θέλετε ἀντ’ αὐτοῦ, αἰτήσασθε, κἀγὼ ὑμῖν παράσχω.’” 96. ὁ δὲ Κροῖσος ἀκούσας, αὐτὸν [εἶναι] τὸν δόντα τὴν γνώμην ἐκέλευσεν πορευθῆναι εἰς τὴν Σάμον, ἐπειδὴ⁴⁹⁶ ἕτερον πρεσβευτὴν οὕτινα εἶχεν μᾶλλον εὐνοϊκώτερον καὶ συνετώτερον. ὁ δὲ μηδὲν ὑπερθέμενος ἐπλευσεν εἰς τὴν Σάμον καὶ ἐκκλησίαν συναγαγὼν ἐπεισεν τοὺς Σαμίους [ἐκδόντας ἑαυτοὺς καὶ] μᾶλλον δοῦναι τὸν Αἰσῶπον ἢ τῆς τοῦ βασιλέως φιλίας ἐκπέσαι. καὶ τοσοῦτον οἱ ὄχλοι ἀνεφώνησαν “ἀπάγαγε, λαμβανέτω ὁ βασιλεὺς τὸν Αἰσῶπον.” ὁ δὲ ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον [ὁ Αἰσῶπος] λέγει “ἄνδρες Σάμιοι, κάμοι εὐκταῖόν ἐστιν παρὰ τοῖς τοῦ βασιλέως ποσὶν ἀποθανεῖν. θέλω δὲ εἰπεῖν ὑμῖν ἓνα λόγον, ἵνα μετὰ τὸν ἐμὸν θάνατον ἐπὶ τοῦ μνήματός⁴⁹⁷ μου χαράξητε” 97. καθ’ ὃν καιρὸν ὁμόφωνα ἦσαν⁴⁹⁸ τὰ ζῶα τοῖς ἀνθρώποις, λέγω Fab.153 δὴ τοὺς λύκους καὶ τὰ πρόβατα πόλεμον ἐσχηκέναι πρὸς ἀλλήλους. οἱ δὲ λύκοι ὑπερέχοντες κακῶς ἔσκυλλον⁴⁹⁹ τὰ πρόβατα, συμμαχήσαντες δὲ οἱ κύνες τοῖς πρόβασι⁵⁰⁰ ἀπεδίωξαν/τοὺς λύκους. οἱ δὲ λύκοι διωχθέντες ὑπὸ τῶν κυνῶν ἓνα πρεσβευτὴν f.56^v ἐπεμψαν πρὸς τὰ πρόβατα. ἐλθὼν οὖν ὁ λύκος καὶ στὰς εἰς τὸ μέσον ὡς δημηγόρος ἔλεγεν πρὸς τὰ πρόβατα ‘ἐὰν θέλετε μῆτε πολεμεῖν μῆτε πολεμείσθαι, δότε ἡμῖν τοὺς κύνας ἐκδότους, καὶ μετὰ πάσης ἀδείας⁵⁰¹ κοιμᾶσθε, μηδεμίαν πολέμου ἔχοντες ὑποψίαν.’ τὰ δὲ πρόβατα μωρὰ ὑπάρχοντα καὶ πεισθέντα παρέσχον τοὺς κύνας ἐκδότους. οἱ δὲ λύκοι διεσπάραξαν αὐτούς. μετὰ δὲ χρόνον ὑπεβάλοντο οἱ λύκοι τὰ πρόβατα.⁵⁰² ἔδει δέ⁵⁰³ οὖν ὑμᾶς (κατὰ) τὸν μῦθον μὴ εἰκῇ τοὺς χρηστοὺς παραδιδόναι.”

98. Οἱ δὲ Σάμιοι νοήσαντες πρὸς ἑαυτοὺς εἰρῆσθαι⁵⁰⁴ τοὺς λόγους κατέσχον τὸν Αἰσῶπον. ὁ δὲ Αἰσῶπος οὐχ ὑπέμενε, ἀλλ’ ἅμα τῷ πρεσβευτῇ ἀπῆει⁵⁰⁵ πρὸς τὸν Κροῖσον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν τὸν Αἰσῶπον ἡγανάκτησεν καὶ εἶπεν “ἴδε τίς ἐκώλυσεν

⁴⁸⁷ ἄγωμεν   ⁴⁸⁸ -οσόμεθα   ⁴⁸⁹ ἀντλαντικὸν

⁴⁹⁰ *malim* ἐπιστρέψαντος *vel* ἐπιστρέψας   ⁴⁹¹ ὡς σὺ αὐτὸς καθοπλίζει

⁴⁹² τοῦ *suppl.* *Post*   ⁴⁹³ διδόντος

⁴⁹⁴ *haec post* αὐτοῖς *delevi*: καὶ τοῦ πρεσβευτοῦ εἰπόντος ὡς κεκωλυμένου ὑπ’ αὐτοῦ φόρας λαβεῖν παρ’ αὐτῶν. *quae qui scripserat olim in margine infra post* ἀκούσας, *ut oripior, legenda voluit*

⁴⁹⁵ ἐξαίτησεν

⁴⁹⁶ ἐπειδὴ—μᾶλλον] εἰπὼν τοῦ πρεσβευτοῦ τίνα ἔχον οὐ μᾶλλον *cod.* *huc referenda sup* *verba* ἐπειδὴ ἐτέρου (l. -ον), *quae supra leguntur in loco non suo*

⁴⁹⁷ νήματος μ. χαράξατε   ⁴⁹⁸ ὁμοφώνησαν   ⁴⁹⁹ ἔσκυλον   ⁵⁰⁰ βρώμασιν

⁵⁰¹ ἀδείας

⁵⁰² τοῖς προβάτοις *cod.*, *fort.* *metaphorice ad placita Christianorum*; *malim* διέφθειραν οἱ λ. καὶ τὰ πρόβατα, *cf.* W

⁵⁰³ δέ *fort.* *delendum*   ⁵⁰⁴ ἡρᾶσθαι   ⁵⁰⁵ ἀπείη

με πόλιν ὑποτάξαι, καὶ τέλη λαμβάνειν οὐκ εἴασεν. καὶ εἰ μὲν ἄνθρωπος οὐ χαλεπὸν, ἀλλ' αἰνίγμα καὶ τέρας τῶν ἀνθρώπων.” καὶ ὁ Αἰσωπος· “κύριε βασιλεῦ, οἱ βίᾳ ἡγμαι πρὸς σέ, αἰτοθελῆς⁵⁰⁶ δὲ πάρειμι πρὸς τοὺς σοὺς πόδας. ὅμοια δὲ πάσχετε τοῖς παραχρήμα τραυματιζομένοις, / πρὸς τὸ ὅξυ τοῦ γινομένου⁵⁰⁷ αἰφνιδίως κράζοντες. τὰ μὲν τραύματα ἰατρῶν ἐπιστήμη, [πάντες ἐξουσίαν ἔχουσιν] τὴν δὲ σὴν ὀργὴν ὁ ἐμὸς λόγος θεραπεύσει. ἐγὼ, ἐὰν παρὰ τοῖς ποσίν σου ἀποθάνω, κατασχυνῶ⁵⁰⁸ σου τὴν βασιλείαν· αἰεὶ γὰρ ἔξεις τοὺς φίλους σου ἐναντίας⁵⁰⁹ σοι διδόντας γνώμας. στοχαζόμενοι γὰρ ὅτι οἱ τὰ καλὰ συμβουλεύοντες παρὰ σοὶ τελευτῶσιν, πάντως σου τῇ βασιλείᾳ ἐναντία ἐροῦσιν.” 99. ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτὸν καὶ μειδιάσας ἔφη “δύνασαι προσθῆναι, καὶ πρὸς τὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τύχην λόγους εἰπεῖν;” ὁ δὲ Αἰσωπος λέγει “καθ’ ὃν καιρὸν ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα τοῖς ἀνθρώποις, (λέγω δὴ) πένητα ἀπορούμενον τροφῆς ἐπιλαβέσθαι [δὲ] ἀκρίδας τὰς λεγομένας (τερετιστρίδας)⁵¹⁰ καὶ ταύτας ταριχεύειν καὶ πωλεῖν φανερῆς τιμῆς. πιάσας δὲ τινα⁵¹¹ ἀκρίδα ἠθέλησεν αὐτὴν ἀποκτείνειν. ἡ δὲ ἰδοῦσα τὸ μέλλον πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἶπεν ‘μὴ με μάτην ἀποκτείνῃς.’⁵¹² οὔτε γὰρ στάχυν ἠδίκησα οὔτε κλάδους ἢ βλαστούς,⁵¹³ οὔτε ἀκρέμονας ἔβλαψα· συγχρόνῳ⁵¹⁴ δὲ πτερῶν καὶ ποδῶν ἁρμονίᾳ χρηστὰ φθέγγομαι. ὁδοιπόρων εἰμι ἀνάπαυμα.” ὁ ἄνθρωπος συμπαθὴς τοῖς λόγοις αὐτῆς ἀφῆκεν αὐτὴν μητρὶ τῇ ἐρημίᾳ. ὥσαύτως καγὼ προσπίπτω τοῖς γόνασίν σου. ἐλέησόν με· οὔτε γὰρ ἰσχυρὸς εἰμι ὥστε τινὰ στρατιὰν βλάψαι, οὔτε εἰπρεπὴς ὥστε ψευδομαρτυρῆσαι κατὰ τινος καὶ διὰ τὸ κάλλος τῆς ὄψεως ἀδίκως πεισθῆναι. ἐν εἰτελεῖ δὲ σωματίῳ⁵¹⁵ φρενήρη⁵¹⁶ φθέγγομαι βίον τῶν μερόπων ὠφελῶν.”⁵¹⁷ 100. ὁ βασιλεὺς συμπαθήσας αὐτῷ τοῖς λόγοις ἔφησεν “ἐγὼ σοὶ⁵¹⁸ τὸ ζῆν/δῶσω· αἴτησαι δὲ ὃ θέλεις καὶ παρέξω σοι.” Αἰσωπος εἶπεν “καταλλάγηθι Σαμίους.” ὁ βασιλεὺς· “κατήλλαγμαί.” ὁ δὲ προσπεσὼν αὐτῷ ἠὲ χαρίζεται. Αἰσωπος οὖν αὐτῷ συγγραψάμενος τοὺς ἰδίους λόγους καὶ μύθους, τοὺς ἄχρι καὶ νῦν ὀνομαζομένους, κατέλιπεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς [ἐγένετο πάλιν] πρὸς τοὺς Σαμίους, ἐνθα ὠμολόγει κατηλλάχθαι αὐτοῖς⁵¹⁹ ἔνεκεν τοῦ Αἰσώπου, πολλὰ δὲ δῶρα κομισάμενος, ἐπλευσεν εἰς Σάμον. καὶ ἐκκλησίαν συστησάμενος ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως. οἱ δὲ Σάμιοι γινώσκοντες αὐτοῖς τὸν Κροῖσον διηλλάχθαι διὰ τοῦ Αἰσώπου τιμὰς αὐτῷ ἐφηφίσαντο, καὶ ἐκάλεσαν τὸν τόπον ἐκεῖνον Αἰσώπειον,⁵²⁰ ὅπου ἦν ἐπηλλαγμένος. ὁ δὲ Αἰσωπος θύσας⁵²¹ ταῖς Μούσαις ἱερὸν κατεσκεύασεν⁵²² αὐταῖς,⁵²³ στήσας μέσον⁵²⁴ αὐτῶν Μνημοσύνην,⁵²⁵ οὐκ Ἀπόλλωνα. ὁ Ἀπόλλων ὀργισθεὶς αὐτῷ ὡς τῷ⁵²⁶ Μαρσύᾳ.

101. Πολλοὺς δὲ χρόνους ἐν τῇ Σάμῳ διατρίψας ὁ Αἰσωπος καὶ πολλῶν τιμῶν καταξωθεὶς ἠβουλήθη περιελθεῖν τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις διελέγετο. τιμήματα δὲ ἀργυρικὰ λαμβάνων πᾶσαν τε⁵²⁷ χώραν περιελθὼν⁵²⁸ ὁ Αἰσωπος

⁵⁰⁶ αὐτοθελῆς δὲ] αὐτὸς θελήσει cod.

⁵⁰⁷ τοῦ ὅξυ τοῦ γινομένου

⁵⁰⁸ κατεσχυνῶ

⁵⁰⁹ ἐναντία σου δ. γνώμην

⁵¹⁰ τερετιστρίδας] cf. W

⁵¹¹ τὴν

⁵¹² suppl. ex W

⁵¹³ βλαστον οὔτε ἀκρέμονα

⁵¹⁴ συγχρόνῳ—ἁρμονίᾳ scripsi, coll. W; συγχρημε δὲ πτερῷ καλλεῖ ἁρμόγια cod.

⁵¹⁵ εὐτ. σ. δὲ

⁵¹⁶ -ερῷ

⁵¹⁷ ὠφέλημον

⁵¹⁸ σε

⁵¹⁹ αὐτοῖς

⁵²⁰ Αἰσώπειον

⁵²¹ θυσίαις

⁵²² κατασκεύασας cod., fort. retinendum

⁵²³ αὐταῖς huc transp., in cod. legitur infra ante αὐτῶν

⁵²⁴ malim μέσην

⁵²⁵ αὐτὸν μνημόσυον

⁵²⁶ τὸ

⁵²⁷ δὲ

⁵²⁸ -ελθεῖν

ἐγένετο [δέ]/ἐν Βαβυλῶνι, ἐν ᾗ ἐβασίλευεν Λυκούργος. ἐπιδειξάμενος⁵²⁹ δὲ αὐτοῦ τὴν φιλοσοφίαν μέγας παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις ἀνεδείχθη, ὥστε καὶ τὸν βασιλέα ἐραστὴν αὐτοῦ γενέσθαι τῶν ἡθῶν διὰ τὸ νοῦν αὐτὸν⁵³⁰ ἔχειν, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς διοικήσεως. 102. ἐπ' ἐκείνοις δὲ τοῖς καιροῖς ἔθος εἶχον οἱ βασιλεῖς παρ' ἀλλήλων φόρους λαμβάνειν διὰ τῆς ἐναρέτου μάχης· οὔτε γὰρ ἐν πολέμοις σινίσταντο οὔτε μάχαις· ἔγραφον γὰρ προβλήματα φιλοσοφίας δι' ἐπιστολῶν, καὶ ὁ μὴ εὐρίσκων διαλύσασθαι φόρους ἐτέλει τῷ πέμψαντι. ὁ δὲ Αἰσώπος τὰ ἐκπεμπόμενα τῷ Λυκούργῳ λίων προβλήματα εἶδοκεῖν⁵³¹ ἠνάγκαζεν τὸν βασιλέα, αὐτὸς δὲ διὰ τοῦ Λυκούργου ἔπεμπε τοῖς βασιλεῦσιν, καὶ μὴ εὐρίσκοντες φόρους ἐχορήγουν. καὶ οὕτως ἡ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεία προέβαινε. ὥστε οὐ μόνον τὰ βάρβαρα τῶν ἐθνῶν⁵³² κατελιγμένα, ἀλλὰ καὶ τὰ πλείονα μέρη ἕως Ἑλλάδος ὑποτέτακται.

103. Ὁ δὲ Αἰσώπος ἐπιγνοὺς τινα εἰγενῇ⁵³³ ἐν Βαβυλῶνι, ἄτεκνος ὑπάρχων τοῦτον υἱὸν ἐποίησατο καὶ τῷ βασιλεῖ παρέστησεν ὡς διάδοχον αὐτοῦ τῆς σοφίας.⁵³⁴ πᾶσαν δὲ αὐτοῦ ἐποίησατο ἐπιμέλειαν τῆς παιδείας. ὁ δὲ νεανίσκος μέγα ποιήσας ἅμα τῇ τοῦ βασιλέως παλλακίδι περιπλακεὶς ἐπιχαρὴς ἐγένετο προσπαίζων. ὁ δὲ Αἰσώπος ἰδὼν καὶ ἀγανακτήσας πυκνὸν αὐτῷ ἠπέλιπεν, εἰπὼν βασιλικῆς ὁ παρὰ νόμον⁵³⁵ ἀπτόμενος θάνατον ἐνακμᾶται. 104. ὁ δὲ νεανίσκος βαρέως φέρων τοὺς λόγους τοῦ Αἰσώπου, καταπεισθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, ψεῦδος διέβαλεν τὸν Αἰσώπον πρὸς τὸν βασιλέα, γράψας πλαστὴν ἐπιστολὴν τῷ αὐτοῦ ὀνόματι πρὸς τοὺς ἀντιδίκους Λυκούργου [πιστούς], ὡς μέλλοντα⁵³⁶ αὐτοῖς τὸν Αἰσώπον βοηθεῖν, καὶ σφραγίσας τῷ τοῦ Αἰσώπου δακτυλίῳ ἐπέδωκεν τῷ Λυκούργῳ, λέγων “ὁ πιστὸς φίλος σου, ἶδε πῶς κατὰ τῆς βασιλείας σου βουλευέται.” ὁ δὲ βασιλεὺς πεισθεὶς τῇ σφραγίδι καὶ ὀργισθεὶς προσέταξεν Ἑρμίππῳ τινὶ στρατοφύλακι ἀνελεῖν τὸν Αἰσώπον⁵³⁷ ὡς προδότην.⁵³⁸ ὁ δὲ οὐκ ἀνείλεν αὐτόν· ἦν γὰρ φίλος αὐτοῦ γνήσιος. μηδενὸς ἱστοροῦντος ἐτήρει αὐτόν ἐν τῇ φυλακῇ, ἀνήγγειλεν δὲ τῷ βασιλεῖ ὅτι “τεθανάτωκα τὸν Αἰσώπον.” ὁ δὲ Ἴλλιος παρέλαβεν τὴν διοίκησιν τοῦ Αἰσώπου. 105. μετὰ δὲ χρόνον, ἀκούσας Νεκταναβῶν ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς τὸν Αἰσώπον τεθνηκέναι, πρεσβείαν ἀπέστειλεν πρὸς τὸν Λυκούργον μετὰ ἐπιστολῶν καὶ προβλημάτων, ἵνα διαλύσῃ, εἰδὼς ὅτι μετὰ Αἰσώπον οἰδεῖς εὐρεθήσεται παρὰ Βαβυλωνίοις ὁ δυνάμενος διαλύσαι. ἦν δὲ τὸ πρόβλημα τοῦτο· “Νεκταναβῶν βασιλεὺς Αἰγύπτου Λυκούργῳ Βαβυλωνίῳ χαίρειν. θέλω οἰκοδομῆσαι πύργον μήτε γῆς μήτε οὐρανοῦ ἀπτόμενον, ἰψηλόν. ἀπόστειλόν μοι τοὺς οἰκοδομοῦντας αὐτόν καὶ (τὸν) ἀποκριθσόμενον ὃ τι ἂν αὐτόν ἐρωτήσω, καὶ λάβε⁵³⁹ φόρους ἐτῶν δέκα⁵⁴⁰ ὑπὲρ . . .⁵⁴¹ ὅλης τῆς χώρας./ 106. ἀναγ-

⁵²⁹ ἐπιδειξάμενος ⁵³⁰ διὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἔχειν

⁵³¹ fort. falso scriptum pro εἶδοκεῖν, sed corrigere non ausim

⁵³² τῶν ἐθνῶν scripsi αὐτῶν cod., num pro αὐτὸν?

⁵³³ εἰγενῇ cod., quod fort. retinendum

⁵³⁴ σοφίας—παιδείας scripsi παιδείας—σοφίας cod.

⁵³⁵ νόμον scripsi, φύσιν cod. num fuit olim κατὰ φύσιν? ⁵³⁶ μᾶλλον αὐτοῖς

⁵³⁷ αἶπον ⁵³⁸ ὡς προδότην huc transp., in cod. leg. infra post αὐτόν ⁵³⁹ λάβω

⁵⁴⁰ sic etiam W ubique, sed τριῶν habet G infra in c. 123, q.v.

⁵⁴¹ desunt nonnulla, sc. de alterna sponsionis lege, cf. W. post χώρας sic pergit cod. in ultimo paginae versu: εἴης συνεμαντὸν ἔχω ἐπὶ ψιλῆς βασιλευούσης πόλεως. quae verba quid sibi velint, vel quomodo orta sint, non bene video. de toto loco tale quid, exempli causa, coniecimus: καὶ λάβε φόρους ἐτῶν δ. ὑπὲρ τῆς βασιλευούσης πόλεως· εἰ δὲ μὴ δύνασαι, ἐγὼ (λάβω φόρους ἐτῶν δ.) ὑπὲρ ὅλης τῆς (ὑπὸ σέ) χώρας.

νοῖς δὲ ὁ Λυκοῦργος τὴν ἐπιστολὴν περίλυπος ἐγένετο ἐπὶ τῷ ἐξαπίνης πτώματι. ἐκάλεσεν τοὺς φίλους ἀνελθεῖν, ἐν οἷς καὶ Ἑρμιππον, ἔφη τε αὐτοῖς “δύνασθε λῦσαι τὸ τοῦ πύργου ζήτημα, ἢ πάντας τραχηλοκοπήσω;” οἱ δὲ φίλοι εἶπον “οἶκ οἶδαμεν πῶς πύργος οἰκοδομεῖται μῆτε οὐρανοῦ μῆτε γῆς ἀπτόμενος.” ἕτερος δὲ τις δειλὸς λέγει ἀποκρινόμενος “κύριε βασιλεῦ,⁵⁴¹ ἡμεῖς θέλομεν⁵⁴² πάντα τὰ ὑπὸ σοῦ κελευόμενα ποιεῖν. ἀδυνάτως καὶ ἀπείρως ἔχομεν⁵⁴² πρὸς τὰ τοιαῦτα. συγγνώμης τοίνυν τυχεῖν ἀξιούμεν.” ὁ δὲ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἐκέλευσεν τῷ φύλακι τοῦ ζῆν⁵⁴³ πάντας μεταστῆναι.⁵⁴⁴ ἐπελάβετο δὲ τὴν ὄψιν ἑαυτοῦ τύπτων καὶ ᾗρξατο κατατίλλεσθαι⁵⁴⁵ καὶ ὀδύρεσθαι τὸν Αἰσωπον. καὶ ἔλεγεν στενάζων “τὸν κίονά μου τῆς βασιλείας ἀπώλεσα διὰ τὴν ἐμὴν ἀβουλίαν.” καὶ οὔτε βρωτοῦ οὔτε ποτοῦ μετέλαβεν. 107. ἐπιγνοὺς οὖν ὁ στρατοφύλαξ τὰς ἀναγκαίας χρεῖας τοῦ βασιλέως ἠθέλησεν τὸ ἑαυτοῦ⁵⁴⁶ ἀμάρτημα εὐκαιρον (δεῖξαι) καὶ φησιν “δέσποτα βασιλεῦ, ἡ σήμερον ἐσχάτη εἶναι μοι οἶδα.” ὁ δὲ Λυκοῦργος πρὸς αὐτόν “τί φῆς;”⁵⁴⁷ ὁ δὲ “ἐπιταγὴν βασιλέως μὴ ποιήσας ἐπ’ ἑμαυτὸν θησαυρίζω/κακά.” ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν “τί σεαυτῷ σίνοιδας;” ὁ δὲ εἶπεν “Αἰσωπος ζῆ.” ἐξ ἀνελπίστου δὲ ἀκούσας ὁ Λυκοῦργος περιχαρὴς ἐγένετο καὶ ἔφη πρὸς τὸν Ἑρμιππον “ὄφελον⁵⁴⁸ ἡδυνάμην ἣν λέγεις σεαυτοῦ ἐσχάτην ἡμέραν αἰῶνα ποιῆσαι,⁵⁴⁹ ἂν ἀληθεύεις⁵⁵⁰ ὅτι Αἰσωπος ζῆ. ἐκείνον γὰρ τηρήσας ἐφύλαξας εἰς ἐμὴν σωτηρίαν. πλὴν ἄμοιρόν σε οὐκ ἀφήσω, σωτήρα δὲ ἡμῶν ἐπικαλέσομαι.”⁵⁵¹ καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι. παραγεναμένου δὲ αὐτοῦ ρυπούντος καὶ κομῶντος⁵⁵² καὶ ὠχρῶντος⁵⁵² διὰ τὴν πολυχρόνιον συνοχήν, ἀποστραφεὶς ὁ βασιλεὺς ἔκλαυσεν. καὶ ἐκέλευσεν αὐτόν ὁ βασιλεὺς ἐπιμελείας τυχεῖν καὶ ἀμφιασθέντα ἀσπασθαι. 108. ὁ δὲ Αἰσωπος εἰς ἑαυτὸν ἀποκατασταθεὶς ἐλθὼν ἠσπάσατο τὸν βασιλέα καὶ ἀπελογεῖτο πῶς ψεῦδος αὐτοῦ κατηγορήσεν ὁ υἱοποίητος, καὶ τὴν ἀλήθειαν μεθ’ ὅρκου παρεστήσατο. τοῦ βασιλέως θέλοντος ἀνελθεῖν τὸν Ἥλιον, ὥς εἰς πατέρα ἀθετήσαντα, παρητήσατο⁵⁵³ ὁ Αἰσωπος εἰπὼν τεθνεῶτα⁵⁵⁴ μὲν ἔχειν παρακόλυμμα τοῦ βίου τῆς αἰσχύνης [μετὰ] τὸν θάνατον, ζῶντα δὲ τρόπαιον εἶναι/τῆς ἰδίας συνειδήσεως. συγχωρήσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκείνῳ τὸ ζῆν, ἔφη τῷ Αἰσώπῳ “λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ τῶν Αἰγυπτίων βασιλέως ἀνάγνωθι.” ὁ δὲ γνοὺς τὸ ζήτημα καὶ μειδιάσας φησὶν “ἀντίγραφον αὐτῷ οὕτως· ‘πέμψω σοι τοὺς οἰκοδομοῦντας τὸν πύργον καὶ τὸν ἀποκριθῆσόμενον τὰ ἐρωτήματα, ἂν ὁ χειμὼν παρέλθῃ.’” γι’ ἄψας οὕτως ἐπεμψεν διὰ τῶν πρεσβευτῶν εἰς Αἴγυπτον. καὶ τῷ Αἰσώπῳ τὴν ἐξ ἀρχῆς διοίκησιν τῶν πραγμάτων ἐχαρίσατο· τὸν δὲ Ἥλιον αὐτῷ παρέσχε. ὁ δὲ λαβὼν τὸν νεανίσκον διέθηκεν⁵⁵⁵ διὰ λόγων [ἐνουθέτει], ἀρξάμενος οὕτως.

⁵⁴¹ βασιλεῦς   ⁵⁴² -όμεν   ⁵⁴³ ζεῖν   ⁵⁴⁴ sic, sed suspicor latere μεταστῆσαι

⁵⁴⁵ κατίλλεσθαι καὶ ὀδύρεσθαι   ⁵⁴⁶ τοῦ Αἰσώπου τὸ ἀμ.   ⁵⁴⁷ τί φησὶν;

⁵⁴⁸ ὄφελον εἰδυναμένην λ. σεαυτήν

⁵⁴⁹ pos. ποιῆσαι haec habet cod.: εἰς φῶς γλυκὺ πᾶσιν ἀνθρώποις δι’ αἰῶνος

⁵⁵⁰ suspicor -ης   ⁵⁵¹ -ωμαί   ⁵⁵² κομῶντος εἰ ὠχρῶντος

⁵⁵³ παρετ-

⁵⁵⁴ τεθνεῶτα—τρόπαιον] τεθνεῶτα με ἐπὶ παρακάλλυμμα τοῦ βίου τῆς αἰσχύνης, μετὰ τὸν θάνατον ζῶ. τὸ δὲ τρ. cod.

⁵⁵⁵ διέθηκεν—ἐνουθ.] fort. διεύθυνεν [διὰ λ. ἐνουθ.] vel διευθ. δ. λ. [ἐνουθ.] ἐνουθ., ul lectio recens. W. mihi suspēcia

Cod. Vind.

109. “Ἐπάκουσον⁵⁵⁶ τῶν ἐμῶν λόγων, τέκνον Λῖνε,⁵⁵⁷ δι’ ὧν καὶ πρότερον παιδεύ-
 θείς οὐ δικαίας μοι χάριτας ἀποδέδωκας. καὶ νῦν οὖν φύλαξον τούτους ὡς παρακατα-
 θήκην. καὶ πρῶτον μὲν θεὸν σέβου, ὡς δεῖ. βασιλέα τίμα· τὸ γὰρ κράτος ἰσότημόν
 ἐστι. τὸν καθηγητὴν σου τίμα ἴσα γονεῦσι· τούτους γὰρ εὖ ποιεῖν χρή διὰ τὴν φύσιν,
 τῷ δὲ ἐκ προαιρέσεως στέρξαντι διπλασίους δεῖ ἀποδιδόναι χάριτας. τὴν καθημερινὴν
 τροφὴν χρησίμην λάμβανε, καθόσον⁵⁵⁸ δύνῃ, ἵνα καὶ εἰς αὐριον ἐργατικώτερος⁵⁵⁹
 ᾖ καὶ οὕτως ὑγιαίνης. ἐν βασιλικῇ αὐλῇ ἂν τι ἀκούσης, τοῦτο ἐναποθανέτω σοι,
 μὴ σὺ ἐν τάχει ἀποθάνης. τῇ γυναικί σου χρηστὰ ὁμίλει, ὅπως ἀνδρὸς ἄλλου πείραν
 μὴ θέλῃ λαβεῖν· κοῦφον γὰρ τὸ γένος τοῦτό ἐστιν καὶ κολακευόμενον ἐλάττονα⁵⁶⁰
 φρονεῖ ἀμαρτάνειν. ἐν οἴνῳ μὴ φιλολόγει ἐπιδεικνύμενος παιδεῖαν· ἀκαίρως γὰρ
 κατασοφίζόμενος καταγελασθήσῃ. ὀξύτερα βιάδιζε τῆς γλώττης. τοῖς εὖ πράττουσι
 μὴ φθόνει ἀλλὰ σύγχαιρε, καὶ μεθέξεις αὐτῶν τῆς εὐπραξίας· ὁ γὰρ φθονῶν ἀγνοῶν
 ἑαυτὸν βλάπτει. δούλων σου ἐπιμελοῦ, μεταδίδους αὐτοῖς ἀφ’ ὧν ἔχεις, ἵνα μὴ ὡς
 κύριον μόνον ἐντρέπωνται σε, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργέτην τιμῶσιν. θυμοῦ κράτει. ἂν τι
 παρηκμακῶς μανθάνης, μὴ αἰσχυρῇς· βέλτιον γὰρ ὀψιμαθῇ μᾶλλον ἢ ἀμαθῇ καλεῖσθαι.
 τῇ γυναικί σου κρύπτου καὶ ἀπορρήτων μηδὲν αὐτῇ δῆλον τίθει· τὸ γὰρ γένος ἀντίπα-
 λον ὅν πρὸς τὴν συμβίωσιν ὅλην τὴν ἡμέραν καθημένη ὀπλίζεται, μηχανωμένη πῶς
 σου κυριεύσει. 110. τὸν καθημερινόν σου βίον ζῆτει πρὸς⁵⁶¹ τὸ λαμβανόμενον καὶ
 εἰς αὐριον ἀποθησαυρίζειν· βέλτιον γὰρ ἐχθροῖς καταλιπεῖν ἢ ζῶντα τῶν φίλων
 ἐπιδέεσθαι. εὐπροσήγορος⁵⁶² καὶ κοινός⁵⁶³ γίνου τοῖς συναντῶσί σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ τῷ
 κυνὶ ἢ οὐρᾷ ἄρτον πορίζει, τὸ δὲ στόμα πληγὰς. ἐπὶ σωφροσύνῃ μεγαλοφρόνει, μὴ
 ἐπὶ χρήμασι· τὰ μὲν γὰρ καιρὸς ἀφείλετο, ἡ δὲ ἀπόρρητος διαμένει. ἂν εὐτυχῆσης,
 μὴ μνησικακῆσης τοῖς ἐχθροῖς, μᾶλλον δὲ αὐτοὺς εὖ ποιεῖ, ἵνα μεταμέλονται γνωρί-

⁵⁵⁶ Ἐπάκουσον—πενθήσας c. 110 in fin.] *adhortationem descripsi ex cod. Vind. theol. gr. 128, f. 229^v, 230^r, ubi seorsum traditur cum hac inscriptione: Αἰσώπου πρὸς Λῖνον μαθητὴν αὐτοῦ νοουθεσία. cf. West. Vit. Aes. p. 4; supra pp. 17, adn. 41, et 21, 48. orationem lacunosam et multifarie corruptam habet G: “Ἀκουσον τῶν ἐμῶν λόγων, Ἰλῖε, καὶ πρῶτον παιδεύθητι· ἀληθῆ ἔμοι τὰς χάριτας ἀπιδώκας· πρότερον μὲν θν σέβου βασιλῖα τίμα· τὸν κρατοῦντα ἴσω θῶ τὸν ὑν ποιοῦμενος· στέργε τοὺς γονεῖς· οἷς μὲν ἀνάγκη, εὐτονεῖν διὰ τὴν φύσιν· τῷ δὲ ἐκ προαιρέσεως τεύξαντα διπλασίονα τὰς τιμὰς διδόναι καὶ χάριτας. τὴν καθ’ ἡμερινὴν τροφὴν λάμβανε ὡς δύνῃ· τοὺς ἐχθροὺς εὐχον ζῆν καὶ ἀρρωστήν καὶ πένεσθαι, ἵνα κατὰ πάντα ἀδυνατώσιν· τοὺς δὲ φίλους εὐφραίνοντας, ὀνήσουσιν γὰρ σε ἡ λόγῳ ἡ βίῳ· φθόνον φεῦγε· τοὺς τὰ ὑψηλὰ οἰκοδομοῦντας ἐναντία οἰκοδομημάτων κατάβαλε· ἐν οἴνῳ μὴ φιλολόγη ἐπιδεικνύμενος φιλολογίαν ἀκαίρως. ἀλλὰ καὶ σύγχαιρε· δούλων ἐπιμελοῦ· καὶ μεταδίδου αὐτοῖς, ἐξ ὧν ἔχεις. θυμοῦ κράτει· ἂν τί παρὲι καλῶς μαθεῖν [inc. f. 60^v] μὴ αἰσχύρου· βέλτιον γὰρ ὀψιμαθῇ μᾶλλον ἢ ἀμαθῇ σε καλεῖσθαι· τῇ γυναικί σου κρυπτόν ἢ ἀπόρρητον μὴ ἀνατίθου· σύμπεπτος καὶ κοινωνικὸς γίνου τοῖς ἀπατῶσίν σε· εἰδὼς ὅτι καὶ τὸ κυνᾶριον οὐρᾷ ἄρτον προσπορίζεται· κἂν τὸ στόμα πληγὰς ὑπάγῃ· ἂν εὐτυχῆσεις, τοῖς ἐχθροῖς σου μὴ μνησικακίης· μᾶλλον αὐτοὺς εὐπολεῖ· ἵνα μεταμελοῦνται, οἷον ἄνδρα ἡδίκουν· ὡσαύτως δὲ τὰ ὑπὸ σοῦ πραττόμενα ἢ λεγόμενα, ἑτέροις ἀναθήσεται· ταῦτα εἰπὼν ὁ Αἰσώπος τῷ ἄνῳ ἐχωρίσθη· ὁ δὲ Ἰλῖος λυπούμενος ἐπὶ τὸ ἡδίκῃν αὐτὸν καὶ διὰ τῶν λεγομένων, ἀπεκατέρρησεν τὸν βίον μεταλλάξας. ὁ δὲ λαμπρῶς αὐτὸν ἔθαψε πενήσας χρόνον τινά.*

⁵⁵⁷ sic falso pro Λῖνε, cf. W ⁵⁵⁸ κ. West., καθὼν cod. Vind.

⁵⁵⁹ emend. West., ἐρευτικ- cod. ⁵⁶⁰ ἑλ. scripsi ἑλαττον οὐ cod.

⁵⁶¹ πρὸς—ἀποθησαυρίζειν] malim καὶ τὸ προσλαμβάνόμενον—ἀποθησαυρίζε

⁵⁶² εὐπρ. scripsi coll. W, ἴσος ἐν τέκνοις cod. ⁵⁶³ κυνός cod.

ζοντες οἷον ἄνδρα ἡδίκουν. δυνάμενος ἐλεεῖν μὴ μέλλε,⁵⁶⁴ ἀλλὰ κοπία διδοῦς, ἐπιστάμενος τὴν τύχην⁵⁶⁵ μὴ οὔσαν παράμονον. ψύθυρον καὶ διάβολον ἄνδρα, εἰ καὶ ἀδελφός σου ἔστι, γευσάμενον πρὸς καιρὸν ἐκβαλλε· οὐ γὰρ ἔνεκα τοῦ εἰνοεῖν τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' ὥς τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα ἢ πραττόμενα ἐτέροις ἀναθήσεται. ἐπὶ μεγάλῃ κτήσει μὴ χαῖρε, μηδὲ ἐπὶ μικρᾷ λυποῦ.' ταῦτα δὴ⁵⁶⁶ εἰπὼν ὁ Αἰσωπος πρὸς τὸν νεανίσκον ἀπεχωρίσθη. ὁ δὲ Λῖνος λυπούμενος ἐπὶ τῷ ἡδίκηκεν αὐτὸν καὶ διὰ λόγων μεμαστιγῶσθαι ἀποκαρτερήσας τοῦ βίου⁵⁶⁷ ἀπέληξεν. ὁ δὲ Αἰσωπος λαμπρῶς αὐτὸν ἔθαψε πενήσας.⁵⁶⁸

- Cod.G 111. Μετὰ δὲ ταῦτα προσκαλεσάμενός⁵⁶⁹ τινος ἱξευτὰς ἐκέλευσεν συλλαμβάνεσθαι τέσσαρας⁵⁷⁰ αἰετούς. συλληφθέντων δὲ τῶν αἰετῶν ἔτιλεν⁵⁷¹ τὰ ἔσχατα πτερά, ἐν οἷς δοκοῦσιν ἵπτασθαι, οὕτως τε αὐτοὺς ἐκέλευσεν τρέφεσθαι καὶ βαστάζειν παιδία μανθάνειν. γενάμενοι δὲ τέλειοι ἔφερον τοὺς παῖδας. οἱ δὲ βαστάζοντες ἀνίπταντο εἰς τὸν ἀέρα δεδεμένοι καλωδίοις,⁵⁷² δεδεμένοι δὲ ὑπήκοοι ἦσαν τοῖς παισίν, πρὸς τὸ ἐν ᾧ ἡβοῦλοντο (μέρος) [βούλημα]⁵⁷³ φερόμενοι. τῷ δὲ θέρει ἀποταξάμενος ὁ Αἰσωπος τῷ βασιλεῖ ἔπλευσεν εἰς Αἴγυπτον σὺν τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς αἰετοῖς, f.61^r μετὰ πολλῶν οἰκετῶν καὶ παρασκευῆς πρὸς τὴν κατάπληξιν/τῶν Αἰγυπτίων. 112. ἀφικομένου δὲ αὐτοῦ εἰς τὴν Μέμφιν ἐδηλώθη τῷ βασιλεῖ Νεκταναβῶ τὸν Αἰσωπον παραστῆναι. ἀηδῶς δὲ ἀκούσας μετεκαλέσατο τοὺς φίλους καὶ φησιν "ἄνδρες, ἐνεδρεῖθην ἀκούσας Αἰσωπον τεθνάναι· προσεκάλεσα τὸν Λυκοῖργον δι' ἐπιστολῶν." ταῦτα εἰπὼν ἐκέλευσεν τὸν Αἰσωπον ἀποβῆναι τῆς νηός. καὶ τῇ ἐπαύριον ἐλθὼν ὁ Αἰσωπος ἡσπάσατο τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Νεκταναβῶ ἐκέλευσεν τοὺς ὑφ' αὐτὸν στρατηγούς καὶ νομάρχας ἀναλαβεῖν στολὰς (λευκάς), ὁμοίως καὶ αὐτὸς περιβεβλημένος σινδόνα καθαρὰν, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κέρατα ἔχων. καθίσας⁵⁷⁴ δὲ ἐπὶ θρόνου ἐκέλευσεν εἰσελθεῖν τὸν Αἰσωπον. 113. ὁ δὲ θεασάμενος τὴν παρασκευὴν ἐθαύμασεν. ὁ δὲ Νεκταναβῶν πρὸς τὸν Αἰσωπον λέγει "τίνι ἱκελός εἰμι;⁵⁷⁵ πῶς βλέπεις τοὺς περὶ ἐμὲ πάντας;" ὁ δὲ ἔφη "τῇ σελήνῃ ἔοικας, καὶ οἱ περὶ σὲ τοῖς ἄστροις" . . . (excidit c. 114. vide W) 115. καὶ τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ ἐνδυσάμενος στολὴν λευκὴν ὃ τε Νεκταναβῶν καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ κυκκίνας περιβαλὼν στολὰς, ἐκάθισεν. τοῦ⁵⁷⁶ δὲ Αἰσώπου ἐλθόντος ἐπίθετο "τίνι ἱκελός εἰμι;⁵⁷⁷" ὁ δὲ ἔφη "σὺ τῷ ἡλίῳ, καὶ οἱ περὶ σέ⁵⁷⁸ ταῖς ἀκτίσι· ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος (λαμπρὸς) καὶ ἀμίαντος ὑπάρχει,⁵⁷⁹ οὕτως καὶ σὺ καθαρὸν σεαυτὸν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς βουλομένοις κατοπτεῖν⁵⁸⁰ f.61^v παρέστησας φέρων, καὶ λαμπρὸς μὲν εἰς⁵⁸¹/ὥς ὁ ἥλιος· οὗτοι⁵⁸² δὲ διάπυροι (ὥς) αἱ ἀκτῖνες." ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτὸν ἔφη "οὕτως τῆς βασιλείας περιμενούσης

⁵⁶⁴ μέλλε cod., corr. West.

⁵⁶⁵ τ. West., ψυχὴν cod.

⁵⁶⁶ δὲ cod.

⁵⁶⁷ τὸν βίον cod.

⁵⁶⁸ π. om. West.

⁵⁶⁹ ἐκάλεσεν post pr. delevi

⁵⁷⁰ τέσσαρους

⁵⁷¹ ἔτ.—πτερά] ἔτηλεν τὰς ἔχεις εἰς τὰ πτ.

⁵⁷² καλωδίοι

⁵⁷³ βούλ. ad variam lectionem pertinet, sc. πρὸς τὸ ἐκείνων β., ut in W

⁵⁷⁴ καθῆσας

⁵⁷⁵ τίνι—εἰμι] τίνι κέλκομαι cod.

⁵⁷⁶ τὸ

⁵⁷⁷ τίνι ἔλκομαι

⁵⁷⁸ οἱ π. σὲ ὑπερι es

⁵⁷⁹ ὑπάρχει

⁵⁸⁰ κατοπτεῖν—λαμπρὸς] locum dedi sine lectione varia quae e margine in contextum intravit; sic pergit cod.: κατοπτεῖν τῇ πυρώσει τῶν ἀκτίνων ἀμβλύνει· οὕτως καὶ σὺ καθαρὸν σεαυτὸν τοῖς ἀνθρώποις εἰς τὸ θεῖον ἐλθοῦσιν ἐνατενίσαι περιέστησας φέρων καὶ λαμπρὸς. quae lectio talis esse potuit integra: ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος ἀμίαντος ὑπάρχει (καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας) τῇ πυρώσει τῶν ἀκτ. ἀμβλύνει, οὕτως—παρέστησας φ. καὶ λαμπρὸς

⁵⁸¹ μὲν εἰς scripti pro μένης, sed nescio an fuerit μένης vel φαίνεις

⁵⁸² οὗτοι—ἀκτ.; οὕτως δὲ διὰ πυρὸς ταῖς ἀκτῖνας, cf. W

συμβαίνει⁵⁸³ Λυκούργον μηδὲν εἶναι.”⁵⁸⁴ ὁ Αἰσωπος μειδιάσας λέγει “(μὴ) εὐχερῶς⁵⁸⁵ [μὲν ἀληθοῦς] πρόσφερε ἐκείνον ὀνομάζων· τοσοῦτον γὰρ διαφέρει Λυκούργος ὡς Ζεὺς τῶν ἐπὶ τὸν κόσμον· ποιεῖ⁵⁸⁶ γὰρ (ἐκεῖνος) τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην φαίνειν⁵⁸⁷ καὶ τὰς ὥρας εὐσταθεῖν. ἐὰν θέλῃ ὀργίζεσθαι, τὸ ἴδιον ἱερὸν⁵⁸⁸ τρέμειν ποιεῖ, καὶ φοβερά βροντήσας καὶ δεινὸν ἀστράψας καὶ σείσας σεισμούς.”⁵⁸⁹ ὁμοίως καὶ Λυκούργος τῇ λαμπρότητι τῆς βασιλείας⁵⁹⁰ (αὐτοῦ τὴν ὑμῶν λαμπρότητα) [φωτεινὴν] σκοτεινὴν ποιεῖ καὶ ἀφανῆ· (πάντ)α γὰρ ἐν ὑπεροχῇ καταπαύει.” 116. ὁ δὲ Νεκταναβὼν (τὴν) εὐστοχίαν αὐτοῦ εἰδὼς⁵⁹¹ καὶ τὸ εὐθετον⁵⁹² τῆς γλώττης [διάλεκτον]⁵⁹³, ἔφη πρὸς αὐτόν “ἦγαγές μοι τοὺς μέλλοντας οἰκοδομεῖν τὸν πύργον;” ὁ δὲ λέγει “ἔτοιμοί εἰσιν, ἐπὰν σὺ τὸν τόπον δείξῃς.” ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας ἔξω τῆς πόλεως ἀφίκετο σὺν τῷ Αἰσώπῳ καὶ μέτρα ἔδωκεν εἰς τὴν οἰκοδομήν. ὁ δὲ Αἰσωπος στήσας κατὰ γωνίας τοῦ δοθέντος μέτρου τοὺς ἀετοὺς, ἐκέλευσεν (τοὺς παῖδας) ἀναβῆναι⁵⁹⁴ τοὺς ἀετοὺς καὶ εἰς ἀέρα ἵπτασθαι. καὶ εἰς ὕψος γενόμενοι ἐφώνουν “ἐπίδοτε πηλὸν καὶ πλίνθους καὶ ξύλα, καὶ ὅσα πρὸς τὴν οἰκοδομήν χρεια ἔστιν.” ὁ δὲ Νεκταναβὼν ἔφη “πόθεν ἐμοὶ πτηνοὺς ἀνθρώπους;” ὁ δὲ Αἰσωπὸς φησιν “ἀλλὰ Λυκούργος ἔχει πτηνοὺς ἀνθρώπους./σὺ δὲ θέλεις ἄνθρωπος ὑπάρχων ἰσοθέω⁵⁹⁵ βασιλεῖ ἐρίζειν;” ὁ δὲ Νεκταναβὼν ἔφη “Αἰσωπε, ἤττημαι. τὸ δὲ ἐπερωτώμενον ἀποκρίνου μοι.” ὁ δὲ Αἰσωπος λέγει “λέγε, εἴ τι βούλει.” 117. Νεκταναβὼν εἶπεν “μετεπεμψάμην [τοὺς] ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἵππους ἐπιτοκίους· ἐὰν ἀκούσωσι τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἵππων χρεμετιζόντων, ἐκτιτρώσκουσιν.” ὁ δὲ Αἰσωπος· “αὔριον περὶ τοῦτου⁵⁹⁶ ἀποκριθῆσομαι.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκέλευσεν τοῖς ἰδίοις αἰλουρον συλλαμβάνεσθαι ζῶντα. [ἔστιν δὲ θεὰ ἱερασίῳ βασιλέως] . . .⁵⁹⁷ οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἰδόντες συνέδραμον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Αἰσώπου καὶ κατέκραζον. ὁ δὲ Αἰσωπος ἐκέλευσεν τὴν αἰλουρον ἀφεθῆναι. ἦλθον δὲ οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς τὸν βασιλέα κρίζοντες⁵⁹⁸ κατὰ τοῦ Αἰσώπου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάλεσεν τὸν Αἰσωπον, καὶ ἐλθόντος⁵⁹⁹ εἶπεν αὐτῷ “κακῶς

f.62^r

⁵⁸³ -ειν   ⁵⁸⁴ εἰδέναι   ⁵⁸⁵ εὐχερεῖς   ⁵⁸⁶ ποιεῖ nos, ἐπειδὴ cod.   ⁵⁸⁷ φέρειν

⁵⁸⁸ τὸ ἴδιον ἱερὰς

⁵⁸⁹ post σεισμούς quae sequuntur in cod. potius ad mulierum baptisma (') pertinere videntur quam ad Iovis in caelo potentiam, sed nil certum: τὴν δὲ ἀναγκάσει ἐπικειμένη ὡς ἐπὶ στερεοῦ κειμένην μὴ βαπτίζεται; cum toto hoc loco conferenda sunt ea quae legimus in libro Syriaco de Achicaro (interpr. R. Harris): “My lord Sennacherib is like (the God of Heaven) and his nobles to the lightnings that are in the clouds: for when he wills, he fashions the rain and the dew and the hail; and if he thunders, he restrains the sun [= Pharaoh] from rising and its rays from being seen; and he will restrain Bel [i.e. Pharaoh, qui supra cum Bel aequalis erat] from coming in and from going forth in the street, and his nobles from being seen; and he will hinder the moon [Pharaoh] from rising, and the stars [Phar. nobiles] from appearing.”

⁵⁹⁰ βασ.—καταπαύει quam vides medicinam paravi, sed sero; sic pergit cod.: βασ. φωτεινὴν καὶ σκοτινὴν ποιεῖ φωνήν· ἡ γὰρ ὑμῶν περιοχῇ καταπάσσει. vixit λαμπρότητα sumpsi e W, sed forsitan supplere malis (τὴν ὑμετέραν βασιλείαν καίπερ οἶσαν) φωτεινὴν σκοτ. π. (πάντ)α—κατ. dubitans restituui coll. W: πάντων γὰρ ἐν ὑπεροχῇ διαφέρει

⁵⁹¹ ἰδὼς

⁵⁹² cf. epimythium ad Bab. 8 (Cr.): ὁ λόγος εὐθετος πρὸς—, sed malim εὐθικτον

⁵⁹³ διάλεκτον superesse suspicor e varia quadam lectione pro τὸ εὐ. τῆς γλ., velut τὴν εὐ. διάλεκτον

⁵⁹⁴ ἀναβεῖν   ⁵⁹⁵ ἰσοθέω scripsi cum W, ἐλευθέρω cod.

⁵⁹⁶ τοῦτο

⁵⁹⁷ de lacuna supplenda cf. W: συλλαβόντες δὲ ἕνα παμμεγέθη ἤρξαντο δημοσίᾳ μαστίζειν

⁵⁹⁸ κρίζοντα   ⁵⁹⁹ ἐλθὼν

ἱπρασας· θεᾶς⁶⁰⁰ ἱερασίον Βουβάστεως ἐστὶν εἰδωλον, ὃ σέβονται οἱ Λιγύπτιοι.” 118. ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “ἀλλὰ Λυκούργος ἠδικήθη ὑπ’ αὐτῆς ταύτῃ τῇ νυκτί· εἶχεν γὰρ ἀλεκτρούνα νέον καὶ μάχιμον—ἐτι δὲ καὶ τὰς ὥρας αὐτῷ ἐσήμαινεν—καὶ ἀπίκτεινεν αὐτόν ἢ αἴλουρος τῇδε τῇ νυκτί.” ὁ Νεκταναβὼν ἔφη τῷ Αἰσώπῳ “οὐκ αἰσχύνει φανερώς ψευδόμενος; πῶς γὰρ ἡδύνατο παραγενέσθαι ἐν μιᾷ νυκτί αἴλουρος ἀπὸ Λιγύπτου εἰς Βαβυλῶνα;” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “(πῶς) τῶν παρ’ ἐμὲ χρεμετιζόντων ἱππων ἀκοῦσαι (αἱ) ἐνθάδε (δύνανται) τῶν ἱππων⁶⁰¹ καὶ ἐκτιτρώσκειν;” ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν αὐτοῦ τὸν νοῦν ἐφοβήθη, μὴ νικηθεὶς μέλλῃ⁶⁰² φόρους τελεῖν τῷ βασιλεῖ Λυκούργῳ.

- f.62^v 119. Αἰτίκα οὖν τοὺς ἀπὸ Ἰλιουπόλεως μετεπέμψατο προφήτας, ἐπισταμένους καὶ φυσικὰ ἐρωτήματα. καὶ συλλαλοῦντες⁶⁰³ αὐτῷ περὶ τοῦ Αἰσώπου, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἐπὶ δείπνον ἐλθεῖν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Αἰσωπον. τῇ οὖν τακτῇ ὥρᾳ ἐλθόντες κατεκλίθησαν⁶⁰⁴ ἐν τῷ δείπνῳ. καὶ τῶν Ἰλιουπολιτῶν ἔφη τις πρὸς τὸν Αἰσωπον “ἡμεῖς ἀπεστάλημεν ἀπὸ τοῦ θεοῦ λόγους τινὰς πρὸς σέ ἀναγγεῖλαι, (ὅπως αὐτοὺς διαλύσῃς).” ὁ δὲ Αἰσωπος λέγει “κατηγορεῖτε ἑαυτῶν καὶ τοῦ θεοῦ· ὀφείλει γὰρ θεὸς ὑπάρχων τὴν ἐνὸς ἐκάστου διάνοιαν εἰδέναι. πλὴν⁶⁰⁵ λέγετε⁶⁰⁶ ὃ θέλετε.” 120. οἱ δὲ εἶπον “ἔστιν ναὸς τις καὶ στῦλος εἷς, καὶ ἐπάνω τοῦ στύλου⁶⁰⁷ πόλεις δεκαδύο, καὶ τούτων⁶⁰⁸ ἐκάστη τριάκοντα δοκοῖς ἐστεγασμένη, καὶ (περὶ) μιαν ἐκάστην⁶⁰⁹ αὐτῶν τρέχουσι γυναῖκες δύο.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “τοῦτο τὸ πρόβλημα παρ’ ἡμῖν παῖδες λύουσιν. [οἱ γὰρ παιδείας μετέχοντες καταγελῶσι τῶν τὰ τσιαῦτα προβαλλόντων]. ἔστιν οὖν ὁ ναὸς ἡ οἰκουμένη, διὰ τὸ περιέχειν ἅπαντα· ὁ δὲ στῦλος ὁ ἐνιαυτός, διὰ τὸ ἀσφαλῶς αὐτὸν βεβηκέναι· αἱ δὲ ἐπὶ τούτου⁶¹⁰ πόλεις δεκαδύο οἱ μῆνες, διὰ τὸ διηνεκῶς αὐτοὺς πολιτείεςσθαι· οἱ δὲ τριάκοντα δοκοὶ ἡ τριανταήμερος,⁶¹¹ στεγάζουσα τὸν χρόνον· (αἱ δὲ) περιερχόμεναι δύο γυναῖκες νύξ καὶ ἡμέρα· ἄλλη μὲν παρ’ ἄλλην πορεύεται.” μετὰ τοῦτο ἀνέστησαν τοῦ δείπνου. 121. τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς Νεκταναβὼν συμβούλιον ποιησάμενος μετὰ τῶν ἰδίων λέγει “ὥς ὁρῶ, f.63^r διὰ τὸν σαπρόμορφον καὶ κατάρατον τοῦτον μί(λλω)/φόρους στέλλειν⁶¹² τῷ βασιλεῖ Λυκούργῳ.” εἷς δὲ τις τῶν φίλων αὐτοῦ εἶπεν “ἐρωτήσωμεν αὐτὸν πρόβλημα, εἰπόντες ‘τί ἐστίν, ὃ οὔτε εἶδομεν⁶¹³ οὔτε ἠκούσαμεν;’ (καὶ) ὃ τι⁶¹⁴ λοιπὸν ἐὰν σοφίσηται, ἐροῦμεν αὐτῷ ἀκηκόεσθαι καὶ εἰδέναι,⁶¹⁵ καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπορηθεὶς νικηθήσεται.” ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας περιχαρὴς ἐγένετο, δόξας εὐρηκέναι νίκας. καὶ παραγεναμένου⁶¹⁶ τοῦ Αἰσώπου ἔφη αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Νεκταναβὼν “ἔτι ἐν ἡμῖν ἐπίλυσον, καὶ γὰρ παράσχω φόρους Λυκούργῳ· λέξον⁶¹⁷ ἡμῖν ὃ οὔτε εἶδομεν⁶¹⁵ οὔτε ἠκούσαμεν ποτε.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “δὸς μοι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀποκριθήσομαί σοι.” καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ βασιλέως διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ ὁ Αἰσωπος· “ὃ τι περ ἐὰν εἶπω, φήσουσιν⁶¹⁸ εἰδέναι αὐτό.”

⁶⁰⁰ θεᾶς—B.] θεὰ ἱερασίον βασιλῆως cod., cf. W

⁶⁰¹ τ. ἱππων fort. delendum

⁶⁰² -ει

⁶⁰³ sic, malim -tas

⁶⁰⁴ κατεβλήθησαν

⁶⁰⁵ πλὴν scripsi cum W, πάλιν cod.

⁶⁰⁶ λέγεται δ θέλεται

⁶⁰⁷ στύλους

⁶⁰⁸ τούτοις

⁶⁰⁹ μία ἐκάστη

⁶¹⁰ τούτοις

⁶¹¹ τριανταήμερος

⁶¹² malim φόρους τελεῖν

⁶¹³ ἴδαμεν cod.; fort. scribendum οἶδαμεν, cf. infra

⁶¹⁴ ὃ τε

⁶¹⁵ ἴδ.

⁶¹⁶ hic incipit papyrus Berolinensis, sed male mutila; vide Studies 53 sqq.

⁶¹⁷ λέγον

⁶¹⁸ φήσωσιν

122. πανούργος δὲ ὢν ὁ Αἰσωπος καθέζεται καὶ τυποῖ ἐαυτῷ δανείου γραφὴν τοιαύτην, τῷ Νεκταναβῷ δεδανεισμένα⁶¹⁹ παρὰ Λυκούργου χίλια τάλαντα χρυσίου, χρόνον ἐν εἰς τὸν παρελθόντα (μετὰ τὸ) παρεσχηκέναι. μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Αἰσωπος πρὸς τὸν βασιλέα Νεκταναβὼν καὶ εὗρεν αὐτὸν μετὰ τῶν φίλων προσδεχόμενον⁶²⁰ πρὸς τὸ ἀπορῆσαι. ὁ δὲ Αἰσωπος ἐκβαλὼν τὸ χειρόγραφον [ψευδῇ] ἔφη “ἀνάγνωτε τὸν κοινὸν τοῦτον.” οἱ δὲ φίλοι τοῦ βασιλέως Νεκταναβὼν ἔφησαν ψευδόμενοι “τοῦτον καὶ ἐωράκαμεν⁶²¹ καὶ ἀκηκόαμεν πολλάκις.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “χαίρω μαρτυρούντων. ἀποδοθήτω παραυτὰ τὰ χρήματα· ἡ γὰρ προθεσμία παρήλθεν τῆς ἀποδόσεως.” ὁ δὲ βασιλεὺς Νεκταναβὼν ἀκούσας ἔφη “πόθεν μαρτυρεῖτε/περὶ f.63v τῶν ἐγὼ οὐκ ἐποφείλω;” οἱ δὲ εἶπον “οὔτε εἶδομεν^{621a} οὔτε ἠκούσαμεν ποτε.” ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “εἰ⁶²² ταῦτα ὑμῖν οὕτως δοκεῖ, λέλυται τὸ πρόβλημα.” 123. ὁ δὲ Νεκταναβὼν ἔφη “μακάριος Λυκούργος⁶²³ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ τοιαύτην σοφίαν κεκτημένος.”⁶²⁴ δούς δὲ αὐτῷ φόρους ἐτῶν τριῶν⁶²⁵ ἐπεμψεν αὐτὸν μετὰ ἐπιστολῶν εἰρηνικῶν. ὁ δὲ Αἰσωπος παραγενάμενος εἰς Βαβυλῶνα διηγήσατο τῷ Λυκούργῳ πάντα τὰ πραχθέντα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀποδέδωκεν αὐτῷ τὰ χρήματα. ἐκέλευσεν οὖν ὁ Λυκούργος⁶²⁶ ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνατεθῆναι⁶²⁷ τῷ Αἰσώπῳ μετὰ καὶ τῶν Μουσῶν, καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν μεγάλην ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ τοῦ Αἰσώπου σοφίᾳ.

124. Ὁ δὲ Αἰσωπος ἀπετάξατο τῷ βασιλεῖ ἀπελθεῖν θέλων εἰς Δελφούς, ὁμόσας⁶²⁸ αὐτῷ πάλιν ὑποστρέφειν πρὸς αὐτὸν ἐν Βαβυλῶνι καὶ βιώσαι τὸν λοιπὸν χρόνον. περιερχόμενος δὲ τὰς λοιπὰς πόλεις⁶²⁹ ἐπεδείκνυτο⁶³⁰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν καὶ παιδεῖαν.⁶³¹ παρεγένετο δὲ εἰς Δελφούς καὶ ἤρξατο κάκει ἐπιδείκνυσθαι.⁶³² οἱ δὲ ὄχλοι ἡδέως μὲν αὐτοῦ ἠκροῶντο τὸ καταρχάς,⁶³³ οὐδὲν δὲ αὐτῷ παρείχον. ἰδὼν δὲ ὁ Αἰσωπος λαχάνοις τοὺς ἀνθρώπους ὁμόχροας, ἔφη πρὸς αὐτοὺς

οἴη περ φυλλῶν γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν.⁶³⁴

125. (ἔτι δὲ καὶ αὐτοῖς προσκρούσας ἔφη “ὦ Δελφοί, ὅμοιοί ἐστε)⁶³⁵ ξύλῳ⁶³⁶ ἐν Fab.177 θαλάσῃ φερομένῳ· ἐκεῖνο⁶³⁷ γὰρ θεωροῦντες ἐκ πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ κυμάτων φερόμενον δοκοῦμέν τι ἄξιον εἶναι, ἔπειτα ἐγγίσαντες αὐτῷ καὶ προσελθόντες ἠύραμεν ἐλάχιστον/καὶ μηδενὸς λόγου ἄξιον. ὁμοίως δὲ καὶ γὰρ πόρρωθεν ὑπάρχων τῆς πόλεως f.64r ὑμῶν κατεπλησσομένη⁶³⁸ ὑμᾶς (ὥς) πλουσίους καὶ μεγάλους ταῖς ψυχαῖς ὄντας,

⁶¹⁹ δεδαν. (cf. W)—παρεσχηκέναι] δανεισάμενος παρὰ Λυκούργῳ χ. τ. χρ. χρόνου ἐν οἷς τὸν π. παρεσχηκέναι cod.

⁶²⁰ -μένου ⁶²¹ (ἐ)ωρακέναι καὶ ἀκηκο(έν)αι p. Ber.

^{621a} οἶδαμεν ⁶²² τί cod.

⁶²³ Λυκωρ(ος) p. Ber., cf. supra, p. 21, adn. 48

⁶²⁴ κεκτημένους

⁶²⁵ φ. ἐτῶν τρι(ῶν) etiam p. Ber., et sic. libri Achicari δέκα W, cf. supra c. 105

⁶²⁶ Λυκούργος—Μουσῶν] (Λ)υκωρος ἀνδρ(ιάν)τας ἀ(ύ)τοῦ ἀνατεθῆ(ναι) καὶ εἰκόνας p. Ber.

⁶²⁷ ἀχθήναι τὸ cod. ⁶²⁸ Λέλφους ὁμόσας

⁶²⁹ πολ.] in hac voce incipit papyrus Golenishchev, vide Studies 58 sqq.

⁶³⁰ ἐπ.—Δελ.] ἐπεδείκνυτο τὴν α(ύ)τοῦ παιδείαν. παρεγένε(το) δὲ καὶ εἰς Δελφούς p. Ber., quae hic desinit

⁶³¹ παιδίαν ⁶³² κάκει ἐπεδείκνυτο p. Gol., κατ' ἐπιδείκνυσθαι cod. G

⁶³³ . . . το καταρχας p. Gol. τὰς κ. cod. G

⁶³⁴ Il. 6, 146. . . . καὶ ἀνδρῶν p. Gol. οἱ ὥσπερ φύλλον γένοιτο πρὸς δὲ καὶ ἀνδρῶν οἴηται cod. G ἀνδρῶν] fuitne olim Δελφῶν?

⁶³⁵ ἔτι—προσκ(ρούσας) . . . p. Gol. προσκρούσας δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη ὅμοιοί ἐστε W hiat lacuna in G

⁶³⁶ ξύλῳ—φερομένῳ p. Gol. ξύλον—φερόμενον cod. G ⁶³⁷ ἐκεῖνοι ⁶³⁸ κατεπλησάμην

- ιδὼν δὲ ὑμᾶς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἥττονας καὶ γένει καὶ πόλει πεπλάνημαι, ἔχων
 περὶ ὑμῶν φαύλην διάλυσιν· οὐδὲν γὰρ ἀνάξιον τῶν γονέων ποιεῖτε.⁶³⁹” 126. ταῦτα
 ἀκούσαντες οἱ Λέλφιοι πρὸς αὐτὸν εἶπον “τίνες⁶⁴⁰ ἡμῶν οἱ γονεῖς;” ὁ δὲ Αἴσωπος·
 .382 “δοῦλοι, εἰ δὲ ἀγνοεῖτε, μάθετε. νόμος ἦν ἀρχαῖος παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἵνα, ἐὰν
 πόλιν καταλάβωνται, τῶν λαφύρων δέκατον μέρος τῷ Ἀπόλλωνι πέμπωσιν,⁶⁴¹
 οἷον ἀπὸ βοῶν [ἀπὸ] ἑκατὸν δέκα, ἀπὸ αἰγῶν τὸ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τὸ αὐτό,
 ἀπὸ χρημάτων, ἀπὸ ἀνδρῶν, ἀπὸ γυναικῶν. ἐκ τούτων ὑμεῖς γεννηθέντες ἀνελεύθεροί⁶⁴²
 ἴστε ὁμοίως τοῖς δεδεμένοις· ἐκείθεν γὰρ ὄντες πάντων Ἑλλήνων (δοῦλοι) καθεστή-
 κατε.” ταῦτα εἰπὼν περὶ ἀποδημίαν ἐστέλλετο. 127. οἱ δὲ ἄρχοντες ἰδόντες αὐτοῦ τὸ
 κακόλογον ἐλογίζοντο· “ἐὰν αὐτὸν ἀφώμεν ἀποδημῆσαι, περιελθὼν εἰς τὰς ἐτέρας
 πόλεις πλεῖον ἀτιμωτέρους ἡμᾶς ποιήσει.” ἐβουλεύσαντο οὖν ἀνελεῖν δόλῳ. καὶ τοῦ
 Ἀπόλλωνος⁶⁴³ μηνιοντος⁶⁴⁴ διὰ τὴν ἐν Σάμῳ ἀτιμίαν, ἐπεὶ σὺν ταῖς Μούσαις ἑαυτὸν
 οὐ καθίδρυσεν, μὴ ἔχοντες εὐλογον αἰτίαν ἐμηχανήσαντό τι πανοῦργον, ἵνα μὴ οἱ
 παραδημοῦντες δυνήσωνται⁶⁴⁵ αὐτῷ βοηθῆσαι. παρατηρησάμενοι ἐπὶ τὴν πύλην
 τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἀφυπνωκότα ἐπολέμουν, καὶ (εἰς) τὰ σκεύη φέροντες ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 f.64^r ἐνέκριναν φιάλην χρυσήν. ὁ δὲ Αἴσωπος ἀγνοῶν/τὰ συν(ε)σκευασμένα εἰς τὴν
 Φωκίδα ὤδευεν. 128. ἐπιδραμόντες δὲ τινες τῶν Δελφῶν, δῆσαντες αὐτὸν εἰς τὴν
 πόλιν εἴλκον. βοῶντος δὲ αὐτοῦ “τίνος οὖν ἔνεκεν δέσμιόν με ἄγετε;” οἱ δὲ “χρήματα
 ἔκλεψας ἐκ τοῦ ἱεροῦ.” ὁ δὲ Αἴσωπος μηδὲν ἑαυτῷ συνειδώς⁶⁴⁶ κλαίων ἔφησεν “ἀπολέσ-
 θαι θέλω, ἐὰν τι τοιοῦτον εὔρεθῇ εἰς ἐμέ.” οἱ Δελφοὶ ἐκτινάξαντες τὰ σκεύη ἡῦρον
 τὴν φιάλην, ἐπιδεικνύμενοι τῇ πόλει καὶ μετὰ βίας καὶ θορύβου παραδειγματίζοντες
 αὐτόν. ὁ Αἴσωπος λογιζόμενος ἐξ ἐπιβουλῆς συγκεκρυφέναι, ἡρώτα τοὺς Δελφοὺς.
 οἱ δὲ οὐκ ἐπέθοντο. Αἴσωπος λέγει “θνητοὶ γεγονότες ὑπὲρ θεοὺς μὴ φρονεῖτε.”
 οἱ δὲ ἐνέκλεισαν⁶⁴⁷ αὐτόν εἰς φυλακὴν τιμωροῦντες. Αἴσωπος μὴ εὐρίσκων μηχανὴν
 τῆς σωτηρίας ἔφη “νῦν ἐγὼ θνητὸς ἄνθρωπος ὦν πῶς δυνήσομαι τὸ μέλλον ἐκφυ-
 γεῖν;”⁶⁴⁸
129. Παραγεναμένου δὲ φίλου αὐτοῦ τινος καὶ παρακαλέσαντος τοὺς φύλακας
 εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ κλαίων ἔλεγεν “τί γέγονεν τὰ ἡμῶν;” ὁ δὲ λόγον αὐτῷ⁶⁴⁹
 .388 εἶπεν· “γυνὴ τις ἄνδρα κατορύξασα καθημένη πρὸς τὸ μνήμα αὐτοῦ συνεχομένη
 ἔκλαιεν. ἀροτριῶν δὲ τις ἐπεθύμησεν ἰδὼν αὐτὴν συγγενέσθαι αὐτῇ, καὶ ἀφήκεν
 τοὺς βόας ἐστῶτας ἐν τῇ ἀρούρῃ, ἐλθὼν δὲ πρὸς αὐτὴν ἔκλαιεν προσποιούμενος.
 f.65^r παυσάμενης δὲ ἐκείνης,⁶⁵⁰ ἐπύθετο ‘τί κλαίεις;’/ἔλεγεν ὁ ἀροτριεὺς ‘σοφὴν τε καὶ
 ἀγαθὴν γυναῖκα κατῶρυξα, ὅταν δὲ κλαύσω κουφίζομαι τὴν λύπην.’ ἡ δὲ ‘ἐστέρημαι
 ἀγῶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ὡσαύτως δὲ πρᾶττουσα ἀποτείνω⁶⁵¹ τῆς λύπης τὸ βάρος.’
 ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπεν ‘εἰ τοίνυν περιεπέσαμεν ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς καὶ τύχαις,

⁶³⁹ -ῆτε⁶⁴⁰ τίνες—δοῦλοι] τίνες ἡμῶν ἐγνώσθεις; ὁ δὲ Αἴσ. δοῦλων cod.; num scribendum τίνων ἡμεῖς ἐγεννηθημεν;—δοῦλων/⁶⁴¹ -ουσιν ⁶⁴² ἀνελεύθεροι cod., cf. W⁶⁴³ Ἀπ.—καθίδρυσεν] (Ἀπόλλω)νος συνεργῶντος αὐτοῖς διὰ τὴν ἀτ(ιμίαν) τὴν ἐν Σάμῳ, ἐπεὶ σὺν τ/αῖς θ Μούσαις οὐ καθίδρυσεν αὐτῷ . . . p. Gol.⁶⁴⁴ μηνιοντος δὲ τὴν ⁶⁴⁵ -ονται ⁶⁴⁶ ἑαυτοῦ συνειδώς; ⁶⁴⁷ ἐνέκλεισαν⁶⁴⁸ προσ ἐκφυγεῖν haec somptians effudit libtarius: μὴ πολλὰ μόχθει θυμὸς ἀσθενὸν· δν ἔσω τῆς ψυχῆς ὀφθαλμὸς πρό ὁρᾶ· οὐκ ἀνευ τῆς αἰτίας ἄλλως ποιεῖ τῶν δελφῶν⁶⁴⁹ αὐτοῦ ⁶⁵⁰ sic cod., corrigere non ausus sum ⁶⁵¹ ἀπὸ τεινων

ὅτι⁶⁵² οὐκ ἐπιγινώσκωμεν ἀλλήλους; ἐγὼ δὲ ἀγαπήσω σέ ὡς ἐκείνην, σὺ δὲ ἐμὲ ἀγάπησον ὡς ἄνδρα.' ταῦτα λέγων⁶⁵³ ἔπειθεν τὴν γυναῖκα. ἐν ᾧσφ δὲ συνεγίνετο⁶⁵⁴ αὐτῇ ἔλυσέν τις αὐτοῦ τοὺς βόας καὶ ἀπήλασεν. ὁ δὲ ἀροτὴρ ἐπιστὰς καὶ μὴ εὐρῶν αὐτοῦ τοὺς βόας ἐκ ψυχῆς ὀδυρόμενος ἀνέκραγεν. ἡ δὲ γυνή· 'τί κλαίεις;' ὁ δὲ ἀροτὴρ· 'ὦ γύναι, ἄρτι ἔχω κόψασθαι.' ὥστε καὶ σὺ ἐρωτᾷς με διὰ τί κατολοφύρομαι, βλέπων αὐτὸς τὴν κατέχουσάν με τύχην;" 130. ὁ δὲ φίλος λυπούμενος πρὸς αὐτὸν ἔφη "τί γάρ σοι (ἔδοξεν) ὑβρίζειν αὐτοὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πατρίδι καὶ πόλει, καὶ ταῦτα ὑπὸ τὴν αὐτῶν ὄντος σοῦ ἐξουσίαν; ποῦ σου ἡ παιδεία; ποῦ σου τὸ φιλόλογον; σὺ πόλεσιν καὶ δήμοις γνώμας ἔδωκας καὶ εἰς σεαυτὸν ἄφρων γέγονας;" ὁ δὲ προστέτακεν αὐτῷ λόγον ἕτερον. 131. "γυνή τις εἶχεν θυγατέρα μωρὴν. αὕτη πᾶσι τοῖς θεοῖς ἠϋχετο τὴν θυγατέρα νοῦν λαβεῖν, εὐχομένης δὲ αὐτῆς ἡ παρθένος πολλάκις ἤκουσεν. καὶ δὴ ποτε εἰς ἀγρὸν ἦλθον.⁶⁵⁵ ἡ δὲ καταλιποῦσα τὴν μητέρα ἔξω τῆς ἐπαύλεως εἶδεν⁶⁵⁶ ὄνον βιαζομένην ὑπὸ ἀνθρώπου, καὶ ἠρώτησεν τὸν ἄνθρωπον 'τί ποιεῖς;' ὁ δὲ· 'νοῦν ἐντίθημι αὐτῇ.' ἀναμνησθεῖσα ἡ μωρὰ τῆς εὐχῆς ἔφη 'ἐνθες καὶ ἐμοὶ νοῦν.' ὁ δὲ ἐν τῇ τρυφῇ⁶⁵⁷ ἠρνεῖτο, λέγων 'οὐδὲν ἐστὶν ἀχαριστότερον⁶⁵⁸ γυναικός.' ἡ δὲ· 'μὴ λόγον ἔχης,⁶⁵⁹ κύριε, καὶ ἡ μήτηρ μου εὐχαριστήσῃ σοι, μισθὸν δοῦσα ὅσον ἂν θέλῃς' εὐχεται γὰρ ἵνα νοῦν ἔχω.' ὁ δὲ διεπαρθενεύσατο αὐτήν. ἡ δὲ περιχαρὴς πρὸς τὴν μητέρα δραμοῦσα εἶπεν 'νοῦν ἔχω, μήτηρ.' ἡ δὲ· 'πῶς ἔσχες νοῦν, τέκνον;' ἡ δὲ μωρὰ ἐξηγήσατο· '〈ἀνὴρ τις〉⁶⁶⁰ μακρὸν [γὰρ] πυρρὸν νευρῶδες ἔξω καὶ ἔσω⁶⁶¹ τρέχον ἔσω μοι ἐνέβαλεν.' ἀκούσασα δὲ ἡ μήτηρ ἐξηγουμένης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ἔφη 'ὦ τέκνον, ἀπώλεσας καὶ ὃν πρῶτον εἶχες νοῦν.' ὁμοίως καὶ ἐμοὶ συνέβη, φίλε· ἀπώλεσα γὰρ καὶ ὃν πρῶτον εἶχον νοῦν εἰς Δελφοὺς εἰσελθών." καὶ πολλὰ δακρύσας ὁ φίλος αὐτοῦ ἀφίστατο.⁶⁶²

Fab.386

f.65v

132. Οἱ δὲ Δέλφιοι εἰσελθόντες πρὸς τὸν Αἰῶσπον ἔφησαν "ἀπὸ κρημνοῦ σε δεῖ βληθῆναι⁶⁶³ σήμερον· οὕτως γὰρ σε ἐψηφίσαμεν ἀνελεῖν, ἄξιον ὄντα (ὡς ἱερόσυλον)⁶⁶⁴ καὶ βλάσφημον, ἵνα μὴδὲ ταφῆς ἀξιωθῇς. ἐτοίμασαι σεαυτὸν." Αἰῶσπος ἰδὼν αὐτοὺς ἀπειλουμένους ἔφη "λόγον ἀκούσατε." οἱ δὲ ἐπέτρεψαν αὐτὸν λέγειν. ὁ δὲ Αἰῶσπος φησιν. 133. "ὅτε ἦν τὰ ζῶα ὁμόφωνα, μὺς φιλιάσας βατράχῳ ἐκάλεσεν αὐτὰν ἐπὶ δεῖπνον καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς ταμιεῖον πλούσιον πάνυ, ἐφ' ᾧ ἦν ἄρτος, κρέας, τυρός, ἐλαῖαι, ἰσχάδες· καὶ φησιν 'ἔσθιε.'⁶⁶⁵ καλῶς ληφθεὶς ὁ βάτραχος φησιν 'ἐλθὲ καὶ σὺ παρ' ἐμοὶ⁶⁶⁶ δειπνήσων, ἵνα σε καλῶς λάβω.' ἀπήγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς λίμνην καὶ φησιν 'κολύμβησον.' ὁ δὲ μὺς· 'κολυμβῆσαι οὐκ ἐπίσταμαι.'/ὁ βάτραχος· 'ἐγὼ σε διδάξω.' δῆσας τε λίνῳ τὸν πόδα τοῦ μύδος πρὸς τὸν ἴδιον πόδα [ἔδησεν] (ἦλατο εἰς τὴν λίμνην)⁶⁶⁷ καὶ τὸν μὺν ἔσυρεν. ὁ δὲ μὺς πνιγόμενος εἶπεν 'νεκρὸς ὢν ζῶντά σε ἐκδικήσω.'⁶⁶⁸ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ καταδὺς ὁ βάτραχος ἐπνίξεν αὐτόν. κειμένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ἐπιπλέοντος, κόραξ ἤρπασεν τὸν μὺν σὺν τῷ βατράχῳ συνδεδεμένον, καταφαγὼν δὲ τὸν μὺν ἐδράξατο καὶ τοῦ βατράχου.

Fab.384

f.66r

⁶⁵² ὅτι h.l. idem valet quod τί; cf. δπου in CGL III 642, 644, 651

⁶⁵³ λεγόντων ⁶⁵⁴ συνεγένετο ⁶⁵⁵ ἦλθεν ⁶⁵⁶ εἰπαύλεως ἶδεν

⁶⁵⁷ στύφει cod. ⁶⁵⁸ ἀχαριστον ἱερὸν ⁶⁵⁹ ἔχεις

⁶⁶⁰ ἀνὴρ τις p. Gol., om. G ⁶⁶¹ ἔξω ἔασω ⁶⁶² ἀφίκετο

⁶⁶³ δεῖ βλ.] διαβληθῆναι cod.

⁶⁶⁴ ἄξιον ὄντα ὡς i. . . p. Gol.; ἱερόσ. legitur in W

⁶⁶⁵ ἔσθιε ⁶⁶⁶ ἐμοὶ δειπνέεισον ⁶⁶⁷ ἦλατο—λίμνην suppleni ex W ⁶⁶⁸ ἀδικήσω

- οὕτως ὁ μῖς τὸν βάτραχον ἐξεδίκησεν.⁶⁶⁹ ὁμοίως καὶ γὰρ, ἄνδρες, ἀποθανῶν ὑμῖν μόρος ἴσεται· καὶ γὰρ Λίδιοι, Βαβυλώνιοι, καὶ σχεδὸν ἡ Ἑλλάς ὅλη τὸν ἐμὸν καρπὶ-
 σονται θάνατον.” 134. ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, μηδὲ οὕτως πειθομένων⁶⁷⁰ τῶν
 Δελφῶν ἀλλ’ ἐπὶ τὸν κρημνὸν ἀπαγαγόντων αὐτόν, κατέφυγεν ὁ Αἰσωπος ἐν τῷ
 ἱερῷ τῶν Μουσῶν. οἱ δὲ οὐδὲ οὕτως ἤλεσαν αὐτόν, ἀλλ’ ἄκων καὶ συρόμενος εἶπεν
 “ἄνδρες Δέλφιοι, μὴ καταφρονεῖτε τοῦ ἱεροῦ (τούτου). [ἐν καιρῷ γὰρ τὴν ἀπεγνωσ-
 μένην δύναμιν ἐμφαίνει καὶ τούτου λόγος.] 135. οὕτως ὁ λαγὸς ὑπὸ αἵετος διωκόμενος
 κατέφυγεν πρὸς τὸν κύνθαρον δεόμενος αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν διασώσῃ. ὁ δὲ κύνθαρος
 ἰκέτευεν τὸν αἵετὸν μὴ παραβλέπειν αὐτοῦ τὴν αἴτησιν, κατορκώσας αὐτόν κατὰ
 τοῦ Διὸς εἰς τὸ μὴ καταφρονῆσαι τὴν σμικρότητα αὐτοῦ. ὁ δὲ αἵετος τῇ πτέρυγι
 τὸν κύνθαρον ράπισας ἤρπασεν τὸν λαγὸν καὶ διασπαράξας κατέφαγεν. 136. ὁ
 κύνθαρος ὀργισθεὶς συνεπετάσθη τῷ αἵετι καὶ κατασκοπήσας αὐτοῦ τὴν νοσσιάν,
 ἐν/ῇ ἦν συνστρέψας ὁ αἵετος ὡά, [καὶ] ἀπελθὼν συνέτριψεν αὐτά. ὁ αἵετος παραγενά-
 μενος ἐδεινοπάθει, ζητῶν τὸν τοῦτο ποιήσαντα ἐπὶ τὸ διασπαράξαι. τοῦ δὲ καιροῦ
 φθάσαντος εἰς ὑψηλότερον τόπον ὡὸν ἐγέννησεν⁶⁷¹ ὁ αἵετος. ὁ κύνθαρος ἐπιστάς
 πάλιν καὶ τὰ αὐτὰ πράξας ἀνεχώρησεν. ὁ αἵετος ἐθρήνει τὰ τέκνα, λέγων ἐκ τοῦ
 Διὸς εἶναι χόλον ἵνα μᾶλλον τῶν αἵετῶν τὸ γένος σπανισθῇ. 137. τοῦ δὲ καιροῦ
 ἐπιστάντος, δυσφορῶν ὁ αἵετος οὐκ ἐπὶ τὴν νοσσιάν ἐφύλαξεν τὰ ὡά, ἀλλ’ ἀναβάς
 εἰς Ὀλυμπον ἔθηκεν τὰ ὡά ἐπὶ τὰ γόνατα τοῦ Διὸς, (καὶ) εἶπεν ὅτι ‘ὅς μὲν τὰ ὡά
 ἀφανῇ μοι γεγόνασιν, τὸ δὲ τρίτον σοὶ αὐτὰ παρατίθεμαι, ἵνα αὐτὰ διασώσῃς.’
 ὁ κύνθαρος ἐπιγνοὺς τοῦτο, πλήσας ἑαυτὸν πολλῆς κόπρου ἀνέβη πρὸς τὸν Δία καὶ
 περιεπέτατο αὐτοῦ τῇ ὄψει. ὁ Ζεὺς θεασάμενος ζῶον ἀκάθαρτον φοβηθεὶς ἀνεπήδησεν,
 καὶ ἐπιλαθόμενος ὅτι εἶχεν ἐν τῷ κόλπῳ ὡά, κατέαξεν αὐτά. 138. τούτου δὲ γενομένου
 ὁ Ζεὺς ἤσθετο τὸν κύνθαρον ἡδίκησθαι, παραγενομένου δὲ πρὸς αὐτόν τοῦ αἵετος
 λέγει ‘δικαίως ἀπώλεσας τὰ τέκνα τὸν κύνθαρον ἀδίκησας.’ ὁ κύνθαρος λέγει ‘οὐ
 μόνον ἐμὲ ἡδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς σέ μεγάλως ἡσέβησεν· κατὰ γὰρ σοῦ ἐξορκισθεὶς
 οὐκ ἐφοβήθη, ἀλλὰ τὸν ἰκέτην μου ἀπέκτεινεν. οὐ παύσομαι δέ, ἐὰν μὴ ἐπὶ πλείστον
 αὐτὸν κολάσωμαι.’⁶⁷² 139. ὁ Ζεὺς μὴ θέλων τὸ τῶν αἵετῶν γένος σπανισθῆναι ἐπειθε⁶⁷³
 τὸν κύνθαρον καταλλαγῆναι, μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ μετέβαλε τὸν καιρὸν τῶν
 αἵετῶν, ὅτε μὴ φαίνεται ὁ κύνθαρος ἐπὶ τῆς γῆς. ὁμοίως καὶ ὑμεῖς, ἄνδρες Δέλφιοι,
 μὴ ἀτιμάσσετε τὸ ἱερόν τοῦτο εἰς ὃ (ὃν σοὶ.) ἐγὼ κατέφυγον, κἂν εἰ μικρὸς ἐστὶν
 ὁ ναός, ἀλλ’ ἐνθυμήθητε τὸ τοῦ κύνθαρου καὶ αἰδέσθητε Δία Ξένιον⁶⁷⁴ καὶ Ὀλύμπιον.”
 140. Οἱ Δέλφιοι μὴ ἀνασχόμενοι ἀπήγαγον αὐτόν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὸν κρημνόν.
 Αἰσωπος βλέπων τὸν ἑαυτοῦ μόρον ἔφη “ἐπειδὴ παντοίως ὑμῖν ὁμιλῶ καὶ οὐ πείθεσθὲ
 μοι, ἀκούσατέ μοι τόνδε τὸν λόγον. γεωργὸς γηράσας ἐν ἀγρῷ καὶ μηδέποτε τὴν
 πόλιν θεασάμενος παρεκάλει τὰ ἑαυτοῦ τέκνα, ἕως οὗ ζῇ, ἀπελθεῖν αὐτόν καὶ θεάσασθαι
 τὴν πόλιν. οἱ δὲ ἴδιοι ἔξευξαν αὐτῷ ἅμαξαν ὄναρίων, εἰπόντες αὐτῷ ‘ἐλαυνε μόνον
 καὶ αὐτά σε καταστήσει εἰς τὴν πόλιν.’ χειμῶνος δὲ καὶ σκότους γενομένου ἐν μέσῳ
 τῆς ὁδοῦ τὰ ὄναρια ἐπλανήθησαν καὶ ἀπῆλθον ἐπὶ τινα τόπον κρημνώδη. ὁ δὲ θεωρήσας
 τὸν κίνδυνον ἔφη ‘ὦ Ζεῦ, τί σε ἡδίκησα ὅτι οὕτως ἀπόλλυμαι, καὶ ταῦτα οὐχ ὑφ’

⁶⁶⁹ ἡδίκησεν⁶⁷² κολάσωμαι⁶⁷⁰ πειθομένων⁶⁷³ ἐπειθε scđpē, ἐπεισε cod.⁶⁷¹ ὡὸν ἐγέν. | f. rl. ab ὡοποίησε (W) orliup⁶⁷⁴ διὰ ξενίων καὶ ὀλυμπίων

ἱππων, ἀλλ' ὑπὸ καταπτύστων⁶⁷⁶ ὄναρίων;' ὡσαύτως οὖν καὶ γὰρ δυσφόρως ἔχω, ὅτι οὐχ ὑπὸ ἀξιολόγων ἀνδρῶν ἀλλ' ὑπὸ καταπτύστων δουλαρίων ἀπόλλυμαι."

141. μέλλων δὲ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ ρίπτεσθαι ἔτι ἕτερον λόγον εἶπεν⁶⁷⁶ "... ἄνδρες Δέλφιοι, ἡβουλόμην Συρίαν, Φοινίκην, Ἰουδαίαν μᾶλλον κυκλεῦσαι ἢ ἐνθάδε (παραλόγως ὑφ' ὑμῶν)⁶⁷⁷ [παρ' ὑμῶν ἀναγκασθῆναι] ἀποθανεῖν." [ὑπὸ δυστήνων δουλαρίων]. οἱ δὲ οὐ μετενόουν. 142. Αἰσώπος καταρασάμενος αὐτοὺς, καὶ τὸν προστάτην τῶν Μουσῶν μάρτυρα προσκαλούμενος,⁶⁷⁸ ὅπως ἐπακούσῃ/αὐτοῦ ἀδίκως ἀπολλυμένου, ἔρριψεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ κάτω. καὶ οὕτω τὸν βίον μετήλλαξεν. λοιμῶ δὲ κατασχεθέντες οἱ Δέλφιοι χρησμόν ἔλαβον παρὰ τοῦ Διὸς ἐξιλάσκεσθαι⁶⁷⁹ (τὸν) τοῦ Αἰσώπου μόρον. μετὰ ταῦτα, ἀκούσαντες οἱ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ ἀπὸ Βαβυλῶνος καὶ (οἱ) Σάμιοι, ἐξεδίκησαν τὸν τοῦ Αἰσώπου θάνατον.

Αἰσώπου γέννα, ἀνατροφή, προκοπή, καὶ ἀποβίωσις.

Τὰ μετ' εὐκολίας εὐρισκόμενα καὶ εὐκαταφρόνητα πολλοῖς εἶναι δοκεῖ.

⁶⁷⁶ καταπτύστων

⁶⁷⁶ *deest fabellae maxima pars, cf. supra p. 19.*

⁶⁷⁷ *suppl. e W*

⁶⁷⁸ -ον

⁶⁷⁹ ἐξιλεσθαι *cod.*

folii 67^v imaginem photographica inuenies in Studiis meis Tab. IV; cf. ibid. 167 sq.

Fab. 379

f. 67^v

PARS PRIMA VITA AESOPI

2

VITA AESOPI WESTERMANNIANA

SIVE W

OMNIBVS NVNC DEMVM CODICIBVS EXCVSSIS

RECENSITISQVE AD FIDEM OPTIMI CVIVSQVE

LIBRI VEL LIBRORVM FAMILIAE ACCVRATE

EDITA ET AD PRISTINAM FORMAM

QVAM PROXIME POTVIT

RESTITVTA

ΒΙΟΣ ΑΙΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

1. (West. c. 1). Ὁ κατὰ πάντα τὸν βίον γενόμενος βιωφελέστατος Αἰσωπος, ὁ λογομυθοποιός, τῇ μὲν τύχῃ γέγονε δοῦλος τῷ δὲ γένει Φρύξ ἐξ Ἀμορίου τῆς Φρυγίας, κακοειδὴς μὲν εἰς ὑπερβολήν, προκέφαλος, κοντοδείρης, σιμός, μέλας, μυστάκων, προγαστωρ, γαλιάγκων, στρεβλός, ὑπόκυρτος, ἡμερινὸν ἀμάρτημα. πρὸς τούτοις δέ, ἦν καὶ βραδύγλωσσος καὶ βομβόφωνος φαῦλός τε καὶ δεινὸς πανουργία. 5

2. Τοῦτον οὖν ὁ δεσπότης ὡς ἄχρηστον τῆς πολιτικῆς ὑπηρεσίας ἐξέπεμψεν εἰς ἔν τῶν κτημάτων αὐτοῦ σκάπτειν. καὶ δὴ ποτε παραγενομένου αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀγρόν, γεωργός τις κάλλιστα τρυγήσας σῦκα ἤνεγκε τῷ τοῦ Αἰσώπου δεσπότη καὶ φησι “λάβε, δεσποτα, ἀπὸ τῶν σῶν καρπῶν ὁπώραν πρῶϊμον.” ὁ δὲ τερφθεὶς ἔφη “νῆ 10 τὴν σωτηρίαν μου, καλὰ σῦκα.” καὶ φησι τῷ οἰκέτῃ “Ἀγαθόπου, λάβε καὶ φύλαξόν 10

μοι αὐτά· μετὰ δὲ τὸ λούσασθαι καὶ ἀριστῆσαι παράθες μοι τὴν ὁπώραν.” συνέβη δὲ κατὰ τὴν ὥραν ἀνανεῦσαι τὸν Αἰσωπον ἀπὸ τοῦ ἔργου καὶ εἰσελθόντα ζητεῖν τὸ ἐφήμερον ἄριστον. ὁ δὲ Ἀγαθόπους λαβὼν τὰ σῦκα καὶ λιμανθεὶς, φαγὼν ἐξ 16

ιὺτῶν ἔν καὶ δύο λέγει πρὸς τινα τῶν συνδούλων αὐτοῦ “ἤθελον κορεσθῆναι τῶν σύκων καὶ φοβοῦμαι.” ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν “ἐὰν κάγῳ φάγω μετὰ/σοῦ, δώσω σοι 16

γνώμην, ἵνα φαγόντες μὴ δαρῶμεν.” καὶ ὁ Ἀγαθόπους φησί “πῶς;” ὁ δὲ “φάγωμεν οἱ δύο τὰ σῦκα, καὶ ἐὰν ὁ δεσπότης ζητήσῃ εἰπέ αὐτῷ ὅτι ὁ Αἰσωπος ἄδειαν εὐρὼν 20

εἰσελθὼν κατέφαγε τὰ σῦκα. καὶ ὁ μὲν Αἰσωπος βραδύγλωσσος ὢν πρὸς ἀπολογία δαρῆσεται, καὶ ἡμεῖς τὴν ἐπιθυμίαν ἐκπληροῦμεν.” καὶ παρακαθεσθέντες τοῖς σύκοις ἔν ἐν ἐσθίοντες ἔλεγον “οὐαὶ σοι, Αἰσωπε.” συμφωνήσαντες οὖν εἰς ἑαυτοὺς 20

ἵνα, ὅ τι (ἂν) ἀπόληται ἢ ἐκχυθῇ, εἵπωσι ὅτι ὁ Αἰσωπος ἐποίησε, κατέφαγον τὰ σῦκα. 3. ὁ δὲ κύριος αὐτῶν, μετὰ τὸ λούσασθαι καὶ ἀριστῆσαι, φησὶν “Ἀγαθόπου, δός μοι τὰ σῦκα.” κακεῖνος ἔφη “δέσποτα, Αἰσωπος εὐκαιρήσας καὶ εὐρὼν τὸ ταμεῖον 25

ἀνεωγμένον εἰσελθὼν ἔφαγε τὰ σῦκα.” ὁ δὲ θυμωθεὶς ἔφη “Αἰσωπόν μοι τις καλεσάτω.” ὁ δὲ παρεγένετο. καὶ φησιν ὁ δεσπότης “λέγε μοι, κατάρατε, οὕτω μου κατεφρόνησας 25 ὅτι εἰς τὸ ταμεῖον εἰσελθὼν τὰ ἐμοὶ ἡτοιμασμένα σῦκα κατέφαγες;” ὁ δὲ ἀκούσας, λαλεῖν δὲ μὴ δυνάμενος διὰ τὸ τῆς γλώσσης βραδύ, θεωρῶν τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ εἰς ὄψιν ἐστῶτας, μέλλων δέρεσθαι, πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ δεσπότη παρεκάλει 30

μικρὸν ἀνασχεῖν. καὶ λαβὼν ξέστην καὶ ὕδατι χλιαρῷ συγκεράσας, λεκάνην τε παραθεὶς καὶ πίων, ἐχάλασε τοὺς δακτύλους εἰς τὸ ἴδιον στόμα καὶ σπαράξας ἑαυτὸν 30

ἀνέβαλε τὸ ὕδωρ μόνον ὃ ἐπεπώκει· οὐδενὸς γὰρ ἦν ἑτέρου γευσάμενος. ἐδέετο δὲ καὶ τοὺς κατηγόρους ὁμοίως ποιῆσαι, “καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν βεβρωκότα τὰ σῦκα.” ὁ δὲ θαυμάσας αὐτοῦ τὸ νοερὸν ἐπέταξε καὶ τοῖς ἄλλοις ποιῆσαι ὁμοίως. οἱ δὲ δοῦλοι ἐβουλεύσαντο τοὺς δακτύλους πέμψαι παρὰ τὰς γνάθους καὶ κάτω μὴ χαλάσαι· 36

ἅμα δὲ τῷ πιεῖν αὐτοὺς τὸ χλιαρὸν ὕδωρ καὶ συγκύψαι/τὰ σῦκα χολοποιὰ ὄντα 36

προσανέβλυσαν καὶ αὐτομάτως ἀνέδραμον. τότε ὁ δεσπότης εἶπε “τί καταψεύδεσθε τοῦ μὴ δυναμένου λαλεῖν;” καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς γυμνωθέντας τύπτεσθαι· ἔγνωσαν 36

δὲ σαφῶς ὅτι 36

ὅστις καθ' ἑτέρου δόλια μηχανεύεται,
αὐτὸς καθ' αὐτοῦ τοῦτο ποιῶν λανθάνει.

4. (West. 2). Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὁ δεσπότης αὐτοῦ ζεύγῳ καθίσας εἰς τὴν πόλιν εἰσῆι. τοῦ δὲ Αἰσώπου εἰς τὸν ἀγρὸν σκάπτοντος συνέβη τοὺς τῆς Ἰσιδος ἱερεῖς¹
- 5 πλανηθέντας τῆς λεωφόρου ἐλθεῖν εἰς τὸν ἀγρὸν, οἳ καὶ παρεκάλουν τὸν Αἰσῶπον δεῖξαι τὴν ἀπάγουσαν ὁδὸν εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ Αἰσῶπος ἀγαγὼν αὐτοὺς ὑπὸ σύσκιον δένδρον παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτον καὶ ἐλαίας καὶ ἰσχάδας καὶ ἠνάγκασε φαγεῖν, καὶ δραμῶν εἰς τὸ φρέαρ ἀνιμήσατο ὕδωρ καὶ ἤνεγκεν αὐτοῖς πιεῖν, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς ἐξήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐθείαν καὶ τετριμμένην ὁδόν. 5. οἱ δὲ ἐπάραντες
- 10 τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εὐχόμενοι αὐτῷ ὡς ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντες ὑπεχώρησαν. 6. Αἰσῶπος δὲ στραφείς καὶ ὑπὸ τοῦ καύματος χαυνωθείς εἰς ὕπνον ἐτρέπη. 7. ἡ δὲ Τύχῃ ἐπιστᾶσα καθ' ὕπνου ἐχαρίσατο αὐτῷ ἄριστον λόγον καὶ τὸ ταχὺ τῆς γλώττης καὶ ἐτοιμολογίας εὑρεσιν διὰ ποικίλων μύθων, ὡς φιλοθέῳ ὄντι καὶ φιλοξένῳ. 8. ὁ δὲ Αἰσῶπος ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγερθείς φησιν “οὐα, πῶς ἡδέως κεκοίμημαι
- 15 ἀλλὰ καὶ καλὸν ὄναρ ἐθεασάμην, καὶ ἰδοὺ, νῦν ἀκωλύτως λαλῶ καὶ τὰ βλεπόμενα ὀνομάζω· δίκηλλα, ὄνος, βοῦς, ἄμαξα. λαλῶ, νῆ τοὺς θεοὺς. πόθεν ἔλαβον τὴν χάριν; νενόηκα,” φησίν, “εὐσεβήσας εἰς τοὺς ξένους, ὥστε εὐπρόσδεκτον παρὰ τῷ θεῷ τὸ ἀγαθοποιεῖν· ὁ δὲ καλῶς πράσσων λήψεται καλὰς ἐλπίδας.”
9. Περιχαρὴς οὖν γενόμενος ὁ Αἰσῶπος καὶ πάλιν τὴν δίκηλλαν λαβὼν ἤρξατο
- 20 σκάπτειν. ὁ δὲ τῶν ἀγρῶν οἰκονόμος εἰς τὸ ἔργον παραγενόμενος ἕνα τῶν οἰκετῶν ράβδῳ κατέξαιεν. ὁ δὲ Αἰσῶπος προσπαθήσας ἔφη “ἄνθρωπε, τί τὸν μηδὲν σε ἀδικήσαντα οὕτως εἰκῇ καὶ μάτην/κατὰ πᾶσαν ἀποκτείνεις ἡμέραν, μηδὲν αὐτὸς ἐργαζόμενος; ἀλλ' ἐγὼ τῷ δεσπότηι ἀπαγγελῶ ἅπαντα.” ὁ δὲ Ζηνᾶς ἀκούσας τοῦ Αἰσώπου οὕτως λαλοῦντος ἐθαμβήθη καὶ φησιν “Αἰσῶπος λαλεῖν ἀρξάμενος ἐμέ
- 25 κέκρουκε· προκαταλάβωμαι αὐτοῦ, ἐπεὶ τοῦ δεσπότητος ἐλθόντος κατηγορήσας μεταστήσει με τῆς οἰκονομίας.” 10. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὑποζυγίῳ ἐπιβὰς εἰς τὴν πόλιν εἰσῆι. παραγενόμενος δὲ πρὸς τὸν δεσπότην εἶπε “χαίροις.” ὁ δὲ φησι “τί τεταραγμένος πάρεi,” καὶ ὁ Ζηνᾶς “δέσποτα, πρᾶγμα τι τερατῶδες ἐν τῷ ἀγρῷ σου συνέβη.” ὁ δὲ “τί,” φησι, “μὴ δένδρον ὄψιμον παρὰ καιρὸν τινα καρπὸν ἤνεγκεν, ἢ κτῆνος
- 30 τετράπουν παρὰ φύσιν ἐγέννησεν;” ὁ δὲ “οὐ,” φησιν, “ἀλλ' Αἰσῶπος ὁ σαπρὸς λαλεῖν ἤρξατο στωμύλως.” καὶ ὁ δεσπότης “μηδὲν σοι τῶν ἀγαθῶν γένοιτο, τοῦτο νομίζεις τερατῶδες εἶναι σημεῖον;” “καὶ μάλα,” φησίν. (ὁ δεσπότης “διὰ τί; εἰ” οἱ θεοὶ χολωθέντες ἀνθρώπῳ πρὸς ὀλίγον χρόνον ἀφείλαντο τὴν φωνὴν αὐτοῦ, νῦν δὲ) πάλιν διαλλαγέστες ἐχαρίσαντο.” ὁ δὲ Ζηνᾶς “δέσποτα, λαλεῖν ἀρξάμενος
- 35 πάντα ὑπὲρ ἀνθρώπου φθέγγεται· εἰς ἐμέ γὰρ ὕβρεις τραχείας φέρει, εἰς σέ δὲ καὶ τοὺς θεοὺς μεγάλα βλασφημεῖ.” 11. ὁ δὲ ὀργισθεὶς λέγει τῷ Ζηνᾷ “ἰδοὺ, ἀπὸ τοῦ νῦν κεχάρισται σοι· πώλησον, χάρισον, ἀπόλυσον, ὃ βούλει εἰς αὐτὸν πρᾶξον.”

¹ τοὺς τῆς Ἰσιδος ἱερεῖς etc. O ol τῆς Ἰ. ἱερεῖς etc. M sacerdotes quidam etc. Lo. numerum pluralem, quamvis falso positum, iam in archetypo extitisse mihi persuasum est. longe praestat lectio codd. PW, ὁ ἱερεὺς τῆς Ἰσιδος etc.; sed neque ea quidem pristina est (feminine ἢ ἱεροφόρος G), neque ex huius recensiois archetypo Byzantino, sed ex alia quadam editione, eaque vestustiore, sicut aliae familiae SBP lectiones hauri paucae, petita est; cf. V.L. et Studies p. 12.

ὁ δὲ Ζηνᾶς λαβὼν αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἐλθὼν εἰς τὸν ἀγρὸν τῷ Λῖσωπῳ ἔφη “ἐχαρίσθης μοι παρὰ τοῦ δεσπότης ἵνα ὁ δοκήσῃ μοι εἰς σέ διαπράξω. συνείδων οὖν πιπράσαι σε.”

12. Ἐτυχεν οὖν σωματέμπορόν τινα διὰ τοῦ ἀγροῦ παριέναι, καὶ δε ζητῶν μισθώσασθαι κτήνη, συναντήσας τῷ Ζηνᾷ/γνωστῷ αὐτῷ ὄντι, ἡσπάσατο αὐτὸν καὶ φησιν “ἔχεις μοι κτήνη μισθώσασθαι ἢ πωλῆσαι;” Ζηνᾶς εἶπεν “οὐ, σωματίον δὲ ἔχω ἀρρενικὸν εὖωνον· εἰ θέλεις, ἀγόρασον.” ὁ ἔμπορος ἔφη “δεῖξόν μοι αὐτό.”

West.p.11

5

13. ὁ δὲ Ζηνᾶς στείλας ἤνεγκε τὸν Λῖσωπον καὶ φησιν “ἴδου ὁ παῖς, καταμαθὼν ἀγόρασον.” 14. στραφεὶς δὲ ὁ ἔμπορος καὶ τὸν Λῖσωπον ἰδὼν, γελάσας ἔφη “πόθεν σοι ἡ χύτρα αὕτη; ῥιζοκάλαμός ἐστιν ἢ ἄνθρωπος; οὗτος τῆς τερατομαχίας σαλπιστῆς ἐστιν. εἰ μὴ φωνὴν εἶχεν εἰρήκειν ἂν ὅτι ἀσκοκῆλη ἐστίν. ὦ Ζηνᾶ, μόνον τῆς ὁδοῦ με ἐπλάνησας ἔνεκα τοῦ καθάρματος τούτου, δοκῶν τι ἀγαθὸν πιπράσκειν;” καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπορεύετο. 15. καταδραμὼν δὲ ὁ Λῖσωπος ἔφη “περίμεινον.” ὁ δὲ πρὸς αὐτόν· “ἄφες με, μηδὲν σοι τῶν ἀγαθῶν γένοιτο· τί προσεκαλέσω με;” [παρατήρημα]. Λῖσωπος ἔφη “ἐνεκα τίνος ἐνθάδε ἐλήλυθας;” ὁ ἔμπορος· “δοκῶν τι ἀγαθὸν ὠνήσεσθαι, σαπρὸς δὲ εἰ πάνυ καὶ κακὸν οὐ χρήζω.” Λῖσωπος λέγει “ἀγόρασόν με καὶ πολὺ σε ὠφελήσω.” ὁ δὲ πρὸς αὐτόν· “τί δύνασαι σὺ ὠφελῆσαι με;” καὶ ὁ Λῖσωπος· “οὐκ ἔχεις ἐν τῷ σωματεμπορίῳ σου παιδία κλαίοντα ἢ ἀτακτοῦντα; ἀγόρασόν με καὶ κατάστησόν με παιδαγωγόν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ἀντὶ μορμολυκίου.” ὁ δὲ ἔμπορος πεισθεὶς τῷ λόγῳ καὶ στραφεὶς λέγει τῷ Ζηνᾷ “πόσου τὸ κακὸν τοῦτο πωλεῖς;” Ζηνᾶς λέγει “δὸς τριώβολον.” ὁ δὲ ἔμπορος γελάσας ἔδωκε τὸ τριώβολον, λογιζόμενος ὅτι οὐδὲν τοῦ μηδενὸς ἡγοράκει.

10

15

20

16. (West. 3)./Ὀδεύσαντες δὲ εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθον εἰς τὸ σωματεμπόριον. δύο δὲ παιδία ὑπὸ μητέρα ὄντα, ὡς εἶδον τὸν Λῖσωπον, ἀνέκραξαν καὶ κατεκρύβησαν. ὁ δὲ Λῖσωπος τῷ ἐμπόρῳ ἔφη “ἔχεις μου ἤδη τῆς ἐπαγγελίας ἀπόδειξιν, ὅτι κατὰ παιδίων προυνικῶν ἔτοιμον ὠνήσω μορμολύκιον.” ὁ δὲ γελάσας λέγει “Λῖσωπε, εἰσελθε εἰς τὸν ἐνδότερον τρίκλινον καὶ ἄσπασαι τοὺς συνδούλους σου.” εἰσελθὼν οὖν εὐρίσκει παῖδας καλλίστους καὶ ἀμώμους, καὶ ἀσπάζεται αὐτοὺς λέγων “χαίρετε, σύνδουλοι.” οἱ δὲ ὁμοφώνως εἶπον “σαπρόν, νῆ τὸν Ἥλιον. τί γέγονε τῷ δεσπότη, ὅτι τοιοῦτον [οὐδέποτε] κακοπινὲς ἡγόρακε σωματίον; πλὴν πρὸς βασκανίαν τοῦ σωματεμπορίου αὐτὸν ὠνήσατο.” 17. ὁ δὲ ἔμπορος πρὸς τοὺς παῖδας εἰσελθὼν ἔφη “στενάξατε τὴν ἑαυτῶν τύχην· κτήνη γὰρ οὔτε ἀγοράσαι οὔτε μισθώσασθαι εὖρον. διέλεσθε οὖν τὰ ἐφόδια σκεύη· αὐριον γὰρ ἀπαίρομεν εἰς τὴν Ἀσίαν.” οἱ οὖν παῖδες σύνδυο γενόμενοι ἐμερίζοντο τὰ σκεύη. ὁ δὲ Λῖσωπος ὑποπεσὼν εἶπε “καλοὶ σύνδουλοι, ἐπεὶ νεώνητός εἰμι καὶ ἀσθενής, παραχωρήσατέ μοι τὸ ἐλαφρότερον φορτίον.” οἱ δὲ φασιν “ἐὰν οὐ δύνη, μηδὲν ἄρῃς.” Λῖσωπος λέγει “ἀπόπληκτόν ἐστι πάντων κοπιῶντων ἐμὲ μόνον τῷ δεσπότη ἀχάριστον φαίνεσθαι.” οἱ δὲ φασιν “ὁ θέλεις ἄρον.” 18. ὁ δὲ περιβλεψάμενος ὧδε κάκεισε θεωρεῖ σκεύη καὶ ἀγγεῖα διάφορα τὰ πρὸς ἐκδημίαν, σάκκους καὶ στρώματα καὶ γοργάθους. ἰδὼν δὲ ἕνα γόργαθον μεστὸν ἄρτων, ὃν ἐβούλοντο δύο ἄραι, εἶπεν “ἐμοὶ τοῦτον φορτώσατε.” οἱ δὲ/ἔλεγον “τί μωρότερον τοῦ ἀνθρώπου τούτου; παρεκάλει τὸ πάντων ἐλαφρότερον φορτίον ἄραι καὶ τὸ βαρύτερον πάντων ἐξελέξατο. τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ πληρώσωμεν.” ἐπιτιθέασιν οὖν αὐτῷ τὸν γόργαθον καὶ ἐκίνησε διακλονούμενος. ὁ δὲ ἔμπορος ἰδὼν αὐτὸν ἐθαύμασε καὶ φησιν “Λῖσωπος πρόθυμος εἰς τὸ κοπιᾶν, καὶ τοὺς λοιποὺς

West.p.12

25

30

35

West.p.13

40

προτρεπόμενος γενναίως φέρειν. ἤδη αὐτοῦ τὴν τιμὴν ἔσωσα· κτήνους γὰρ φορτίον ἦρεν.” 19. οἱ δὲ λοιποὶ σῖνδιον βαστάζοντες κατεγέλων αὐτοῦ. ἐκεῖνος δὲ εἰς τὴν ὁδὸν ἰλθὼν, τὸν γόργαθον θεὸς περιπατεῖν ἐδίδασκεν· εἰ γὰρ εἰς ἀνάβασιν ἐληλίθει, ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς ὁδοῦσιν ἔλκων ἀνεκύλιε τὸν γόργαθον, εἰ δὲ εἰς κατάβασιν, συντομώτερον ἐκίλιε αὐτόν. καὶ οὕτως ἐκοπία ἕως εἰς πανδοχεῖον ἦλθον. ὁ δὲ ἔμπορος θέλων τὰ σωμάτια ἀναλαβέσθαι ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀναπесεῖν. καὶ φησι τῷ Αἰσώπῳ “ἄρτοδοτήσον.” ὁ δὲ ἐκάστῳ ζεῖγρει ἄρτον παρέθηκε. πολλῶν δὲ ἄρτων δοθέντων ἡμίκενος ὁ γόργαθος ἐγένετο. μετὰ δὲ τὸ ἀναλαβέσθαι τὰ σωμάτια, πάλιν ὁδοιποροῦντων ὁ Αἰσώπος προθυμότερος εἰς τὴν μονὴν παρεγένετο. ἄρτοδοτήσας δὲ τῇ ἐσπέρᾳ τὸν γόργαθον ἐκένωσε. τῇ δὲ ἐπαύριον κενὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὤμων ἀναλαβὼν ἔμπροσθεν πάντων ἔτρεχεν. οἱ δὲ σύνδουλοι εἰς ἀλλήλους ἔλεγον “τίς ἐστὶν ὁ ἔμπροσθεν τρέχων; ξένος ἢ ἐξ ἡμῶν ἐστὶν;” ἄλλος ἔφη “ὁ σαπρὸς ἐκεῖνός ἐστιν.” ἄλλος ἔφη “οὐκ οἶδατε τὸ ἀνθρωπάριον τοῦτο πῶς φρονίμως ἔδρασεν ὑπὲρ πάντας ἡμᾶς· ἡμεῖς γὰρ στρώματα καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη τὰ μὴ δυνάμενα δαπανηθῆναι ἄραντες κοπιῶμεν, ἐκεῖνος δὲ τοὺς προχείρως δαπανωμένους ἄρτους ὡς πανοῦργος ἦρεν.”

20. (West. 4). Ὀδοιπορήσαντες οὖν ἦλθον εἰς Ἐφεσον, καὶ πιπράσας ἐκεῖ τὰ σωμάτια ἐκέρδησε. κατελείφθησαν δὲ αὐτῷ τρία· γραμματικός, ψάλτης, καὶ ὁ Αἰσώπος. φίλος δὲ τις λέγει τῷ ἐμπόρῳ “ἐὰν θέλῃς τὰ σωμάτια πιπράσαι, πέρασον εἰς τὴν Σάμον· Ξάνθος γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκεῖ οἰκεῖ καὶ πολλοὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν νήσων πρὸς αὐτὸν φοιτῶσιν ἐν εὐπορίᾳ ὄντες, (καὶ) ἀγοράσουσιν αὐτούς.” πεισθεὶς οὖν ὁ ἔμπορος τῇ τοῦ φίλου γνώμῃ παρεγένετο εἰς τὴν Σάμον. 21. καὶ τὸν μὲν ψάλτην εὐκνημον ὄντα λευκοὺς ὑπενέδυσσε χιτῶνας καὶ ὑποδήματα, καὶ τὴν τρίχα κτενίσας ἔστησεν ἐπὶ τοῦ πρατείου· τὸν δὲ γραμματικὸν λεπτόν ὄντα βαθεῖς ἐνέδυσσε χιτῶνας καὶ ὑποδήματα, κτενίσας δὲ τὴν τρίχα καὶ σουδάριον δούς ἔστησεν ἐπὶ τοῦ πρατείου. τοῦ δὲ Αἰσώπου μὴ ἔχων τι ἀποκρίψαι ἢ τι κοσμήσαι, ἐπέπερ ὅλως ἦν ἀμάρτημα, ἐνέδυσεν αὐτὸν σακκοχίτωνα καὶ τῶν καλῶν ἔστησεν εἰς μέσον. πολλοὶ δὲ κατανοοῦντες τὰ σωμάτια, ὀρώντες τὸν Αἰσώπον πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον “πόθεν τὸ κακὸν τοῦτο; οὗτος καὶ τοὺς ἄλλους ἀφανίζει.” ὁ δὲ Αἰσώπος ὑπὸ πολλῶν σκωπτόμενος τολμηρῶς εἰστήκει.

22. Ὁ δὲ Ξάνθος εἰς τὴν σχολὴν προελθὼν καὶ τὴν/μελέτην στερεώσας ἤκε 31 σὺν τοῖς φίλοις εἰς τὴν ἀγοράν. 23. θεασάμενος δὲ τοὺς μὲν δύο παῖδας εὐπρεπεῖς, τὸν δὲ μέσον σαπρόν, ἐθαύμασε τοῦ ἐμπόρου τὴν ἐπίνοιαν, καὶ φησι πρὸς τοὺς φίλους “ὁ ἔμπορος οὐ χάριν τῆς πράσεως τοὺς μὲν εἰειδεῖς παῖδας ἔξωθεν ἔστησε καὶ μέσον τὸν σαπρόν, ἀλλὰ ἵνα τὸ αἰεδὲς τῷ κάλλει παρατεθὲν τὴν τούτων ἀρετὴν ἐμφανεστέραν δείξῃ.” 24. ἐπιστὰς οὖν τῷ πρώτῳ παιδί εἶπε “πόθεν εἰ καὶ τί σου τὸ ὄνομα;” ἐκεῖνος ἔφη “Καππάδοξ εἰμί, Τύρος καλοῦμαι.” “τί οὖν εἶδας ποιεῖν;” ὁ δὲ, “πάντα.” Αἰσώπος ἐστὼς ἐγέλασεν. οἱ δὲ σχολαστικοὶ ὡς εἶδον αὐτὸν ἐξαίφνης γελάσαντα καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ στυγνὸν καὶ σκυθρωπὸν γεγονός, μόνον δὲ τοὺς ὀδόντας φανεροὺς ὄντας, τέρας ἐδόκουν θεωρεῖν. ἔλεγον δὲ πρὸς ἀλλήλους “οὐχὶ κήλη ἐστὶν ὀδόντας ἔχουσα;” ἄλλος ἔλεγε “τί ἰδὼν ἐγέλασεν;” ἕτερος ἔφη “οὐ γελᾷ, ἀλλὰ ῥιγᾷ. γινώσκωμεν δὲ τί λαλεῖ.” ἰλθὼν οὖν εἰλκυσε αὐτὸν ἐξόπισθεν καὶ φησι “κομψότατε, τί ἐγέλασας;” ὁ δὲ στραφεὶς πρὸς αὐτὸν λέγει “ὑποχώρει, θαλάσσιον πρόβατον.” ὁ δὲ σχολαστικὸς διαπορηθεὶς ἐπὶ τὸ ῥηθὲν ὑπεχώρησεν. ὁ δὲ Ξάνθος τῷ

ἐμπόρῳ ἔφη “πόσου ὁ ψάλτης οὗτος;” ὁ δέ, “χιλίων δηναρίων.” ὡς οὖν ἤκουσεν ἐν ἱπερβολῇ τὸ τίμημα, πρὸς τὸν ἕτερον ἦλθε καὶ φησι “σὺ πόθεν εἶ;” ὁ δέ ἔφη “Λυδός.” “ὄνομα δέ σοι τί;” ὁ δέ, “Φιλόκαλος.” Ξάνθος λέγει “τί οἶδας ποιεῖν;” ὁ παῖς λέγει “πάντα”. καὶ ὁ Αἰσωπος πάλιν ἐγέλασεν. οἱ δὲ σχολαστικοὶ ἰδόντες/ἔλεγον West.p.16
5
“τί ἄρα πρὸς πάντα γελᾷ;” ἕτερος εἶπεν “ἐὰν θέλω πάλιν θαλάσσιος τράγος ἀκοῦσαι, ἐπερωτήσω αὐτόν.” Ξάνθος τῷ ἐμπόρῳ ἔφη “πόσου τὸν γραμματικὸν πωλεῖς;” ὁ δέ, “τρισχιλίων δηναρίων.” ὁ Ξάνθος ἀκούσας ἠκηδίασε καὶ στραφεὶς ἐπορεύετο. οἱ δὲ σχολαστικοὶ εἶπον “καθηγητά, οὐκ ἤρεσάν σοι τὰ σωματία;” “ναί,” φησὶν, “ἀλλὰ δόγμα ἐστὶ πολῦτιμα μὴ ὠνεῖσθαι παιδάρια, δι’ εὐτελῶν δὲ σωματίων δουλεύεσθαι.” εἰς δὲ τῶν σχολαστικῶν φησι “εἰ παράγγελμά ἐστι πολυτελῆ 10
μὴ ὠνεῖσθαι, ἀγόρασον τοῦτον τὸν αἰεδῆ· τὴν γὰρ αὐτὴν παρέχεται διακονίαν, ἡμεῖς δὲ κατὰ κοινοῦ δώσομεν τὸ τίμημα.” ὁ δέ φησι “γελοῖόν ἐστιν ὑμῶν τὴν τιμὴν διδόντων ἐμὲ δοῦλον ἀγοράσαι, καὶ καθαρὸν δὲν τὸ γύναιον οὐκ ἀνέξεται ὑπὸ αἰσχροῦ δουλεύεσθαι σωματίου.” οἱ δὲ σχολαστικοὶ εἶπον “καθηγητά, αἱ πλείους σου διδασκαί εἰσι μὴ πείθεσθαι γυναικί.” 25. ὁ Ξάνθος ἔφη “ἐπιγινώμεν εἰ οἶδέ τι, μὴ καὶ τὸ 15
τίμημα κενῇ χάριτι προσαπόληται.” προσελθὼν οὖν τῷ Αἰσώπῳ ἔφη “χαῖρε”. ὁ δέ φησι “τί γὰρ λυποῦμαι;” ὁ Ξάνθος ἔφη “ἀσπάζομαί σε.” ὁ δέ, “κάγὼ σέ.” ὁ δέ Ξάνθος καταπλαγείς ἐπὶ τὸ ἔτοιμον τῆς ἀπολογίας πάλιν πρὸς αὐτόν λέγει “ποταπὸς εἶ;” ὁ δέ, “Σάρκινος.” καὶ ὁ Ξάνθος “οὐ τοῦτο λέγω, ἀλλὰ ποῦ ἐγεννήθης;” “ἐν τῇ κοιλῇ τῆς μητρός μου,” ἔφη. “οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ἀλλὰ ποῖω τόπῳ ἐγεννήθης;” 20
καὶ ὁ Αἰσωπος “οὐκ ἀνήγγειλέ μοι ἡ μήτηρ μου πότερον ἐν κοιτῶνι ἢ ἐν τρικλίνῳ.” ὁ Ξάνθος ἔφη “τί οἶδας ποιεῖν;” ὁ δέ “παντελῶς οὐδέν.” “διὰ τί;” φησιν. “ὅτι οὗτοι πάντα εἰδέναι σοι ἐπηγγείλαντο.” οἱ δὲ σχολαστικοὶ θαυμάσαντες εἶπον “καλῶς ἀπελογήθη, οὐκ ἔστι γὰρ ἄνθρωπος πάντα εἰδώς· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἐγέλα- 25
σεν.” 26. ὁ Ξάνθος εἶπε “θέλεις ἀγοράσω σε;” καὶ ὁ Αἰσωπος “ἐμοῦ εἰς τοῦτο συμβουλίας δεῖ σοί; θέλεις ἀγόρασον, θέλεις πορεύου· οἶδεῖς σου βίαν ποιεῖ· τῆς σῆς ἐξουσίας τοῦτο. καὶ εἰ μὲν βούλει, λύσας θύρας βαλαντίου ἀργύριον ἀρίθμει, εἰ δὲ οὐ βούλει, μὴ με σκῶπτε.” ὁ Ξάνθος εἶπε “τί οὕτω πολὺλαλος εἶ;” Αἰσωπος εἶπεν “εἰ πετεινὸν λαλεῖ, πολῦτιμον εὐρίσκεται· τί με ἐξουθενεῖς;” οἱ σχολαστικοί· “καλῶς, νῆ τοὺς θεοὺς, ἔστησε τὸν καθηγητήν.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἐὰν σε ἀγοράσω, 30
μὴ δραπετεύσεις;” Αἰσωπος γελάσας εἶπε “τοῦτο εἰ θελήσω πρᾶξαι, οὐ λήψομαι σὲ σύμβουλον, ὡς σὺ ἐμέ, τὸ δὲ δραπετεύειν ἐν σοί ἐστιν, οὐχὶ ἐν ἐμοί· ἐὰν γὰρ ᾔης καλόδουλος, οὐδεὶς τὸ καλὸν φεύγει, ἐὰν δὲ ᾔης κακόδουλος καὶ φθορὰν ἐργάζῃ τῶν ἀναγκαίων μὴ φροντίζων, ὥραν μίαν οὐ μένω πρὸς σέ.” καὶ ὁ Ξάνθος “καλῶς λέγεις, ἀλλὰ σαπρὸς εἶ.” ὁ Αἰσωπος ἔφη “εἰς τὸν νοῦν δεῖ ἀποβλέπειν, καὶ οἶκ εἰς τὴν 35
θέαν.” 27. προσελθὼν οὖν ὁ Ξάνθος τῷ σωματεμπόρῳ λέγει “πόσου τοῦτον πωλεῖς;” ὁ δέ ἔφη/“σκῶψαί μου πάρει τὴν ἐμπορίαν.” καὶ ὁ Ξάνθος “διὰ τί;” φησιν. ὁ δέ “ὅτι ἀφείς τοὺς ἀξίους σου παῖδας τὸν σαπρὸν ἡρετίσω. ἓνα ἐκείνων ζῶνσαι καὶ τοῦτον λάβε πρόσδομα.” ὁ Ξάνθος “εἰπέ τὴν τούτου τιμὴν.” ὁ δὲ πρὸς αὐτόν “δὸς ἐξήκοντα δηνάρια καὶ λάβε αὐτόν.” οἱ δὲ σχολαστικοὶ δεδώκασιν μὲν, ὁ Ξάνθος δ’ 40
ἠγόρασε. μαθόντες δὲ οἱ τελῶναι τὴν πρᾶσιν παρεγένοντο ἐρωτῶντες τίς πέπρακε, τίς ἠγόρακε. διετρέποντο οὖν ἀμφοτέροι εἰπεῖν διὰ τὸ ἐλάχιστον τίμημα, ὁ δὲ Αἰσωπος ἀνακέκραγεν “ὁ πραθεὶς ἐγώ, ὁ πωλήσας οὗτος, καὶ οὗτος ὁ ἀγοράσας. εἰ δὲ οὗτοι

σιωπῶσιν, ἐγὼ ἐλείθερός εἰμι.” οἱ δὲ τελῶναι γελάσαντες ἐχαρίσαντο τῷ Ξάνθῳ τὸ τέλος, ἀλλήλοις δὲ συνταξάμενοι ἐχωρίσθησαν.

28. (West. 5). Ὁ δὲ Αἰσωπος ἠκολούθει τῷ Ξάνθῳ. καύματος δὲ μεσημβρινοῦ ὄντος καὶ τῆς ὁδοῦ ἐκκαείσης ὁ Ξάνθος περιπατῶν, τὰ ἱμάτια ἀνασυράμενος, οὔρει. 5 ὁ δὲ Αἰσωπος θεασάμενος καὶ ἐκ τῶν ὀπισθεν τὸ ἱμάτιον δραξάμενος εἴλκυσε καὶ φησι “πώλησόν με ταχύ, ἐπεὶ δραπετεύω.” ὁ Ξάνθος ἔφη “τί ἔχεις;” ὁ δὲ φησιν “οὐ δύναμαι τοιοῦτῳ ἀνδρὶ δουλεύειν.” ὁ Ξάνθος “διὰ τί;” καὶ ὁ Αἰσωπος “ἐπειδὴ σύ, δεσπότης ὢν καὶ μηδὲνα φοβούμενος εἰ καὶ τύχοι βραδύναι σε, οὐκ ἔδωκας τῇ φύσει ἄνεσιν, ἀλλὰ περιπατῶν οὔρεῖς, εἰ τύχοι ἐμὲ τὸν δοῦλον ἐπὶ διακονίᾳ ταχύναι 10 σταλέντα, ἀνάγκη πετόμενον χέζειν.” ὁ Ξάνθος “τούτου ἕνεκεν ἐταράχθης; τρία βουλόμενος ἐκφυγεῖν κακὰ περιπατῶν οὔρησα.” ὁ δὲ “ποῖα ταῦτα;” ὁ Ξάνθος “ἐστῶτός μου τὴν κεφαλὴν ὁ ἥλιος κατέφλεξεν ἄν, τοὺς δὲ πόδας μου ἐν τῷ οὔρεϊν ἐστῶτος ἡ γῆ κατέκαυσεν, ἡ δὲ τοῦ οὔρου δριμύτης τὰς ὀσφρήσεις μου ἐβλάψεν ἄν. 15 ταῦτα οὖν τὰ τρία ἐκφεύγων φαῦλα περιπατῶν οὔρησα.” ὁ Αἰσωπος λέγει “περιπάτει, πέπεικάς με.”

29. Ξάνθος λέγει “Αἰσωπε, ἐπεὶ καθάριόν μοι ἐστὶ τὸ γύναιον, μὴ θέλον ὑπὸ αἰσχροῦ σωματίου δουλεύεσθαι, μείνον πρό τοῦ πυλῶνος ἕως οὐ εἰσελθὼν πρὸς τὴν κυρίαν σου ἐγκώμιόν τι γελοίου ἀπαγγείλω, ἵνα μὴ σου ἐξαίφνης τὴν σαπρίαν ἰδοῦσα, ἀπαιτήσασα τὴν προῖκα φύγῃ.” Αἰσωπος εἶπεν “ἄπιθι καὶ ταχύ ποίει.” 20 εἰσελθὼν δὲ ὁ Ξάνθος πρὸς τὴν γυναῖκα φησὶ “κυρία, οὐκέτι με ὀνειδίσσεις ὅτι ἀπὸ σῶν δουλείομαι παιδισκαρίων· ἴδε καὶ γὰρ σοὶ παῖδα ἠγόρασα, καὶ ὅψει κάλλος οἶον οἰδέποτε ἐθεάσω.” 30. αἱ δὲ θεραπαινίδες ἀκούσασαι καὶ νομίσασαι ἀληθῆ εἶναι τὰ λεγόμενα ἤρξαντο πρὸς ἑαυτὰς μάχεσθαι καὶ λέγειν “ἐμοὶ ὁ δεσπότης ἄνδρα ἠγόρασεν.” ἄλλη δὲ φησι “κενὴ σοι ἡ χαρά, ἐμοὶ γὰρ εἰς ὕπνους τοῦτον συνέθετο.” 25 ἄλλη δὲ ἔφη “ἐγὼ ἐν ὀνείροις ἐνυμφευόμην.” τούτων δὲ διαμαχομένων ἡ γυνὴ τῷ Ξάνθῳ ἔφη “περὶ οὗ τοσαῦτα κατεβάλου ἐγκώμια, ποῦ ἐστίν;” ὁ δὲ ἔφη “μέχρι τοῦ πυλῶνος ἠκολούθησε, μὴ κληθεὶς δὲ εἰσελθεῖν ἔξω ἔμεινεν.” ἡ δὲ φησι “τὸν νεώνητόν τις καλεσάτω.” μία οὖν καπριῶσα, τῶν ἄλλων μαχομένων, “προδραμοῦμαι,” φησὶ, “καὶ ἀρραβωνήσομαι αὐτόν.” ἐξελθοῦσα δὲ πρό τοῦ πυλῶνος ἐβόα “ποῦ ὁ 30 νεώνητος, ὁ ἐμοὶ ἀγορασθεὶς;” Αἰσωπος ἔφη “ὦδὲ εἰμι.” ἡ δὲ κόρη θαμβηθεῖσα εἶπε “σύ εἶ;” ὁ δὲ “ναί, ἐγώ.” ἡ δὲ φησιν “ἀβάσκαντε, ποῦ σου ἡ κέρκος; μὴ εἰσέλθης αἰφνιδίως καὶ φύγωσι πάντες.” προλαβοῦσα δὲ ἐκείνη ταῖς λοιπαῖς ἔφη “ἐξελθοῦσαι 40 ὄψεσθε πηλίκον κακόν, περὶ οὗ πᾶσαι διαμαχόμεθα.” ἐξελθοῦσα δὲ ἄλλη καὶ ἰδοῦσα αὐτὸν εἶπε “ψῶ! παταχθήτω σου τὸ πρόσωπον. δεῦρο εἰσελθε, καὶ μὴ μοι κολλῶ.” 35 εἰσελθὼν δὲ ἀντικρὺς ἔστη τῆς δεσποίνης. 31. θεασαμένη δὲ αὐτὸν ἐκείνη ἀπεστράφη καὶ φησι πρὸς τὸν ἄνδρα “πόθεν μοι τὸ τέρας τοῦτο; οὗτός ἐστιν ὃν ἐγκωμιάζεις; ἐκβαλε αὐτόν ἀπὸ τῆς ὀφείας μου.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἀρκεῖ, κυρία, μὴ σκῶπτέ μοι τὸν νεώνητον.” ἡ γυνὴ ἔφη “μεμίσηκάς με, Ξάνθε· ἐτέραν γῆμαι θέλων καὶ αἰδοῦμένός μοι εἰπεῖν, ἵνα τῆς οἰκίας ὑποχωρήσω, ἡνεγκάς μοι τὸν κυνοκέφαλον τοῦτον ἐπίτηδες, 40 ἵνα μὴ θέλουσα ὑπ’ αὐτοῦ δουλεύεσθαι φύγω. δός μοι οὖν τὴν προῖκά μου καὶ πορεύσομαι.” ὁ δὲ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ ἔφη “ἵνα μὴ εἰς τὴν ὁδὸν περιπατῶν οὔρήσω τοιαῦτά μοι ἔφης ῥήματα, καὶ νῦν οὐδὲν λέγεις πρὸς αὐτήν;” Αἰσωπος εἶπε “ῥῖπον αὐτὴν εἰς τὸ σκότος.” ὁ δὲ “σῶπα, καθαρμα· οὐκ οἶδας ὅτι θέλω αὐτὴν ὡς ἑμαυτόν; Αἰσωπος

λέγει “ποθεῖς τὸ γύναιον;” ὁ Ξάνθος· “ναί, δραπέτα.” ῥίψας δὲ τὸν πόδα ὁ Αἰσωπος εἰς τὸ μέσον ἀνέκραγεν “Ξάνθος ὁ φιλόσοφος γυναικοκρατεῖται. 32. σὺ δέ, κυρία, ἐβούλου ἵνα ὁ ἀνὴρ σου ὠνήσῃται σοι παῖδα νέον, εὐόματον, οὐλόκομον, λευκόν, ὀφείλοντα εἰς τὸ βαλανεῖον ὑπηρετεῖν καὶ γυμνὴν βλέπειν σε καὶ εἰς τὸν κοιτῶνα κινᾶν καὶ τοὺς πόδας σου τρίβειν καὶ προσπαιζαντά σοι αἰσχῦναι τὸν φιλόσοφον. ἀλλ’ ὦ Εὐριπίδη, χρυσοῦν σου τὸ ἀψευδὲς στόμα, ὅτε ἔλεγες

West.p.21
5

πολλαὶ μὲν ὀργαὶ κυμάτων θαλασσίων,
δειναὶ δὲ ποταμῶν καὶ πυρὸς θερμοῦ πνοαί,
δεινὸν δὲ πενία, δεινὰ δ’ ἄλλα μυρία,
πλὴν οἷδέν οὕτως ὥς γυνὴ ἐν ὑπερβολῇ κακῶν.

10

σὺ δὲ φιλοσόφου γυνὴ οὖσα ὑπὸ καλῶν νεανιῶν δουλεύεσθαι θέλεις, ἵνα βινητιῶσα ὕβριν τῷ ἀνδρὶ ὑπενέγκῃς;” ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα ἔφη “πόθεν τοῦτο τὸ κακὸν ἤγρευσας; ὅμως στωμύλος μοι ὁ σαπρὸς φαίνεται καὶ εὐτράπελος. διαλλαγήσομαι αὐτῷ.” ὁ Ξάνθος ἔφη “Αἰσωπε, διήλλακταί σοι ἡ κυρία.” ὁ δὲ φησι “μέγα πρᾶγμα εἰ γύναιον πτήξαν κατεπραῦνθη . . . (c. 33 deesi).

15

34. (West. 6). Ὁ Ξάνθος ἔφη “σιῶπα τοῦ λοιποῦ ὠνησάμην σε εἰς δουλείαν, οὐ μὴν δὲ εἰς ἀντιλογίαν. ἄρας οὖν ὠμόλινον ἀκολοῦθαι μοι, ὅπως ἀπὸ τῶν κήπων πρῶμέθα λάχανα.” ὁ δὲ θεὸς ἐπὶ τῶν ὤμων τὸ ὠμόλινον ἠκολοῦθαι τῷ Ξάνθῳ. ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς ἓνα κήπον λέγει τῷ κηπουρῷ “δὸς ἡμῖν λάχανα.” ὁ δὲ λαβὼν τὸ δρέπανον ἀπεθέριζεν αὐτῷ ἀσπαράγους, σεῦτλα, μαλάχας καὶ ἀρτύματα. εὐτελὲς δὲ δεσμήσας φορτίον ἐπέδωκε τῷ Αἰσώπῳ. ὁ δὲ Ξάνθος ἀνοίξας τὸ μαρσίπιον ἐπεδίδου τὸ κέρμα τῶν λαχάνων. 35. ὁ δὲ κηπουρὸς ἔφη πρὸς τὸν Ξάνθον “ἔα, κύριε· ἐνὸς γάρ σου λόγου χρεῖαν ποιοῦμαι ζητήματος ἔνεκεν.” ὁ δὲ φησιν “ὃ βούλει λέγε.” καὶ ὁ κηπουρὸς “καθηγητά,/διὰ τί τὰ παρ’ ἐμοῦ βαλλόμενα λάχανα εἰς τὴν γῆν σκαλιζόμενά τε καὶ ἀρδεύμενα βραδεῖαν ἔχει τὴν αὐξῆσιν, τὰ δὲ αὐτῆς ἀπὸ τῆς γῆς φυόμενα καὶ μηδαμῶς ἐπιμελούμενα τάχιον αὖξεται;” ὁ δὲ ἀκούσας ἐμφιλόσοφον ζήτημα καὶ μὴ εὐρὼν λῦσαι, “τῇ θείᾳ προνοίᾳ,” ἔφη, “πάντα διοικεῖται.” 36. Αἰσωπος δὲ ἀκούσας ἐγέλασε. καὶ ὁ Ξάνθος φησὶ πρὸς αὐτόν “γελᾷς ἢ καταγελᾷς;” ὁ δὲ “καταγελῶ,” φησιν, “οὐ σοῦ ἀλλὰ τοῦ διδάξαντός σε· τὰ γὰρ ὑπὸ θείας προνοίας διοικούμενα ὑπὸ σοφῶν διαλίσσονται. ὑπόσχου οὖν, καὶ γὰρ διαλύσω αὐτό.” 37. ὁ Ξάνθος τῷ κηπουρῷ λέγει “κομψότατε, ἀπρεπὲς ἐστὶν ἐμὲ τὸν ἐν τοσοῦτοις ἀκροατηρίοις διαλεχθέντα νῦν ἐν κήποις αἰνίγματα διαλύειν. παῖς δὲ πολύπειρος ἀκολουθεῖ μοι· αὐτῷ προσανάθου καὶ διαλύσει τὸ ζήτημα.” ὁ κηπουρὸς ἔφη “οὗτος ὁ σαπρὸς γράμματα οἶδεν; οὐαὶ τῇ ἀτυχίᾳ. εἰπέ ” φησιν “εἰ ἐπίστασαι.” καὶ ὁ Αἰσωπος “τοῦτο ζητεῖς ἀκοῦσαι, διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ φυτὰ εἰς τὴν γῆν βάλλεις καὶ ταῦτα ἐπιμελῶς ἐργάζῃ, τὰ δὲ ἄγρια τάχιον ἀναβαίνει καὶ μᾶλλον τῶν ὑπὸ σοῦ βαλλομένων· ἄκουε καὶ πρόσεχε. ὃν τρόπον γυνὴ πρὸς δεῦτερον ἐρχομένη γάμον, τέκνα ἔχουσα ἐκ προτέρου ἀνδρὸς, εὔρε δὲ καὶ τὸν ἄνδρα τέκνα ἔχοντα ἐκ προτέρας γυναικός· γίνεται ὧν μὲν ἐπιφέρεται μήτηρ, ὧν δὲ εὐρίσκεται μητρὶς. τούτων δὲ ἡ διαφορὰ γίνεται πολλή. τὰ γὰρ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντα φιλοστόργως τρέφει, τὰ δὲ ἐξ ἄλλοτρίων ὠδίνων τεχθέντα μισεῖ ζήλῳ χρωμένη, καὶ περικόπτουσα μᾶλλον τὴν ἐκείνων τροφήν τοῖς ἰδίοις δίδωσι τέκνοις. τὰ γὰρ ἴδια ὥς φύσει φιλεῖ, τὰ δὲ τοῦ ἀνδρὸς ὥς ξένα μισεῖ. τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον καὶ ἡ γῆ τῶν μὲν αὐτομάτως φυομένων ἐστὶ μήτηρ, τῶν δὲ παρὰ σοῦ

20

West.p.22
25

30

35

40

West.p.23

βαλλομένων ἐστὶ μητριὰ, καὶ μᾶλλον τὰ ἴδια τρέφουσα θάλλειν ποιεῖ ἢ τὰ παρὰ σοῦ ὡς νόθα φυτειθέντα.” ἀκούσας δὲ ὁ κηπουρὸς λέγει “πολύ με τῆς λύπης ἐκούφισας. ἔχε τὰ λάχανα ὠρεάν. ἐὰν δέ τινος ἐτέρου χρεῖαν ἔχῃς ὡς εἰς ἴδιον παραγίνου κῆπον.” (38 *deesi*)

- 5 39. (West. 7) Ἐγένετο δὲ μεθ’ ἡμέρας τινὰς λουομένων τοῦ Ξάνθου εὐρεῖν φίλους, καὶ φησι τῷ Αἰσώπῳ “πρόλαβε εἰς τὸν οἶκον καὶ βαλὼν φακὸν εἰς κάκκαβον ἔψησον ἡμῖν.” δραμῶν δὲ ὁ Αἰσώπος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ταμεῖον, λαβὼν ἓνα κόκκον φακοῦ εἰς κάκκαβον βαλὼν ἤψει. ὁ δὲ Ξάνθος σὺν τοῖς φίλοις λουσάμενος “καταξιώσατε” φησὶ “εὐτελῶς ἀριστῆσαι· πρὸς φακὸν ἡμῖν ἐστίν. οὐ δεῖ γὰρ τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἐδεσμάτων τοὺς φίλους κρίνειν, ἀλλὰ τῇ προθυμίᾳ δοκιμάζειν.”
- 10 40. καὶ ἀγαγὼν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν φησὶν “Αἰσώπε, δὸς πιεῖν ἀπὸ βαλανείου.” ὁ δὲ τὸν ξέστην λαβὼν καὶ εἰς τὸ βαλανεῖον δραμῶν πλήσας τε ἐκ τοῦ ἀπορρύματος καὶ κεράσας ἐπέδωκε τῷ Ξάνθῳ. ὁ δὲ δυσωδίᾳ ληφθεὶς φησι “ψῶ, Αἰσώπε, τί τοῦτο;” ὁ δὲ “ἀπὸ βαλανείου” ἔφη. ὁ δὲ Ξάνθος καὶ ἐν τούτῳ γυμνάσας αὐτοῦ τὸν νοῦν ἡσύχασε. καὶ φησι “παράθες
- 15 μοι λεκάνην.” θεὶς δὲ κενὴν τὴν λεκάνην εἰστήκει. καὶ ὁ Ξάνθος· “οὐ νίπτεις;” Αἰσώπος ἔφη “ἐντέταλκάς μοι ἵνα, ὅσα ἂν ἀκούσω, ἐκεῖνα καὶ πράξω. οὐκ εἶπας ‘βάλε ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην καὶ νίψον μου τοὺς πόδας καὶ θές τὰ σανδάλια’ καὶ ὅσα καθεξῆς.” ὁ δὲ Ξάνθος τοῖς φίλοις ἔφη “μὴ γὰρ δοῦλον ἐαυτῷ ἡγόρασα; μᾶλλον δὲ καθηγητήν.”
- 20 41. ἀνακλιθέντων δὲ τῶν φίλων ὁ Ξάνθος φησὶν “Αἰσώπε, ὁ φακὸς ἔφηται; δός, φαγώμεθα.” ὁ δὲ ἀναλαβὼν κοχλιαρίῳ τὸν κόκκον τοῦ φακοῦ ἐπέδωκεν αὐτῷ. λαβὼν δὲ ὁ Ξάνθος καὶ δοκῶν ὅτι πρὸς τὸ πειρᾶσαι τὴν ἔφησιν ἐπεδόθη, ἐκθλίψας ἔφη “κλῶς ἔφηται, κόμιζε καὶ φαγώμεθα.” τοῦ δὲ βραδύνοντος ἔφη “ποῦ ὁ φακός;” “ἔλαβες αὐτόν,” φησὶν. ὁ Ξάνθος εἶπεν “ἓνα κόκκον ἔφησας;” ὁ δὲ “ναί,” φησι. “φακὸν γὰρ εἶπας καὶ οὐ φακοὺς. τὸ μὲν γὰρ ἐνικόν ἐστι, τὸ δὲ πληθυντικόν.” ὁ Ξάνθος
- st.p.24 φησὶ “ἄνδρες σοφοί, οὗτός με/ταχὺ εἰς μανίαν περιτρέψει. 42. ἀλλ’ ἵνα μὴ δόξω
- 26 τοὺς φίλους ὑβρίζειν, ἀπελθὼν ὦνησαι χοίρου ἑνὸς πόδας τέσσαρας καὶ ἐκξέσας παράθες”. ὁ δὲ Αἰσώπος λαβὼν ἔψει. ὁ Ξάνθος οὖν θέλων εὐλόγως δαμάσαι αὐτόν, τοῦ Αἰσώπου διὰ τινὰ χρεῖαν εἰς τὸ ταμεῖον εἰσελθόντος, λαβὼν ἀπὸ τῆς χύτρας ἓνα πόδα ἔκρυψεν. Αἰσώπος δὲ ἐλθὼν καὶ εἰς τὴν χύτραν βλέψας, ὡς εἶδε τρεῖς μόνον
- 30 πόδας, ἔγνω ὅτι ἐνέδρα αὐτῷ ἐγένετο, καὶ κατελθὼν εἰς τὸ περιαύλιον, μάχαιραν λαβὼν, τοῦ σιτουμένου χοίρου τὸν πόδα κόψας μαδίσας τε καὶ ἀλμίσας, εἰς τὴν χύτραν ἔρριψε καὶ συνήψει. ὁ δὲ Ξάνθος, ὑποπτεύσας μὴ πως ὁ Αἰσώπος τὸν λείποντα πόδα μὴ εὐρὼν δραπετεύσῃ, πάλιν αὐτόν εἰς τὴν χύτραν ἔβαλε. γίνονται οὖν πόδες πέντε, οὐδεὶς δὲ αὐτῶν ᾔδει τὸ γεγονός. 43. καὶ μετ’ ὀλίγον ἔφη “Αἰσώπε, εἰ τοὺς
- 35 χοιρεῖους ἔφησας πόδας, δός, φάγωμεν.” ὁ οὖν Αἰσώπος κατακενοῖ τοὺς πόδας εἰς τὸν πίνακα καὶ ἰδοῦ, πέντε. ὁ δὲ Ξάνθος· “τί τοῦτο;” Αἰσώπος ὠχριάσας ἔφη “οἱ δύο χοῖροι πόσους πόδας ἔχουσιν;” ὁ Ξάνθος ἔφη “ὀκτώ.” Αἰσώπος εἶπεν “εἰσὶν ὧδε πέντε καὶ ὁ χοῖρος κάτω τρίπους νέμεται.” ὁ δὲ Ξάνθος τοῖς φίλοις ἔφη “οὐκ εἶπον ὅτι οὗτος ταχέως εἰς μανίαν με περιτρέψει;” Αἰσώπος ἔφη “δέσποτα, ἔδει
- 40 σε μὴ ὀρίσαι μοι νόμον καὶ διηκόνησα ἂν σοι πρεπόντως. τὰ γὰρ ἐκ περισσείας λεγόμενα κατὰ προσθήκην καὶ ὑφειλμὸν οὐ μέτριά εἰσιν ἀμαρτήματα.” ὁ οὖν Ξάνθος μηδεμίαν ἀφορμὴν εὐρηκὼς τοῦ μαστιγῶσαι αὐτόν ἡσύχασε.

44. (West. 8). Τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν αὐτῷ παρεγένετο. εἰς δὲ τῶν σχολαστικῶν δεῖπνον μέγα παρασκευάσας ἐκάλεσε τὸν Ξάνθον ἅμα τοῖς λοιποῖς σχολαστικοῖς. ὁ οὖν Ξάνθος ἐν τῷ δείπνῳ λαβὼν μέρη πολλὰ ἐπίδωκε τῷ Αἰσώπῳ καὶ φησιν “ὑπαγε, δὸς τῇ εὐνοούσῃ.” ὁ δὲ ἐν ἑαυτῷ ἔφη “νῦν καιρὸς τοῦ ἀνταμύνασθαι με τὴν κυρίαν μου ἀνθ’ ὧν ἀγορασθέντα με ἔσκωπτεν. ὄψεται τοίνυν τίς τῷ κυρίῳ εὐνοεῖ.” 5
45. ἐλθὼν οὖν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκάλεσε τὴν κυρίαν αὐτοῦ, παρέθηκε τὴν σφυρίδα ἐμπροσθεν αὐτῆς, καὶ φησι “κυρία, μὴ τι τέτρωκται;” ἡ δὲ “πάντα ὑγιῇ καὶ ἀσινῇ.” Αἰσώπος εἶπεν “ταῦτα πάντα ὁ δεσπότης πέπομφεν οὐ σοί, ἀλλὰ τῇ εὐνοούσῃ.” West.p.25
- καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Ξάνθου φησὶ “καὶ τίς αὐτῷ πλεῖον μου εὐνοεῖ;” ὁ δὲ ἔφη “μείνον καὶ ὄψει.” φωνήσας οὖν τὴν κύνα, “ἔρχου” φησι “λύκαινα καὶ φάγε.” ἡ δὲ πομπύσασα 10
- προσέδραμεν αὐτῷ, καὶ ἔρριψε τῇ κυνὶ ἐν καθ’ ἐν ὅλα τὰ μέρη, λέγων “σοὶ εἶπεν ὁ δεσπότης δοθῆναι.” μετὰ οὖν τὸ φαγεῖν τὴν κύνα ἀπῆλθεν Αἰσώπος πάλιν πρὸς τὸν δεσπότην. 46. ὁ δὲ Ξάνθος λέγει αὐτῷ “δέδωκας τῇ εὐνοούσῃ τὰ μέρη;” ὁ δὲ ἔφη “πάντα λαβοῦσα ἐνώπιόν μου κατέφαγε.” καὶ ὁ Ξάνθος “τί ἔλεγεν ἐσθίουσα;”
- Αἰσώπος εἶπεν “ἐμοὶ μὲν οὐδέν, τοῖς δὲ νεύμασιν ἐν ἑαυτῇ ἠύχετό σοι.” ἡ δὲ γυνὴ 15
- τοῦ Ξάνθου περίλυπος γενομένη ἔλεγε “τὴν κύνα προκέκρικέ μου, πῶς αὐτῷ εἰνοήσω; οὐ μένω μετ’ αὐτοῦ.” καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν κοιτῶνα ἐπένθει.
47. Τοῦ δὲ πότου προκόπτοντος ζητήματα πρὸς ἀλλήλους ἐτίθεντο. ἐνὸς δὲ εἰπόντος “πῶς ἔσται μεγάλη ταραχὴ ἐν ἀνθρώποις;” Αἰσώπος ὀπισθεν ἐστῶς ἔφη “ἐὰν οἱ νεκροὶ ἀνιστάμενοι τὰ ἴδια ἀπαιτήσωσι.” γελάσαντες οὖν οἱ σχολαστικοὶ “νοήμων,” 20
- ἔφησαν, “ὁ νεώνητος καὶ οὐκ ἄχαρις. ἀλλὰ πάντα ὁ Ξάνθος ἐξάπινα διδάσκει αὐτόν, πλὴν πάντα καλῶς λέγει.” 48. ἄλλος ἔφη “διὰ τί τὸ μὲν πρόβατον ἐλκόμενον εἰς θυσίαν οὐ βοᾷ, ὁ δὲ χοῖρος μέγала κράζει;” Αἰσώπος πάλιν ἐστῶς ἔφη “τὸ μὲν πρόβατον συνήθως ἀμελγόμενον καὶ κειρόμενον ἐλκόμενον ἀκολουθεῖ, σκελιζόμενον 25
- δὲ καὶ τὸν σίδηρον βλέπον οὐδὲν ὑποπτεύει· δοκεῖ γὰρ τὸ τοῦ πόκου βάρος ἀποτίθεσθαι καὶ τὴν τοῦ γάλακτος ἀμελξιν. ὁ δὲ χοῖρος μήτε γάλα εὐχρηστον ἔχων μήτε τρίχας, εἰδὼς ὅτι πρὸς χρῆσιν τῶν κρεῶν τὸ αἷμα αὐτοῦ τις κενῶσαι θέλει, κέκραγε, μὴ ἔχων τι ἕτερον προσδοῦναι.” οἱ δὲ σχολαστικοὶ θαυμάσαντες ἐπήνεσαν αὐτόν. καὶ οὕτως ἀνέλυσαν ἐκ τοῦ δείπνου.
49. Ὁ δὲ Ξάνθος εἰσελθὼν πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι ἐκολάκευεν 30
- αὐτήν. ἡ δὲ αὐτόν ἀπεστρέφετο λέγουσα “μὴ θίγῃς μου· δὸς μοι τὴν προῖκά μου, οὐκέτι/μένω μετὰ σοῦ. ἀπελθὼν τὴν κύνα κολάκευε, ἦτινι τὰ μέρη πέπομφας.” West.p.26
- ὁ Ξάνθος ἐν ἑαυτῷ “τί ποτέ μοι πάλιν ὁ Αἰσώπος ἤρτυσε;” καὶ φησι “κυρία, ἐγὼ πέπωκα καὶ σὺ μεθύεις. τίνι ἔστειλα τὰ μέρη, οὐχὶ σοί;” ἡ δὲ ἔφη “οὐκ ἐμοί, ἀλλὰ τῇ κυνὶ.” Ξάνθος εἶπεν “Αἰσώπόν μοι τις καλεσάτω.” 50. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ λέγει 35
- “τίνι ἔδωκας τὰ μέρη;” ὁ δὲ ἔφη “τῇ εὐνοούσῃ.” ὁ Ξάνθος φησὶν “οὐδὲν ἔλαβε.” καὶ ἡ γυνὴ ἐφώνησεν “οὐδὲν εἴληφα ἐγώ.” Αἰσώπος ἔφη “τίνι εἶπας δοθῆναι τὰ μέρη;” ὁ Ξάνθος εἶπε “τῇ εὐνοούσῃ.” καὶ ὁ Αἰσώπος “μὴ οὖν αὕτη σοι εὐνοεῖ;” ὁ Ξάνθος “ἀλλὰ τίς, δραπέτα;” Αἰσώπος φωνήσας τὴν κύνα φησὶν “αὕτη σοι μᾶλλον εὐνοεῖ· 40
- γυνὴ δὲ κἂν λέγῃ εὐνοεῖν οὐκ εὐνοεῖ. εἰ γὰρ ἐπ’ ἐλαχίστῳ λυπηθῇ, ὑβρίζει, ἀντιλέγει, ἀναχωρεῖ. τὴν δὲ κύνα δεῖρον, δίωξον, καὶ οὐ μὴ ὑποχωρήσει, ἀλλ’ εὐθὺς ἐπιλαθομένη πάλιν τὴν κέρκον τῷ δεσπότην σείει. ἔδει σε οὖν εἰπεῖν ‘τῇ γυναικὶ μου ταῦτα ἀπόφερε’

καὶ μὴ 'τῇ εἰνοοῦσῃ'." ὁ Ξάνθος τῇ γυναικὶ εἶπε "βλέπεις, κυρία, ὅτι οὐκ ἐμὸν τὸ αἷτιον, ἀλλὰ τοῦ ἐνέγκαντος. μακροθύμησον οὖν καὶ εὐρήσω πρόφασιν δι' ἧς αὐτὸν μαστιγώσω."

50a¹. Ἡ δὲ "ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ συνοικήσω μετὰ σοῦ οὐκέτι." ἐξελθοῦσα δὲ λαθραίως ἐπορεύθη πρὸς τοὺς ἐαυτῆς γονεῖς. ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη τῷ κυρίῳ αὐτοῦ "οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἡ κύων σοι εὐνοεῖ καὶ οὐχὶ ἡ κυρία μου;" ἡμερῶν δὲ διελθουσῶν καὶ αὐτῆς ἀδιαλλάκτου μενούσης ἐπεμψέ τινας ὁ Ξάνθος παρακαλῶν ὅπως ὑποστρέψει πρὸς αὐτόν. ἡ δὲ οὐκ ἐπέθετο· ἐν πολλῇ οὖν ἀθυμίᾳ ὑπάρχων ὁ Ξάνθος διὰ τὴν τῆς γυναικὸς στέρησιν, προσελθὼν ὁ Αἰσωπος λέγει αὐτῷ "μὴ λυποῦ, ὦ κύριέ μου· ἐγὼ γὰρ τὴν αὐρίον αὐτὴν ποιήσω ὅπως μόνη ἀνακάμψει πρὸς σέ." καὶ λαβὼν νομίσματα ἐξῆει εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ ὠνησάμενος ὄρνιθας, χῆνας τε καὶ ἕτερά τινα ἀπῆει βαστάζων αὐτά, διερχόμενος κατὰ τὸν τόπον ἐν ᾧ ἦν ἡ κυρία αὐτοῦ, προσποιούμενος δῆθεν μὴ γινώσκειν ὅτι/ἐκεῖσε ὑπάρχει ἡ τοῦ Ξάνθου γυνή. εὐρῶν δὲ τινα τῶν οἰκετῶν τῶν αὐτῆς γονέων ἔφη αὐτῷ "ἄρά γε, ἀδελφέ, μὴ ἔχωσιν ἐν τῷδε τῷ οἴκῳ χῆνας ἢ ἄλλο τι τῶν πρεπόντων εἰς γάμους;" ὁ δὲ "καὶ τί τούτων χρεῖαν ἔχεις;" καὶ ὁ Αἰσωπος· "Ξάνθος ὁ φιλόσοφος τῇ αὐρίον μέλλει γυναικὶ συζευχθῆναι." ὁ δὲ δρομαίως ἀναβὰς ἀπήγγειλε ταῦτα τῇ τοῦ Ξάνθου γυναικὶ. ἡ δὲ ἀκούσασα ἀπῆει μετὰ πολλῆς σπουδῆς πρὸς τὸν Ξάνθον καὶ κατεβόα αὐτοῦ λέγουσα "ὦ Ξάνθε, ἐμοῦ ἐν τοῖς ζῶσιν ὑπαρχοῦσης ἐτέρα γυναικὶ ἀρμοσθῆναι οὐ δύνασαι."

20 51 (West. 9). Μεθ' ἡμέρας δὲ ὀλίγας καλέσας ὁ Ξάνθος σχολαστικούς τινας εἰς ἄριστον τῷ Αἰσώπῳ ἔφη "ἄπελθε καὶ ὀψώνησον εἴ τι καλὸν καὶ χρηστὸν." Αἰσωπος ἀπιὼν πρὸς ἐαυτὸν ἔλεγεν "ἐγὼ αὐτῷ δεῖξω μὴ μωρὰ διατάσσεσθαι." φθάσας δὲ εἰς τὸ μάκελλον πάντων τῶν τεθυμένων χοίρων ἠγόρασε τὰς γλώσσας, καὶ ἐλθὼν ἐσκεύασεν. ἀνακλιθέντων δὲ τῶν φίλων σὺν τῷ Ξάνθῳ μετὰ τὸ πιεῖν "Αἰσωπε," 25 φησί, "δὸς ἡμῖν φαγεῖν." ὁ δὲ παρέθηκεν ἐκάστῳ γλώσσαν ἐκξεστήν καὶ ὀξύγαρον. οἱ δὲ σχολαστικοὶ τὸν Ξάνθον ἐπήνεσαν λέγοντες "ὦ καθηγητά, καὶ τὸ ἄριστόν σου φιλοσοφίας μεστόν. εὐθὺς γὰρ γλώττας ἐπέδωκας, δι' ἧς πᾶσα φιλοσοφία ἐκπέμπεται, καὶ τὸ κρεῖττον ἐξ ὕδατος· πᾶσα γὰρ γλώσσα ἐν ὑγρῷ καθέστηκεν." ἔφαγον οὖν ἠδέως. 52. μετὰ δὲ τὸ πιεῖν ὁ Ξάνθος φησὶν "Αἰσωπε, δὸς ἡμῖν τι φαγεῖν." ὁ δὲ 30 παρέθηκεν ἐκάστῳ γλώσσαν ὀπτὴν δι' ἁλὸς καὶ πεπέρεως. οἱ δὲ σχολαστικοὶ εἶπον "οὐα, καθηγητά, οἰκείως καὶ μεγάλως γλώσσα ὀπτὴ· πᾶσα γὰρ γλώσσα πυρὶ ἠκόνηται. καὶ τὸ κρεῖττον δι' ἁλοπεπέρεως· τὸ γὰρ ἀλυκὸν τῷ δριμύϊ συγκέκρται καὶ τὸ δάκνον ἐπιδέχεται." πάλιν οὖν ἔφαγον ἠδέως. καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Ξάνθος· "Αἰσωπε, δὸς ἡμῖν 35 φαγεῖν." ὁ δὲ ἐκάστῳ γλώσσαν ἔθηκεν ἀρτυτήν. οἱ σχολαστικοὶ πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον "ἡμεῖς τὰς γλώσσας ἠλγήσαμεν γλώσσας τρώγοντες. οὐκ ἔχομέν τι ἕτερον φαγεῖν;" πάλιν Αἰσωπος ἐκάστῳ γλώσσαν παρέθηκε ζωμευτήν. οἱ δὲ σχολαστικοὶ ἀγανακτοῦντες/ἔλεγον "ἔως πότε γλώσσας; ψῶ, τὸ ἄριστον τοῦτο." θυμωθεὶς οὖν ὁ Ξάνθος ἔφη "Αἰσωπε, οὐκ ἔχεις τι ἕτερον;" ὁ δὲ εἶπεν "οὐ." 53. καὶ ὁ Ξάνθος· "οὐκ εἶπόν σοι, κατάρατε, εἴ τι καλὸν καὶ χρηστὸν, ὠνησαι;" ὁ δὲ φησι "χάριν

st.p.28

¹ Hoc capitulum, sicut infra c. 77a et 77b, primus inseruit conditor archetypi SBP, unde M; deest codd. OLo et Vitae G. Sumptum est procul dubio ex antiqua quadam Vitae editione, cuius vestigia non nisi in SBP et in cod. Vind. 128 discerni possunt; cf. Text Trad. pp. 322 sq., 328 sqq.; Studies 27-30; supra p. 21.

ἔχω ὅτι ἀνδρῶν φιλολόγων παρόντων μέμφη μοι. εἶπας εἴ τι καλὸν καὶ χρηστὸν. καὶ τί μείζον ἐν βίῳ γλώσσης; διὰ γλώσσης πᾶσα φιλοσοφία καὶ παιδεία συνίστηκε, διὰ γλώσσης δόσεις, λήψεις, ἀσπασμοί, ἀγορασίαι, δόξαι, μοῦσαι, γάμοι, πόλεις ἀνορθοῦνται καὶ πάλιν καταβάλλονται, γλώσσα ἄνδρα ταπεινοὶ καὶ πάλιν ὑψοί, διὰ γλώσσης πᾶς ὁ βίος συνέστηκεν. οἷδέν οὖν αὐτῆς ἐστὶ κρεῖττον.” οἱ δὲ σχολαστικοὶ 5 εἶπον “καλῶς λέγει, οἷδέν κρεῖττον γλώσσης. σὺ ἡμαρτες, καθηγητά.” ὕβριν δὲ τοῦτο λογισάμενοι ἀνέστησαν τοῦ δείπνου, ὀλονυκτὶ δυσφορήσαντες. 54. τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ μεμφθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων ὁ Ξάνθος ἔφη “οὐ γέγονε κατὰ τὴν ἐμὴν θέλησιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἀχρείου δούλου. σήμερον ἀνταλλάξω τὸ δείπνον καὶ ἐνώπιον ὑμῶν διαλεχθήσομαι αὐτῷ.” καὶ φησιν “Λῖσωπε, ἐπεὶ δοκεῖ σοι τὰ εὐχρηστα λαλεῖν, 10 καὶ γὰρ σοι τὰ ἐναντία διατάξομαι. ἀπελθὼν ἀγόρασον, εἴ τι σαπρὸν, εἴ τι χεῖρον, ἐπεὶ πρὸς δείπνον καλῶ τοὺς σχολαστικούς.” Λῖσωπος δὲ μηδὲν ταραχθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸ μάκελλον καὶ πάλιν γλώσσας ἀγοράσας ἐποίησεν ὡσαύτως. ἐλθόντες οὖν οἱ σχολαστικοὶ κατεκλίθησαν. μετὰ δὲ τὸ πιεῖν ἐκάστῳ γλώσσαν παρέθηκεν ἐξ ὕδατος καὶ ὄξους. 15 οἱ δὲ πρὸς ἑαυτοὺς ἔλεγον “χοίρειαι πάλιν γλώσσαι. πάντως θέλων ἀπὸ τῆς χθὲς διαρροίας τὸν στόμαχον τῷ ὄξει ἀνακτήσασθαι ταῦτα προσήνεγκεν.” καὶ μετ’ ὀλίγον πάλιν παρέθηκε γλώσσας. οἱ δὲ σχολαστικοὶ ἐταράχθησαν. 55. ὁ δὲ Ξάνθος φησὶν “Λῖσωπε, τί τοῦτο; μὴ εἰπὼν σοι ‘εἴ τι καλὸν, εἴ τι χρηστὸν’; οἷκ εἰπὼν σοι ‘εἴ τι σαπρὸν, εἴ τι χεῖρον’;” ὁ δὲ ἔφη “καὶ τί ἐστὶ χεῖρον γλώσσης; διὰ γλώσσης ἔχθραι, διαβολαί, μέμψεις, ἐριδες, φθόνοι, ζηλοτυπίαι, καὶ πόλεων 20 ἀφανισμοί. καὶ τί λέγω τὰ/πολλά; οἷδέν ἐστὶ χεῖρον γλώσσης.” εἰς δὲ τῶν ἀνακειμένων τῷ Ξάνθῳ ἔφη “καθηγητά, τούτῳ ἐὰν πρόσσχης εἰς μανίαν σε περιτρέψει· οἷα γὰρ ἡ μυρφή, τοιάδε καὶ ἡ ψυχὴ.” Λῖσωπος ἔφη “σὺ μοι δοκεῖς κακεντρεχέστερος εἶναι παροξύνων δεσπότην κατ’ οἰκέτου, ὥς περιέργος καὶ τὰ ἀλλότρια μεριμνῶν.” 25

56 (West. 10). Ὁ δὲ Ξάνθος ζητῶν ἀφορμὴν τοῦ μαστιγῶσαι τὸν Λῖσωπον λέγει “δραπέτα, ἐπεὶ περιέργον εἶπας τὸν φίλον, δείξόν μοι ἄνθρωπον ἀπερίεργον.” ὁ δὲ φησὶ “δέσποτα, εἰσὶ πολλοὶ τὰ οἰκεία τρώγοντες καὶ πίνοντες καὶ τὰ ἴδια μεριμνῶντες, ἔνιοι δὲ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἴδια οὐ μνημονεύοντες τὰ ἀλλότρια περιεργάζονται.” Ξάνθος εἶπεν “ἕτερον δείπνον ἐτοιμάσω· σὺ δὲ πορευθεὶς κάλει μοι 30 ἄνθρωπον ἀπερίεργον, ἵνα ὁ ἐὰν ἴδῃ ἢ ἀκούσῃ μὴ περιεργάσῃται.” 57. ὁ δὲ Λῖσωπος ἐξελθὼν ἐξήτει ἄνθρωπον ἀπερίεργον. καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν εὔρε γινομένην μάχην καὶ ὄχλον πολὺν συνεστῶτα, ἕνα δὲ παρὰ ἐν μέρος αὐτῶν καθεζόμενον καὶ ἀναγιγνώσκοντα. Λῖσωπὸς φησὶ καθ’ ἑαυτὸν “τοῦτον καλέσω, ἀπερίεργος φαίνεται, καὶ μενῶ ἁπληγος.” ἀπελθὼν οὖν πρὸς αὐτόν, φησὶ “κομψότατε, Ξάνθος ὁ φιλόσοφος μαθὼν σου τὴν πραότητα ἐπὶ δείπνόν σε καλεῖ.” ὁ δὲ φησιν “ἐλεύσομαι, εὐρήσεις 35 δέ με πρὸ τοῦ πυλῶνος.” ἐλθὼν οὖν ὁ Λῖσωπος ἠτύπησε τὸ δείπνον. ὁ δὲ Ξάνθος φησὶν “Λῖσωπε, ποῦ ὁ ἀπερίεργος ἄνθρωπος;” ὁ δὲ “πρὸ τοῦ πυλῶνος ἔστηκε.” τῇ δὲ τακτῇ ὥρᾳ εἰσήγαγεν αὐτόν, καὶ κατεκλίθη μετὰ τῶν φίλων. 58. ὁ δὲ Ξάνθος ἔταξε δοθῆναι τῷ ξένῳ πρῶτον οἶνόμελι. ὁ δὲ φησιν “οὐχί, κύριε· σὺ πρῶτον πίε, εἴτα ἡ γυνὴ σου, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ φίλοι σου.” ὁ δὲ Ξάνθος νεύει τῷ Λῖσώπῳ “ἔχω 40 ἅπαξ.” καὶ πῶς ἐφαίνετο [ἀ]περίεργος. εἴτα ἰχθύων λοπὰς παρετέθη. ὁ Ξάνθος ἐπαφορμιζόμενος ἔφη “τοσαῦτά μου ἀρτύματα δεδωκότος κατεφρονήθη μου ἡ μαγειρία· οὔτε γὰρ ἀρώματα οὔτε ἔλαιον, οὔτε ὁ ζωμὸς σύγχυλος. τυφθῆτω ὁ μάγειρος.” ὁ ξένος

- West.p.30 φησί “παῦσαι, δέσποτα, οὐδέν αἷτιον, πάντα καλά.” ὁ Ξάνθος πάλιν νεύει τῷ Αἰσώπῳ “ἴδε, δύο.” εἶτα εἰσφέρεται πλακοῦς πολυσήσαμος. ὁ Ξάνθος γευσάμενος λέγει “κάλει τὸν ἀρτοκόπον. διὰ τί ὁ πλακοῦς οὔτε μέλι οὔτε σταφίδας ἔχει;” ὁ ξένος πάλιν ἔφη “δέσποτα, καὶ ὁ πλακοῦς καλὸς καὶ οὐδέν τῷ δείπνῳ λείπει· μὴ
- 5 εἰκῇ τύψῃς τοὺς δούλους.” ὁ Ξάνθος πάλιν νεύει τῷ Αἰσώπῳ “ἰδοῦ, τρίτον.” ὁ δὲ “ἀνέχω” φησὶν. ἀναστάντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ δείπνου κρεμᾶται ὁ Αἰσώπος καὶ τύπτεται. ὁ Ξάνθος αὐτῷ φησι “καὶ ταῦτα μὲν ἔχεις. εἰ δὲ μὴ καλέσῃς μοι ἄνθρωπον ἀπερίεργον, πεδήσας διαρρήξω σε.”
59. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἔξω τῆς πόλεως ἀπελθὼν ἐζητεῖ εὐρεῖν ἄνθρωπον ἀπερίεργον.
- 10 πολλοὺς οὖν βλέπων παροδίτας εἰδὲ τινα τῇ μὲν θέᾳ ἄγροικον, τοῖς δὲ ἡθεσι πολιτικὸν ὄντα, ὀνάριον ἐλαύνοντα μεστὸν ξύλων καὶ τῆς λεωφόρου ὁδοῦ ἐκνενευκότα καὶ τὴν τῶν πολλῶν ἀπάντησιν ὑπεσταλμένον καὶ πρὸς τὸ ὀνάριον λαλοῦντα. ὁ δὲ ἐπηκολούθει αὐτῷ, τοῦτον ἀπερίεργον στοχασάμενος. ὁ δὲ χωρικὸς τῷ ὀναρίῳ φησί “περιπάτει, ὅπως ταχέως φθάσωμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ πρᾶθῶσι τὰ ξυλάρια ἀσσαρίων δώδεκα.
- 15 καὶ ἔξεις σὺ δύο εἰς χόρτον καὶ κριθήν, κἀγὼ δύο εἰς ἐμαυτόν, τὰ δὲ ὀκτὼ τηρήσωμεν εἰς ἐτέρας τύχας, μὴ τις ἀσθένεια ἐπιδράμῃ ἢ αἰφνιδίως γένηται χειμῶν.” 60. Αἰσώπος λέγει ἐν ἑαυτῷ “τί ταῦτα; τῷ ὀναρίῳ διαλέγεται; ὡς μᾶλλον ἀπερίεργός ἐστιν· ἀσπάζομαι αὐτόν.” καὶ ἀσπασάμενος “χαῖρε” φησὶν. ὁ δὲ ἀντησπάσατο. Αἰσώπος φησι “πόσου τὰ ξυλάρια;” ὁ χωρικὸς ἔφη “δώδεκα ἀσσαρίων.” Αἰσώπος λέγει
- 20 “Ξάνθον οἶδας τὸν φιλόσοφον;” ὁ δὲ φησιν “οὐ, τέκνον.” Αἰσώπος λέγει “διὰ τί;” ὁ ξένος ἔφη “ἐγὼ ἄγροικὸς εἰμι, οὐδένα ἐπίσταμαι.” ὁ Αἰσώπος ἔφη “ἐκείνου δούλος εἰμι.” ὁ ξένος ἔφη “(μὴ) τι ἡρώτησά σε πότερον δούλος εἶ ἢ ἐλεύθερος; ἐμοὶ τί διαφέρει;” Αἰσώπος ἔφη “ἀγαθὰ σοι γένοιτο, ἀκολουθεῖ μοι κἀγὼ σοι δώσω τὸ ἀργύριον μετὰ καὶ τοῦ ἀρίστου.” 61. ἀγαγὼν δὲ αὐτόν εἰς τὴν οἰκίαν καθεῖλε τὰ
- 25 ξυλάρια δεδωκώς τὸ τίμημα, καὶ φησιν “ὁ δεσπότης μου ἐρωτᾷ παρ’ αὐτῷ ἀριστῆσαι.”
- West.p.31 ὁ δὲ ἄγροικος οὐ περιεργασάμενος διὰ ποίαν αἰτίαν καλεῖται, εἰσελθὼν σὺν/τῷ πηλῷ καὶ τοῖς ὑποδήμασιν οὕτως ἀνέπεσεν. ὁ Ξάνθος ἔφη “τίς οὗτος;” Αἰσώπος ἔφη “ἄνθρωπος ἀπερίεργος.” ἰδὼν δὲ αὐτόν ἐκεῖνος ἄγροικον ὄντα λέγει τῇ γυναικὶ “κυρία, ὑποκρίθητί μοι ἵνα δαμάσω τὸν Αἰσώπον. καὶ ἀναστᾶσα, βαλοῦσα ὕδωρ εἰς
- 30 τὴν λεκάνην πρόσφερε τῷ ξένῳ ὡς νίψουσα αὐτοῦ τοὺς πόδας· ἴσως εὐλαβηθεὶς φανῇ περιεργὸς καὶ ὁ Αἰσώπος δαρήσεται.” ἡ δὲ θέλουσα τὸν Αἰσώπον τυφθῆναι ὑπεκρίθη, καὶ λαβοῦσα λέντιον προσέφερε τῷ ξένῳ τὴν λεκάνην. ὁ δὲ θεασάμενος καὶ γνούς ὅτι ἐστὶν ἡ οἰκοδέσποινα, φησὶ πρὸς ἑαυτόν “πάντως τιμῆσαί με θέλει, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοχείρως νίπτει μου τοὺς πόδας· εἰ δὲ ἡθελέ μου τοὺς πόδας ὑπὸ δούλου νιφθῆναι
- 35 εἶχεν ἂν ἐπιτάξαι,” καὶ προτείνας τοὺς πόδας φησὶ “νίψον, κυρία,” καὶ νιψάμενος ἀνέπεσεν. 62. ὁ Ξάνθος φησὶ “δοθῆτω τῷ ξένῳ πρῶτον οἰνόμελι.” ὁ ξένος πρὸς ἑαυτόν “αὐτοὺς μὲν ἔδει πρῶτον πιεῖν, ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς οὕτως δοκεῖ, οὐ περιεργάσομαι.” καὶ λαβὼν ἔπιεν. ἀριστῶντων δὲ αὐτῶν παρετέθη ἰχθύων λοπάς. ὁ Ξάνθος τῷ ξένῳ λέγει “φάγε.” ὁ δὲ ὡς δελφίς ἥσθιε τοὺς ἰχθύας. ὁ Ξάνθος ἐπαφορμιζόμενος λέγει
- 40 τῷ μαγείρῳ “διὰ τί κακῶς ἤρτυσας; ἐκδυθῆτω καὶ δαρήτω.” ὁ ἄγροικος ἐν ἑαυτῷ “καλῶς ἔφηται καὶ οὐδέν λείπει· εἰ δὲ διὰ προφάσεως θέλει δεῖραι τὸν δούλον, τί πρὸς ἐμέ;” δαρέντος δὲ τοῦ δούλου καὶ τοῦ ξένου σιωπῶντος ὁ Ξάνθος ἡδολέσχει. καὶ μετὰ μικρὸν ἠνέχθη πλακοῦς. ὁ ξένος μηδέπω ἰδὼν τοιοῦτον ἤρξατο ψωμοὺς ποιεῖν ὡς πλίνθους καὶ ἐσθίειν. 63. ἰδὼν δὲ αὐτόν ὁ Ξάνθος ἡδέως τρώγοντα ἀνέκραγε

τὸν ἀρτοκόπον καὶ φησι “διὰ τί, κατάρατε, ὁ πλακοῦς οὔτε μέλι οὔτε πέπερι ἔχει, ἀλλὰ καὶ ὥξισεν;” ὁ δὲ ἔφη “εἰ ὥμός ἐστιν ὁ πλακοῦς, ἐμὲ δεῖρον, εἰ δὲ οὐκ ἤρτυται καλῶς, οὐκ ἐγὼ αἷτιος ἀλλ’ ἡ κυρία βραδύνασα δοῦναι τὴν ἄρτυσιν.” ὁ Ξάνθος ἔφη “ἐὰν παρὰ τὴν τῆς γυναικὸς ἀμέλειαν γέγονε, ζῶσαν αὐτὴν κατακαύσω.” τῇ δὲ γυναικὶ ἔφη “συννυποκρίθητί μοι.”/καὶ φησιν “Αἰσωπε, ἄγαγέ μοι κληματίδας καὶ ἄψον εἰς τὸ μέσον.” ὁ δὲ ἐνέγκας ἀνῆψε πυρὰν. φωνήσας δὲ τὴν γυναῖκα ἤγαγεν εἰς τὸ μέσον ὥστε δοκεῖν καυθῆναι, διεβλέπετο δὲ τὸν ἄγροικον, εἰ ἀναπηδῆσας διακωλύσει αὐτὸν τοῦτο πράξει. 64. ὁ δὲ ἄγροικος πρὸς ἑαυτὸν ἔλεγεν “αἰτίου μὴ ὄντος, τί οὗτος θυμοῦται;” καὶ φησι πρὸς αὐτὸν “οἰκοδέσποτα, εἰ τοῦτο κέκρικας, μικρὸν μείνον, ἕως κάγῳ ἀπελθὼν ἐνέγκω μου τὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ, καὶ τὰς δύο ὁμοῦ κατάκαυσον.” ὁ δὲ Ξάνθος ἀκούσας καὶ θαυμάσας τὸ ἔμψυχον τοῦ ἀγροίκου πρὸς τὸν Αἰσωπον ἔφη “ἴδε, ἀληθῶς ἄνθρωπος ἀπερίεργος. νενίκηκας ἄρκεϊ τὸ λοιπὸν πιστῶς καὶ εὐνοϊκῶς δούλευσόν μοι, ἵνα τύχῃς παρ’ ἐμοῦ ἐλευθερίας.” ὁ δὲ ἔφη “οὐκέτι με μέμψει, δέσποτα.”

West.p.
6

10

15

20

25

West.1

30

65 (West. 11). Τῇ δὲ ἐπαύριον λέγει ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ “τῇ τακτῇ ὥρα ἀπελθε εἰς τὸ βαλανεῖον καὶ βλέπε ἐὰν οὐ πολυοχλῇ, ἵνα λούσωμαι.” πορευομένου δὲ τοῦ Αἰσώπου ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ στρατηγός, καὶ γνωρίσας ὅτι τοῦ Ξάνθου ἐστίν, λέγει αὐτῷ “ποῦ πορεύεις;” ὁ δὲ Αἰσωπός φησιν “οὐκ οἶδα.” δόξας δὲ ὁ στρατηγός ὅτι καταγελαῖ αὐτοῦ, ἐκέλευσε βληθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν. Αἰσωπος δὲ ἀπαγόμενος ἔφη “ὁρᾷς ὅτι καλῶς σοι ἀπεκρίθην μὴ προσδοκῶν γάρ, ὑπηντηκῶς σοι εἰς φυλακὴν ἄπειμι.” ἐκπλαγεὶς δὲ ὁ στρατηγός εἰς τὸ εὐαπολόγητον αὐτοῦ παρήκεν αὐτόν. 66. ὁ δὲ Αἰσωπος παραγενόμενος εἰς τὸ βαλανεῖον εἶδε πλῆθος λαοῦ καὶ πρὸς τὸ μέσον τῆς εἰσόδου κείμενον εἰκὴ λίθον, ἐν ᾧ ἕκαστος τῶν εἰσερχομένων προσκόπτων κατηρᾶτο τὸν τεθεικότα· εἰς δὲ τις μεταθεὶς αὐτόν εἰσῆλθε λούσασθαι. ὁ δὲ Αἰσωπος εἰς τὸν οἶκον ἐλθὼν λέγει τῷ κυρίῳ “εἰ κελεύεις, δέσποτα, λούσασθαι, ἕνα ἄνθρωπον εἶδον ἐν τῷ βαλανείῳ.” ὁ Ξάνθος λέγει “καλὸν ἐστὶ τὸ εὐρυχώρως λούσασθαι· ἄρον τὰ πρὸς βαλανεῖον καὶ ὑπαγε.” εἰσελθὼν δὲ ὁ Ξάνθος καὶ ἰδὼν τὸ πλῆθος τῶν λουομένων λέγει/“Αἰσωπε, οὐκ εἶπας ‘ἕνα μόνον ἄνθρωπον εἶδον’;” ὁ δὲ “καὶ μάλ’ αἶψα” φησὶν “εἶδον γὰρ τὸν λίθον τοῦτον πρὸ τῆς εἰσόδου κείμενον, πρὸς ὃν εἰσιόντες πάντες προσέκοπτον· εἰς δὲ μὴ προσκόψας ἄρας μετέθηκε πρὸς τὸ μηδένα προσκόπτειν. ἐκείνον κρίνας παρὰ τοὺς λοιποὺς ἄνθρωπον εἶναι ἐδήλωσά σοι τὴν ἀλήθειαν.” ὁ Ξάνθος εἶπεν “οὐδὲν παρὰ τῷ Αἰσώπῳ ἀργὸν πρὸς ἀπολογία.”

67. Λουσάμενος δὲ παρεγένετο ἐπὶ τὸν δεῖπνον. μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι τῆς γαστρὸς νυξάσης ἐξῆλθε πρὸς ὑποχώρησιν. τοῦ δὲ Αἰσώπου παρεστῶτος καὶ ξέστην ὕδατος ἐπιφερομένου, λέγει ὁ Ξάνθος “δύνασαι μοι εἰπεῖν διὰ τί ἔθος τοῖς ἀνθρώποις, ὅταν καθεζόμεθα εἰς τὰ ἀναγκαῖα, πυκνῶς τὰ ἑαυτῶν βλέπομεν ἀφοδεύματα;” Αἰσωπος ἔφη “κατὰ τοὺς παλαιοὺς σοφὸς τις διὰ σπατάλην πολὺν χρόνον ἐκαθέζετο εἰς τὰ ἀναγκαῖα, μέχρις οὗ καθεζόμενος τὰς ἰδίας ἔχεσε φρένας. ἀπ’ ἐκείνου οὖν οἱ ἄνθρωποι φοβούμενοι διαβλέπουσι τὰ ἰδία ἀφοδεύματα, μὴ καὶ αὐτοὶ τὰς ἰδίας χέσωσι φρένας. ἀλλὰ σύ, δέσποτα, μηδὲν ἀγωνιάσῃς· οὐ γὰρ ἔχεις φρένας.”

35

40

68 (West. 12). Τῇ δὲ ἐπαύριον τοῦ Ξάνθου ἐπὶ πότου μετὰ φίλων ἀνακλιθέντος, καὶ τοῦ πότου ἐπικρατοῦντος, ἐγένετο προβλήματα ἱκανά. τοῦ δὲ Ξάνθου ἀρξαμένου συνταράττεσθαι, ἐπιγνοὺς ὁ Αἰσωπος ὅτι μέλλει μάχην ποιεῖν, λέγει “δέσποτα,

- Διώνυσος (εὐρών) τὸ οἰνικὸν πόμα τρεῖς κράσεις τῷ ἀνθρώπῳ διὰ πόματος χρῆσασθαι εἶπε· τὴν μὲν πρώτην ἡδονῆς εἶναι, τὴν δὲ δευτέραν εὐφροσύνης, τὴν δὲ τρίτην ὕβρεως. διὸ, δέσποτα, πίνοντες καὶ εὐφρανθέντες παραχωρήσατε (τὴν τῆς ὕβρεως τοῖς νέοις· ἔχεις γὰρ ἀκροατήρια) ἐν οἷς δεδώκατε ἀπόδειξιν.” ὁ δὲ Ξάνθος μεθῶν
- 5 φησί “σιῶπα, σίμβουλε “Αἰδου.” Αἴσωπος εἶπεν “ἐκδεξαι, καὶ εἰς “Αἰδου καταβαίνεις.” 69. τίς δὲ τῶν σχολαστικῶν ἰδὼν τὸν Ξάνθον περιφερόμενον λέγει “καθηγητά, εἰ πάντα δυνατὰ ἀνθρώπῳ;” ὁ Ξάνθος ἔφη “πανούργον τὸ ζῶον καὶ δυνατόν ἐν
- West.p.34 πᾶσι τὰ ὑπὲρ λόγον πράττειν.” ὁ δὲ σχολαστικός· εἶπεν “δύναται ἄνθρωπος τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν;” καὶ ὁ Ξάνθος “ναί” φησι, “κἀγὼ αὐτὸς δύναμαι τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν.” καὶ ὁ σχολαστικός· “ἐὰν δὲ μὴ ἐκπίης, τί;” ὁ Ξάνθος, νενικημένος ὑπὸ
- 10 τοῦ οἴνου, ἔφη “τίθιμι τὰς συνθήκας ὑπὲρ παντὸς τοῦ βίου μου.” καὶ ἐπὶ τούτοις προβαλόντες τοὺς δακτυλίους ἐκύρωσαν τὰς συνθήκας. 70. πρωίας δὲ γενομένης ἀναστὰς ὁ Ξάνθος καὶ τὴν ὄψιν νικτόμενος, οὐκ ἰδὼν τὸν δακτύλιον ἐζήτηι. καὶ φησιν “Αἴσωπε, τί μοι γέγονεν ὁ δακτύλιος; Αἴσωπος ἔφη “οὐκ οἶδα, ἀλλὰ τοῦτο γινώσκω,
- 15 ὅτι ξένος ἐγένου τοῦ βίου σου.” ὁ δὲ Ξάνθος· “τί λέγεις;” Αἴσωπος ἔφη “παρὰ τῷ χθές πότῳ συνθήκας ἔθου τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν ὑπὲρ ὅλου τοῦ βίου σου, καὶ τὸν δακτύλιον προεβάλου.” ὁ Ξάνθος εἶπε “καὶ πῶς ἐγὼ δύναμαι τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν; ἀλλὰ δέομαί σου, εἰ δυνατός εἰ διὰ τῆς ἐνούσης σοι ἐμπειρίας, βοήθησόν μοι, ἵνα διὰ προφάσεώς τινος νικήσω ἢ λύσω τὰς συνθήκας.” Αἴσωπος ἔφη “νικήσαι μὲν
- 20 εὐ δυνατόν, λυθῆναι δὲ ποιήσω.” ὁ Ξάνθος “δός μοι γνώμην,” φησί, “ποιῶ λόγῳ.” 71. Αἴσωπος ἔφη “ὅταν ἔλθῃ ὁ συνθηκοφύλαξ ἅμα τῷ ἀντιδίκῳ σου, λέγοντες τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, μὴ ἀρνοῦ, ἀλλὰ ἅπερ παροινῶν συνέθου, ταῦτα καὶ νήφων λέγε. καὶ κέλευσον στρώματα παρὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ τράπεζαν τεθῆναι, καὶ παῖδας
- 25 πιγκέρνας παραστήναι. ὅταν δὲ ἴδῃς ὅτι πάντα πεπλήρωται, τοῦ ὄχλου ἐπὶ τὴν θέαν συνδραμόντος, ἀναπεσὼν κέλευσον πλησθῆναι σκύφον ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ εἰπὲ δημοσίᾳ πρὸς τὸν συνθηκοφύλακα ‘πῶς τεθείκαμεν τὰς συνθήκας;’ καὶ ἐρεῖ σοι ‘ἵνα τὴν θάλασσαν ἐκπίης.’ εἰπὲ οὖν ‘μὴ τι πλεον;’ ἐρεῖ ‘οὐ.’ καὶ τοῦτο μαρτυρά-
- West.p.35 μενος λέγε ‘ἄνδρες πολῖται, πολλοὶ εἰσι ποταμοὶ χεῖμαρροι καὶ ἀέννασι οἷτινες τῇ θαλάσῃ ἐπιχέονται· συνθέμεν οὖν μόνην τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, οὐχὶ δὲ καὶ
- 30 τοὺς ἐπὶρρέοντας ποταμούς· ἅπελθε οὖν καὶ ἐπίστρεψον τὰ εἰσερχόμενα ὕδατα, κἀγὼ τὴν θάλασσαν ἐκπίω.’ καὶ οὕτως τὸ ἀδύνατον τῷ ἀδυνάτῳ λυθήσεται.” 72. ὁ δὲ Ξάνθος ἐπιγνοὺς περιχαρὴς ἐγένετο. ὁ δὲ τὴν συνθήκην θεὸς ἅμα τοῖς ἐντιμοτέροις τῆς πόλεως ἐξεδέχετο πρὸ τοῦ πυλῶνος, προελθόντος δὲ τοῦ Ξάνθου ἐζήτηι ἐκβιβασθῆναι τὴν συνθήκην. Αἴσωπος εἶπε “σὺ μὲν δίδου τὸν σὸν βίον τῷ δεσπότῃ μου, αὐτῷ γὰρ ἤδη ἡμίκενος γέγονεν ἡ θάλασσα.” ὁ σχολαστικός ἔφη “ἐμὸς εἶ, Αἴσωπε, οὐκέτι Ξάνθου.” ὁ δὲ Ξάνθος ἐκέλευσε κλίνην πρὸς τῷ αἰγιαλῷ στρωθῆναι καὶ τράπεζαν
- 35 τεθῆναι, τὸ δὲ πλῆθος τῆς πόλεως συνέδραμεν ἰδεῖν. τοῦ δὲ Ξάνθου ἀναπεσόντος, δραμῶν Αἴσωπος καὶ σκύφον λαβὼν καὶ πλήσας ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπέδωκε τῷ Ξάνθῳ. 73. ὁ δὲ λαβὼν λέγει τῷ συνθηκοφύλακι “εἰπὲ δημοσίᾳ, πῶς τεθείκαμεν τὰς συνθή-
- 40 κας;” ὁ δὲ λέγει “ἵνα τὴν θάλασσαν ἐκπίης.” ὁ Ξάνθος· “μὴ τι ἕτερον;” ὁ δὲ “οὐ.” καὶ ὁ Ξάνθος· “ἄνδρες πολῖται, πολλοὶ ποταμοὶ ἐν τῇ θαλάσῃ ὕδωρ εἰσάγουσιν· ἀποκλεισάτω οὖν ὁ ἀντίδικός μου τὰ τούτων στόματα, κἀγὼ ἰσχύσω μόνην ἐκπιεῖν τὴν θάλασσαν.” ἀνέκραξαν δὲ ἅπαντες εὐφημοῦντες τὸν Ξάνθον, ὁ δὲ σχο-

λαστικός πεσών πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ξάνθου λέγει “μέγας εἶ, καθηγητά, νενίκηκάς με, παρακαλῶ λιθῆναι τὰς συνθήκας.”

74. Ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, προσελθὼν αὐτῷ ὁ Αἰσωπος λέγει “ὅπαντα σου τὸν βίον σώσας ἄξιός εἰμι τυχεῖν ἐλευθερίας.” ὁ δὲ Ξάνθος ὑβρίσας ἐξεδίωξεν αὐτὸν λέγων “τί; ἐγὼ τοῦτο οὐκ ἐνεθιμούμην;” Αἰσωπος δὲ ἀχαριστηθεὶς ἐλυπήθη, 5 καὶ φησι “μείνόν με· ἐγὼ σε ἀνταμυνοῦμαι.”

75. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν μονωθεὶς, ἐκδυσάμενος καὶ τὰς χεῖρας ἑαυτοῦ κροτῶν καὶ τινάσσων, ἤρξατο πειεῖν τὸ ποιμενικὸν καὶ ἄτακτον σχῆμα. ἡ δὲ τοῦ Ξάνθου γυνή, ἐκ τοῦ οἴκου αἰφνης καταλαβούσα, φησὶν “Αἴσωπε, τί τοῖτο;” ὁ δὲ λέγει “κυρία, εἰεργετῶμαι καὶ τὴν γαστέρα ὠφελῇ.” θεασαμένη δὲ ἰκείνη τὸ μῆκος καὶ 10 τὸ πάχος τῆς αἰδοῦς αἰτεῦ ἰάλω, καὶ ἱπιλαβομένη τῆς ὁμορφίας αὐτοῦ εἰς ἔρωτα ἐτρώθη. φωνήσασα δὲ αὐτὸν κατ’ ἰδίαν φησὶ “νῦν μοι ἔάν τὰ ἀρεστὰ ποιήσης μὴ ἀντιπίπτων, ἔσῃ εἰφραϊνόμενος πλείον τοῦ κυρίου σου.” ὁ δὲ πρὸς αὐτήν “οἶδας ὅτι (ἔάν) ὁ δεσπότης μου τοῦτο μάθῃ οὐ μικρὸν ἐπάξιον λυγρὸν ἀνταμείψει.” ἡ δὲ γελάσασα ἔφη “ἔάν μοι δεκάκις συνέλθῃς, στολὴν σοι ἱματίων χαρίσομαι.” ὁ δὲ 15 φησιν “ὁμοσὸν μοι.” ἐκείνη δὲ καπριῶσα ὤμοσεν αὐτῷ. ὁ δὲ Αἰσωπος πιστεύσας, θέλων δὲ καὶ τῷ δεσπότην ἀνταμύνασθαι, ἐπετέλει τὸ πάθος ἕως ἐννέα, καὶ φησι “κυρία, ἄλλο οὐ δύναμαι.” ἡ δὲ πείραν λαβοῦσα λέγει “εἰ μὴ τὰ δέκα πληρώσεις οἷδέν λαμβάνεις.” πολλὰ οὖν κοπιάσας τὸ δέκατον εἰς τὸν μῆρον ἐτέλεσεν, καὶ φησι “δός μοι τὰ ἱμάτια, ἐπεὶ ἱγκαλῶ κατὰ σοῦ τῷ δεσπότη.” ἔφη δὲ ἡ γυνή “ἐγὼ εἰς 20 τὸν ἑμὸν σε ἐμισθωσάμην ἀγρὸν σκάπτειν· σὺ δὲ ὑπερβὰς τὸ μεσότοιχον εἰς τὰ τοῦ γείτονος ἔσκαψας. ἀπόδος οὖν, καὶ λάβε τὴν στολὴν.” 76. ὁ δὲ Αἰσωπος ἐλθόντι τῷ Ξάνθῳ προσῆλθε καὶ φησι “κριθῆναί (με) μετὰ τῆς κυρίας μου ἐπὶ σοί.” ὁ δὲ ἀκούσας, “τί;” φησι. καὶ ὁ Αἰσωπος “δέσποτα, ἡ κυρία μετ’ ἐμοῦ πορευομένη εἶδε κοκκυμηλέαν κατὰκαρπον. θεασαμένη κλάδον ἕνα πλήρη ἐπιθυμήσασα λέγει ‘ἔάν 25 δυνήσῃ ἐνὶ λίθῳ βαλεῖν μοι δέκα κοκκύμηλα παρέχω σοι στολὴν ἱματίων.’ βαλὼν οὖν ἐγὼ εὐστόχως ἐνὶ λίθῳ ἤνεγκα αὐτῇ δέκα, ἐν δὲ ἐξ αὐτῶν ἔλαχεν εἰς κόπρον ἐμπεσεῖν, καὶ νῦν οὐ θέλει μοι τὴν στολὴν δοῦναι.” ἀκούσασα δ’ ἐκείνη λέγει τῷ ἀνδρὶ “ὁμολογῶ εἰληφέναι τὰ ἐννέα, τὸ δὲ εἰς τὴν κόπρον οὐ λογίζομαι· βαλλέτω οὖν πάλιν καὶ ἐκτιναξάτω μοι τὸ ἐν κοκκύμηλον, καὶ λαμβανέτω τὰ ἱμάτια.” Αἰσωπος 30 ἔφη “οὐκέτι μοι ὁ καρπὸς εὐγονεῖ.” ἔκρινεν οὖν Ξάνθος δοθῆναι τῷ Αἰσώπῳ τὴν στολὴν καὶ φησι πρὸς αὐτὸν “Αἴσωπε, πορευσώμεθα ἕως τῆς ἀγορᾶς, ὅτι νωχλεύω· ἤμα δὲ ἐκτινάξεις μοι τὰ κοκκύμηλα ὅπως καὶ τῇ κυρίᾳ ἐνέγκωμεν.” ἡ δὲ εἶπεν “(οὕτως τοιείτω, κύριε) [μὴ θέλῃ κύριε ἵνα σὺ βάλλῃς ἐξ αὐτῶν], ἐγὼ δὲ ὥς ἐκέλευσας δώσω γὰ ἱμάτια.” 35

77. Ὁ Ξάνθος τῷ Αἰσώπῳ λέγει “οἰωνιστὴς εἰμι· ἐξελθε οὖν πρὸ τοῦ πυλῶνος, καὶ ἔάν ἴδῃς δικόρωννον ἀνάγγειλόν μοι, ὅτι καλὸν τὸ σημεῖον, εἰ δὲ μονοκόρωννον, κακὴ ἡ οἰωνοσκοπία.” ἐξελθὼν δὲ ὁ Αἰσωπος εἶδε/κατὰ τύχην δικόρωννον πρὸ τοῦ 40 πυλῶνος καὶ εἰσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ Ξάνθῳ. ἐν δὲ τῷ ἐξέρχεσθαι αὐτὸν ἡ μία ἀνέπτη, τὴν δὲ μίαν ἰδὼν ἔφη “οὐκ εἶπάς μοι, κατάρατε, ὅτι δικόρωννον εἰστήκει πρὸ τοῦ πυλῶνος;” Αἰσωπος ἔφη “ναί, ἀλλ’ ἡ μία ἔπτη.” ὁ δὲ Ξάνθος φησὶ “ἔθος σοι τοῦ χλευάζειν με,” καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐκδυθέντα τύπτεσθαι. τυπτομένου δὲ αὐτοῦ ἐλθὼν τις ἐπὶ μέγα δεῖπνον ἐκάλει τὸν Ξάνθον. ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “οἶμοι ὁ τάλας,

ἐγὼ ἰδὼν δικόρωνον ἐμαστιγώθην, σὺ δὲ μονοκόρωνον ἰδὼν ἐπὶ τρυφήν πορεύῃ· οἰκοῦν μάτην οἴωνοσκοπία καὶ ὄρνεοσκοπία.” ὁ δὲ Ξάνθος θαυμάσας αὐτοῦ τὸν λόγον “μη-κέτι,” φησί, “τυπτέσθω.”

- 77a¹ (West. 13). Μεθ’ ἡμέρας δέ τινας προσκαλεσάμενος ὁ Ξάνθος τὸν Αἰσωπον
 5 ἔφη πρὸς αὐτόν “ποίησον ἡμῖν ἄριστον καλόν· σχολαστικούς γὰρ κέκληκα.” ὁ δὲ Αἰσωπος τὰ πρὸς τὴν ἐστίασιν αὐτῶν εὐτρεπίσας, καὶ τῆς κυρίας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνακειμένης, ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ Αἰσωπος “πρόσεχε τῇ τραπέζῃ, κυρία μου, μὴ πως ἐλθοῦσα ἢ κύνα καταφάγῃ τι τῶν ἐδεσμάτων.” ἡ δὲ ἔφη πρὸς αὐτόν “ἄπελθε μηδὲν περὶ τούτων φροντίζων· ἐμοῦ γὰρ καὶ ὁ κῶλος ὀφθαλμοὺς ἔχει.” τοῦ δὲ Αἰσώπου
 10 εἰς ἐτέραν χρεῖαν ἀσχολουμένου καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐλθόντος, εὔρε τὴν κυρίαν αὐτοῦ κοιμωμένην καὶ τὰ ὀπισθεν αὐτῆς ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπάρχοντα. ὁ δὲ φοβηθεὶς μὴ πως ἡ κύνα ἀνελθοῦσα ἀχρειώσῃ τὴν τράπεζαν, ἀναμνησθεὶς τῆς κυρίας αὐτοῦ εἰπούσης ὅτι “ἐμοῦ καὶ ὁ κῶλος ὀφθαλμοὺς ἔχει,” ἀνακομβώσας αὐτῆς τοὺς χιτῶνας καὶ τὰ ὀπισθεν αὐτῆς γυμνώσας εἶασεν αὐτὴν κεῖσθαι οὕτως. τοῦ δὲ Ξάνθου
 15 σὺν τοῖς σχολαστικοῖς ἐλθόντος ἀνῆλθον ἐπὶ τὸ ἄριστον. ἰδόντες οὖν αὐτὴν γεγυμνωμένην καὶ ὑπνώττουσαν, αἰσχυνθέντες ἀπέστρεψαν τὰς ὕψεις αὐτῶν. ὁ δὲ Ξάνθος ἔφη πρὸς τὸν Αἰσωπον “τί τοῦτο, ὦ κατάρατε;” ὁ δὲ φησι “δίσποτα, ἐμοῦ πρὸς τὴν θεραπείαν ὑμῶν ἡσχολημένου εἶπον τῇ κυρίᾳ μου προσέχειν τῇ τραπέζῃ, μὴ πως ἀνελθοῦσα ἢ κύνα καταφάγῃ τι. αὕτη δὲ ἔφη πρὸς με ‘ἄπελθε μηδὲν περὶ τούτου φροντίζων· ἐμοῦ γὰρ καὶ ὁ κῶλος ὀφθαλμοὺς ἔχει.’ ἀρτίως οὖν, ὡς ὀρᾷς, κύριέ μου,
 20 ὑπνοῖ· ἐγὼ δὲ ἐγύμνωσα αὐτὴν ὅπως οἱ τοῦ κῶλου/αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ὀρῶσι τὴν τράπεζαν.” καὶ ὁ Ξάνθος· “πλειστάκις με, ὦ δραπέτα, ἡχρειώσας, τούτου δὲ ἀχρειότερον οὐκ εἰργάσω, αἰσχύνας κάμει καὶ τὴν κυρίαν σου. ἀλλὰ διὰ τοὺς κεκλημένους οὐκ ὀργισθήσομαι· εὐρήσω γὰρ ὥραν ὅτε μαστιγώσω σε σφοδρῶς καὶ ἀπολέσω² σε.”
 25 77b³ (West. 14). Μετ’ οὐ πολὺ δὲ ῥήτορας καὶ φιλοσόφους τοῦ Ξάνθου καλέσαντος ἔφη τῷ Αἰσώπῳ “πρὸ τοῦ πυλῶνος σταθεὶς μὴ ἐάσῃς τινι τῶν ἰδιωτῶν ἀνδρῶν εἰσελθεῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου, ἀλλ’ ἢ μόνους τοὺς σοφοὺς.” τῇ δὲ ὥρᾳ τοῦ ἀρίστου κλείσας ὁ Αἰσωπος τοὺς τοῦ οἴκου πυλῶνας ἐκαθέζετο ἔσθων. ἐλθόντος δὲ τινος τῶν κεκλημένων καὶ κρούσαντος τῷ πυλῶνι ὁ Αἰσωπος ἔφη αὐτῷ “τί σείει ὁ κύων;” ὁ δὲ ἡγήσάμενος
 30 ὅτι κύνα αὐτόν ἀπεκάλεσεν, ὀργισθεὶς ἀνεχώρησεν. οὕτως οὖν τοῦ Αἰσώπου (πρὸς) πολλοὺς ἀπολογουμένου ἀνεχώρουν ἅπαντες, ὕβριν τὸν λόγον νομίζοντες εἶναι. εἰς δὲ ἐλθὼν καὶ τῷ πυλῶνι κρούσας, ἔφη αὐτῷ ὁ Αἰσωπος “τί σείει ὁ κύων;” ὁ δὲ φησι “τὴν κέρκον.” καὶ ὁ Αἰσωπος τοῦτον ἀκούσας καλῶς ἀπολογησάμενον ἀνοιξας εἰσήγαγεν αὐτόν. ἀπελθὼν δὲ πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ ἔφη “δέσποτα, ἕτερος φιλόσοφος
 35 οὐκ ἤλθε τοῦ συνεστιαθῆναι σοι, εἰ μὴ οὗτος μόνος.” ὁ δὲ Ξάνθος ἐλυπήθη πάννυ, προσδοκῶν ὅτι παρελογίσαντο αὐτόν. τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντων αὐτῶν ἐν τῇ διατριβῇ, λέγουσι τῷ Ξάνθῳ “καθηγητά, ὡς ἔοικεν ἐπιθυμῶν τοῦ ἐξουδενῆσαι ἡμᾶς, καὶ αἰδοῦμενος, ἔστησας πρὸ τοῦ πυλῶνος τὸν σαπρὸν Αἰσωπον, ὅπως ὑβρίσει καὶ κύνας ἡμᾶς ἀποκαλέσει.” καὶ ὁ Ξάνθος· “ὄραμα τοῦτο ἢ ἀληθές;” καὶ οἱ σχολαστικοί·
 40 “εἰ οὐ κοιμώμεθα, ἀλήθειά ἐστι.” καὶ ὁ Ξάνθος· “Αἰσωπὸν μοί τις καλεσάτω.” τούτου δὲ ἐλθόντος ἔφη ὁ Ξάνθος “λέγε μοι, κάθαρμα, διὰ τί τοὺς ἐμοὺς φίλους καὶ

¹ De capitibus 77a et 77b eadem monenda sunt quae supra de c. 50a, q. v.

² ἀπολέσω Reiske et West., probabiliter.

³ Cf. supra ad c. 77a et ad 50a.

φοιτητάς, ἀντὶ τοῦ μετὰ πάσης τιμῆς εἰσαγαγεῖν σε αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ μου τοῦ συνευφρανθῆναί μοι, ἐξουθένησας καὶ ὕβρισας καὶ ἀτίμους αὐτοὺς ἀπέστρεψας;” καὶ ὁ Αἰσώπος· “δέσποτα, οὐ σύ μοι εἶρηκας ‘μὴ ἑάσῃς τινὶ τῶν ἀνοήτων ἀνδρῶν εἰσελθεῖν/ἐν τῷ οἴκῳ μου, εἰ μὴ ῥήτορας καὶ φιλοσόφους;” καὶ ὁ Ξάνθος “ναί,” φησι, “καὶ τί, μορμολύκιον; οὗτοι οὐκ εἰσὶ τῶν σοφῶν;” καὶ ὁ Αἰσώπος· “οὐχί, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἰδιῶται ὑπάρχουσι. τῷ γὰρ πυλῶνι τῷ σῶ προσκεκρουκότες, ἐμοῦ ἔσωθεν ἐστῶτος, ἡρώτων αὐτοὺς ‘τί σείει ὁ κύων;’ καὶ οἷδεις ἐξ αὐτῶν ἐπέγνω τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ διὰ τὸ ἀνοήτους ὑπάρχειν οὐκ εἰσήγαγον αὐτοὺς, εἰ μὴ τοῦτον μόνον τὸν σοφῶς ἀποκριθῆντα μοι,” ὑποδείξας τοῦτον τὸν συνεστιαθῆντα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ. οὕτως τοῦ Αἰσώπου ἀπολογουμένου ἔφησαν αὐτὸν ὁρθῶς λέγειν.

West.p.38

5

10

78 (West. 15). Μεθ’ ἡμέρας δέ τινας ὁ Ξάνθος ἅμα τῷ Αἰσώπῳ ἐπὶ τὰ μνήματα παρεγένετο καὶ τὰ ἐν τοῖς λάρναξιν ἐπιτάφια ἀναγινώσκων ἐτέρπετο. ὁ δὲ Αἰσώπος ἰδὼν ἐφ’ ἐνὶ λάρνακι ἀσύμφωνα στοιχεῖα κεχαραγμένα, Α Β Δ Ο Ε Θ Χ, ἐπιδείξας τῷ Ξάνθῳ φησὶ “τί ἐστὶν ἄρα ταῦτα;” ὁ δὲ ἐπιμελῶς καταμαθὼν καὶ πολλὰ στρεβλωθεὶς οὐχ εὔρε τὴν τούτων λύσιν, καὶ φησιν “Αἰσῶπε, ἠπόρησα, σὺ δὲ τὸ ζήτημα διασάφησον.” ὁ δὲ πρὸς αὐτόν· “δέσποτα, ἐὰν διὰ ταύτης τῆς στήλης θησαυρόν σοι χρυσίου δώσω, τί μοι χαρίζει;” ὁ Ξάνθος ἀκούσας λέγει “θάρσει, Αἰσῶπε, λήψῃ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ χρυσίου.” 79. ὁ δὲ Αἰσώπος ἀκούσας, ὁστρακὸν λαβὼν ἀνεπόδισεν ἀπὸ τῆς στήλης βήματα τέσσαρα καὶ ὀρύξας τὸν θησαυρόν ἀνελάβετο καὶ τῷ δεσπότη προσήνεγκε. καὶ φησὶ “δέσποτα, δός μοι τὴν ἐπαγγελίαν.” ὁ δὲ Ξάνθος “οὐ δώσω” φησὶν, “ἐὰν μὴ μοι φράσῃς ποῖα ἐπινοῖα εὔρες τὸν θησαυρόν· τὸ γὰρ μαθεῖν πολὺ τοῦ εὐρέματος τιμιώτερον.” Αἰσώπος ἔφη “δέσποτα, ὁ τὸν θησαυρόν καταθέμενος ὡς φιλόσοφος τὰ ἐπτά ἐχάραξε στοιχεῖα, ἃ λέγει Α ἀποβάς, Β βήματα, Δ τέσσαρα, Ο ὀρύξας, Ε εὐρήσεις, Θ θησαυρόν, Χ χρυσίου.” Ξάνθος λέγει “ἐπεὶ περ τοιοῦτος εἶ πανοῦργος καὶ συνετός, οὐ τεύξῃ τῆς ἐλευθερίας.” ὁ δὲ πρὸς αὐτόν· “δέσποτα, παραγγέλλω τὸ χρυσίον ἀποδοθῆναι τῷ βασιλεῖ τῶν Βυζαντίων Διονυσίῳ.” “πόθεν οἶδας;” φησὶν. Αἰσώπος ἔφη “ἐκ τῶν γραμμάτων ἐπέγνων, ὡς λέγει Α ἀπόδος, Β βασιλεῖ, Δ Διονυσίῳ, Ο ὃν εὔρες, Ε ἐνθάδε, Θ θησαυρόν, Χ χρυσίου.”/80. ὁ δὲ Ξάνθος ἀκούσας τοῦ βασιλέως εἶναι τὸ χρυσίον λέγει “λαβὼν τὸ ἥμισυ τοῦ εὐρέματος ἡσύχαζε.” Αἰσώπος ἔφη “οὐχὶ σύ μοι χαρίζει, ἀλλ’ ὁ τὸ χρυσίον καταθέμενος. ἄκουε γάρ” φησὶν· “Α ἀνελόμενοι, Β βαδίσαντες, Δ διέλεσθε, Ο ὃν εὔρετε, Ε ἐνθάδε, Θ θησαυρόν, Χ χρυσίου.” ὁ δὲ Ξάνθος “δεῦρό” φησιν “εἰς τὴν οἰκίαν, ἵνα καὶ τὸ χρυσίον διελώμεθα καὶ τὴν ἐλευθερίαν λάβῃς.” ἐλθόντων δὲ αὐτῶν καὶ φοβούμενος ὁ Ξάνθος τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐμβληθῆναι εἰς τὴν φυλακὴν. καὶ ὁ Αἰσώπος φησιν “ἔχε τὸ χρυσίον, καὶ δός μοι τὴν ἐλευθερίαν.” καὶ ὁ Ξάνθος· “γενναίως εἶπας, ἵνα ἐλευθερίας τυχῶν ἰσχυρότερόν μου κατηγορήσῃς.” Αἰσώπος ἔφη “ἄκων ἔχεις τοῦτο εἰς ἐμὲ πρᾶξαι.”

15

20

25

West.p.39

30

35

81 (West. 16). Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν ἐκείνον συνέβη τι σημεῖον ἐν τῇ Σάμῳ γενέσθαι· πανδήμου γὰρ ἐορτῆς ἀγομένης καὶ τῶν θυμελικῶν παιζομένων ἄφνω αἰτὸς καταπτὰς καὶ τὸν δημόσιον ἀρπάσας δακτύλιον ἔρριψεν αὐτὸν εἰς δούλου κόλπον. οἱ δὲ Σάμιοι θροηθέντες ἐν πολλῷ γεγόνασιν ἀγῶνι περὶ τοῦ σημείου. ἐκκλησίαν οὖν συναθροίσαντες ἤρξαντο δέεσθαι τοῦ Ξάνθου ὡς πρωτοπολίτου καὶ φιλοσόφου ὅπως διαλύσῃ

40

αίτοις τὸ σημεῖον. 82. ὁ δὲ Ξάνθος διαπορῶν, αἰτήσας διορίαν εἰς τὸν ἴδιον ἦλθεν οἶκον. 83–85. ἐν πολλῇ δὲ γενόμενος ἀθυμία ἐμελλεν ἑαυτὸν διαχειρίσασθαι, μὴ δυνάμενος τὸ ζήτημα λύσαι. ὁ δὲ Αἰσωπος διαγνούς, ἤδη¹ σοφὸς καὶ φιλοδέσποτος ὢν, προσῆλθε τῷ Ξάνθῳ καὶ φησι “δέσποτα, τί σύννους εἰ καὶ οὕτω δυσθυμεῖς ὥστε
 5 κινδυνεύειν; ἐμοὶ τοῦτο προσανάθου καὶ μὴ δυσθίμει. ἔωθεν δὲ προσελθὼν εἶπέ τοῖς Σαμίοις ‘οὐκέτι εἰμὶ ἐγὼ σημειολύτης οὐδὲ ὀρνεοσκόπος, οἰκέτην δὲ ἔχω πολύπειρον καὶ οὗτος ὑμῖν τὸ σημεῖον διαλύσει.’ καὶ ἐὰν μὲν ἐπιτύχω, σὺ ἔξεις τὴν δόξαν, ἐὰν δ’ ἀποτύχω, ὑπὲρ δόξης δεσπότου ἐγὼ ὑβρισθήσομαι.” 86. πεισθεὶς οὖν ὁ Ξάνθος
 st.p.40 τῷ Αἰσώπῳ ἔωθεν προθύμως ὑπήντησεν εἰς τὸ θέατρον/καὶ στὰς ἐν τῷ μέσῳ ἔφη
 10 τοὺς λόγους οὓς ὑπέδειξεν αὐτῷ ὁ Αἰσωπος. οἱ δὲ παρεκάλουν ἐλθεῖν τὸν οἰκέτην αὐτοῦ.

87. Ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ μέσον, κατανοήσαντες οἱ Σάμιοι τὴν τούτου μορφήν ἐμπαίζοντες αὐτῷ ἔλεγον “αὕτη ἡ ὄψις σημειολύτου; ἐκ τοῦ σαπροῦ τούτου τί ἀγαθὸν ἀκουσόμεθα;” καὶ ἤρξαντο γελᾶν. ὁ δὲ Αἰσωπος ἐφ’ ὑψηλοῦ στὰς καὶ τὴν χεῖρα
 15 τῷ ὄχλῳ κατασείσας ἤτησεν ἡσυχίαν, σιγῆς δὲ γενομένης ἔφη 88. “ἄνδρες Σάμιοι, τί μου σκώπτετε τὴν θέαν; οὐκ εἰς τὴν ὄψιν ἀποβλέπειν δεῖ, ἀλλ’ εἰς τὴν διάνοιαν· πολλάκις γὰρ κακίστη μορφῇ ἡ φύσις ἔδωκε νοῦν σώφρονα. οὐδ’ εἰς τὴν ἀρετὴν τῶν κεραμίων σκοπεῖν δεῖ, ἀλλ’ εἰς τὴν ἐνδοθεν τοῦ οἴνου γεῦσιν.” ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι διεπόμπυζον εἰς ἀλλήλους καὶ ἔλεγον “Αἰσωπε, δυνάμενος λέγειν τῇ πόλει,
 20 λέγε.” ὁ δὲ γνοὺς ἑαυτὸν ἐπαινούμενον μετὰ παρρησίας ἔφη

[88a. “ἄνδρες Σάμιοι, εὐκαταφρονήτους ἡ ἀμορφία εἴωθε ποιεῖν τοὺς νοῦν ἔχοντας σώφρονα καὶ ὄντας εὐγενεῖς τὸ λαλεῖν· καὶ γὰρ ἐν ἀκάνθαις φύεται κάλλιστα ῥόδα.” οἱ δὲ ὄχλοι πεισθέντες αὐτοῦ τῇ πιθανολογίᾳ εἶπον “θάρσει, Αἰσωπε, καὶ ἀψύχει λέγων· καλῶς λέγεις.” ὁ δὲ Αἰσωπος σιγὴν αἰτήσας εἶπεν]

89. “ἄνδρες Σάμιοι, ἐπεὶ ἡ Τύχη φιλόκαλος οὔσα ἀγῶνα δόξης τέθεικε δεσπότη
 25 τε καὶ δούλῳ, καὶ ὁ μὲν δούλος, ἐὰν ἀμείνων τοῦ δεσπότου φανῇ, τὰς διὰ μαστίγων λήφεται ὑβρεῖς—ἐὰν οὖν μοι δι’ ἐλευθερίας τὴν παρρησίαν χαρίσῃσθε, μετὰ πάσης ἀδείας καὶ γὰρ φράσω τὰ ζητούμενα.” 90. οἱ δὲ ὄχλοι παμπληθεὶ ἔκραζον “ἐλευθέρωσον Αἰσωπον, ὑπάκουσον Σαμίοις, χάρισαι τῇ πόλει τὴν ἐλευθερίαν.” ὁ δὲ Ξάνθος “οὐκ
 30 ἐλευθερῶ δούλον” ἔφη “ὀλίγον μοι ὑπηρετήσαντα χρόνον.” ὁ δὲ πρύτανις ἔφη “ἐὰν μὴ τῷ πλήθει ὑπακούσης, ποιήσω αὐτὸν ἀπελεύθερον τῆς Ἥρας, καὶ ἔσται σοὶ ὁμότιμος.” οἱ δὲ φίλοι συμβουλευόντες τῷ Ξάνθῳ ἔλεγον “ἐλευθέρωσον αὐτὸν σὺ· ἐὰν γὰρ τῆς Ἥρας ἀπελεύθερος γένηται, ἐλευθερικὰ κατέχει δίκαια.” ἀναγκασθεὶς
 st.p.41 οὖν ὁ Ξάνθος ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ὁ κῆρυξ ἔβδα “Ξάνθος Δεξικράτους Σαμίοις
 35 Αἰσωπον ἐλευθεροῖ.” 91. τούτου δὲ γενομένου ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον ὁ Αἰσωπος καὶ σιγὴν αἰτήσας ἔφη “ἄνδρες εὐσεβεῖς, ἐπεὶ ὁ αἰτὸς τῶν ὀρνέων ἐστὶ κύριος, ὡς βασιλεὺς τῶν ἀνθρώπων, τὸν δὲ ἀπὸ τῶν νόμων στρατηγικὸν δακτύλιον ἀρπάσας ἔβαλεν εἰς δούλου κόλπον, τίς τῶν νῦν βασιλέων θέλει ὑμῶν τὴν ἐλευθερίαν καταδουλώσαι καὶ τοὺς νόμους ἀκυρῶσαι.”

40 92 (West. 17). Ταῦτα ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοῦ Αἰσώπου ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι περίλυποι γεγονάσι. καὶ ὄντων συνηθροισμένων ἰδοὺ γραμματοφόρος ἐν χλανίδι διαλεύκῳ ζητῶν τοὺς ἄρχοντας Σαμίων· μαθὼν δὲ ἐκκλησίαν γίνεσθαι παρῇι εἰς τὸ θέατρον καὶ δέδωκε τοῖς ἐξάρχαις τὰ γράμματα. λύσαντες δὲ εὗρον οὕτως “Κροῖσος

¹ *malim* etc

βασιλεὺς Λυδῶν Σαμίων ἄρχουσι, βουλῇ καὶ δῆμῳ χαίρειν κελεύω ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ
 νῦν φόρους μοι παρέχειν καὶ τέλη χορηγεῖν, ἐὰν δὲ μὴ πεισθῆτε, ὅσοι ἡ ἐμὴ ἰσχὺς
 βασιλείᾳ τοσοῦτον ὑμᾶς βλάψω.” 93. ἐβουλευσαντο οὖν ἅπαντες ἱπῆκουι τῷ βασιλεῖ
 γενέσθαι, συνείδον δὲ καὶ τὸν Αἰσωπον ἐρωτῆσαι τί δεῖ ποιεῖν. ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη
 “τῶν ἀρχόντων ὑμῶν πεισθέντων φόρους τῷ βασιλεῖ χορηγεῖν, γνώμην μὲν οὐ
 δώσω, λόγον δὲ ἐρῶ ὑμῖν καὶ τὸ συμφέρον γνῶτε” 94. ἡ Τύχη δὲ οὕτως ἔδειξεν ὁδοὺς ἐν
 τῷ βίῳ, μίαν μὲν ἐλευθερίας, ἧς ἡ ἀρχὴ τραχεῖα καὶ δύσβατος, τὸ δὲ τέλος ὁμαλὸν
 καὶ ἴσον, ἑτέραν δὲ δουλείας, ἧς ἡ ἀρχὴ πεδινή, τὸ δὲ τέλος σκληρὸν καὶ ἐπικίνδυνον.”

95. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Σάμιοι καὶ τὸ συμφέρον γνόντες ἀνεφώνησαν “ἐλεύθεροι
 ὄντες δοῦλοι οὐ γινόμεθα,” καὶ σκληρῶς τὸν ἀποκρισιάριον ἀπεπέμψαντο. ὁ δὲ διωχθεὶς
 ἀπήγγειλε Κροῖσῳ τῷ βασιλεῖ ἅπαντα τὰ γινόμενα. ὁ δὲ Κροῖσος ἀκούσας ἐταράχθη
 καὶ ἐβουλευσατο πρὸς ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων τὴν Σάμον κατασκάψαι. ὁ δὲ ἀποκρι-
 σιάριος ἔφη τῷ βασιλεῖ “οὐ δύνασαι Σαμίους/ὑποτάξαι τοῦ Αἰσώπου αὐτοῖς γνώμας
 διδόντος. δύνασαι οὖν δόλῳ πέμψαι πρεσβύτας¹ καὶ αἰτῆσαι παρ’ αὐτῶν τὸν Αἰσωπον
 ἑκδοτον, ὑποσχόμενος αὐτ’ αὐτοῦ χάριτας δοῦναι καὶ φόρους μὴ λαβεῖν, καὶ ἴσως
 τότε δυνήσῃ ἐγκρατὴς αὐτῶν γενέσθαι.” 96. ὁ δὲ Κροῖσος ἀρεσθεὶς τῷ σκοπῷ ἕνα
 τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ἔστειλεν εἰς τὴν Σάμον. ὁ δὲ παραγενόμενος καὶ ἐκκλησίαν
 συναγαγὼν ἔπεισε τοὺς Σαμίους ἑκδοτον δοῦναι τὸν Αἰσωπον. ὁ δὲ Αἰσωπος εἰς
 μέσον ἔλθων ἔφη “ἄνδρες Σάμιοι, κάμοι πόθος ἐστὶ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως
 γενέσθαι. θέλω δὲ ὑμῖν λόγον εἰπεῖν” 97. καθ’ ὃν καιρὸν ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, πόλεμον
 ἔσχον οἱ λύκοι μετὰ τῶν προβάτων. οἱ οὖν λύκοι κατεδυνάστευσαν. τῶν δὲ κυνῶν συμ-
 μαχησάντων τοῖς προβάτοις ἀπεσώβησαν τοὺς λύκους. οἱ δὲ λύκοι ἕνα πρέσβυν στεί-
 λαντες πρὸς τὰ πρόβατα εἶπον ‘ἐὰν θέλετε μετ’ εἰρήνης ζῆν καὶ πολέμου ὑποψίαν
 μὴ ἔχειν, ἑκδοτε ἡμῖν τοὺς κύνας.’ τὰ δὲ πρόβατα μωρὰ ὄντα ἐπείσθησαν τοῖς λύκοις
 καὶ παρέδωκαν τοὺς κύνας. οἱ δὲ λύκοι τοὺς κύνας διασπαράξαντες εὐκαίρως διέφθειραν
 τὰ πρόβατα. ὁ μῦθος οὖν ἔδειξε μὴ εἰκῇ τοὺς εὐχρήστους προδιδόναι.”

98 (West. 18). Οἱ δὲ Σάμιοι ταῦτα νοήσαντες ἠβουλήθησαν κατασχεῖν τὸν Αἰσωπον.
 ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο μεῖναι, ἀλλὰ μετὰ τοῦ πρεσβύτου συμπλεύσας ἀφίκετο πρὸς τὸν
 βασιλέα Κροῖσον, καὶ εἰσελθὼν ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν τὸν Αἰσωπον
 ἠγανάκτησε λέγων “ἴδε τίς ἐκώλυσέ με τοσοῦτον μὴ ὑποτάξαι λαόν.” Αἰσωπος
 ἔφη “μέγιστε βασιλεῦ, οὐ βία οὐδὲ ἀνάγκη ἐλκόμενος ἤκω πρὸς σέ, ἀλλ’ αὐτοβούλως
 πάρεμι. ὁμοία δὲ πάσχετε οἱ ἐξ ἀκοῆς ὀργιζόμενοι τοῖς αἰφνιδίως τραυματιζιμένοις
 καὶ ἀνακράζουσι. καὶ τὰ μὲν τραύματα ἐπιστήμη ἰατρῶν ὑγιάζεται, τὴν δὲ σὴν
 ὀργὴν ὁ ἐμὸς θεραπεύσει λόγος. ἐὰν γὰρ ἐγὼ αὐτοθελῶς ἔλθω πρὸς σέ παρὰ τοῖς
 ποσὶ σου ἀποθάνω, καταγράψω σεν τὴν βασιλείαν εἰς ἐλάττωσιν γενέσθαι. τοὺς
 γὰρ φίλους σου ἐναντίας σοι ἀναγκάσεις γνώμας συμβουλεύειν. ἐὰν γὰρ οἱ/τὰ ὀρθὰ
 συμβουλευόντες κακῶς παρὰ σοὶ κρίνονται, πάντοτε τὰ ἐναντία σοὶ ἐροῦσιν. οἱ δὲ
 ταχὺ ἐμπιστεύοντες λόγοις ὥσπερ τὰ κενὰ τῶν ἀγγείων τοῖς ὠταρίοις εὐβάστακτα
 εὐρίσκονται. 99. ἀκουσον δέ,” φησὶν. “ἄνθρωπος πένης ἀκρίδας θηρεύων ἤγρευσε
 καὶ τὴν εὐλαλον τερετιστρίαν τίττιγα καὶ ἤθελεν ἀποκτείνειν, ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν
 εἶπε ‘μή με μάτην ἀποκτείνῃς’ οὐ στάχυν ἀδικήσω οὐτ’ ἀκρέμονας βλάψω, συνθήσει

¹ Sic MORNW; rectius SBP: πρεσβευτάς

δὲ πτερῶν καὶ ποδῶν ἀρμονίᾳ χρηστὰ φθέγγομαι ὁδοιποροῦντας τέρπουσα, φωνῆς δὲ πλείον παρ' ἐμοὶ οὐδὲν εὐρήσεις.' ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας ἀφῆκεν αὐτήν. καγὼ, βασιλεῦ, δέομαί σου τῶν ποδῶν, μὴ εἰκῇ με ἀποκτείνης· οὔτε γὰρ δυνατός εἰμί τινα ἀδικῆσαι, ἐν εἰτελείᾳ δὲ σώματος χρηστὰ φθέγγομαι βίους μερόπων ὠφελῶν." 100. ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας, ἅμα δὲ καὶ συμπαθήσας αὐτῷ, ἔφη "Αἴσωπε, ἐγὼ σοι τὸ ζῆν οἱ δίδωμι, ἀλλ' ἢ μοῖρα. ὁ δὲ θέλεις αἰτησαί με καὶ λήψει." Αἴσωπος ἔφη "δέομαί σου, δέσποτα, διαλλάγηθι Σαμίους." εἰπόντος δὲ τοῦ βασιλέως "κατήλλαγμαί" προσπεσὼν Αἴσωπος ἠὲ χαρίσθησε. συγγράψας οὖν τοὺς ἰδίους μύθους τοὺς μέχρι νῦν ἀναγινωσκομένους κατέλιπε τῷ βασιλεῖ. καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ γράμματα πρὸς τοὺς Σαμίους, ὡς ἔνεκεν Αἰσώπου κατηλλάχθη αὐτοῖς, πολλά τε δῶρα εἰληφώς, πλείσας ἦλθεν εἰς τὴν Σάμον. ὡς οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ Σάμιοι, στέμματα καὶ χορείαν ἤγειραν εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ ἐκκλησίαν ἐπιστησάμενος ἀνέγνω αὐτοῖς τὰ τοῦ βασιλέως γράμματα, δείξας αὐτοῖς ἀνταμοιβὴν τῆς παρ' αὐτῶν γενομένης εἰς αὐτὸν ἐλευθερίας. οἱ δὲ Σάμιοι εὐεργετηθέντες τιμὰς καὶ τέμενος αὐτῷ ἐψηφίσαντο, καλέσαντες τὸν τόπον ἐκεῖνον Αἰσώπειον.

101 (West. 19). Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύετο τὴν οἰκουμένην καὶ ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις διελέγετο. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιδειξαμένου σοφίαν, /μέγας ἐγένετο παρὰ Λυκούργῳ τῷ βασιλεῖ. 102. ἐν ἐκείνοις γὰρ τοῖς καιροῖς οἱ βασιλεῖς πρὸς ἀλλήλους εἰρηνεύοντες καὶ τερπόμενοι προβλήματα φιλοσοφίας διὰ γραμμάτων ἔστελλον πρὸς ἀλλήλους, καὶ οἱ μὴ διαλυσάμενοι φόρους παρεῖχον τοῖς προτιθεμένοις. ὁ δὲ Αἴσωπος τὰ στελλόμενα τῷ Λυκούργῳ προβλήματα ἐπιλύων εἰδοκιμεῖν ἐποίει τὸν βασιλέα, αὐτὸς δὲ διὰ τοῦ Λυκούργου τοῖς βασιλεῦσι προβλήματα ἐπεμπε καὶ μὴ δυνάμενοι λύσαι φόρους παρεῖχον τῷ Λυκούργῳ. καὶ οὕτως ἡ τῶν Βαβυλωνίων προέκοπτε βασιλεία.

25 103. ὁ δὲ Αἴσωπος ἄτεκνος ὑπάρχων ἰδιοποιήσατο παῖδα εὐγενῇ ὀνόματι Αἴνον, καὶ τῷ βασιλεῖ προσήνεγκεν ὡς οἰκεῖον τέκνον, προπαιδεῖαν καὶ πᾶσαν διδάξας σοφίαν. ὁ δὲ Αἴνος γαμητιῶν μιᾷ τῶν τοῦ βασιλέως παλλακῶν συνεπλάκη. γνούς δὲ ὁ Αἴσωπος πικρὸν αὐτῷ ἠπέιλησε θάνατον. 104. ὁ δὲ Αἴνος φόβῳ συσχεθεὶς ψευδέσι λόγοις ὑποβάλλει¹ τὸν Αἴσωπον πρὸς τὸν βασιλέα· γράψας γὰρ πλαστήν ἐπιστολήν, 30 ὡς ἐκ τοῦ Αἰσώπου πρὸς τοὺς ἀντιδίκους Λυκούργου, ὡς ἐκείνοις βοηθοῦντος, καὶ σφραγίσας τῷ τοῦ Αἰσώπου δακτυλίῳ, ὑπέδειξε τῷ Λυκούργῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς πεισθεὶς τῇ σφραγίδι καὶ ὀργισθεὶς τῷ Αἰσώπῳ ἐκέλευσε τῷ ἐπάρχῳ Ἑρμίπῳ τοῦτον ὡς προδότην ἀποκτείνειν. ὁ δὲ Ἑρμιππος φίλος ὢν τοῦ Αἰσώπου ἔκρυπεν αὐτὸν ἐν τάφῳ μηδενὸς εἰδότης, καὶ ἔτρεφεν αὐτὸν ἐν τῷ κρυπτῷ. ὁ δὲ Αἴνος τὴν τοῦ Αἰσώπου 35 διοίκησιν παρέλαβε. 105. μετὰ δὲ χρόνον τινὰ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου Νεκτεναβῷ τὸν Αἴσωπον τεθνηκέναι ἔστειλεν ἐξ Αἰγύπτου πρὸς τὸν Λυκούργον δι' ἐπιστολῆς ζητήματα προβλημάτων ἔχοντα οὕτως· "Νεκτεναβῷ βασιλεῦς Αἰγυπτίων Λυκούργῳ βασιλεῖ Βαβυλωνίων χαίρειν. ἐπειδὴ θέλω οἰκοδομῆσαι πύργον μήτε γῆς μήτ' οὐρανοῦ ἀπτόμενον, ἀπόστειλόν μοι τοὺς οἰκοδομοῦντας τὸν πύργον καὶ τὸν 40 ἀποκριθισόμενόν μοι ὅσα ἂν ἐπερωτήσω αὐτόν, καὶ λάβε παρ' ἐμοῦ ὑπὲρ ὅλης τῆς ὑπ' ἐμέ ἀρχῆς φόρους ἐτῶν δέκα· εἰ δ' ἀπορεῖς, πέμψον μοι ὑπὲρ πάσης τῆς ὑπὸ σέ

¹ υποβάλλαι libri; exspectes διαβάλλει

- γῆς φόρους ἐτῶν δέκα.” 106. ταῦτα ἀκούσας Λυκούργος περίλυπος ἐγένετο τῇ τοιαύτῃ/ἀποτομῇ τοῦ Νεκτεναβῶ, καὶ συγκαλέσας τοὺς ἑαυτοῦ φίλους ἅπαντας ἐφη “δύνασθε λῦσαι τοῦ πύργου τὸ ζήτημα;” πάντων δὲ ἀπορησάντων καθίσας εἰς τὸ ἔδαφος ἐθρήνει τὸν Αἰσωπον, καὶ στενάζων ἔλεγε “τὸν κίονα τῆς βασιλείας μου ἀπώλεσα διὰ τὴν ἀβουλίαν μου. ποία με εἰμαρμένη ἐζώγρησεν ἀπολέσαι τὸν Αἰσωπον;” 107. ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἑρμιππος ὅτι περίλυπος ἦν ὁ βασιλεὺς διὰ τὸν Αἰσωπον, θέλων τὸ ἑαυτοῦ ἀμάρτημα εὐκαιρον δεῖξαι, προσελθὼν τῷ βασιλεῖ εἶπε “δέσποτα βασιλεῦ, μὴ οὕτω κατάλυπος γίνου· τὴν γὰρ ἀπόφασιν ἣν δέδωκας τῷ Αἰσώπῳ ἐγὼ οἶκ ἐποίησα, εἰδὼς ὅτι μετὰ μελλον ἔχεις. Αἰσωπος ζῇ. ἀλλὰ διὰ τὸν βασιλικὸν νόμον ζῶντα αὐτὸν εἰς τάφον ἔβαλον, τρέφων αὐτὸν ἄρτῳ καὶ ὕδατι.” ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξ ἀνελπίστου χαρᾶς πλησθεὶς, ἀναστὰς ἀπὸ τῆς γῆς ἠσπάσατο τὸν Ἑρμιππον καὶ φησιν “εἴθε ἡδυνάμην τὴν σήμερον ἡμέραν αἰωνίαν ποιῆσαι, ἐὰν ἀληθεύης ὅτι Αἰσωπος ζῇ· ἐκείνον γὰρ τηρήσας τὴν ἐμὴν ἐφύλαξας βασιλείαν.” καὶ κελεύει αὐτὸν κληθῆναι. παραγενομένου δὲ τοῦ Αἰσώπου ἐν ῥύπῳ καὶ κόμῃ δυσειδεῖ διὰ τὴν χρονίαν συνοχήν, ἀποστραφεὶς ὁ βασιλεὺς ἐδάκρυσε, καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν λουσάμενον ἀλλάξαι. 108. ὁ δὲ Αἰσωπος εἰς ἑαυτὸν καταστὰς ἠσπάσατο τὸν βασιλέα καὶ ἀπελογήσατο ὑπὲρ ὧν κατηγορήσεν αὐτοῦ ὁ Αἶνος, ὁ παρ’ αὐτοῦ υἱοποιηθεὶς. τοῦ δὲ βασιλέως μέλλοντος ἀνελεῖν τὸν Αἶνον, ὡς εἰς πατέρα ἀσεβήσαντα, ἠτήσατο αὐτὸν ὁ Αἰσωπος εἰπὼν “τεθνεῶτα αὐτὸν ὄψει· εἰς ἑαυτὸν γὰρ ἀπὸ τῆς αἰσχύνῃς τῆς συνειδήσεως ἔχει τὸν θάνατον.” ἐκείνῳ οὖν τὸ ζῆν συγχωρήσας τῷ Αἰσώπῳ ἐφη “λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως τῶν Αἰγυπτίων ἀνάγνωθι.” ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Αἰσωπος τὸ ζήτημα μειδιάσας ἐφη “ἀντίγραφον αὐτῷ· ἐὰν ὁ χειμὼν παρέλθῃ, πέμψω σοι τοὺς τὸν πύργον οἰκοδομοῦντας καὶ τὸν ἀποκριθσόμενόν σοι.” γράψας οὖν ταῦτα ἀπέστειλε τοὺς πρέσβεις τῶν Αἰγυπτίων, τῷ δὲ Αἰσώπῳ πάντα τὰ αὐτοῦ ἀποδοὺς τὴν ἐξ ἀρχῆς διοίκησιν/τῶν πραγμάτων ἐχαρίσατο, δούς αὐτῷ καὶ τὸν Αἶνον ἑκδοτον. ὁ δὲ λαβὼν αὐτὸν ἐνουθέτει λέγων
109. “Ἀκουσεν τῶν ἐμῶν λόγων, τέκνον, καὶ φύλαξον ἐν τῇ καρδίᾳ σου, κἂν μέχρι τοῦ νῦν οὐ δικαίας μοι χάριτας ἀνταπέδωκας. πάντες ἐσμέν εἰς τὸ νοουθετεῖν σοφοί, αὐτοὶ δ’ ἀμαρτάνοντες οὐ γινώσκομεν. ἄνθρωπος ὧν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης· αἱ ταύτης γὰρ δόσεις οὐκ εἰσὶν ἔμμονοι. πρὸ πάντων σέβου τὸ θεῖον, βασιλέα δὲ τίμα. ἄνθρωπος ὧν ἀνθρώπινα φρόνει· ἄγει γὰρ τὸ θεῖον τοὺς κακοὺς πρὸς τὴν δίκην. ἄδικον τὸ λυπεῖν ἐκουσίως τοὺς φίλους, τὰ δὲ συμβαίνοντα ἀνδρὶ γενναίως δεῖ φέρειν. τοῖς ἐχθροῖς σου δεινὸν ἑαυτὸν κατασκεύαζε, ἵνα μὴ καταφρονήσωσί σου, τοῖς δὲ φίλοις πρᾶον καὶ μεταδοτικόν, ἵνα εὐνοϊκώτεροί σοι γίνωνται. τοὺς ἐχθροὺς σου εὖχον ἀρρωστεῖν καὶ πένεσθαι, ἵνα ἀδυνατῶσι βλάπτειν σε, τοὺς δὲ φίλους κατὰ πάντα εὐτυχεῖν θέλε. τῇ συγκοίτῳ σου χρηστὰ ὁμίλει, ὅπως ἄλλου ἀνδρὸς μὴ ζητήσῃ πείραν λαβεῖν· κοῦφον γὰρ ἐστὶ τὸ γυναικείον γένος καὶ κολακευόμενον ἐλάττω φρονεῖ κακά. πάντα δεινὸν ἄνδρα φεῦγε, ἐπιστάμενος αὐτοῦ ἰσχυρότερον ἀνταγωνιστὴν μὴ εἶναι. ἀνὴρ πονηρὸς δυστυχεῖ κἂν εὐτυχῇ. ὀξυτέραν τοῦ λέγειν κτῆσαι τὴν ἀκοήν, τῆς δὲ γλώττης ἐγκρατὴς γίνου. ἐν οἴνῳ μὴ/βαττολόγει σοφίαν ἐπιδεικνύμενος· ἀκαίρως γὰρ κατασοφιζόμενος καταγελασθήσῃ. τοῖς εὖ πράττουσι μὴ φθόνει ἀλλὰ σύγχαιρε· φθονῶν γὰρ ἑαυτὸν βλάψει. τῶν οἰκετῶν σου ἐπιμελοῦ ἐν ἀφθονίᾳ, ἵνα μὴ μόνον ὡς κύριον ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργίτην ἐντρέπωνται. θυμοῦ κράτει

- αἰὶ γὰρ ὁ θυμὸς αἰτιὸς ἐστὶ τοῦ βλάπτειν, αἰὶ δὲ τὸ φρονεῖν αἰτιὸν ἐστὶ τοῦ πλουτεῖν. παρηκμακῶς μαυθάνειν μὴ αἰσχύνοῦ τὰ κρείττονα· βέλτιον γὰρ ὄψιμαθῇ καλεῖσθαι ἢ ἀμαθῇ. τῇ γυναικὶ σου μηδέποτε ἀπόρρητα φθέγγου· αἰὶ γὰρ ὀπλίζεται πῶς σου κυριεύσει. 110. τὸν καθημερινὸν ζῆτει προσλαμβάνειν ἄρτων καὶ εἰς τὴν αὔριον
- 5 ἀποθησαύριζε· βέλτιον γὰρ τελευτῶντα ἐχθροῖς καταλιπεῖν ἢ ζῶντα τῶν φίλων ἐπιδέεσθαι. εὐπροσήγορος ἔσο τοῖς συναντῶσί σοι, εἰδῶς ὅτι καὶ τῷ κυνὶ ἢ οὐρὰ ἄρτον προσπορίζεται. αἰσχρὸν ἀτυχοῦντι ἐπιγελαῖν. αἰὶ θέλε χρήσιμα πρυσμανθάνειν καὶ φρόνιμα ἐπιτάσσειν. πάντα γὰρ καιρῷ ἰδίῳ χάριν ἔχει· πάντα γὰρ θάλλει καὶ πάντα μαραίνεται· καιρὸς γὰρ παρέχει καὶ πάλιν ἀφαιρεῖται. λαβὼν τι ταχὺ
- 10 ἀπόδος προθύμως, ἵνα πάλιν λάβῃς. δυνάμενος ἀγαθοποιεῖν μὴ ἀπαναίνου. ψίθυρον καὶ διάβολον ἄνδρα πρότερον ἐρωτῶντα ἔκβαλε θυρῶν· ὡσαύτως γὰρ τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα καὶ πραττόμενα ἐτέροις ἀναθήσεται. πράσσε τὰ μὴ λυποῦντά σε, ἐπὶ δὲ τοῖς συμβαίνουσι μὴ λυποῦ, ἀλλ' ὑπόφερε. πονηρὰ μὴ βουλεύου μηδὲ τρόπους
- West.p.48 κακοῦς μιμοῦ. ξένους ξένιζε καὶ/προτίμα, μήποτε καὶ σὺ ξένος γένῃ. ὁ λόγος ἰατρός
- 15 ἐστὶ τῶν κατὰ ψυχὴν πόνων. μακάριος ὅστις ἔτυχε γνησίου φίλου. μακάριος ὃς χάριτας καλὰς ἐκτίνειν οἶδεν. οἶδεις γὰρ κακῶς πράσσοντι γίνεται καλὸς φίλος. πάντα δὲ τὰ καλυπτόμενα ὁ χρόνος εἰς φῶς ἄγει." ταῦτα εἰπὼν τῷ νεανίᾳ ὁ Αἰσωπος ἐχωρίσθη. ὁ δὲ Αἰνὸς διὰ λόγων μαστιγωθείς, καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως τρυχόμενος ἐπὶ τῷ ἡδίκηκεναι Αἰσωπον, ἀποκρημνισάμενος ἑαυτὸν μετέλλαξε τὸν βίον.
- 20 111 (West. 20). Μετὰ δὲ ταῦτα συγκαλέσας Αἰσωπος πάντας τοὺς ἰχθυόεντας ἐκέλευσεν συλληφθῆναι ἀετῶν πρωτείων νεοσσούς τέσσαρας. συλληφθέντων δὲ αὐτῶν ἀφείλετο τὰ ἔσχατα πτερὰ, οὕτως τε αὐτοὺς (ἐκέλευσε) τρίφεσθαι καὶ μαυθάνειν παῖδας διὰ θυλάκων βαστάζειν. γενόμενοι δὲ τέλειοι οἱ ἀετοὶ καὶ τοὺς παῖδας ἤδη βαστάζοντες ἀνίπταντο εἰς ὕψος δεδεμένοι κάλως, ὑπήκοοι δὲ τοῖς παισὶν ἐγένοντο
- 25 πρὸς τὸ ἐκείνων βούλημα φερόμενοι· ὅτε γὰρ ἤθελον οἱ παῖδες ἀνίπταντο εἰς τὸν ἀέρα ἄνω, ὅτε δὲ πάλιν ἐβούλοντο κατῆσαν εἰς τὴν γῆν. τῆς δὲ χειμερινῆς παρελθούσης τροπῆς πάντα εὐτρεπίσας Αἰσωπος τὰ πρὸς ὁδοιπορίαν, συνταξάμενος τῷ Λυκούργῳ ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον σὺν τοῖς παισὶ καὶ τοῖς ἀετοῖς, μετὰ καὶ ἐτέρας παρασκευῆς πολλῆς πρὸς κατάπληξιν τῶν Αἰγυπτίων. 112. ἰδόντες δὲ οἱ Αἰγύπτιοι τὸν
- 30 Αἰσωπον μυσαρὸν ὄντα τῇ θεᾷ ἔδοξαν παίγνιον εἶναι, μὴ εἰδότες ὅτι ἐν σαπροῖς σκεύεσι βάλαμον πολυτελὲς ἢ οἶνος κάλλιστος ἐγκατακίχεται. ἀκούσας δὲ Νεκτεναβὼ Αἰσωπον παραγεγονέναι, μετακαλεσάμενος τοὺς φίλους εἶπεν "ἐνεδρεύθην μεμαθηκῶς Αἰσωπον τεθνάναι." τῇ δὲ ἐπαύριον ἐκέλευσε πάντας αὐτοῦ τοὺς ἄρχοντας λευκὰς
- West.p.49 στολὰς περιβαλέσθαι, αὐτὸς δὲ περιεβάλετο στολὴν ἱερὰν καὶ κίδαριν καὶ διάδημα
- 35 κατὰ τῆς κεφαλῆς ἔχον κέρατα διάλιθα. προκαθίσας δὲ ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ ἐκέλευσε τὸν Αἰσωπον εἰσελθεῖν. 113. εἰσελθὼν δὲ καὶ τὴν παρασκευὴν θεασάμενος προσκυνήσας ἔστη. ὁ δὲ Νεκτεναβὼ πρὸς αὐτὸν ἔφη "τίνι ἵκελον βλέπεις με καὶ τοὺς περὶ ἐμέ;" Αἰσωπος ἔφη "σὲ μὲν τὴν σεληνιακὴν διχομνηνίαν ἔχοντα, τοὺς δὲ περὶ σὲ τοῖς ἄστροις ὥσπερ γὰρ ἡ σελήνη διαφέρει τῶν λοιπῶν ἄστρον οὕτω καὶ σὺ τῇ κερατοειδεῖ μορφῇ
- 40 σελήνης τρόπον ἔχεις, οἱ δὲ ἄρχοντές σου τοῖς περὶ ἐκείνην ἄστροις." ταῦτα ἀκούσας Νεκτεναβὼ καὶ θαυμάσας ἔδωκεν αὐτῷ δῶρα. 114. τῇ δὲ ἐχομένην ἡμέρᾳ ἐνδυσάμενος Νεκτεναβὼ πορφύραν ἐμφανῆ ἔστη σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔχων ἄνθεα πολλὰ καὶ

- ἐκέλευσε τὸν Αἴσωπον εἰσελθεῖν. εἰσελθόντος δὲ ἐπηρώτησε λέγων “τίνι ἱκελὸν με βλέπεις καὶ τοὺς περὶ ἐμέ;” ὁ δὲ ἔφη “σέ μὲν ἡλίῳ τῷ τῆς ἑαρινῆς ὥρας, τοὺς δὲ περὶ σέ τοῖς ἐκ τῆς γῆς καρποῖς· ὡς γὰρ βασιλεὺς πορφυρίζουσιν ἔχεις τὴν ἀπὸ τῆς ὀράσεως τέρψιν, καὶ τοὺς καρποὺς εὐανθεῖς ἀναλαμβάνεις.” ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτοῦ τὸ νοερόν δῶρα ἐπέδωκε. 115. τῇ δὲ ἐχομένη ἡμέρᾳ στολὴν λευκὴν καὶ καθαρὰν 5 ἐνδυσάμενος καὶ τοῖς φίλοις κόκκινα περιθεὶς ἐλθόντος τοῦ Αἰσώπου ὡσαύτως ἐπίθετο “τίνι ἱκελὸν νομίζεις με εἶναι;” Αἴσωπος ἔφη “σέ μὲν τῷ ἡλίῳ, τοὺς δὲ περὶ σέ ταῖς ἀκτίσιν· ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος λαμπρὸς καὶ διανυγῆς ὑπάρχει, οὕτως καὶ σὺ λαμπρὸς καὶ καθαρὸς εἶ ὡς ὁ ἡλιακὸς κύκλος, οὗτοι δὲ διάπυροι ὡς αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες.” ὁ δὲ 10 Νεκτεναβῶ ἔφη “ὥστε κατὰ τὴν ἐμὴν βασιλείαν μηδὲν εἶναι Λυκούργῳ.” ὁ δὲ Αἴσωπος μειδιάσας ἔφη “μὴ εὐχερῶς ἐκείνον πρόφερε· πρὸς γὰρ τὸ ἴδιον ἔθνος ἐπιδεικνυμένη ὡς ἡλίου καὶ σελήνης αὐγὴ φαίνει ἡ ὑμῶν βασιλεία, ἐὰν δὲ Λυκούργος ὀργισθῇ, ταύτης τὴν λαμπρότητα ἀφανῇ ποιήσει. πάντων γὰρ τῇ ὑπεροχῇ διαφέρει.” 116. καταπλαγείς δὲ Νεκτεναβῶ τὴν εὐστοχίαν τῶν λόγων αὐτοῦ μετ’ ὀλίγον ἔφη “ἦνεγκας τοὺς οἰκοδομοῦντας τὸν πύργον;” Αἴσωπος ἔφη “ἔτοιμοί εἰσιν, ἐὰν 15 τὸν τόπον δείξης.” ὁ δὲ βασιλεὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδῖον σὺν τῷ Αἰσώπῳ ἀφίκετο καὶ μέτρα ποιησάμενος ἔδωκεν. ὁ δὲ Αἴσωπος στήσας κατὰ γωνίαν τοῦ δοθέντος τόπου τοὺς ἀετούς, καὶ τοὺς παῖδας διὰ τῶν [ἡμιτελῶν] θυλάκων τοῖς ποσὶν ἀπαρτήσας, καὶ μύστρα¹ αὐτοῖς ἐπιδούς, ἐκέλευσεν ἀναπτῆναι. οἱ δὲ εἰς ὕψος γενόμενοι ἐφώνουν “δότε πηλόν, δότε πλίνθους, δότε ξύλα, /καὶ ὅσα πρὸς οἰκοδομὴν χρή ὧδε² 20 κομίσατε.” ὁ δὲ Νεκτεναβῶ θεασάμενος τοὺς παῖδας ὑπὸ τῶν ἀετῶν εἰς ὕψος φερομένους ἔφη “πόθεν ἐμοὶ πτηνοὶ ἄνθρωποι;” Αἴσωπος φησιν “ἀλλὰ Λυκούργος ἔχει. σὺ δὲ θέλεις ἄνθρωπος ὦν ἰσοθέῳ ἐρίζειν βασιλεῖ;” ὁ δὲ Νεκτεναβῶ ἔφη “Αἴσωπε, ἦττημαι. ὁ δὲ ἐρωτήσω ἀποκρίνου μοι.” 117. καὶ φησι “μετεπεμψάμην ἵππους ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῖς ἐνθάδε συνέμιξα ἵπποις. αἱ οὖν θήλειαι ὅταν ἀκούσωσι 25 τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἵππων χρεμετιζόντων ἐκτιτρώσκουσιν.” Αἴσωπος ἔφη “αὐριόν σοι περὶ τούτου ἀποκριθήσομαι.” ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἐκέλευσε τοῖς ἰδίοις αἵλουρον συλλαβέσθαι. συλλαβόντες δὲ ἓνα παμμεγέθη ἥρξαντο δημοσίᾳ μαστίζειν. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι θεασάμενοι καὶ δεινοπαθούντες συνέδραμον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Αἰσώπου ἀπαιτοῦντες τὸν αἴλουρον, ὁ δὲ οὐ προσεποιεῖτο. ἐλθόντες δὲ προσεφώνησαν τῷ 30 βασιλεῖ, ὁ δὲ ἀγανακτήσας μεταπέμπεται τὸν Αἴσωπον. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ ἔφη “κακῶς πέπραχας, Αἴσωπε· θεᾶς γὰρ Βουβάστεως τοῦτο εἰδωλὸν ἐστίν, ὃ μάλιστα σέβονται οἱ Αἰγύπτιοι.” 118. Αἴσωπος ἔφη “Λυκούργος ὁ βασιλεὺς ὑπ’ αὐτοῦ ἠδικήθη· ἐν τῇ νυκτὶ γὰρ ταύτῃ ὁ αἴλουρος οὗτος ὃν εἶχεν ἀλεκτρυόνα γενναῖον καὶ μάχιμον, ἔτι δὲ καὶ τὰς ὥρας αὐτῷ σημαίνοντα, ἀπέκτεινεν.” ὁ δὲ Νεκτεναβῶ 35 ἔφη “οὐκ αἰσχύνῃ ψευδόμενος; πῶς γὰρ ἐν μιᾷ νυκτὶ αἴλουρος ἀπ’ Αἰγύπτου εἰς Βαβυλῶνα ἐπορεύθη;” ὁ δὲ μειδιάσας ἔφη “πῶς ἐν Βαβυλῶνι τῶν ἵππων χρεμετιζόντων ἐνθάδε αἱ θήλειαι ἀκούουσιν ἐκτιτρώσκουσιν;” ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐμακάρισεν αὐτοῦ τὴν φρόνησιν.
119. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ μετεπέμψατο ἀπὸ Ἡλιουπόλεως ἄνδρας σοφοὺς 40 ἐπισταμένους τὰ φυσικὰ ἐπερωτήματα, καὶ διαλεχθεὶς αὐτοῖς περὶ Αἰσώπου ἅμα αὐτῷ ἐκάλεσεν ἐπὶ δεῖπνον. ἀνακλιθέντων δὲ αὐτῶν, τίς τῶν Ἡλιουπολιτῶν πρὸς

¹ Scil. trullus² χρή ὧδε R, χρηώδη ML; fort. legendum χρειώδη

- West.p.51 τὸν Αἰσωπον ἔφη “ἀπεστάλημεν παρὰ θεοῦ πρὸς σέ λόγους εἰπεῖν, ὅπως αὐτοὺς διαλύσῃς.” ὁ δὲ “ψεύδῃ” φησί, “θεὸς γὰρ παρὰ ἀνθρώπου οὐδὲν βούλεται/μαθεῖν, ἐτάζειν δὲ οἶδεν ἐκάστου τὸν νοῦν καὶ τὸν τρόπον. ὑμεῖς δὲ καὶ ἑαυτῶν κατηγορεῖτε καὶ τοῦ θεοῦ ὑμῶν. πλὴν εἶπατε ὃ θέλετε.” 120. οἱ δὲ φασιν “ἔστι ναὸς καὶ στῦλος
- 5 ἐπὶ τῷ ναῷ ἔχων πόλεις δώδεκα, ἐκάστη δὲ πόλις ἐστεγασμένη τριάκοντα δοκοῖς. ταύτας περιτρέχουσι δύο γυναῖκες.” Αἰσωπος ἔφη “τοῦτο τὸ πρόβλημα καὶ οἱ παρ’ ἡμῖν παῖδες διαλίσσουσι. ὁ ναὸς οὖν ἐστὶν ἡ οἰκουμένη, διὰ τὸ περιέχειν ἅπαντα, ὁ δὲ ἐπὶ τῷ ναῷ στῦλος ὁ ἐνναυτός ἐστιν, αἱ δὲ ἐπὶ τούτῳ δώδεκα πόλεις οἱ δώδεκα μῆνες εἰσιν, οἱ δὲ τριάκοντα δοκοὶ αἱ τοῦ μηνὸς τριάκοντά εἰσιν ἡμέραι, αἱ δὲ περιερχόμεναι δύο γυναῖκες ἡ ἡμέρα ἐστὶ καὶ ἡ νύξ, ἄλλη παρ’ ἄλλην πορευόμεναι, τὸν καθημερινὸν μερόπων εἰθύνουσαι βίον.” καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπέλυσεν αὐτῶν τὸ ζήτημα.
- 10 121. τῇ δὲ ἐξῆς συναγαγὼν ὁ Νεκτεναβὼ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ λέγει πρὸς αὐτοὺς “διὰ τὸν Αἰσωπον τοῦτον μέλλομεν φόρους τελεῖν Λυκούργῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Βαβυλωνίων.” εἰς δὲ τῶν φίλων αὐτοῦ ἔφη “ἐπερωτήσωμεν αὐτῷ πρόβλημα,
- 15 ὅπως φράσει ἡμῖν ὃ οὔτε ἠκούσαμεν οὔτε εἶδομεν, καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ, ἐροῦμεν ‘τοῦτο ἡμεῖς ἠκούσαμεν καὶ εἶδομεν.’” ἀρεσθεῖς οὖν ὁ Νεκτεναβὼ εἶπεν “Αἰσωπε, φράσον ἡμῖν ὃ οὔτε ἠκούσαμεν οὔτε εἶδομεν.” ὁ δὲ φησὶ “ἔνδοτέ μοι ἡμέρας τρεῖς καὶ ἀποκριθήσομαι.” 122. πανούργος δὲ ὢν τυποῦται συγγραφὴν δανείου τοιαύτην, τῷ Νεκτεναβῷ δεδανεισμένα παρὰ Λυκούργου τάλαντα χίλια, προσθεῖς χρόνον τὸν παρεληλυθότα. μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Αἰσωπος καὶ εὔρε τὸν Νεκτεναβὼ μετὰ τῶν φίλων ἐκδεχόμενον. εἰσελθὼν δὲ ἐπέδωκε τὸν χάρτην. οἱ δὲ πρὸ τοῦ τὴν δύναμιν διαγνῶναι ἔφασαν τοῦτο ἐπίστασθαι. ὁ δὲ Αἰσωπος ἔφη “χάριν ἔχω” ἡ γὰρ προθεσμία τῆς ἀποδόσεως παρῆλθεν.” ἀναγνοὺς δὲ ὁ Νεκτεναβὼ εἶπεν “ἐμοῦ μὴδὲν Λυκούργῳ χρεωστοῦντος ὑμεῖς μαρτυρεῖτε;” οἱ δὲ εἶπον “οὔτε εἶδομεν οὔτε ἠκούσαμεν.” Αἰσωπος
- 25 ἔφη “εἰ ταῦτα οὕτως δοκεῖ, λέλυται τὸ ζήτημα.” 123. ὁ δὲ Νεκτεναβὼ ἔφη “μακάριος
- st.p.52 Λυκούργος/ἔχων τοιαύτην φιλοσοφίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.” δούς δὲ αὐτῷ φόρους ἐτῶν δέκα ἀπέπεμψεν. ὁ δὲ Αἰσωπος παραγενόμενος εἰς Βαβυλῶνα διηγῆσατο Λυκούργῳ πάντα τὰ ἐν Αἰγύπτῳ πραχθέντα, ἀποδοὺς καὶ τὰ χρήματα. ὁ δὲ Λυκούργος ἐκέλευσεν ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνατεθῆναι τοῦ Αἰσώπου, καὶ ἐτίμησε μέγας εὐφημούντα αὐτόν.
- 30 124 (West. 21). Μετ’ ὀλίγον δὲ χρόνον τῷ βασιλεῖ συνταξάμενος ἐβουλεύσατο εἰς τὴν Ἑλλάδα πλεῦσαι, ὁμόσας αὐτῷ ὑποστρέψαι εἰς Βαβυλῶνα κακεῖ τὸν λοιπὸν βιώσαι χρόνον. περιερχόμενος οὖν τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιδεικνύμενος σοφίαν παρεγένετο ἐν Δελφοῖς. οἱ δὲ ὄχλοι ἠδέως μὲν αὐτοῦ ἠκροῶντο,
- 35 οὐδὲν δὲ αὐτὸν ἐτίμησαν. 125. προσκρούσας δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη “ὅμοιοί ἐστε ξύλῳ ἐν θαλάσῃ φερομένῳ· ἐκεῖνο γὰρ θεωροῦντες ἐκ πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ κυμάτων φερόμενον δοκοῦμέν τινος χρυσίου ἄξιον εἶναι, ἐπειδὴ δὲ ἐγγυτάτῳ προσέλθωμεν ἐλάχιστον ὀρώμεν. κἀγὼ δὲ πόρρωθεν ὑπάρχων τῆς ὑμῶν πόλεως κατεπλησσομένην ὑμᾶς ὡς μεγάλους, ἐλθὼν δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, εὔρον ὑμᾶς ταπεινότερους τῶν
- 40 ἄλλων ἀνθρώπων. πεπλάνημαι οὖν καλὴν ἔχων ὑπὲρ ὑμῶν διάνοιαν. οὐδὲν ἀνάξιον ποιεῖτε τῶν προγόνων ὑμῶν.” 126. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Δελφοὶ ἔφησαν “τίνες γὰρ ἦσαν οἱ πρόγονοι ἡμῶν;” ὁ δὲ “ἀπόδουλοι· εἰ δὲ ἀγνοεῖτε, μάθετε. νόμος ἦν

παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν, ἂν πόλεις καταβάλονται, τῶν λαφύρων τὸ δέκατον μέρος πέμπειν, ἀπὸ τε βοῶν, προβάτων, αἰγῶν, καὶ τῶν λοιπῶν κτηνῶν, ἀπὸ χρημάτων, ἀπὸ σωματῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. ἐκ τούτων οὖν ὑμεῖς γεννηθέντες ἀνελεύθεροί ἐστε, ἐκείθεν γεννηθέντες τῶν Ἑλλήνων δοῦλοι καθεστήκατε." ταῦτα εἰπὼν ὁ Αἰσωπος περὶ ἐκδημίαν ἐγένετο. 127. οἱ δὲ Δελφοί, λογισάμενοι ὅτι, ἂν εἰς ἑτέρας πόλεις ἀπέλθῃ ὁ Αἰσωπος, χεῖρον αὐτοὺς κακολογήσει, ἐβουλεύσαντο δόλῳ αὐτὸν ἀνελεῖν καὶ ὡς ιεροσύλον αὐτὸν καταδικάσαι. παρατηρησάμενοι οὖν τὸν δοῦλον αὐτοῦ πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως σκευὴ φέροντα ἔκρυψαν εἰς τὰ στρώματα/ἦν ἔλαβον φιάλην χρυσὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. ὁ δὲ Αἰσωπος ἀγνοῶν τὰ συνεσκευασμένα αὐτῷ ὤδευσεν εἰς τὴν Φωκίδα. 128. οἱ δὲ Δελφοί δραμόντες ἐκράτησαν αὐτὸν καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν πόλιν. διαπορουμένου δὲ τοῦ Αἰσώπου, "τί τοῦτο;" ἔφησαν, "ἃ ἔκλεψας ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἡμεῖς διαβεβαιούμεθα." τοῦ δὲ ἀπολέσθαι λέγοντος ἂν καταγινωσθῇ, ἐκτινάξαντες ἐκείνοι τὰ σκευὴ εὗρον τὴν χρυσὴν φιάλην τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπεδείκνυν τε πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει, μετὰ θορύβου καὶ ταραχῆς περιβομβίζοντες αὐτόν. ὁ δὲ Αἰσωπος αἰσθόμενος τὴν ἐπιβουλὴν πολλὰ ἐδέετο ἀπολυθῆναι. οἱ δὲ ἐνέκλεισαν αὐτόν εἰς φυλακὴν. ὁ δὲ Αἰσωπος οὐχ εὐρίσκων μηχανὴν τῆς πονηρᾶς τύχης, ὡς θνητὸς ὢν δυνήσεται τὸ μέλλον ἐκφυγεῖν, ἐπένθει.

129. Φίλος δὲ αὐτοῦ τις, Δημέας ὀνόματι, παρακαλέσας τοὺς φύλακας εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν καὶ ἰδὼν αὐτὸν κλαίοντα ἔλεγεν "τί πενθεῖς οὕτω;" ὁ δὲ Αἰσωπος λόγον αὐτῷ εἶπε· "γυνὴ τις τὸν ἄνδρα θάψασα, καθημένη πρὸς τὸ μνήμα αὐτοῦ ἔκλαιεν. ἀροτριῶν δὲ τις σύνεγγυς ἐπεθύμησε μετ' αὐτῆς συγγενέσθαι. καταλιπὼν οὖν τοὺς βόας ἐλθὼν ἔκλαιε μετὰ τῆς γυναικός. ἡ δὲ ἐπίθετο αὐτοῦ διὰ τί καὶ αὐτὸς κλαίει. ὁ δὲ εἶπε 'κάγῳ οὖν γυναῖκα καλὴν κατώρυξα, καὶ ὅταν κλαύσω τῆς λύπης κουφίζομαι.' ἡ δὲ ἔφη 'κάγῳ τὸ αὐτὸ πάσχω.' κάκεῖνός φησιν 'εἰ τοίνυν ταῖς αὐταῖς περιεπέσαμεν λύπαις, τί οὐκ ἐπισυγγινόμεθα ἑαυτοῖς; ἐγὼ μὲν γὰρ ἀγαπήσω σέ ὡς ἐκείνην, σὺ δὲ ἐμέ ὡς τὸν ἄνδρα σου.' ταῦτα λέγων ἔπεισε τὴν γυναῖκα καὶ συγγενόμενος ἐνέπαιξεν αὐτήν. ἐλθὼν δὲ τις καὶ λύσας τοὺς βόας ἀπήλασεν. ὁ δὲ ἐλθὼν καὶ μηδὲν εὐρὼν ἤρξατο θρηνεῖν καὶ κόπτεσθαι ὀδυρόμενος. ἡ δὲ γυνὴ εὐροῦσα αὐτὸν ὀλοφυρόμενον ἔφη 'πάλιν κλαίεις;'/ὁ δὲ· 'ἄρτι ἐν ἀκριβείᾳ τῷ ὄντι πενθῶ.' καὶ ἐκεῖνος μὲν οὕτως. σὺ δὲ βλέπων τὴν ἔχουσάν με ἐξ ἐνέδρας τύχην διὰ τί ὀδύρομαι ἐρωτᾷς;" 130. ὁ δὲ ἐπ' αὐτῷ λυπούμενος ἔφη "τί γὰρ σοι ἔδοξεν ὑβρίζειν τοὺς Δελφοὺς; ἡ τοιαύτη σου σοφία εἰς τὸ ὑβρίζειν πολίτας κατέληξε, καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι;" ὁ δὲ Αἰσωπος πάλιν αὐτῷ ἕτερον λόγον εἶπε/131. "γυνὴ τις εἶχε θυγατέρα παρθένον μωρὰν. πάντοτε οὖν ἠὔχετο τὴν θυγατέρα νοῦν ἔχειν. εὐχομένης δὲ αὐτῆς παρρησία ἡ παρθένος ἤκουσε καὶ τὸν λόγον κατέσχε. μεθ' ἡμέρας δὲ τινὰς σὺν τῇ μητρὶ εἰς ἀγρὸν ἐξελθοῦσα καὶ τῆς προαυλίου προκίψασα θύρας, εἶδεν ὄνον θήλειαν ὑπὸ ἀνθρώπου βιαζομένην. καὶ προσελθοῦσα τῷ ἀνθρώπῳ εἶπε 'τί ποιεῖς;' ὁ δὲ φησι 'νοῦν αὐτῇ ἐντίθημι.' ἀναμνησθεῖσα δὲ ἡ μωρὰ ὅτι καθ' ἐκάστην ἡ μήτηρ αὐτῆς νοῦν αὐτὴν ἔχειν ἠὔχετο, παρεκάλει λέγουσα 'ἔνθες, ἄνθρωπε, κάμοι νοῦν' καὶ γὰρ ἡ μήτηρ μου πολὺ σοι πρὸς τοῦτο εὐχαριστήσῃ.' ὁ δὲ ὑπακούσας, καταλιπὼν τὴν ὄνον διεπαρθευέσατο αὐτήν. ἡ δὲ ἀναβᾶσα πρὸς τὴν μητέρα εἶπεν 'ἰδοὺ, μήτηρ, κατὰ τὴν εὐχήν σου νοῦν ἔλαβον.' ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς φησιν 'ἐπήκουσάν/μου τῶν εὐχῶν οἱ θεοί.'

ἡ μωρὰ ἔφη 'ναί, μήτερ.' 'καὶ πῶς,' φησιν, 'οἶδας, τέκνον;' ἡ δὲ εἶπεν 'ὁ τοῦτόν μοι ἐνθὲς μακρὸν πυρρὸν νευρῶδες ἔσω καὶ ἔξω ἐντρέχον ἐνέβαλέ μοι, καγὼ ἑτερπόμεν.' ἡ δὲ μήτηρ ἀκούσασα ἔφη 'ὦ τέκνον, ἀπώλεσας καὶ ὃν πρῶτον εἶχες νοῦν.' "

st.p.54.6

132. Ὁ οὖν φίλος πρὸς αὐτὸν ἔφη "σέ οἱ Δελφοὶ ἀνέκαμψαν ψηφισάμενοι ὡς βλάσφημον καὶ ἀλαζόνα καὶ ἱερόσυλον ἀπὸ κρημνοῦ βληθῆναι, ἵνα μηδὲ ταφῆς τύχῃς." ταῦτα αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ τῷ Αἰσώπῳ λαλοῦντος, ἐλθόντες οἱ Δελφοὶ καὶ ἐκβαλόντες τὸν Αἰσώπον ἐκ τῆς φυλακῆς εἶλκον μετὰ βίας ἐπὶ τὸ κρημνίσαι αὐτόν. ὁ δὲ Αἰσώπος παρεκάλει αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἀκοῦσαι αὐτοῦ. ἐπιτρεψάντων δὲ αὐτῶν, ἔφη 133. "ὅτε ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, μῦς βατράχῳ φιλιωθείς ἐκάλεσεν αὐτόν εἰς δεῖπνον καὶ ἀπήγαγεν αὐτόν εἰς ταμεῖον πλουσίου, ὅπου ἦν ἄρτος, τυρός, μέλι, ἰσχάδες καὶ ὅσα ἀγαθὰ, καὶ φησιν 'ἔσθιε, βάτραχε, ἐξ ὧν βούλει.' μετὰ δὲ τὸ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἔφη ὁ βάτραχος πρὸς τὸν μῦν 'ἐλθέ νῦν καὶ σὺ πρὸς ἐμέ, καὶ πλήσθητι τῶν ἀγαθῶν μου. ἀλλ' ἵνα μὴ ὄκνος σοι γένηται, προσαρτήσω τὸν πόδα σου τῷ ποδί μου.' δῆσας οὖν τὸν πόδα τοῦ μύος τῷ ἑαυτοῦ ποδί ἤλατο εἰς τὴν λίμνην, ἔλκων τὸν μῦν δέσμιον. ὁ δὲ μῦς πνιγόμενος ἔλεγεν 'ἐγὼ μὲν ὑπὸ σοῦ νεκρωθήσομαι, ἐκδικηθήσομαι δὲ ὑπὸ ζῶντος.' κόραξ δὲ θεασάμενος τὸν μῦν πλέοντα καταπτὰς ἤρπασεν. ἐφέλκεται οὖν σὺν αὐτῷ καὶ ὁ βάτραχος, καὶ οὕτως ἀμφοτέρους διεσπάραξεν. οὕτως οὖν καὶ αὐτὸς ἐγὼ ἀβούλως παρ' ὑμῶν ἀποθανὼν νόμῳ ἐκδικηθήσομαι. Βαβυλῶν δὲ καὶ ἡ Ἑλλὰς ὅλη τὸν ἐμὸν ἐκζητήσουσι θάνατον." 134. τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Δελφοὶ οὐκ ἐφείσαντο αὐτοῦ ἀλλ' ἤγαγον ἐπὶ τὸν κρημνόν. τοῦ δὲ Αἰσώπου δραμόντος καὶ ἐπὶ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος καταφυγόντος οὐκ ἤλέησαν, ἀλλ' εἶλκον αὐτόν μετ' ὀργῆς. ἀπαγόμενος δὲ ὁ Αἰσώπος
- st.p.55
- ἔφη "ἀκούσατε, ὦ Δελφοί, τόνδε τὸν λόγον. 135. λαγῶς ὑπὸ αἰετοῦ/διωκόμενος κατέφυγε πρὸς κοίτην κανθάρου, δεόμενος διασωθῆναι. ὁ δὲ κάνθαρος ἰκέτευε τὸν αἰτὸν μὴ ἀνελεῖν τὸν ἰκέτην, καὶ ἐξώρκιζεν αὐτόν κατὰ τοῦ μεγάλου Διὸς μὴ καταφρονῆσαι αὐτοῦ τῆς σμικρότητος. ὀργισθεὶς δὲ ὁ αἰτὸς καὶ ταῖς πτέρυξι ῥαπίσας τὸν κάνθαρον, ἄρπάσας τὸν λαγῶν κατέφαγεν. 136. ὁ δὲ κάνθαρος λυπηθεὶς συνεπέτασθη τῷ αἰετῷ καὶ παρατηρησάμενος αὐτοῦ τὴν νοσσιὰν διέφθειρε τὰ ὠά. ὁ δὲ αἰτὸς ἐδεινοπάθει ἐπὶ τῇ διαφθορᾷ τῶν ἰδίων ὠῶν καὶ ἐξήτει τὸν τοῦτο τολμήσαντα ποιῆσαι. τοῦ δὲ καιροῦ πάλιν ἐλθόντος εἰς ὑψηλότερον ὁ αἰτὸς ὠοποίησε τόπον. 30 ὁ δὲ κάνθαρος τὰ αὐτὰ διαπραξάμενος πάλιν τὰ ὠά διέφθειρεν. ἐλθὼν δὲ ὁ αἰτὸς καὶ τὸ συμβὰν εὐρηκὼς ἐθρήνει, λέγων ἐκ θεῶν εἶναι τὸν χόλον, ἵνα τὸ γένος τῶν αἰετῶν σπανισθῇ. 137. τοῦ δὲ καιροῦ πάλιν ἀνοίξαντος δυσφορῶν ὁ αἰτὸς οὐκέτι εἰς τὴν νοσσιὰν ἔθηκε τὰ ὠά, ἀλλ' ἀναβὰς ἐπὶ τὰ γόνατα τοῦ Διὸς ἰκετεύσας ἔφη 'δεύτερον ἤδη ἡρήμωμαι, τὸ δὲ τρίτον σοὶ τὰ ὠά παρατίθημι, ἵνα μοι αὐτὰ διατηρήσῃς.' καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐπὶ τοῖς τοῦ Διὸς γόνασιν. ὁ δὲ κάνθαρος ἐπιγνοὺς κατέπασεν ἑαυτὸν πλήθος κόπρου, ἀναβὰς τε πρὸς τὸν Δία καὶ περινοστώων διετινάξατο τὴν κόπρον ἐπὶ τὸ τοῦ Διὸς πρόσωπον. ὁ δὲ ἀναπηδήσας καὶ ἐπιλαθόμενος ὅτι ἐν τῷ κόλπῳ εἶχε τὰ τοῦ αἰετοῦ ὠά, ῥίψας αὐτὰ κατέαξε. 138. γνοὺς δὲ ὁ Ζεὺς τὴν ἀδικίαν καὶ παραπόνησιν τοῦ κανθάρου ᾗσθετο τὴν ἐξ αὐτοῦ πρὸς τὸν αἰτὸν βλάβην. καὶ 40 δὴ παραγενομένου αὐτοῦ ἔφη 'δικαίως ἀπώλεσας τὰ τέκνα σου· κάνθαρός ἐστιν ὁ ἀδικήσας σε.' ὁ δὲ κάνθαρος ἔφη 'οὐκ ἐμέ μόνον ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς σέ ἡσέβησεν· ὀρκισθεὶς γὰρ οὐκ ἐπέισθη, ἀλλὰ τὸν ἰκέτην ἀπέκτεινεν. οὐ παύσομαι δὲ εἰ μὴ τελείως αὐτὸν ἀνταμύνουαι.' 139. ὁ δὲ Ζεὺς μὴ θέλων τὸ τῶν αἰετῶν γένος σπανισθῆναι

συνεβούλευσε τῷ κανθάρῳ διαλλαγῆναι. τοῦ δὲ μὴ βουλομένου ὑπακούσαι μετέβαλεν ὁ Ζεὺς τὸν τοκετὸν τῶν αἰετῶν, ὁπότε μὴ φαίνεται κανθαρος μήτε βλάπτειν/δύναται. καὶ ὑμεῖς, ἄνδρες Δελφοί, μὴ ἀτιμάσῃτε τὸν θεὸν τοῦτον διότι τὸ ἱερόν αὐτοῦ τοῦτο μικρὸν ὑπάρχει. ἐνθυμήθητε δὲ τὸ τοῦ κανθάρου καὶ αἰδέσθητε τὸν Ἀπόλλωνα διὰ τὸ ἐμὲ εἰς αὐτὸν καταφυγεῖν.”

West.p.56

5

140. Οἱ δὲ τοῖς ὑπ’ αὐτοῦ λεγομένοις μὴ πεισθέντες ἀπήγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν κρημνὸν καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἄκρου. ὁ δὲ Λῖσωπος βλέπων τὸν ἑαυτοῦ μόνον εἶπεν· “ἄνδρες ἀτίθασσοι, ἐπεὶ παντοίως ὑμᾶς οὐ πείθω, ἀκούσατέ μου τόνδε τὸν λόγον· γεωργὸς τις γηράσας ἐπ’ ἀγροῦ καὶ μηδέποτε εἰς πόλιν εἰσελθὼν παρεκάλει τοὺς ἰδίους τὴν πόλιν θεάσασθαι. οἱ δὲ οἰκεῖοι αὐτοῦ ἔρριψαν ἄμαξαν καὶ ὄναρια εἰπόντες ‘ἔλαυνε μόνον καὶ αὐτὰ σε καταστήσει εἰς τὴν πόλιν.’ χειμῶνος δὲ γενομένου σκοτοειδοῦς κατὰ τὴν ὁδὸν τὰ ὄναρια πλανηθέντα εἰσῆλθον εἰς τινα τόπον ἀπόκρημνον. ὁ δὲ τὸν ἴδιον θεασάμενος κίνδυνον ἔφη ὦ Ζεῦ, τί σε ἠδίκησα ὅτι οὕτως ἀπόλλυμαι, καὶ ταῦτα οὐχ ὑπὸ ἱππων ἐντίμων οὔτε ὑπὸ ἡμιόνων γενναίων, ἀλλὰ ὑπὸ ὀναρίων ἐλαχίστων;’ καὶ γὰρ ὡσαύτως δυσφορῶ, ὅτι οὐχ ὑπὸ ἐντίμων ἢ ἐλλογίμων ἀνδρῶν ἀλλ’ ὑπὸ κακίστων καὶ ἀχρείων δούλων ἀπόλλυμαι.”/141. μέλλων δὲ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ ἐκκυλίεσθαι ἕτερον ἔφη λόγον· “ἄνθρωπος τις ἐρασθεὶς τῆς ἰδίας θυγατρὸς καὶ εἰς ἔρωτα τρωθεὶς ἔπεμψεν εἰς τὸν ἀγρὸν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, τὴν δὲ θυγατέρα κρατήσας ἐβιάσατο. ἡ δὲ ἔλεγε ‘πάτερ, ἀνόσια πράσσεις’ ἤθελον μᾶλλον ἑκατὸν ἀνδράσι με παρασχεῖν ἢ σοί.’ τοῦτο καὶ γὰρ πρὸς ὑμᾶς, ὦ Δελφοί. προηρούμην Σικελίαν ὅλην κακοπαθῶν κυκλεῦσαι ἢ ἐνθάδε παραλόγως ὑφ’ ὑμῶν ἀποθανεῖν. 142. καταρῶμαι οὖν ὑμῶν τὴν πατρίδα καὶ θεοὺς μαρτύρομαι, οἱ ἐπακούσουσί μου ἀδίκως ἀπολλυμένου καὶ ἐκδικήσουσί με.” οἱ δὲ ὠθήσαντες ἔρριψαν αὐτὸν κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ οὕτως ἀπέθανε. λοιμῶ οὖν καὶ συνοχῇ ἰσχυρᾷ κατασχεθέντες οἱ Δελφοὶ χρησμὸν ἔλαβον ἐξιλεώσασθαι τὸν τοῦ Λίσωπου μόνον. ἐτύπτοντο γὰρ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως δολοφονήσαντες τὸν Λίσωπον. ναοποιήσαντες οὖν ἔστησαν αὐτῷ στήλην. μετὰ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῆς Ἑλλάδος ἑξαρχοὶ καὶ οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι τὸ εἰς τὸν Λίσωπον πραχθέν, παραγενόμενοι ἐν Δελφοῖς καὶ συζήτησιν ποιησάμενοι ἐξεδίκησαν τὸν τοῦ Λίσωπου μόνον.

10

15

West.p.57.6

Fab.379

20

25